

1 § Justering av protokoll

Justerades protokollet för den 23 februari.

2 § Debatt om aktuella frågor i EU-samarbetet

*Debatt om aktuella
frågor i EU-samarbetet*

Anf. 1 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman och ärade ledamöter! Jag vill börja med att tacka för möjligheten att få diskutera EU-frågor på detta sätt. Jag hoppas att det bara är ett av många kommande tillfällen.

Europa har aldrig varit så fritt, säkert och öppet som det är i dag. EU-samarbetet har bidragit till fred mellan gamla arvfiender och skapat stabilitet, frihet och demokrati i ett återförenat Europa.

Gränser mellan länder och människor har rivits. Genom EU-samarbetet har grunden lagts för en dynamisk ekonomi, och vi har fått nya möjligheter att tillsammans bekämpa gemensamma problem såsom gränsöverskridande brottslighet och miljöproblem.

Regeringen vill tillhöra kärnan i det samarbetet. Ambitionen är ett förhållningssätt som bygger på delaktighet, förankring och ansvarstagande.

För det första vill jag poängtera vikten av ett aktivt och effektivt deltagande i förhandlingarna om unionens gemensamma regelverk, ställningstaganden och beslut. Det innebär att driva frågor i rådet på ett effektivt och strategiskt sätt och att arbeta aktivt med ett alliansbyggande med andra länder. Dessutom är det av stor vikt att vi engagerar oss ytterligare i kontakter med unionens andra institutioner, främst parlamentet och kommissionen.

För det andra är en viktig del i politiken att vi i högre grad driver opinion i EU-frågor och förankrar EU-frågorna hos medborgarna. Efter mer än tio års medlemskap är det hög tid att betrakta EU som en naturlig del av Sveriges politiska liv.

Regeringen vill vara en aktiv part och därmed stimulera debatten om Europasamarbetet men också konkret visa vad enskilda beslut i EU får för konsekvenser för människors vardag. Det är ett ansvar som ligger ytterst på mig som EU-minister men även på andra ministrar.

Under den tid regeringen har verkat har det på olika sätt blivit tydligt att EU-frågor är en naturlig del av de flesta av statsrådets ansvarsområden. Det handlar om politiskt ledarskap och att tydligt visa på EU-frågornas betydelse för Sverige och Europa i dag.

För det tredje är ett medvetet och strategiskt ansvarstagande för Europas stora framtidsfrågor mycket betydelsefullt. Det handlar om att ta initiativ och formulera svenska positioner och söka stöd för dem liksom att på olika sätt bidra till konstruktiva lösningar på några av vår tids stora utmaningar.

Den närmaste framtiden kommer att domineras av två stora och viktiga processer som fokuserar hur och med vilka medel EU ska styras. Jag talar om det konstitutionella fördraget och så småningom översynen av EU:s budget.

Vad gäller budgeten handlar det om grundläggande frågor. Vad ska medlemsländerna göra tillsammans? Hur ska det finansieras? Ett modernt och effektivt EU kräver en modern budget.

Regeringen har höga ambitioner i arbetet med översynen av budgeten och är angelägen om att konkreta processer inleds redan nu så att vi kan bereda väg för konkreta reformer inför arbetet år 2014. Vi ämnar återkomma i den frågan med konkreta förslag om hur detta ska gå till.

För att EU ska kunna fungera i sin nuvarande form och i framtiden med framtida utvidgningar krävs institutionella förändringar. EU behöver ett konstitutionellt fördrag som klargör vad EU är och inte är, och vad EU kan och inte kan göra.

Det fanns tidigare en bred enighet i denna riksdag om att det nu vilande förslaget till konstitutionellt fördrag var en bra kompromiss som tydliggjorde och förenklade samarbetet. Regeringen arbetar för att så mycket som möjligt av innehållet i detta föreslagna konstitutionella fördrag finns med i den översynsprocess som det tyska ordförandeskapet nu har inlett.

Ytterligare en stor framtidsfråga är utvidgningen. Jag tror inte att jag i denna kammare behöver övertyga er om de vinster som EU:s utvidgning fört med sig. Tyvärr delas inte den entusiasmen av alla i Europa.

Därför säger vi tydligt ja till en fortsatt utvidgning och välkomnar alla de europeiska demokratier som önskar bli medlemmar och som uppfyller de krav som EU ställer på medlemskap. Vi vill inte bidra till att sätta några gränser för hur stort EU ska bli. Ett stabilt och demokratiskt Europa tjänar alla på.

Kanske är den största utmaningen av alla att se till ett EU verkligen levererar resultat på de områden där det finns ett verkligt mervärde av att samarbeta. De allra flesta vill att EU ska ta sig an framtidsproblemen och är besvikna för att processen går långsamt och att resultaten inte är tillräckliga.

För att ge EU en chans att åstadkomma verkliga resultat är det viktigt att EU fokuserar så att unionen kan ägna sig just åt de gränsöverskridande problemen, intensifiera kampen mot klimathotet, bekämpa den internationella brottsligheten, öka Europas konkurrenskraft och verka för mer fred, säkerhet och stabilitet i världen.

Herr talman! I det sammanhanget vill jag lyfta fram ett antal prioriterade frågor. Den första är den inre marknaden och Lissabonprocessen. Den diskuterade vi i denna kammare så sent som i går. Det är en viktig

fråga för regeringen. Det handlar om EU:s tillväxt- och sysselsättningsstrategi.

Det är välkomnande och positivt att kommissionen vill intensifiera Lissabonprocessen och – om jag får säga så – i svensk anda fokusera mer på resultat och genomförande, regelförenklighet, arbetsmarknadens funktionssätt och en tydlig integrering av klimat- och miljöpolitiken.

Vi vill dessutom verka för att handlingsdimensionen på ett tydligare sätt integreras i Lissabonstrategin. Den inre marknaden är grunden och ursprunget för Europasamarbetet. Det måste fortsätta att utvecklas så att Europas ekonomi blir mer konkurrenskraftig, tillväxten ökar och arbetslösheten minskar.

Tjänstedirektivet är ett viktigt steg för att underlätta tjänsteföretagens rörlighet och förbättra valfriheten för medborgare och konsumenter. Vi har ambitionen att snarast implementera direktivet på bästa sätt.

En av de allra viktigaste frågorna är miljö- och klimatområdet. Miljöfrågorna är gränsöverskridande och kräver gemensamma lösningar och strategier. Vi välkomnar att den så kallade kemikaliestrategin, Reach, nu finns på plats och ska implementeras. Reach som helhet ger ett mycket bättre skydd mot miljöfarliga kemikalier än i dag.

Klimatförändringen är ett allvarligt miljöproblem som påverkar allt liv överallt på jorden. Därför måste Sverige aktivt driva på för att EU:s politik inför förhandlingarna om det som ska ersätta dagens Kyotoprotokoll blir så bra som möjligt.

Vi välkomnar att EU står i begrepp att anta bindande långsiktiga åtaganden för att minska utsläppen av växthusgaser och arbetar också för att EU:s ambitioner ska vara ännu högre. En starkare svensk röst i EU bidrar till att unionen ytterligare höjer sin ambition i miljöarbetet.

I den tid vi lever i är Europas roll för att hantera internationella utmaningar avgörande. På egen hand kan vi i Sverige bara nå begränsade framgångar. Men vi har stora möjligheter att agera och förändra tillsammans med de övriga länderna för att uppnå våra gemensamma mål, fred, säkerhet, demokrati och hållbar utveckling i världen.

På det sättet kan vi också verka för att Europa i högre grad talar och agerar med en röst, något som är välkommet och nödvändigt. Det kräver ett mer strategiskt användande av EU:s verktyg inom områdena bistånd, handel, utvidgning och grannskapspolitik.

Viktiga steg har tagits inom EU mot ett ytterligare samarbete vad gäller arbetet med att bekämpa internationell brottslighet och terrorism. Det är en utveckling som tyvärr är nödvändig. Det finns dock stora brister i genomförandet av den gemensamma politiken inte minst när det gäller just kampen mot organiserad brottslighet.

Inom samma område, det som ibland kallas för den tredje pelaren, ligger också EU:s migrationspolitik. EU får här inte svika sitt humanitära ansvar. Migrationspolitiken måste bygga på ett ökat gemensamt ansvarstagande och gemensamma regler för länderna inom EU. Det är ett av regeringens huvudmål på migrationsområdet.

Herr talman! De områden som jag här nämnt är några av dem som nämns i det så kallade 18-månadersprogrammet. Det visar att vi drar åt samma håll. I det dokumentet presenterar Tyskland, Slovenien och Portugal sitt gemensamma program för de sammanlagda ordförandeskapen från 2007 fram till juni 2008.

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Debatt om aktuella
frågor i EU-samarbetet*

De tre ordförandeskapen har ett nära samarbete med varandra, liksom Sverige kommer att ha ett nära samarbete med inom den så kallade trojkan för vårt ordförandeskap. Det handlar om Frankrike och Tjeckien.

Om två och ett halvt år, andra halvåret 2009, tar Sverige över ordförandeposten. De praktiska förberedelserna och arbetet med att identifiera vilka frågor som kan komma upp då pågår. Vi håller också på att fundera över vilka prioriterade svenska frågor vi ska lyfta fram.

Vi räknar med att verka för att många viktiga frågor kommer att vara på dagordningen under denna tid. Det vi vet hittills är att översynen av den så kallade hållbarhetsstrategin står på dagordningen hösten 2009 liksom slutförande av Lissabonstrategin eftersom den ska vara klar år 2010 precis efter ordförandeskapet.

Mycket talar också för att översynen på det globala området av Kyoto-protokollet och de internationella klimatförhandlingarna under hösten 2009 kommer att vara i ett mycket intensivt skede. Det är regeringens ambition att fullfölja dessa förhandlingar på allra bästa sätt.

Vår ambition är också att vi ska förbereda ordförandeskapet i samsyn med riksdagen och att så många svenskar som möjligt under denna tid ska känna sig engagerade och stolta över Sveriges arbete i denna viktiga tid för Europa. Vi ska kunna driva viktiga frågor framåt tillsammans.

Anf. 2 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Herr talman! Jag har nu lyssnat till EU-minister Cecilia Malmströms entusiastiska ord om vad regeringen säger sig vilja med EU-arbetet. Arbetet ska vara demokratiskt och öppet, och resultatet kommer att gynna alla. Jag tycker att entusiasmen är positiv. Det är inte fel med lite lidelse i politiken.

Men problemet är att retoriken står i skarp kontrast till vad som händer i verkligheten med hemligstämplade brev, uteblivna samråd, indraget stöd med mera.

Herr talman! Under de drygt tio år som Sverige har varit medlem har det varit intressant att se hur den svenska modellen – eller den nordiska välfärdsmodellen – alltmer har kommit att bli ett föredöme i många EU-sammanhang. Den modell som vi har utvecklat i Sverige och i andra nordiska länder handlar om att vi ska ha en välfärd för alla, och inte bara för några. Vi ska ha ett välfärdssamhälle som bidrar till att jämna ut skillnader mellan människor.

När det gäller den borgerliga regeringens politiska prioriteringar i EU-arbetet befarar jag att de, precis som i Sverige, kommer att präglas av gamla vanliga högervärderingar – marknaden före människan. Men jag tänker inte använda min tid i talarstolen till att tala om vår högerledda regering. Jag vill ta tillfället i akt att tala övergripande om vad vi socialdemokrater vill med EU. Mina partikamrater kommer senare att fylla på i olika sakfrågor.

För oss socialdemokrater är EU i grunden en kraft för fred och demokrati. Det europeiska samarbetet har öppnat möjligheter att tillsammans med andra skapa en demokratisk motkraft mot globaliseringens negativa sidor. Vi vill fortsätta att föra en aktiv politik för ett folkets Europa där människovärdet sätts före marknadsvärdet. Det gör vi tillsammans med socialdemokrater runt om i Europa.

Den svenska socialdemokratiska EU-dagordningen tar sin utgångspunkt i de klassiska socialdemokratiska värderingarna. Vi vill använda EU för att genomföra en progressiv socialdemokratisk politik för ett mer rättvist och solidariskt samhälle.

Även om varje land ansvarar för sysselsättningspolitiken måste större ansträngningar göras för att få fler och bättre jobb i Europa. Regionalpolitiken är också ett viktigt instrument för god sysselsättning och konkurrenskraft. Vi socialdemokrater arbetar för att åstadkomma en hållbar utveckling. Den inre marknadens överhöghet måste brytas. Sociala, ekologiska och ekonomiska dimensioner måste samverka för att skapa en hållbar utveckling och ett grönt folkhem inte bara i Sverige utan även i EU.

Vi socialdemokrater strävar efter en bättre välfärd för alla i Europa. Vi vill verka för miniminivåer för den sociala standarden och för arbetslivet. Varje europeisk medborgare bör få tillgång till detta oavsett var i unionen denne lever eller arbetar. Välfärdspolitiken ska utformas i varje medlemsland. Men för att förbättra välfärden i EU krävs ett större samarbete mellan Europas socialdemokratiska partier och fackföreningsrörelsen. Det arbetar vi för.

Som socialdemokrater strävar vi också efter att åstadkomma en hållbar tillväxt med människan i centrum. Konkurrenskraften ska byggas med kunskap, trygghet, välfärd och miljöhänsyn och inte med otrygghet, låga löner, ökade klassklyftor och rovdrift på naturen.

Miljöproblemen är gränsöverskridande och lösningarna likaså. Vår socialdemokratiska ambition är att Europa ska bli bättre på miljö och vara en aggressiv miljöförespråkare. Utsläppen måste minska, transporterna måste bli renare och säkrare, Östersjön måste bli ett rent innanhav och kontrollen av kemikalier måste bli starkare. Likaså måste livsmedelskontrollen och jordbruket i EU kopplas till positiva effekter.

Den fria rörligheten måste förbättras för EU:s medborgare och spelreglerna för företagen måste bli tydligare. Handeln med tjänster måste regleras utan att arbetsrätten eller lönerna hotas och utan att begränsa medlemsstaternas ambitioner att trygga och utveckla den offentliga välfärden.

Herr talman! Vi socialdemokrater vill driva på EU:s arbete för lika rättigheter. Vi måste få bort diskriminering oavsett om den grundar sig på kön, sexuell läggning, hudfärg, ålder eller funktionshinder. Särskilt måste åtgärderna för att hindra människohandel stärkas.

Vi vill bidra till hållbara ekonomier. Inget land ska kunna misshandla med offentliga finanser. I slutändan drabbar dåliga offentliga finanser i ett land de övriga länderna. Vi socialdemokrater vill verka för att EU:s budget används bättre och att utgifternas andel av ekonomin inte ökar.

Det är viktigt vilken regering som företräder Sverige. En socialdemokratisk regering ser i första hand till löntagarnas och konsumenternas intressen. Vad vill den borgerliga regeringen? Vi vet inte det ännu. Vi socialdemokrater vill ge människor makt genom politiska beslut. Till sammans med andra goda krafter i Europa kan vi nå långt.

I detta anförande instämde Helena Frisk och Marina Pettersson (båda s).

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Debatt om aktuella
frågor i EU-samarbetet*

Anf. 3 BJÖRN HAMILTON (m):

Herr talman! EU-samarbetet spelar i dag en avgörande roll för Sveriges välstånd och utveckling. EU berör både regeringens och framför allt riksdagens arbete. Vikten av EU:s betydelse märks tydligt inom till exempel energi-, handels- och inte minst miljöfrågorna.

En viktig grund för hela det europeiska fredsprojektet är att handel och ekonomiskt samarbete knyter länder och människor närmare varandra. Genom den gemensamma marknaden förebyggs krig och konflikter, och den ömsesidiga respekten och förståelsen länder emellan ökar.

Ett av de viktigaste målen med EU:s energipolitik är att vi utvecklar förnybar energi. Det handlar om energi som kommer från sol, vatten, vind och biomassa. Detta hänger samman med att användningen av förnybar energi leder till minskade koldioxidutsläpp, som är ett annat av EU:s mål. I syfte att stimulera och utveckla användningen av förnybara energikällor samt att främja en hållbar miljöutveckling har EU etablerat en rad gemensamma stödprogram, så kallade ramprogram, för forskning på energiområdet. Ramprogrammen löper över flera år. Det sjätte ramprogrammet, som pågår för närvarande, innehåller bland annat EU:s stöd för forskning och teknisk utveckling samt utveckling av hållbara energisystem. Forskningsprogrammen är även öppna för universitet, industriföretag, forskningsinstitut och andra organisationer vilka har säte inom EU eller i länder som har associeringsavtal med EU.

Miljöpolitikens roll inom EU har blivit allt starkare. Miljöskydd hör nu till EU:s absolut viktigaste mål. Övriga mål för miljöpolitiken är att skydda människors hälsa, att utnyttja naturresurserna varsamt och rationellt samt att på internationell basis främja åtgärder som syftar till att lösa regionala eller globala miljöproblem.

De två grundläggande principerna för EU:s miljöpolitik är försiktighet och förebyggande. Försiktighetsprincipen går ut på att om en verksamhet eller produktionsmetod misstänks vara skadlig för miljö eller hälsa kan åtgärder vidtas även om inte vetenskapliga bevis föreligger. EU ska genom förebyggande åtgärder också sträva efter att motverka att skador på miljöområdet uppstår, och inte endast återställa miljön efteråt.

Under kommande år blir klimatpolitiken en av EU:s stora utmaningar. För att möta detta har alliansen bildat en kommission för hållbar utveckling. Kommissionen ska jobba med att utveckla nya samarbetsformer mellan näringsliv, politik och forskning. Den 7 mars inleds kommissionens arbete med ett seminarium i samverkan mellan regeringen och Klimat- och sårbarhetsutredningen. Bildandet av kommissionen och det faktum att regeringen vill att EU-länderna minskar utsläppen av växthusgaser med minst 30 procent är några exempel på hur Sverige höjer ambitionen i frågor som omfattar miljödriven tillväxt och utsläppsminskningar.

Samtidigt måste vi inse att vad Sverige åstadkommer i utsläppsminskningar endast motsvarar någon promille av världens totala utsläpp. Därför är det en av våra viktigaste frågor att aktivt arbeta för en internationell överenskommelse angående utsläppsminskningar som ska träda in i stället för Kyotoprotokollet 2012.

I dag är vi djupt medvetna om hur miljöproblemen förändrats sedan det europeiska fredsprojektet bildades för 50 år sedan. Klimatförändring-

arna utgör det tydligaste exemplet. Jonas Ebbesson, professor i miljö rätt vid Stockholms universitet, skrev nyligen en debattartikel där han konstaterade att EU är bäst på miljöarbete. Han skriver att EU på ett imponerande sätt har lyckats hålla de globala klimatförhandlingarna vid liv trots åtskilliga andra länders skeptiska hållning och ibland aktiva motstånd. Kyotoprotokollet, som de flesta känner till, är bara ett av flera globala miljöavtal som EU deltar i. Ebbesson fortsätter med att konstatera att ingen annan politisk kraft bland industriländerna driver det globala miljöarbetet lika kraftfullt som EU. Han säger att det internationella miljö-samarbetet skulle vara bräckligare och de flesta befintliga miljöavtalen mer urvattnade utan EU.

Herr talman! Det är ingen nyhet att såväl Europas som Sveriges välstånd är byggt på att företag fått tillgång till marknader i andra länder och kunnat växa till globala aktörer. Urban Bäckström, vd för Svenskt Näringsliv, överlämnade nyligen en EU-agenda till regeringen där han påpekar att hundratusentals småföretag i dag är beroende av EU. Men han påpekar också att Europasamarbetet står inför en rad utmaningar i och med att medlemsländernas näringsliv ska kunna möta globaliseringens krav och tillvarata dess möjligheter.

I oktober 2006 presenterade EU-kommissionen ett initiativ som kallas Global Europe. Det är ett initiativ som handlar om att göra EU mer konkurrenskraftigt i världen och ingår som en del i EU:s tillväxt- och sysselsättningsstrategi, den så kallade Lissabonstrategin.

Herr talman! Vi måste inse att världen förändras och att EU:s medlemsländer integreras alltmer men också att unionen halkar efter USA ekonomiskt. Därför är ambitionen att EU ska vända den trenden och komma i kapp. EU:s ekonomi behöver ständigt moderniseras för att anpassas till en värld där globalisering och kunskap tar allt större utrymme. Globaliseringen växer då murar rivs, transporter blir billigare och världshandeln ökar. EU bör bidra på bästa sätt till denna nya globala kunskapsvärld genom att bli världsledande. Det är med öppenhet Europa bör möta globaliseringens utmaningar, inte med protektionism.

I detta anförande instämde Hillevi Engström (m).

Anf. 4 KERSTIN LUNDGREN (c):

Herr talman! Så härligt med en EU-minister med engagemang och vilja. Det är den här kammaren inte bortskämd med, vill jag lova.

Europa, vår kontinent där människor startat två världskrig, har verkligen ingen fredlig historia. Våra äldsta kan ännu berätta, levandegöra, hur det var, men snart kan vi bara läsa om det i böcker. Krigets verklighet är inte långt borta ändå. På vår kontinent, i närtid, lever konflikter, öppna och frusna, som påverkar oss på ett eller annat sätt. Det är konflikter som i dag kan lösas politiskt vid förhandlingsbordet och i domstol via gemensamt beslutade rättsregler.

När EU snart firar 50 år finns det alla skäl att hissa flaggan och vara stolta över den gemenskap som byggs över nationsgränser och gamla konflikter i Europa. Det vi nu formar tillsammans på vår kontinent är unikt i sitt slag. Det är en union som demokratiskt enar, öppnar och stärker möjligheter för människor. Gränser suddas ut inte genom beslut uppi-

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Debatt om aktuella
frågor i EU-samarbetet*

från eller genom krig utan genom folkomröstningar, fria val och överenskommelser mellan demokratiskt valda parlament.

EU lockar och väcker förväntningar. EU lockar fler stater att söka medlemskap och lockar människor att söka sig till EU i hopp om en bättre framtid. EU väcker förväntningar om att vi ska kunna bli en stark röst för fred, demokrati, mänskliga rättigheter och hållbar utveckling. Vi måste verka för ett EU som orkar och förmår ta sitt globala ansvar. Vi måste visa att vi lärt läxan, att vi kan bli en stark röst globalt och en handlingskraftig partner för att främja hållbar utveckling, demokrati och mänskliga rättigheter. För Centerpartiet är just utrikes- och säkerhetspolitiken ett område där EU behöver bli vassare.

Klimatfrågorna är oerhört centrala. De är i sanning globala. De förenar och utmanar oss alla. Det råder inte någon tvekan om att insikten i dag infinner sig över hela världen, och det är ur den insikten som handling kan växa. Här måste EU visa mod och våga ta ledningen. Tillsammans kan vi gå före och bana väg för en ny ordning efter Kyoto.

Klimatfrågorna är strategiska i dag och än mer i morgon. De måste ingå som en integrerad del i arbetet för att stärka EU:s konkurrenskraft och möta de globala utmaningarna. De är dessutom en nyckel till ett starkare folkligt EU-mandat att utveckla ett gemensamt projekt där alla kan vara delaktiga.

Klimatfrågorna är, och måste vara, en central del i strategin för jobb och tillväxt i Europa. De påverkar naturligen energiförsörjningen och är en integrerad del i den gemensamma politik som utvecklas. Här krävs naturligtvis prioriteringar och gemensamma satsningar på förnybar energi med respekt för varje lands unika val.

Herr talman! På miljö- och klimatområdet vill Centerpartiet aktivt medverka till att utveckla ett vassare EU.

EU är byggt underifrån utifrån de länder som valt medlemskap. Vi ser gärna att denna federala tanke tas vidare, men vi har för vår del välkomnat det nya fördraget som den kompromiss det faktiskt är. Vår hållning är att EU ska ha ett starkt mandat och parlamentarisk kontroll på de områden där makt överlämnats. Men vi ser också värdet av att rensa i regelverk och arbetsfält för att göra EU smalare.

Herr talman! Ett smalare men vassare EU måste också vara öppet mot omvärlden. Vi har upplevt hur murar byggts mellan människor, och vi har glatts när de rivits. Vi ska inte bli en union som bygger nya murar mellan människor, länder eller marknader. Det är viktigt att i EU:s mångfald också se människor som känner sig utestängda och se våra osynliga murar. En öppnare union måste våga riva ned interna murar för att klara sammanhållning och ge alla människor möjligheter. För det krävs vilja till nytänkande och inte bara reflexmässigt försvar för uppnådda privilegier.

Herr talman! Uppdraget handlar i grunden om frihet som en väg till framgång.

Anf. 5 ALF SVENSSON (kd):

Herr talman! Om man tog fram ett antal transparanger, genomskinliga kartblad, från Europas historia – man kan börja på 1500-talet, 1600-talet eller när man vill – och lägger dem på varandra på en overheadprojektor skulle man se en otalig mängd gränslinjer som skär varandra, ett virrvarr

av nationsgränser. Av och till kan man märka att det finns de som nästan utgår ifrån att Europa har ett antal nationalstater som har givna och nästan absoluta gränser. Ingenting är mer felaktigt. Polacker, fransmän, ungare, italienare – ja, man kan räkna upp alla folken och i ett längre perspektiv absolut alla – vet ju att krig, fredsavtal, stormaktsambitioner och stormaktskollapser har förskjutit gränser fram och tillbaka, kors och tvärs.

Det är ju i grunden denna historiska erfarenhet och kunskap, följden av dessa mer eller mindre konstruerade gränsdragningar, som fick ett litet antal personer att bestämma sig för att vi måste ta oss samman och faktiskt konkret arbeta för och ivra för en gemenskap, ett samförstånd, i en framtid då människor skulle komma närmare varandra. Det är ju alldeles självklart att jag gärna nämner de tre kristdemokraterna Robert Schuman, Alcide de Gasperi och Konrad Adenauer.

Kol- och stålunionen var ju ett medel, ett trappsteg upp ur den krigiska historia som är Europas, alltså vår kontinents.

Herr talman! Jag tror att vårt engagemang för EU, vårt intresse för att få fram ett konstitutionellt fördrag och vår positiva inställning till utvidgning skulle vara än kraftigare om vi funderade över hur vår världsdel skulle ha sett ut om vi inte hade haft EU. Det är självklart att vi inte kan vara nöjda med allt som sker i EU:s namn, men det kan vi ju inte vara med allt som sker i våra kommuner heller, eller i vår riksdag och i Sverige, vare sig vi har den ena eller den andra färgen på regeringen.

Självfallet ska vi ha en frejdig debatt om EU, men vi borde åtminstone kunna tillstå att EU har skapat möjligheter för Europa att sammanas. Det är min övertygelse att EU i allra högsta grad medverkat till, som det brukar heta, att Europa i dag andas med båda lungorna.

Herr talman! Jag tror att en tysk, en irländare eller vilken nationalitet jag än räknar upp kan vara med och fatta beslut som är positiva också för Sverige. Jag tror till och med att svenskar kan fatta beslut som är positiva för rumäner och portugiser och vad jag än räknar upp. Om vi vet att vi är beroende av varandra – gränslöst beroende av varandra – varför ska vi då inte finnas med tillsammans i beslutsfattandet? Vi behöver nog i någon mån ta oss ur föreställningen att alla nationer söder om Öresund är i det närmaste präglade av illvilja och att vi svenskar under alla förhållanden har hand om den mesta klokskapen och är de som alltid fattar de mest osjälviska besluten. I en alltmer globaliserad värld vill vi väl inte inbilla oss att det vore ens möjligt att möta framtiden och alla utmaningar med i stort sett enbart bilaterala relationer?

I detta sammanhang, herr talman, vill jag gärna så där i förbifarten nämna att det ju inte är enbart politiska beslut som har sett till att vi har kommit närmare varandra. Det har naturligtvis också tekniken och teknologin. Det räcker att nämna Internet och de enorma kommunikationsmöjligheter som numera finns. Vi har naturligtvis i detta avseende inte nått vägs ände.

Europa behöver bli en än mer samlad kraft för att internationellt vara med och främja mänskliga fri- och rättigheter, fred och frihet samt sociala förbättringar runt om i världen. De som längtar tillbaka till det Europa som fanns, med höga murar mellan länder – detta enligt min uppfattning – ja, de motverkar den kraft som Europa och EU kan vara i demokratins och de mänskliga fri- och rättigheternas tjänst i världen. Ingen ärlig män-

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Debatt om aktuella
frågor i EU-samarbetet*

niska kan förneka att EU:s utvidgning har främjat demokratisering i många avseenden, i många länder och i många sammanhang, och detta, herr talman, kan väl ändå ingen som vill se demokratisering ogilla?

Anf. 6 PERNILLA ZETHRAEUS (v):

Herr talman! EG är som en cykel. Den måste hela tiden vara i rörelse för att inte välta, och rörelsen går ut på att kontinuerligt flytta makt och myndighet från nationella parlament till EG.

Så sade Paul Henri Spaak, belgaren som ledde arbetet med att utarbeta Romfördraget på sin tid. Den devisen gäller än i dag. Ständigt flyttas makt från medlemsländer till EU, som ständigt lägger under sig allt fler politikområden. Det förslag till EU-konstitution som avvisades av folkomröstningar i Frankrike och Holland byggde vidare på tanken om ett Europas förenta stater med flagga, nationalhymn och unionsmedborgarskap – ett sista steg i den gemensamma utrikespolitiken med en gemensam utrikesminister bland mycket annat.

Inget tillåts i dag hindra denna utveckling, inte ens folkets vilja uttryckt i folkomröstningar. Trots att fördraget avvisats tar processen nu fart, påhejad av Sveriges regering. Fransmän och holländare ska återföras till den på förhand utstakade vägen, precis som när Spaak gjorde sitt uttalande på sin tid. Rörelseriktningen ligger fast.

Men EU:s makthavare borde stanna upp, vända sig om och se att man inte har befolkningen med sig i superstatsbygget och att det saknar demokratisk legitimitet. Den demokratiska klyftan i EU är enorm. EU:s medborgare struntar ju i EU-valet. Förtroendet för EU och dess institutioner är lågt, och i Sverige stöder endast 39 procent i dag det svenska EU-medlemskapet enligt SOM-institutet. Den största kritiken – det ser vi i undersökning efter undersökning – finns bland de maktlösa, bland låginkomsttagare och bland kvinnor, medan höginkomsttagarmän i storstäderna uppvisar det starkaste stödet för EU.

EU är ju också de sociala klyftornas union med många arbetslösa och stora inkomstskillnader, med rikare medel- och överklass sida vid sida med fattiga invånare i Europas förorter, där våldet aldrig är långt borta och där det ropas på fler övervakningskameror och tuffare poliser i stället för på den välfärd som inte längre finns. Barnlösa människor i karriären kan utnyttja den fria rörligheten och skaffa sig mer välbetalda arbeten, medan den unga mamman i Amsterdam måste gå till flera arbeten varje dag för att klara sitt uppehälle och aldrig vet vilken dag hon ska bli arbetslös. På järnvägsstationerna i Rom sitter handikappade bredvid ensamstående mammor med småbarn i famnen och tigger för att överleva. På den spanska landsbygden plockar säsongsarbetande gästarbetare tomater tillsammans med papperslösa flyktingar. I vägkorsningarna syns insmugglade prostituerade, det moderna Europas slavar.

Detta mångmiljonhövdade EU är också en del av unionen, även om de kanske inte själva upplever det så. För dem finns inget socialt skyddsnät. De drabbades av den flexibilitet, den fria rörlighet och de moderniseringar av trygghetssystemen som skulle göra oss alla så fria och lyckliga. De fick inte del av Europas växande välbefinnande – de betalade priset för det, och detta medan rusiga makthavare sjunger marknadskrafternas lov.

Vi vill naturligtvis från Vänsterpartiets sida verka för att den nuvarande rörelseriktningen överges och att demokratin sätts främst i stället för att behandlas som något som katten har släpat in, och vi vill markera att unionen misslyckats på centrala områden och att den demokratiska klyftan inte kan lösas med mindre än att man börjar flytta makt från unionens institutioner till dess medlemsländer och dess medborgare i stället för tvärtom. Vi måste börja verka för utjämnade sociala skillnader i EU, för en utbyggd välfärd där ingen tvingas tigga för att man har varit sjuk för länge och för att medlemsländerna själva ska få utforma sin ekonomiska politik i stället för att låta unionen agera budgetpolis mot länder som anses ha för dyr sjukvård eller för generös a-kassa.

Den nuvarande utvecklingen är den motsatta. Man vill samordna sig ännu mer på dessa områden. Att man lyfter in arbetsmarknadspolitiken är naturligtvis bra, men hur gör man det? Jo, man vill fortsätta pressa ned de offentliga utgifterna, försämra anställningstryggheten och införa *flexicurity*, det vill säga man nöjer sig inte med att den ensamstående mamman i Amsterdam måste gå till flera arbeten och att hon dagligen behöver oroa sig för om hon ska ha jobbet kvar i morgon. Man vill öka otryggheten ytterligare, därför att det ska bli lätt att få jobb, men det ska också bli lätt att bli av med jobbet. En del kallar det arbetsmarknadspolitik, en del kallar det klassisk socialdemokratisk politik – jag kallar det för social dumpning. Det är en väg som måste överges. I stället måste medlemsländerna ges möjlighet att självständigt utforma sin arbetsmarknadspolitik och socialpolitik så att det också blir en skillnad på om väljarna i respektive land har valt en högerregering eller en vänsterregering.

Herr talman! Nu tar processen kring en ny EU-konstitution fart. Cecilia Malmström sade att det var enighet i riksdagen om konstitutionen som en bra kompromiss. Det var väl inte riktigt sant. Vänsterpartiet är kritiskt mot att skapa en konstitution som innebär ytterligare överstatlighet. Vi är kritiska mot att det då inte var någon diskussion om att underställa svenska folket konstitutionen i form av en folkomröstning. Även nu tycks både regeringen och Socialdemokraterna ha låst sig till att en folkomröstning inte behövs. Detta sker samtidigt som man säger att man ska förankra EU-frågorna bättre hos befolkningen. Jag hoppas att replikomgången kommer att ge svar på hur dessa ställningstaganden hänger ihop.

Anf. 7 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Tack för den inledande EU-diskussionen, Cecilia Malmström.

När man hör alla dessa vackra ord – i alla fall från de första talarna, allianspartierna och Socialdemokraterna – måste man ställa sig frågan varför folket inte älskar EU. Det skulle ju vara så jäkla bra om det var allt detta som ni berättade att det skulle vara. Det skulle vara fråga om en aktiv miljöpolitik, samarbete, inga gränser mot omvärlden, arbetsmarknadspolitik och jämställdhet. *Name it!* Ni fick med allt. Men det är inte så vanliga medborgare uppfattar EU. Där är skillnaden, det vill säga skillnaden i vad ni vill påvisa att EU innebär och vad vi vanliga människor ser att EU innebär. Skillnaden är enorm.

Jag ska ge några exempel. Vi hörde radion i dag, och vi såg tidningarna. EU ska nu författa en historiebok. Det ska vara en gemensam historiebok för alla EU:s länder. Ska EU börja lägga sig i historieskrivningen? Sveriges skolminister Jan Björklund tycker att det är en bra idé.

När vi flyger numera – det ska vi helst inte göra, men om vi gör det därför att det inte finns bra tågförbindelser – slängs det varje månad bort tusentals kilo halvfabrikat därför att vi inte får ta med drycker in i flygplanen. Vilket resursslöseri! Det slängs mängder av produkter. Flygplanspersonalen säger själv att man inte förstår varför.

Vi har jordbruksstödet. Det finns mängder av frågor där verkligheten för oss inte ser likadan ut som den bild ni försöker måla upp om hur EU-medlemskapet har varit, är i dag och skulle kunna bli framöver.

Miljöpartiets huvudpunkt är att vi egentligen inte tycker att medlemskapet är bra. Men om vi ska vara med i elitprojektet EU måste Sverige var en aktiv del i arbetet. Vi kan inte sitta på åhörarläktaren som jassägande nickedockor, som tyvärr många gånger har varit erfarenheten. Passivt medlemskap gör sig inte gällande, är vår utgångspunkt. Det ska vara en aktiv och konstruktiv politik för att få bort jordbruksstöden och för att förändra EU:s stöd som i dag går till kolkraftverk. De ska naturligtvis inte gå till kolkraftverk i EU utan till förnybara energikällor för framtiden. Klimatpolitiken måste bli verklighet.

Tyvärr var det inte Sverige som förde fram idén om att försöka få ett EU-mål om att minska utsläppen med 30 procent. Det var Tysklands idé. Det tog flera veckor innan statsministern och miljöministern kom på att det inte var en så dum idé. Det var dessutom efter det att man hade samrått med riksdagens EU-nämnd. Då skrev man en artikel på DN Debatt. Men det var inte Sveriges idé utan man stod även där på åskådarläktaren. Frågan är nu hur länge Sverige ska stå på åskådarläktaren. Hur långt kommer Sverige att aktivt driva frågan för att få med sig de andra länderna i målet att minska koldioxidutsläppen med 30 procent? Ska vi sitta och vänta och se vad de andra länderna kommer fram till?

Jag och Miljöpartiet tycker givetvis att klimatfrågan är den viktigaste utmaningen för framtiden. Då måste det vara en aktiv politik i EU men naturligtvis också i Sverige. Vi inväntar fortfarande några konkreta punkter från den nya svenska regeringen om vad man tänker göra, men vi behöver också lösningar på global nivå. Vi måste kunna ta olika steg, och något land måste vara föregångare och visa att det finns miljöteknik, att det går bra med en miljöomställning och att det skapar arbetstillfällen i Sverige men också i de EU-länder som är aktiva och i andra länder i världen.

Nu kommer den närmaste tiden i EU att inte bara handla om klimatpolitik. Det handlar också om att man i slutet av 90-talet och i början av 2000-talet kom fram till att människor inte älskar EU och man undrade vad man gjorde för fel. Då tillsatte man ett konvent. Det blev en EU-konstitution som skulle föra EU närmare människorna.

Två länder hade folkomröstningar om detta. Resultaten blev nej, att det inte var en bra idé. Därför begravdes EU-konstitutionen. Nu, plötsligt, får man för sig att den förmlutnade EU-konstitutionen ska grävas upp. Skelettbitarna ska plockas upp och något nytt för EU:s framtid ska göras. Jag tycker inte att skelettpinnarna är den bästa utgångspunkten för att forma framtidens EU, för en aktiv klimatpolitik, för en aktiv politik

för framtiden. Det är 1990-talets lösningar på gårdagens problem. Vi måste ha ett nytt arbetssätt för EU, för Europas länder och för framtidens utmaningar. Där är inte konstitutionen den bästa.

Om man vill föra EU närmare människorna, varför kan man inte anordna en folkomröstning om framtidens EU? Alla människorna måste vara med på tåget och föra en aktiv debatt. Det räcker inte, som EU-ministern säger, att träffa kommunfullmäktige- och landstingsledamöter. De är jätteviktiga. Jag vet att de gör ett jättebra jobb, men vi måste engagera hela Sveriges befolkning i detta. Därför är en folkomröstning om ett framtida förslag på hur vi ska arbeta i EU det absolut bästa för att få bred uppslutning bakom färdriktningen.

Anf. 8 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Tack för alla inlägg. Det är en rolig debatt. Det är roligt att vi diskuterar konkreta EU-frågor. I många frågor, inte alla, finns en samsyn. Det stärker oss i vårt arbete med att förändra och förbättra EU. Sverige står enat bakom förslagen. Det gör oss bättre rustade att driva på det som är bättre för att kunna förändra det som inte är bra. Det är det vi ska ha EU-medlemskapet till, det vill säga utveckla de frågor som känns viktiga för oss.

Susanne Eberstein sade att vi skulle bryta den inre marknadens överhöghet. Jag är inte riktigt säker på om hon menade det eller om det är en socialdemokratisk uppfattning. I så fall är det ett brott mot hela EU-tanken. Den inre marknaden är ju grunden i EU och grunden för samarbetet. Om vi ska bryta med den blir det konstigt att driva medlemskapet vidare. Jag tror att hon kanske snarare menade att vi skulle ha ett större fokus på de sociala frågorna och välfärdsfrågorna.

Lissabonprocessen och den inre marknaden är verktygen för att skapa en bättre välfärd. De är verktyg för att skapa ett mer konkurrenskraftigt Europa i en global värld, större valfrihet för konsumenter och medborgare, ökad tillväxt och ökade investeringar som leder till mer jobb och som gör det möjligt för oss att satsa på välfärden. Den välfärden är i allra högsta grad i nästan alla avseenden nationell. Vi menar inte att detta är frågor som EU ska lägga sig i. Hur vi utformar vår skola, vår vård och vår omsorg är en nationell fråga och bör så förbli. Det kan vara angeläget att driva vissa viktiga frågor på EU-nivå, men om alltför mycket hamnar där imploderar EU inifrån. Vi måste fokusera på vad som är viktigt i de genuint gränsöverskridande frågorna.

Det sades också att regeringen hade varit otydlig med vad vi vill med EU-medlemskapet. Låt mig göra en kort sammanfattning.

Vi vill ha ett EU där de svenska medborgarna känner sig bekväma i medlemskapet. Hur gör vi det? Jo, genom att se till att EU styrs på ett modernt sätt, med ett bra konstitutionellt fördrag där regelverket är tydligt. Vi vill ha moderna budgetverktyg för ett modernt EU. Så är det inte i dag. Vi hoppas på att få en bred samsyn i hur verktygen kan bli mer ändamålsenliga och fokusera på de frågor där det verkligen finns ett mervärde i gemensam finansiering i Europa.

Vi vill också att EU fokuserar på att leverera i viktiga frågor. Bara så kan vi göra så att människor känner sig bekväma med medlemskapet. Bara så kan vi göra så att folk känner att EU-medlemskapet är viktigt. Inga kampanjer i världen kan skapa en EU-känsla om vi inte kan visa att

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Debatt om aktuella
frågor i EU-samarbetet*

det EU levererar är viktigt för dig och för dig. Det vi gör tillsammans betyder någonting för dig. Det betyder någonting för vår gemensamma framtid.

Det handlar om att utveckla den inre marknaden, som jag sade, för att skapa välfärd och ökad tillväxt. Det handlar om miljö. Här har EU tagit gigantiska steg bara de senaste åren. Jag skulle vilja påstå att Sverige är pådrivande där. Om det var Sverige eller Tyskland som först vaknade upp och kom på de 30 procenten är inte så viktigt att diskutera. Sanningen är att Sverige driver väldigt hårt och har drivit att EU tillsammans skulle åta sig att minska växthusgasutsläppen med 30 procent.

Vi nådde inte ända fram. Jag beklagar det. 20 procent är ett framsteg. Vi hade gärna sett och vi driver fortfarande 30 procent. Vi har inte fått med oss majoriteten. Jag beklagar det. Men att frågorna fortsättningsvis kommer att stå på agendan är jag övertygad om. Och Tony Blairs utspel senast i dag visar hur viktigt det här är även för andra länder än Sverige.

Vi vill ha ett EU som är aktivt i utrikespolitiken, som talar med en röst, för då kan vi åstadkomma saker tillsammans. Vi kan skapa en bättre värld. Vi kan medverka till frihet och försoning, men bara om vi är eniga. Och vi vill satsa mer på den inre och yttre säkerheten.

Det här är i kortform det som regeringen vill göra. Sedan får jag återkomma i min sista replik om några mer specifika frågor som rör konstitution och samråd.

Anf. 9 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Herr talman! Att den inre marknads överhöghet måste brytas betyder helt enkelt att sociala och ekologiska dimensioner måste få ett helt annat inflytande över den råa kapitalismen.

Under de mer än tio år som Sverige har varit medlem i Europeiska unionen har den förändrats på många områden. Sverige har haft stora möjligheter och har utövat inflytande på utvecklingen. Det har varit positivt. Det är ju därför vi undrar vad den borgerliga regeringen verkligen kommer att använda sin kraft till annat än sådana här ganska överordnade ord som vi har hört här.

Hur har regeringen exempelvis tänkt agera för att minska den misstro som vi alla vet finns hos svenska folket när det gäller EU? Hittills har regeringen lagt ned Kommittén för EU-debatt och dragit in stöden till fackens kontor i Bryssel som har varit en väldigt bra utbildningsverkstad för många människor i Sverige. Man hemligstämplar brev, och man samarbetar inte med EU-nämnden och konstitutionsutskottet om fördraget. Tror EU-ministern att detta agerande minskar folkets misstro mot EU?

Dessutom skriver DN den 12 februari att framtidsdebatten saknar en svensk röst. Det känns ju väldigt tråkigt, när vi nu är så positiva här i dag.

Herr talman! Vi socialdemokrater vill öka politikens verkningsgrad. Vi vill öka svenska folkets förståelse för vad EU betyder. Vi vill satsa mer av EU:s gemensamma resurser på att främja den hållbara tillväxten, få fler i arbete, stärka EU:s sociala dimension och stärka miljöpolitiken. Det är just så som marknaden ändå måste hägnas in.

EU:s jordbrukssubventioner är orimliga. Varje år spenderar EU närmare hälften av sin budget på detta. Vi vill att jordbrukssubventionerna

dramatiskt ska sänkas. Det är dags att starta det arbetet. Vi vill att region-
alstödet ska koncentreras till de nya länderna.

Vi vill också sätta stopp för EU-parlamentets flyttcirkus mellan Brys-
sel och Strasbourg. Jag tror att det vore ett väldigt bra sätt att få svenska
folkets förståelse för EU-arbetet. Under sin tid som EU-parlamentariker
drev Cecilia Malmström ivrigt den frågan. Vi hoppas att hon fortfarande
är beredd att göra det. Eftersom det här regleras i fördraget och arbetet
med ett nytt fördrag just återupptagits är det hög tid att lyfta fram frågan.

Det är också dags att höja rösten, statsrådet. Varför inte föreslå att till
exempel Europeiska rådets möten förläggs till Strasbourg i stället. Det
skulle ju göra att det blev en institution, och då kanske fransmännen
skulle bli glada. Eller man kanske skulle skapa ett alleuropeiskt universi-
tet och lägga det i parlamentets byggnad i Strasbourg. Jag är väldigt
positiv till att man föreslår annat i stället för att bara säga nej. Jag tror att
man också kan tänka sig att nästa myndighet som EU behöver – man
tycks ju behöva hur många som helst – kan ligga i Strasbourg. Det är
alltså dags att höja rösten nu och ta hand om det här.

Herr talman! För att Sverige ska kunna ligga i framkant i EU-politi-
ken bör regeringen redan nu sätta en dagordning för det kommande sven-
ska ordförandeskapet. Vi socialdemokrater anser att Sverige bör priori-
tera miljö, sysselsättning, utvidgning och jämställdhet. Och jag hoppas
att vi kan bli överens om det.

Anf. 10 BJÖRN HAMILTON (m):

Herr talman! När man hör vänsterpartierna debattera EU hör man
pessimistiska personer med negativa inställningar. Man kan ju undra.
Susanne Eberstein, du talade mycket om att det var den socialdemokra-
tiska modellen som skulle styra EU. Vi vet ju hur den styrde Sverige och
hur resultatet blev i form av arbetslöshet och utanförskap. Jag vill inte att
vi i Sverige ska driva samma linje inom EU och få samma resultat i EU
som vi fick av den socialdemokratiskt ledda regeringen här i Sverige.

Herr talman! I slutet av den här månaden kommer vi att högtidlig-
hålla att det är 50 år sedan de sex staterna undertecknade Romfördraget.
Sedan dess har unionen verkat i fredens och frihetens tjänst och samtidigt
utvidgats och fördjupats till att i dag omfatta 500 miljoner människor och
27 medlemsländer. Varje gång EU utvidgas blir unionen en starkare kraft
för demokrati, fred och frihet, inte bara i vår del av världen utan även
globalt. Vi vidhåller att den europeiska unionen ska förbli öppen för alla
europeiska demokratier som uppfyller de krav som medlemskapet ställer
i form av Köpenhamnskriterierna.

Samtidigt innebär en fortsatt utvidgning av EU nya exportmöjligheter
för Sverige. Vid årsskiftet blev Bulgarien och Rumänien nya EU-med-
lemmar. Båda ländernas ekonomier växer starkt och utgör därmed myck-
et goda affärsmöjligheter för svenska företag.

Allt fler länder har under de senaste decennierna handlat sig från fat-
tigdom till välstånd. Det är svårt att se något exempel på motsatsen, där
ett land nått högt välstånd i slutenhet. Därför är det så viktigt att Sverige
tillhör kärnan i den europeiska unionen som en gång skapades för att
säkra freden genom att främja handeln.

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Debatt om aktuella
frågor i EU-samarbetet*

Det är viktigt att EU även samarbetar med andra länder och regioner. Exempel på ett sådant samarbete är den så kallade Barcelonaprocessen som omfattar EU:s Medelhavssamarbete. Processen arbetar för att skapa fred och stabilitet i området runt Medelhavet och förstärka samarbetet i sociala och kulturella frågor.

Vi får heller inte glömma bort den transatlantiska länken, herr talman. Ekonomierna i USA och Nordamerika är tillsammans världens största, och den största delen av världshandeln sker över Atlanten. USA-marknaden är fortfarande större än hela den asiatiska marknaden sammantaget. År 2005 exporterade svenska företag för över 102 miljarder kronor dit. Det är glädjande att det råder en bred samsyn mellan EU och USA om marknadsekonomins och frihandelns betydelse. Denna samsyn utgör en god grund för att ytterligare stärka det transatlantiska samarbetet och de handelspolitiska banden.

Mot denna bakgrund är det positivt att Tysklands förbundskansler Angela Merkel i sin roll som EU:s ordförande har tagit nya initiativ i handelsutbytet mellan EU och USA. Merkel inser att det inte är fruktbart att fortsätta en politik som utgår från föreställningen att EU och USA nödvändigtvis är handelspolitiska konkurrenter. Även om enskilda företag konkurrerar med varandra är handeln mellan länder och regioner alltid ett plussummespel där båda vinner. Det är samtidigt högst angeläget att arbetet i Doharundan återupptas och fullbordas.
(Applåder)

Anf. 11 KERSTIN LUNDGREN (c):

Herr talman! EU är en kraft för demokrati och demokratisk utveckling i Europa. Det är en kraft som verkat för öppenhet och för ökad tydlighet. Mot den bakgrunden ser jag det också som ganska naturligt att kräva att EU självt har ett eget tydligt regelverk, ett regelverk som går att granska för den enskilde medborgaren, oavsett om det är här i Stockholm, i Jokkmokk, i Barcelona eller var man nu tar sin utgångspunkt. Det är just det som är så tragiskt, om vi inte kan ge EU en yttre ram i form av ett nytt fördrag, ett fördrag eller en konstitution, en regelbok för EU i framtiden.

EU växer. Pernilla Zethraeus låter som en gammal historieskrivare, den typen som jag hoppas att vi inte försöker få om vi ska skriva något gemensamt europeiskt historieverk. Hon glömmet bort de gamla kommuniststaterna, som nu söker sig till EU för att få hjälp och stöd att bygga en rättsstat, att bygga institutioner, att bygga möjligheter för människor att växa och leva med mänskliga rättigheter.

EU gör skillnad i vår närmiljö. Vi har EU som en brobyggare i dessa dagar, i stället för en murbyggare. Det är verkligen en öppenhet som det är viktigt att vi lyfter fram i debatten och inte försöker bara skuffa undan.

Ordförandeskapsperioden har berörts i den tidigare debatten. Jag tycker att det är viktigt att Sverige i det kommande ordförandeskapet fokuserar på några områden. Smalare men vassare är en naturlig utgångspunkt.

Självklart, Susanne Eberstein, är jobb och tillväxt en grundbult i arbetet med Lissabonprocessen tillsammans med miljöfrågorna. Men det ska naturligtvis inte göras genom att vi bygger regelverk och gör EU bredare,

utan snarare genom att göra det möjligt för människor och företag att växa.

Det är viktigt med en öppen debatt om de här frågorna och EU-frågorna. När Socialdemokraterna och Susanne Eberstein efterlyser denna öppna debatt kan jag inte låta bli att fundera: Var har ni varit under de år som har gått? Vi har ju haft en tankepaus och en reflexionsrunda, och var har Socialdemokraterna varit i den debatten? Ni har ju haft en EU-minister, som åtminstone vid ett tillfälle var i Bryssel. Man kan fundera: Vad har ni tagit för ansvar?

Jag tycker att det är bra att vi får en debatt här i dag. Jag tycker att det är bra att EU-ministern åker runt i landet och talar om de här frågorna. Jag tycker att det är bra att vi nu har en regering som verkligen är närvarande och aktiv i samrådet. Det kommer att påverka, Ulf Holm. Den bild du ser framför dig av en passiv regering är den gamla regeringen. Men nu är det en ny regering, nya möjligheter, och det ska vi ta vara på när vi lyfter fram EU-frågorna.

Jag tycker att det är spännande att höra Ulf Holm. När man hör honom låter det som att han håller på att svänga. Det är en lite positiv röst. Jag noterade att du lyfte fram ett antal områden där just det nya fördraget skulle ge EU-parlamentet starkare makt, EU-parlamentet som en kraft i en förändring, också för samverkan med andra parlament. Det är någonting som jag tror skulle vara oerhört viktigt för att stärka EU:s demokratiska mandat. Gärna ett stöd från Miljöpartiet i framtiden när det gäller också fördragsfrågan!

(Applåder)

Anf. 12 ALF SVENSSON (kd):

Herr talman! Jag håller fast vid att det krävs av oss att vi funderar, mer än vad vi ofta gör när vi talar om EU, över hur Europa skulle ha sett ut om EU inte hade funnits.

Jag tycker att det ligger mycket i detta att man ska ta till sig att svenska folket inte är så EU-positivt som många av oss önskar. Det får vi ta till oss på så sätt att vi resonerar mer om EU utanför kammaren än vad vi i regel gör.

Samtidigt är det något som är väldigt centralt, och jag undrar om inte Ulf Holm, jag och andra kan vara överens om det. I nästan alla frågor kan man koncentrera sig på det som är negativt och det som inte är så lyckat, men man kan också vända på det och se på det som är positivt.

Jag har väldigt svårt att förstå hur Miljöpartiet, som jag gärna ger den elogen att de har drivit miljöfrågorna i ur och skur, menar att Europa med sina stora befolkningar nere på kontinenten skulle komma någonvart och att vi skulle kunna vara med och påverka om EU inte hade funnits. Om EU inte hade funnits hade vi, som en aktivist inom miljörörelsen i Danmark sade, fått uppfinna EU för miljöns skull.

Nu säger Holm här att vi står på läktaren när det gäller miljöengagemanget. Ja, men ni har ju helst velat att vi inte ska finnas på det här området över huvud taget, och ni har ju kedjat fast er i ett nej på läktaren. För mig är det nästan obegripligt hur man menar att – om jag får använda uttrycket utan att vara negativ – det gamla Europa i det nya skeende i vilket vi lever skulle kunna ta sig an miljöfrågorna. Jag förstår det inte.

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Debatt om aktuella
frågor i EU-samarbetet*

I en alltmer globaliserad värld är det inte bara i Europa utan i världsdelen efter världsdelen som man ser att vi måste komma närmare varandra, att vi måste ta gemensamma tag. Vi kan inte acceptera att en supermakt dominerar i alla avseenden och att vi lastar över ansvar på denna supermakt i tid och otid.

Jag är tämligen övertygad om, herr talman, att vartenda svenskt parti med tiden kommer att vara för EU. Ulf Holm är ju så ung att han säkert kommer att stå här framöver och plädera för detta.

Ett av de bättre tal som har hållits i den här kammaren – det har hållits massor av bra tal – som jag särskilt minns var när vänsterpartisten Kenneth Kvist talade för EU i den här kammaren. Det är läsvärt. Det är synd att han inte är kvar. Han satt dessutom och arbetade med konstitutionen. Han tillstod här i talarstolen att han hade svängt om.

Välkommen till rätt sida, ni som fortfarande håller fast vid ett nej till EU! Ibland undrar jag om ni inte gör det därför att ni tror att det är så väldigt bra för att ni då har en majoritet av svenska folket med er.

Jag skulle gärna vilja säga att vi behöver koncentrera oss mer på vad som är den europeiska identiteten. Jag tror inte att det räcker att tala om handelsavtal och paragrafer, utan då måste vi ned i värdegrunden och resonera om varifrån vi har fått våra värderingar i Europa. Det får vi inte vara så rädda för. Vi måste tåla den debatten, och den behöver föras också här i kammaren. Den kunde gott ha fått lite större utrymme, enligt mitt sätt att se, i det konstitutionella fördraget.

Herr talman! Jag hoppas verkligen att vi får många fler EU-debatter i den här kammaren. Samtidigt som vi säger att EU beslutar alltmer måste det korrespondera mot den uppmärksamhet som EU får bland riksdagspartierna och också ute i den svenska debatten.

Anf. 13 PERNILLA ZETHRAEUS (v):

Herr talman! Det är intressant att Alf Svensson har lyckats hitta en vänsterpartist som svängt i EU-frågan och citerar honom. Men jag tror att Alf Svensson glömmer hur den egna opinionen i Kristdemokraterna såg ut i till exempel EMU-frågan, att man faktiskt inte var med på partilinjén, att det finns en enorm splittring i Kristdemokraterna i grundläggande frågor som rör överstatlighet. Så ser det ut i många partier.

Därför blir jag också oroad när jag hör att det finns en samsyn här inne, som Cecilia Malmström säger utan att ha lyssnat till inlägget från mig, inlägget från Ulf Holm, den stora och mäktiga opinion som inte vill ha ökad överstatlighet och de många människor som känner sig så främmande inför det som kallas en demokrati i unionen att de inte ens bryr sig om att rösta i EU-valen.

När Sverige gick med i EU var det exempelvis nästan halva befolkningen som trodde att EU skulle vara bra för jobben. Nu har den andelen sjunkit till 9 procent. Här i Sverige upplever vi alltså en ökad förtroendeklyfta mellan unionen och det svenska folket. Även i andra länder finns det en omfattande kritik.

Det här är inte ett pedagogiskt problem, inte ett problem som man kan informera bort. Det är ett demokratiskt problem. Det är ett problem där regeringen och även Socialdemokraterna måste upp till bevis. Varför är det så viktigt att till varje pris undvika en folkomröstning i Sverige om en ny, omförhandlad konstitution, samtidigt som man sjunger demokra-

tins och den demokratiska dialogens lov? Den frågan skulle jag gärna vilja ha svar på.

Sedan sägs det också från Cecilia Malmström att välfärdspolitiken är en nationell angelägenhet och så ska förbli. Det är inte riktigt sant. Det har förskjutits mer och mer till EU-nivån också på detta område. Det refererade jag till i mitt förra inlägg. Det handlar inte minst om Ekofinråden och också om det europeiska rådets många synpunkter på arbetsrätten i medlemsländerna, på hur flexibel arbetskraften är och på om arbetslöshetsförsäkringarna ger tillräckliga incitament att gå från bidrag till arbete. Men det handlar också om hur stora de offentliga utgifterna är, vad sjukvården kostar, hur pensionssystemen är utformade och så vidare. Det är områden som EU lägger sig i men som EU inte borde lägga sig i. Och det är områden som begränsar det nationella handlingsutrymmet när det gäller att bygga den välfärd och skapa den arbetsmarknadspolitik som är nödvändig för att åstadkomma utjämnade klassklyftor och utjämnade sociala skillnader inom unionen.

EU ska tala med en röst i utrikespolitiska frågor, sade Cecilia Malmström också. Och det är ju det som är på gång i det arbete kring konstitutionen som nu återupptas, trots att den avvisades i folkomröstningar i Frankrike och Holland. Där inrättas en gemensam utrikesminister om man lägger in de sista byggstenarna i den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken med syfte att skapa ett gemensamt försvar.

Men är det då en väg att skapa fred och avspänning i världen? Har stormaktsblock som bygger en solidaritet inom sig men har ambitionen att tala med en röst och visa muskler mot omvärlden någonsin bidragit till fred och avspänning i världen? Jag tror inte det. Jag tror att vi ska gå motsatt väg. Vi ska bejaka EU-ländernas självständiga utrikespolitiska röst i stället och inse att Sverige i bästa fall historiskt, i kraft av sin neutralitet, har spelat en positiv roll i internationella sammanhang, som medlare i internationella konflikter, som den som gick i spetsen för en bojkott mot dåvarande Sydafrika och bidrog till att apartheidregimen slutgiltigt föll.

Anf. 14 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Cecilia Malmström säger att vi ska förändra det som inte är bra i konstitutionen. Då skulle jag vilja säga att Cecilia Malmström får ganska mycket att göra. Framför allt måste hon sätta i gång att arbeta nu. Grundproblemet i EU-konstitutionen är ju att det är så mycket som är problem.

Den utgår från att stora länder i EU ska få mer makt, och konsekvensen blir givetvis att små länder som Sverige kommer att få mindre att säga till om. Konstitutionen innebär att mer makt flyttas till Bryssel, och konsekvensen blir naturligtvis att mindre makt återstår på nationell nivå. I vissa frågor kan det vara bra. I vissa frågor är det givetvis mindre bra. Och den diskussionen måste tas upp.

Jag är framtidsinriktad. Det är Miljöpartiet. Vi tittar inte bakåt alltför mycket, men det är det som EU håller på med hela tiden. Alf Svensson! Tror du verkligen att vi, om EU inte hade funnits i dag, hade uppfunnit ett EU som det ser ut i dag? Nej, det hade vi inte. Vi hade uppfunnit någonting helt annat. Vi hade uppfunnit ett samarbete med alla Europas länder. Vi hade uppfunnit bättre kommunikationer med andra världsde-

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Debatt om aktuella
frågor i EU-samarbetet*

lar. Vi hade utnyttjat den nya informationsteknologin. Vi hade framför allt sett till att ha några få frågor att samarbeta kring. Vi skulle absolut inte lägga in hela jordbrukspolitiken och allt sådant. Det hör till det förgångna.

För att få en demokrati och för att få människor delaktiga i samhället måste man också vara med i beslutsfattandet i lagom mängd. Vi förstår ju i dag att vi inte kan lösa klimatfrågorna bara genom ett beslut i Lunds kommunfullmäktige. Vi måste samarbeta med resten av Skåne. Skåne måste samarbeta med Öresundsregionen. Öresundsregionen måste samarbeta med riksdagen i Stockholm och Folketinget i Danmark och så vidare. Vi förstår det.

Men när det gäller EU och EU-konstitutionen handlar det om mer och mer makt och detaljstyrning, överdriven detaljstyrning. Vad innebär visionen att EU ska tala med en röst? Ja, den innebär att vi har en utrikesminister som bara kommer att blogga i fortsättningen därför att han inte har någonting att säga till om i övriga delar. Är det så vi vill ha det? Nej, jag tror inte det. Det är inte så vi vill forma framtidens samarbete mellan Europas länder.

Jag tror att det krävs ett nytänkande ur den aspekten, och det är där jag hade önskat att regeringen hade kommit med en ny entusiasm. Men det visar sig nu att det är jag som står för hela entusiasmen i den här EU-debatten, vilket kanske är lite märkligt, men jag är inte förvånad.

Jag ska ge Cecilia Malmström rätt på en punkt. Den nya regeringen har varit aktiv i EU i en fråga. Man vill nu nämligen tillåta GMO i EU. Det är ingenting som vi från Miljöpartiet hyllar, men det är en förändrad politik jämfört med tidigare. Det är ju trist att den aktiva nya EU-politiken ska bli en försämring på miljöområdet. I stället för att ha försiktighetsprincipen är det nu fritt fram, och det är de ekonomiskt stora bolagen som ska styra medan miljöhänsynen kommer på bakkanten.

Jag tycker att Sverige ska ta initiativ i klimatfrågan mer än vad vi hittills gjort. Vi måste ligga på. Vad betyder det? Hur långt kommer Sverige att driva kravet på att minska utsläppen med 30 procent? Har vi gett upp frågan redan? Eller har vi någon nystart inför EU-toppmötet? Ta initiativ till att arbetsrätt ska bestämmas nationellt! Ta initiativ i HBT-frågor, för att de mänskliga rättigheterna ska bejakas i alla EU:s länder enligt utgångspunkten att mänskliga rättigheter redan finns i grundfördraget!

Ska vi ta initiativ till att ge stöd till förnybara energikällor? Ska vi ta initiativ från Sverige? Visa det i så fall, regeringen! Stå inte och vänta!

Anf. 15 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Först vill jag å det bestämdaste avvisa påståendet att regeringen inte har skött sina plikter i fråga om samråd med riksdagen vad gäller EU-frågor. Det är inte sant. Vi har skött det på alla de sätt som vi ska göra, enligt både den gamla ordningen och den nya ordningen. Jag har själv rapporterat i EU-nämnden, i EU-nämndens beredningsutskott och i konstitutionsutskottet. Och statsministerns statssekreterare har varit i tre utskott. Vi har också meddelat att vi står till förfogande i den form som riksdagen önskar. Om det nu blir ett sammansatt utskott eller hur riksdagen väljer att organisera det är naturligtvis helt upp till er, men vi står till förfogande.

När det gäller det konstitutionella fördraget är det 18 länder som har ratificerat det. Det glömmar man. 18 länder har ratificerat detta, 2 med folkomröstning. Ytterligare 3–4 länder har sagt: Vi står också bakom det fördraget. Varför då? Jo, därför att detta är en kompromiss. Det är förvisso en kompromiss – det är inte hundra procent så som jag vill ha det eller som någon här vill ha det – men det är en bra balans för att skapa ett bättre, mer effektivt, öppnare och mer demokratiskt Europa som är mer rustat att fungera, fatta beslut och som sätter medborgaren i centrum på ett annat sätt än tidigare. Det här är dessutom framtaget med en unik metod i det konventsarbete som var med öppenhet. Detta har vi framfört.

Vad tycker då Sverige? Ja, som mor Alma i Katthult säger: Det finns en tid för katekesen, och det finns en tid för ostkakan.

Först har det varit katekesen. Frågan är: Vilka länder står bakom att vi fortsätter att arbeta med det här konstitutionella fördraget, vilka vill börja om och vilka vill ha en mellanväg? Där har Sverige framfört vad vi tycker – och det har jag redovisat mycket tydligt i denna kammare och i olika utskott. Vi har sagt att vi tycker att det var ett bra kompromissförslag. Vi står bakom det. 22 länder har sagt precis samma sak.

Sedan kommer ostkakan. Vi är inte riktigt där ännu. Naturligtvis har jag massor med tankar om hur detta skulle kunna gå. Vi är inte särskilt betjänta av att jag sitter här i kammaren och har mina små privata funDERingar. Vi har precis börjat en diskussion i regeringen kring detta. Jag lyssnar och hör gärna era synpunkter på hur man ska gå vidare. När vi har landat i regeringen kommer vi naturligtvis att inleda ett samtal med riksdagen och utifrån den diskussionen förbereda en fortsatt hantering.

Anf. 16 SUSANNE EBERSTEIN (s):

Herr talman! Jo, Kerstin Lundgren, jag satt i EU-nämnden när samråd inte skedde inför Berlinresan, och jag satt i opposition när pengarna för EU-kontoret och EU-kommittén drogs in och när brev hemligstämplades. Det är som det är.

När det gäller Björn Hamilton vill jag bara säga att det verkar vara många som har ångrat sig sedan valet, om man tittar på alliansens opinionssiffror. Men det är ju som det är med det.

Det finns mycket positivt, herr talman, som har hänt under de här dryga tio åren, under Sveriges medlemskap. Men det finns naturligtvis också bakslag, och då tänker jag främst på folkomröstningarna som hölls förra året och som ledde till att både Frankrike och Holland sade stopp. Det var tråkigt.

Det var ett bakslag för dem som vill ha ett EU där vi kan ha ett mellanstatligt samarbete som huvudregel.

Det tyska ordförandeskapet har nu återupplivat förhandlingarna om ett konstitutionellt fördrag. Risker är dock stora för att vi snart står inför att ta ställning till ett betydligt mindre fördrag som bara behandlar institutionerna och deras inbördes maktbalans. Det är inte självklart att vi socialdemokrater kommer att ställa oss bakom det.

Ett nytt minifördrag utarbetat i hemlighet mellan ländernas kontaktpersoner i en snabb process utan insyn ger inga positiva signaler. Det tidigare förslaget arbetades faktiskt fram under stor öppenhet, Kerstin Lundgren, under den socialdemokratiska regeringen. Det fanns goda påverkansmöjligheter även utanför riksdagen, och förslaget gicks noggrant

igenom här. Riksdagen band regeringen till förhandlingspositioner i ett betänkande från det sammansatta utskottet, och det var alldeles utmärkt.

Det är därför dags för den borgerliga regeringen att offentligt visa var man står, både här i riksdagen och i Bryssel. Riksdagen måste garanteras delaktighet och insyn i den förnyade processen och ges möjlighet att besluta om förhandlingsmandat till statsministerns kontaktperson.

Anf. 17 BJÖRN HAMILTON (m):

Herr talman! Susanne Eberstein, det är roligare att vinna val än att ha höga opinionssiffror. Det är också viktigare att vinna val än att ha höga opinionssiffror.

Jag ska ta den här sista talartiden i anspråk till att koncentrera mig på vad EU har betytt för svenskarna. För, Alf Svensson, jag tror att det är lika viktigt att vi talar positivt om EU och om vad EU betyder. EU har betytt väldigt mycket positivt. Samtidigt ska vi naturligtvis diskutera värderingsfrågorna. Men svenska folket har inte riktigt klart för sig, tror jag, vad EU betyder för deras plånböcker till exempel.

Vår export till EU och EES-länderna svarar för ca 70 procent av Sveriges totala exportvärde. Under de tre första kvartalen 2006 motsvarar det 475 miljarder kronor, alltså en väldigt stor andel av vår export och en stor del av vårt välstånd. Under samma period ökade handeln med de 25 EU-länderna med ca 15 procent, vilket också är en kraftig ökning.

Det råder ingen tvekan om att vårt EU-medlemskap gör oss till ett rikare land med fler välmående företag och mer pengar kvar i konsumenternas plånböcker. Vi märker det på sänkta priser i allmänhet och på importerade livsmedelsprodukter i synnerhet. EU-samarbetet har dessutom inneburit att brottslighet och gränsöverskridande miljöproblem effektivare kan bekämpas. Det har också blivit enklare och billigare för svenskar att resa inom EU, att investera, studera och jobba utomlands. Lägg därtill att regler för EU-medborgare har harmoniserats, vilket bland annat inneburit att examen från ett universitet i dag är lika mycket värd i ett land som i ett annat.

Herr talman! Det var naturligt för Sverige att gå med i EU. Låt oss se till att det blir lika naturligt för Sverige att tillhöra kärnan i det europeiska samarbetet.

Till slut vill jag tacka framför allt statsrådet och regeringen för en bra information och ett trevligt samarbete i EU-nämnden.
(Applåder)

Anf. 18 KERSTIN LUNDGREN (c):

Herr talman! En öppen debatt om EU-frågorna är väl en del av det vi sysslar med här och nu. Det är en del av det som riksdagen kommer att få göra framöver i större utsträckning tack vare en framsynthet hos de flesta partier i den här kammaren. Genom beslut om en ny riksdagsordning har det blivit möjligt för riksdagen att vara med och agera och tycka i utskottet, lägga utlåtanden till kammaren och få debatt. Vem var det i den här kammaren som sade: Nej, inte det, absolut inte en sådan debatt, inte någonting till kammaren? Jo, det var Socialdemokraterna. Det är något som det finns skäl att påminna om. Vi kommer alltså att få anledning att i den här kammaren föra mycket mer EU-debatt framöver tack vare att vi inte lyssnade på Socialdemokraterna den gången.

Låt mig också kommentera det Susanne Eberstein säger. Jag var med i EU-nämnden när man lade fram, hade brev och sådana saker. Visst är det spännande! Socialdemokraternas sätt att föra EU-debatt är inte här i kammaren. Det är möjligen i EU-nämnden, slutet, och det är naturligtvis i form av en myndighet som ska ha uppdraget. För vad var denna kommitté om inte en myndighet som hade uppdraget att reflektera, tänka och också föra debatten under den paus när vi alla andra skulle vara tysta?

Nej, herr talman, när man lyssnar på Susanne Eberstein funderar man vad Socialdemokraterna och hon egentligen är ute efter. Vad är det ni egentligen vill? Handlar det om att sprida aversion gentemot EU-projektet? Eller är det en vision som tydliggörs av Susanne Eberstein? Det låter i så fall som en trist vision från Socialdemokraternas sida.

Anf. 19 ALF SVENSSON (kd):

Herr talman! Jag håller gärna med om vad som sades här om att de ekonomiska förbättringarna till en del ska ses som en följd av EU-samarbetet. Men för mig är det så oerhört väsentligt att få stryka under att EU har medverkat till eller skapat förutsättningarna för en gemenskap, en demokratisering, en framtida vision om fred och frihet i vårt Europa och möjligheten för Europa att spela en roll där mänskliga fri- och rättigheter fortfarande förtrampas och där demokratin inte har fått något fotfäste. Detta Europa vill man vara med och bygga. Det är en vision som inte har stannat utan som finns där fortsättningsvis.

Herr talman! Jag skulle vilja tacka EU-ministern för det som sagts här i dag. Men jag vill också säga: Låt oss tro fortsättningsvis på utvidgningen! Låt oss inte glömma Turkiet! Ibland kan man känna en rädsla för att stora kraftfulla EU-länder inte, enligt det förnuft jag besitter, inser värdet av att få med Turkiet in i den europeiska gemenskapen. Det finns nog en risk om Turkiet ser sig sett över axeln att man inte är så intresserad av fortsatta förhandlingar. Man kan ställa frågan vart Turkiet då går och vad som händer då i en framtid för det Europa som vi alla önskar ska leva i fred och frihet. Så hissa gärna den flaggan lite högre i alla sammanhang, värdet av fortsatt utvidgning och värdet av att förhandlingarna med Turkiet inte läggs åt sidan.

Anf. 20 PERNILLA ZETHRAEUS (v):

Herr talman! Det är ingen måtta på hyllningskören här. EU är en kraft för demokrati, har Centerpartiet kallat det. Alf Svensson talar om den demokratisering som EU har möjliggjort. Björn Hamilton talar om ett rikare land, välmående företag, bättre möjlighet att bekämpa gränsöverskridande brottslighet och liknande.

Jag tror inte att det är så lyckat att beskriva verkligheten på det sättet. Väldigt många människor känner inte igen sig. Systemets förlorare blir osynliggjorda när man beskriver något allmänt tillväxtsamhälle som har gynnat alla och envar.

Vi har haft en växande arbetslöshet under de här åren. Vi har haft växande sociala klyftor, både i Sverige och inom unionen i stort, vi har i dag enorma sociala spänningar i EU, och vi har människor som lever ett mycket svårt liv, som är totalt rättslösa. Det handlar om de papperslösa flyktingarna och om de insmugglade sexslavarna som är det moderna Europas slavar helt enkelt. Vi måste vända på kuttingen och sätta dessa

frågor främst på dagordningen, utjämna de sociala skillnaderna, skapa arbete och bygga välfärden.

Vi måste också sätta demokratin främst. När man talar om ett demokratibygge och liknande har man inte människor med sig. Människor känner inte igen sig i bilden av EU som demokratins högborg. Tvärtom är ju EU:s demokratiska underskott allmänt omvittnat. Det är inte för inte som människor har ett mycket svalt intresse för EU-frågorna och inte röstar i EU-parlamentsvalen. Det är helt enkelt ett för långt avstånd mellan människor och EU:s makthavare.

Jag konstaterar att alla de som har instämt i hyllningskören om demokratins förträfflighet i den europeiska unionen fortfarande inte har svarat på frågan om varför man förvägrar det svenska folket en folkomröstning om ett omförhandlat förslag till ny EU-konstitution.

Anf. 21 ULF HOLM (mp):

Herr talman! I denna sista vända kom mycket av sanningen fram. Det nya arbetarpartiet Moderaternas Björn Hamilton lyfte fram att svenskar inte vet vad EU har betytt för plånboken som den viktigaste frågan kring EU. Är verkligen den enda orsaken till att vi är medlemmar i EU att vi vill tjäna pengar?

Jag trodde i alla fall att vi skulle föra en aktiv politik för bland annat klimatfrågorna. Klimatfrågorna kan man inte mäta i pengar i plånboken meddetsamma – även om vi från Miljöpartiet försöker säga att miljö ger jobb, det vill säga att man ska tjäna på att vara miljövänlig. Men det har ingenting med EU att göra. För oss i Miljöpartiet är och förblir EU en parentes i historien. Vi kommer att aktivt kämpa för en bättre klimatpolitik, men också för att EU inte ska bestämma saker och ting. Det finns andra organ som vi tror kan göra detta mycket bättre i framtiden.

Det gamla EU står för gamla värderingar och gammal problemlösning. Vi behöver någonting nytt för framtiden. Då är världen större än EU. Det är en global utmaning att lösa klimatfrågan. Sverige spelar roll, Lunds fullmäktige spelar roll och naturligtvis gör också EU det. Men vi måste agera världspolitiskt också.

Den gamla begravda konstitutionen är faktiskt nedröstad av två medlemsstater. Enligt EU:s eget regelverk är den begravd, för beslutet måste vara enhälligt. Vad har vi då att gå på?

Jag tycker att man borde utgå från hur Sverige och Europa ser ut i dag och arbeta för en aktiv klimatpolitik med mellanstatliga lösningar i stor utsträckning.

Anf. 22 HILLEVI LARSSON (s):

Herr talman! Jag vill börja med att säga att min partikamrat Carina Adolfsson Elgestam kommer att beröra Lissabonprocessen och de aspekter på jämställdheten som den har.

Den 8 mars, internationella kvinnodagen, närmar sig. Precis som Ulf Holm tidigare sade när det rörde HBT-rättigheter, alltså rättigheter för homosexuella, bisexuella och transpersoner, handlar jämställdhet också om mänskliga rättigheter. Det är väldigt viktigt att inte glömma bort det i detta sammanhang.

På EU-nivå har man valt att ha demokrati och mänskliga rättigheter som gemensamma värden för hela unionen, och de är till och med förut-sättningar för att man ska kunna bli medlem i EU. Det är viktigt att på-minna om detta, inte minst nu när Turkiet knackar på dörren till EU.

Jag tycker att det är viktigt att helt avföra diskussionen om att Turkiet är ett muslimskt land. Jag tycker faktiskt att det är enbart positivt att få en bro till den muslimska världen. Däremot är det viktigt när man ser till mänskliga rättigheter, som vi är överens om ska vara ett kriterium för att få vara med, att inte glömma kvinnors rättigheter – för de är också mänskliga rättigheter.

En annan bortglömd fråga är våld mot kvinnor. Där har till exempel Amnesty påvisat att man kan se detta som nästan likvärdigt med när kränkningarna kommer från staten. För den enskilda kvinnan spelar det inte så stor roll om det är hennes man som misshandlar henne eller om det är någon annan.

EU har nu en kampanj mot kvinnovåld i hela EU, vilket jag tycker är väldigt positivt. Här kan vi inte säga att vi ens själva har nått ända fram. Även i Sverige finns massor med kvinnor som utnyttjas och misshandlas. Vi kan dock säga att vi driver frågan. Vi kan naturligtvis driva den ännu mer, men det viktiga är nu att vikten av att bekämpa våld mot kvinnor når ut i hela Europa.

Jag hörde till exempel talas om en annonskampanj i ett EU-land där man såg en bild av en misshandlad kvinna, med en jättestor blåtira, och så stod det under: Soppan var för salt. Detta visade sig dock vara alldeles för känsligt, så den kampanjen avbröts efter politiska påtryckningar. Det visar värdet av att driva frågan om våld mot kvinnor. Osynliggörandet är ju det största problemet. Tvärtom handlar det om att lyfta fram detta och att få politikerna att agera.

När det gäller jämställdhet har vi kommit väldigt långt i Sverige, men det är ändå viktigt att vi tar till oss signaler på de områden där vi ännu inte har nått ända fram. Nyligen har vi till exempel fått signaler från EU-kommissionen om att vi behöver förbättra vårt arbete när det gäller del-tidsarbetslöshet, något som framför allt drabbar kvinnor, och även den segregering på arbetsmarknaden som drabbar kvinnor. Jag hoppas verk-ligen att regeringen nu tar tag i de här frågorna.

Samtidigt kan man säga att vi har kommit väldigt långt inte minst när det gäller möjligheten för kvinnor att förena familjeliv och arbetsliv. Man kan jämföra med en del sydeuropeiska länder där födelsetalen är extremt låga och där huvudorsaken till det är att kvinnor känner sig tvingade att välja antingen yrkesliv eller familjeliv. Detta hänger delvis samman med attityderna i samhället, men det har också väldigt mycket att göra med välfärden. Har man inte en utbyggd föräldraförsäkring som folk har råd med och även en äldreomsorg så att folk inte behöver vara hemma och ta hand om sina gamla föräldrar blir det väldigt svårt för kvinnor att förena familj och arbetsliv. Då väljer många kvinnor att vänta väldigt länge med att bilda familj och skaffa barn eller att inte alls göra det. Detta är en tragedi för den enskilde – man beskär verkligen rätten till ett fullvärdigt liv när kvinnor känner sig tvingade att göra detta val – men det är också en fråga för hela samhället.

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Debatt om aktuella
frågor i EU-samarbetet*

I Sverige, där vi har goda möjligheter med utbyggda välfärdsnät, har kvinnor möjlighet att kombinera familj och arbetsliv. Här kan vi också se att det kvinnliga deltagandet på arbetsmarknaden är högre än i många andra länder. Om vi ska klara den demografiska utvecklingen, där vi får allt fler äldre som ska försörjas och som någon dessutom måste ta hand om i äldreomsorg och sjukvård, är det helt avgörande att även den kvinnliga delen av befolkningen i Europa har möjlighet att komma ut på arbetsmarknaden och hjälpa till att klara denna jätteuppgift. Detta ligger alltså i allas vårt intresse.

Handel med kvinnor och barn är ytterligare en fråga som man tenderar att osynliggöra. Vi får inte glömma att det är en halv miljon kvinnor och barn som årligen förs in i EU för sexuella ändamål. Det blir väldigt enkelt om man bara talar om att bekämpa dem som för in människor för att utnyttja dem, men vi får inte glömma det egna ansvaret. Det är faktiskt efterfrågan som driver denna handel. Det finns faktiskt personer, framför allt män och till och med i Sverige, som köper dessa tjänster.

Naturligtvis är dock det avgörande att komma åt de ligor som ägnar sig åt detta och som tjänar stora pengar. Ofta finns det olika grenar på dessa ligors träd – knark, vapensmuggling, till och med terrorbrott och människohandel för sexuella ändamål. Det handlar väldigt mycket om pengar, att det är lönsamt. Det är det som driver detta.

EU har kommit i gång på det här området, men vi måste bli mycket skarpare. Vi ser ju att handeln fortsätter. Det handlar om stränga straff för dem som ägnar sig åt detta men framför allt om att ta hand om de kvinnor och barn som drabbas, oavsett om de stannar i det land dit de har förts eller återvänder till sina hemländer. Det här handlar även om fattigdom och är en solidaritetsfråga.

Anf. 23 GÖRAN LENNMARKER (m):

Herr talman! Jag tänkte uppehålla mig något vid det fördragsförslag som finns. Det konstitutionella fördraget arbetas fram på ett sätt som väl är det mest demokratiska och öppna i Europas historia. Europa har aldrig varit mer demokratiskt än det nu är. Vi kan gå tillbaka i Europas historia. När de stora frågorna har beslutats har det normalt varit stormakter som bestämt. Små länder har fått följa med i de ordningar som de stora länderna har beslutat om.

Jag var med i det konvent som arbetade fram det här förslaget. Det kanske mest intressanta var den roll som de nya demokratierna hade i det här arbetet. En mängd länder hade kommit fram som dels inte existerat som länder förut, dels kommit ut ur kommunismens diktatur. Erfarenhet av diktatur och erfarenhet av centralplanering, Gosplan, var det man hade levt under.

Det här var väldigt centralt i hela avvägningen. Låt mig ta ett exempel. För en estländare var det naturligtvis väldigt viktigt att tänka: Här har vi blivit ett självständigt land. Vi tar beslut i Tallinn i vår demokratiska ordning. Vad ska vi ta beslut om i Tallinn? Och vad ska Bryssel ta beslut om i vår gemensamma beslutsordning i Europa?

Det var naturligtvis en alldeles central avvägning. Hade man kämpat för sitt lands frihet – i ett visst fall var det en person som till och med suttit i Gulag för detta; det var en ledamot i konventet – var det naturligtvis en alldeles central fråga att *inte* skapa en centralisering som på det

sättet nu skulle ta bort den beslutsrätt som man kämpat sig till. Däremot hade man naturligtvis den självklara övertygelsen att det fanns beslut som man måste klara av gemensamt.

Som Alf Svensson påpekade har hela Europas historia bestått i att vi har haft självständiga nationer som varit i krig och bekämpat varandra och som inte förmått lösa frågorna i gemensamma överläggningar. Därav kommer att konventets förslag i allt väsentligt handlar om hur man gör den här avvägningen.

Det centrala beslutet var att väldigt mycket av EU:s problem är sådant som ännu inte fullföljts av EU. Det finns en mängd saker sedan 1950-talet som ännu inte är fullföljda, till exempel när det gäller fri rörlighet på den inre marknadens område. Många av de problem vi ser i Europa beror på att länderna inte riktigt har klarat av det hela utan kanske velat behålla nationell beslutsrätt, ofta från mycket protektionistiska utgångspunkter. Det är protektionismen som har varit Europas förbannelse – detta med att stänga ute, hålla borta invandrare, varor eller vad det nu är.

Tre områden var det viktigt att reformera.

Det första området var beslutsordningen. Där vill jag säga att Europa har en beslutsordning som innebär att vi *inte* har en särställning till stora länder. Se på FN som är en stormaktsdriven organisation med en särskild ordning med vetorätt och sådant! I Europa har vi en ordning där vi *inte* bygger upp detta – naturligtvis av bitter erfarenhet. Det har ju inte gått så bra när stormakterna har bestämt i Europa. Därför har vi en ordning som innebär att nej-länder ska vara lika.

Sedan har vi naturligtvis också det demokratiska kravet på att hänsyn ska tas till befolkningars storlek. Det gör vi faktiskt också hemma i Sverige. Stockholm har fler riksdagsledamöter än en liten stad någonstans på landsbygden har, men inte därför att Stockholm i sig är viktigare utan därför att det bor fler människor där. Det är viktigt att komma ihåg det.

Det andra området var utrikes- och säkerhetspolitiken. Där finns bitterheten, framför allt efter vad som hände på Balkan, över oförmågan hos oss i Europa att faktiskt förhindra det blodbad som var där. En kvarts miljon, eller vad det nu är, drabbades. Vi har till exempel Srebrenica – jag behöver inte gå djupare in på det.

Vi måste ha instrument för detta. Inte minst de nya demokratierna i Central- och Östeuropa sade: Det är ett område där vi inte kan sitta och ta ett beslut i Tallinn. Vi vet att det beslut vi tar i Tallinn inte räcker fram. Det innebär i praktiken att Ryssland får bestämma.

Det är deras historiska erfarenhet.

Det tredje området var att bättre bekämpa den brottslighet som vi är för svaga att själva bekämpa. Många har tagit upp traffickingproblemet. Det är väl just där som vi tycker att EU borde ha mer kraft därför att vi inom ramen för nationalstaten inte klarar av att bekämpa den typ av brott som är organiserad över gränserna.

I många andra frågor var slutsatsen precis motsatsen: Nej, vi ska inte ha ett Europa som tar på sig mer och gör mer centralt. Det gamla cykelteoremet här kan man säga dödades egentligen i konventet. Det ska finnas ett motiv för att ha en beslutsordning på europeisk nivå. Det ska finnas ett mervärde för detta.

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Debatt om aktuella
frågor i EU-samarbetet*

Jag kan också nämna att många västeuropeiska länder decentraliserar sina offentliga beslutsordningar, till exempel Belgien och Spanien. Dessutom har vi federala stater såsom Tyskland och Österrike, för att nämna två.

Föreställningen om ett slags centraliseringsiver är alltså helt enkelt felaktig. Då har man nog inte följt vad som sker i många europeiska länder.

Slutligen: Det fanns en föreställning om en motsatsställning mellan fördjupning och utvidgning. Ingenting kan vara felaktigare. Ett större EU är ett bättre EU. Det är inte så att de nya medlemmarna på något sätt vill undergräva eller försämra. Tvärtom är en del av problemen ibland en del äldre medlemsstater som fuskar i patiensen och inte fullföljer de regler som finns.

Vi har ett europeiskt samarbete som jag tror kommer att omfatta hela kontinenten. Norge är de facto med men har ingen rösträtt, vilket jag tycker är lite genant för Norge. De är med i den inre marknaden och i Schengen, och de följer EU:s hela regelsystem som man gör inom EES. Västra Balkans länder kommer med.

När det gäller Turkiet slås Sverige kanske mer än något annat EU-land för deras rätt att komma med. Sedan måste de fullt ut fullfölja villkoren när det gäller mänskliga rättigheter, och demokrati och spelregler på samma sätt som vi. Här är det en väldig styrka att Sverige, vågar jag säga, har en ledande position. Inte minst riksdagen har ju tagit beslut som gör att vi ligger långt före praktiskt taget alla andra EU-länder när det gäller öppenheten gentemot de nya demokratierna i Europa. Ett Europa helt och fritt är vad vi vill se!

(Applåder)

I detta anförande instämde Staffan Danielsson (c).

Anf. 24 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Göran Lennmarker kallar det för genant att Norge har respekterat sin egen folkomröstning och hållit sig utanför EU. Göran Lennmarker säger också att fördraget har arbetats fram på det mest demokratiska sättet.

Eftersom jag i den första omgången i debatten inte fick svar på frågan om varför Sverige inte kommer att få folkomrösta om ett omförhandlat fördrag skulle jag vilja ställa samma fråga till Göran Lennmarker: Är Göran Lennmarker beredd att gå från ord till handling när det gäller frågan om människors demokratiska inflytande över EU och att verka för att en folkomröstning utlyses i Sverige om ett omförhandlat EU-fördrag?

Anf. 25 GÖRAN LENNMARKER (m) replik:

Herr talman! För det första tycker jag att det vore väldigt trevligt om Norge hade sin rösträtt inom EU. Jag tycker att det vore bra för Norge och för norska medborgare om de var med och fattade beslut om de ordningar som de sedan får leva efter på den inre marknaden och i Schengen. Dessutom tror jag att EU då skulle bli bättre. Jag tror att norrmän är kloka personer så jag skulle gärna se dem där.

För det andra är det väl ett beslut som vi ska ta här i riksdagen – precis som på många andra områden. Vi säger ju inte att Sverige är odemo-

kratiskt därför att vi inte har folkomröstning om alla lagar eller så. Vi har en representativ demokrati.

Jag tror att frågan om det konstitutionella fördraget är en typ av fråga som lämpar sig väl för att hanteras av den representativa demokratin därför att den är mångfasetterad. Den innehåller många olika komponenter. I riksdagen har vi dessutom bedrivit ett mycket gott förberedelsearbete. Jag tror att den svenska riksdagen faktiskt är det bäst förberedda nationella parlamentet när det gäller att ta ställning till fördraget.

Anf. 26 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Jag tror att man förbigår problemet, att den svenska befolkningen faktiskt inte gillar det svenska EU-medlemskapet. Denna demokratiska klyfta måste lösas genom en ökad kommunikation, en ökad dialog och ett ökat inflytande.

Vi ser att människor varken i Sverige eller i andra EU-länder röstar i EU-valen. Men när man får en möjlighet att verkligen påverka EU:s framtid går man till valurnorna. Det gjorde man i EMU-folkomröstningen – med ett mycket högt valdeltagande, runt 80 procent – om denna mångfasetterade och komplicerade fråga som kanske många skulle säga var för svår för en folkomröstning. Men människor deltog med glädje både i omröstningen och i själva debatten.

Tror då inte Göran Lennmarker att det skulle vara bra för demokratin om också en omförhandlad EU-konstitution underställdes det svenska folket i en folkomröstning?

Anf. 27 GÖRAN LENNMARKER (m) replik:

Herr talman! Det är ju genom den representativa demokratin som vi bygger upp beslutsordningen i landet. Om man anser att beslutsordningen ska förskjutas till Sverige från det europeiska så förskjuts också den representativa demokratin. Vi tycker att det är en bra ordning i Sverige när vi fattar mängder av mycket genomgripande beslut. Via den representativa demokratin fattar vi betydligt mer genomgripande beslut i denna riksdag än vad det konstitutionella fördraget innebär för svenskar. Vi fattar i vårt land beslut om pensionsordningar, skatteordningar, frågor som rör fundamentala fri- och rättigheter via den representativa demokratin. Det tycker jag är en ganska klok ordning.

Vi fattade det fundamentala beslutet huruvida vi skulle gå med i EU eller ej i en folkomröstning, och det var klokt. Jag var en av tillskyndarna av en folkomröstning i den frågan. Däremot tror jag inte att vi ska ha folkomröstningar i dessa frågor; det har vi ju inte heller haft beträffande de tidigare fördragsändringarna. Vi har haft ett antal fördragsändringar under den tid vi varit med, och dem har vi fattat beslut om i riksdagen. Det är en ganska bra ordning.

Anf. 28 MAX ANDERSSON (mp):

Herr talman! Ja, den här riksdagen fattar många mycket komplicerade och mångfasetterade beslut. Det tror jag att vi alla kan hålla med om. Men ska jag då förstå Moderaterna så att de tycker att frågan om vilken regering vi ska ha och vilka politiska beslut som riksdagen ska fatta egentligen är lite för svårt för folket att avgöra? Om inte frågan om vilken regering vi ska ha och vilken politik riksdagen ska föra är mångfaset-

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Debatt om aktuella
frågor i EU-samarbetet*

terad, med många olika komponenter, vad är det då? Jag har svårt att tänka mig någon annan fråga som skulle vara mer mångfasetterad och innehålla fler komponenter.

Man kan inte underkänna folkets förmåga att fatta demokratiska beslut på det sätt som moderaten nyss gjorde. Faktum är att fördraget om upprättandet av en konstitution för Europa, som det egentligen heter, är en oerhört mycket enklare fråga än den som svenska folket får rösta om vart fjärde år. Det bör man väl ändå kunna erkänna. Argumentet mot folkomröstning är att vi inte folkomröstat om tidigare fördragsändringar. Det var fel att inte göra det, men att man gjort fel tidigare kan faktiskt inte användas som argument för att göra fel igen.

Ett argument som brukar användas mot folkomröstning om konstitutionen är att det skulle röra sig om en så pass liten fråga. Det argumentet är dock lite svårt att använda eftersom man samtidigt håller hyllningstal om vilket stort framsteg konstitutionen är. Det är ingen liten fråga. Det är en stor fråga. Den som läst på inser att det är en stor fråga, och därför har diskussionen om den blivit så stor. Därför har fördraget också fallit i två länder, och det är ännu inte ratificerat i ett ganska stort antal länder.

Det har ofta sagts i debatten att 18 länder ratificerat fördraget. Ja, det är sant, 18 länder har gjort det, men detta gäller en fördragsändring. Det handlar om Europas konstitution, eller EU:s konstitution om vi ska märka ord. Det är en mycket stor fråga, och den kräver enhällighet. Jag tycker att det finns en glidning hos dem som vill att den ska antas, eventuellt med någon mindre ändring, mot att eftersom 18 länder redan sagt ja måste de som inte sagt ja, alltså de som sagt nej, böja sig och acceptera att förslaget går igenom, möjligtvis med någon mindre ändring. Då glider man bort från grundfundamentet, som handlar om att frågan är så stor att alla måste vara eniga.

När EU fattar beslut om hur böjda gurkorna får vara, eller inte vara, gäller kvalificerad majoritet, och det kan vi tycka är okej. Jag gjorde dock ett litet test och räknade efter om de 18 länder som sagt ja till konstitutionen skulle kunna få igenom en ändring av reglerna för EU:s böjda gurkor, i enlighet med proceduren för kvalificerad majoritet. Det kan de inte. Inte ens en sådan småsak skulle de kunna få igenom. Det verkar emellertid som om de som vill ha konstitutionen inte bryr sig om den lilla detaljen. De bryr sig inte om att alla länder måste vara med på det.

Så till frågan om konstitutionens namn. Jag gjorde nyligen en liten Googleundersökning om det konstiga uttrycket ”konstitutionella fördraget”, som jag aldrig hört förrän det dök upp i debatten för några år sedan. I en mycket stor andel av alla tillfällen då ordet ”konstitutionell” används i det svenska språket, i alla fall i den del av svenska språket som finns på Internet, förekommer det enbart i sammansättningen ”konstitutionella fördraget”.

Man vågar inte använda konstitutionens rätta namn, som är konstitution för Europa, eftersom det är en så stor fråga. I stället gör man om det till ett adjektiv. Själva namnet konstitution för Europa förklarar vad det är fråga om, nämligen att det handlar om en statsbildning, att det inte handlar om ett samarbete. Om konstitutionen är så liten att ni inte vill tillåta att folket får säga sitt om den, om ni inte vågar fråga folket, varför vågar ni då inte låta den vara mer än ett adjektiv?

(forts. 4 §)

Kammaren beslutade kl. 13.56 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 14.00 då frågestunden skulle börja.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 14.00.

3 § Frågestund

Frågestund

Anf. 29 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Jag hälsar er välkomna till frågestunden. Följande statsråd kommer att delta: socialminister Göran Hägglund, statsrådet Cristina Husmark Pehrsson, miljöminister Andreas Carlgren, finansminister Anders Borg och statsrådet Cecilia Malmström. Socialminister Göran Hägglund besvarar såväl allmänpolitiska frågor som frågor inom sitt eget ansvarsområde. Frågor till övriga statsråd förutsätts beröra deras ansvarsområden inom regeringen.

Arbetslösheten

Anf. 30 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Herr talman! Jag ska rikta min fråga till Göran Hägglund, som ska svara på bredare frågor.

Jag vill gå tillbaka till den debatt som fördes i valrörelsen, där man från alliansens sida inte minst pekade väldigt mycket på utanförskapet. Ju längre valrörelsen gick, desto större blev detta utanförskap. Till sist landade det på 1,8 miljoner, som jag tror man sade i slutet av valrörelsen, människor som av den socialdemokratiska regeringen förhindrades att komma in på arbetsmarknaden. Det var så argumentationen gick.

Nu några månader efter valet kan vi se att arbetskraften har ökat. Det är ungefär 35 000 fler som är i jobb än vid valdagen. Redan börjar man prata om att det är arbetskraftsbrist. Vart har alla de andra tagit vägen, Göran Hägglund?

Anf. 31 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Ja, det stämmer. Svenska folket röstade fram en ny regering, inte minst i ljuset av Socialdemokraternas misslyckande när det gäller att skapa en ordning där människor har möjlighet att få ett arbete. Väldigt många människor tvingades på grund av regeringens överksamhet att leva väldigt länge under sjukskrivning eller förtidspensionering för att vi inte hade rehabiliteringssystem som fungerade fullt ut.

Situationen är naturligtvis sådan efter valdagen att väldigt många av de människor som var förtidspensionerade eller sjukskrivna fortfarande är det. Det tar tid att vända utvecklingen. Regeringen är fast besluten att fortsätta det arbete som har påbörjats för att möjliggöra för flera människor som efterfrågar jobb att komma i arbete. Det är viktigt av ekono-

miska skäl för den enskilde och viktigt för skatteintäkter som behövs för att finansiera välfärdssystemet. Det betyder också väldigt mycket för den enskilde att få möjlighet att vara delaktig i samhällslivet genom arbete.

Anf. 32 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s):

Herr talman! Det regeringen har gjort efter regeringsskiftet är framför allt att dra ned ersättningen i a-kassan. Jag kan inte se att en kanslist blir en svetsare bara för att hon får lägre a-kasseersättning.

Ni har också dragit ned på de resurser som har gått till arbetsmarknadsutbildningar. Reser man runt i landet nu kan man se att det arbetsförmedlingen har problem med är att kunna ge nödvändiga utbildningar till dem som ska matchas mot de lediga jobb som finns. Är det inte dags att ompröva detta och inse att det var fel att dra ned på resurserna till arbetsmarknadspolitiken? Att sänka a-kassan ger ingen matchning mot de nya jobben utan gör att människor blir ännu mer utanför. Är det inte så, Göran Hägglund?

Anf. 33 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! En av den nya regeringens viktigaste uppgifter är att gå från att administrera en alldeles för hög arbetslöshet till att attackera arbetslösheten. Vi har genomfört det som vi lovade väljarna och som väljarna röstade för på valdagen. Detta kan Sven-Erik Österberg gilla eller ogilla, men det är ett faktum att vi har fått mandat av svenska folket att bryta den utveckling som innebar ett utanförskap som var alldeles orimligt med tanke på konjunkturutvecklingen och Sveriges utomordentliga förutsättningar.

Regeringen har inlett ett arbete som går ut på att förbättra villkoren för företagsamhet i Sverige, men också på att rusta människor att kunna ta de jobb som växer fram, att öppna sektorer som tidigare har varit stängda, till exempel när det gäller tjänstesektorn, eller som möjligen har tagits över av en svart sektor. På den vägen tänker regeringen fortsätta att arbeta, för den situation som Socialdemokraterna lämnade efter sig och svenska folket valde bort var oacceptabel.

Samordning av Försäkringskassan och Ams

Anf. 34 ELISABETH SVANTESSON (m):

Herr talman! Jag har en fråga till statsrådet Cristina Husmark Pehrsson.

Under många år har det varit diskussioner om hur vi kan förbättra samverkan mellan Försäkringskassan och Ams. Mitt emellan de två kollosserna hamnar ofta enskilda individer. Jag har mött många som kan vittna om att de farit illa av det här.

Trots en mängd olika försöksprojekt, pilotprojekt runt om i landet under den förra regeringen, har det inte lett fram till att alla kassor och alla förmedlingar verkligen samarbetar kring den enskilde individen. Fortfarande finns det rätt så många vattentäta skott. I Norge tröttnade man på det och har sjösatt en helt ny organisation, där den norska Försäkringskassan och Arbetsförmedlingen blivit en ny myndighet, för att sätta individen i fokus.

Jag vill med anledning av detta fråga statsrådet om hon tillsammans med arbetsmarknadsministern kommer att påbörja ett arbete med att på allvar samordna de här funktionerna – så att individen kommer i centrum – och kanske till och med gå lite längre, som man har gjort i Norge.

Prot. 2006/07:70

1 mars

Frågestund

Anf. 35 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Herr talman! Tack, Elisabeth Svantesson, för frågan.

Ja, det är helt riktigt att det är väldigt många som kommer i kläm mellan systemen. Många är i dag för sjuka för att arbeta men för friska för att bli sjukskrivna. De platsar ingenstans så att säga. De förs mellan de olika myndigheterna och aktörerna, som har sina olika budgetar, och ingen vill stå för kostnaderna.

Självklart måste vi arbeta effektivare. Vi måste samla aktörerna runt den enskilde individen. Så har inte varit fallet. Men min förhoppning är att vi ska kunna arbeta än mer i den riktningen.

Anna Hedborg har också skrivit i sin socialförsäkringsutredning att det inte bara är så att de som är sjuka eller arbetsskadade har hamnat i utanförskap eller i förtidspension, det har också varit en arbetsmarknadspolitisk åtgärd.

Självklart ska försäkringskassa, arbetsförmedling, hälso- och sjukvården och andra aktörer samverka, till exempel det som heter Finsam, och som den borgerliga regeringen påbörjade redan i början på 90-talet men som tyvärr avvecklades de tolv åren därefter.

Anf. 36 ELISABETH SVANTESSON (m):

Herr talman! Tack för svaret. Jag tror att det är jätteviktigt att statsrådet tar intryck av hur andra länder löser problemet. I många länder går nu myndigheter samman kring uppdraget att rehabilitera och mobilisera den arbetskraft som ställts utanför. I Australien har man Center Links, i Tyskland Jobbcenters och så vidare.

Jag tror att det här är ett arbete som behöver komma i gång snabbt. Det får inte bli nya pilotprojekt. Jag undrar om vi kan få höra om det finns någon tidsplan för när man på allvar kan få se en förändring i Sverige.

Anf. 37 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Herr talman! Samlokalisering mellan de här myndigheterna rent fysiskt tycker jag också är viktigt. Hur långt man sedan ska gå i sammanslagning kan jag inte i dag gå in på. Jag kan bara säga att arbetsmarknadsministern och jag diskuterar hur myndigheterna ska kunna samverka.

NAV i Norge ska jag besöka redan om 14 dagar för att sätta mig in i det. Jag vet att liknande förekommer på andra ställen i världen. Det är bra, det ska vi ta till oss och titta närmare på.

Samlokalisering kan vi redan börja med. När myndigheterna flyttar in i samma lokaler med dörrarna bredvid varandra kan bara det vara bra.

Företagshälsovården är en annan insats som man kan göra för att samla olika kompetenser runt den enskilde för att på ett tidigt stadium och med olika typer av insatser kunna hjälpa och förebygga.

Regeringen har i dag också beslutat om att utreda frågan om en ny tillsynsenhet över Försäkringskassan för att se att deras metoder och kvalitet i handläggningen är bra gentemot den enskilde. Det är också ett sätt att stärka den enskilde individen.

Miljömärkning av livsmedel

Anf. 38 CARINA OHLSSON (s):

Herr talman! Vi lever i en globaliserad värld, faktiskt också när det gäller maten vi äter. Det för med sig att maten som vi intar vissa måltider kan ha färdats tusentals mil innan den hamnar på våra matbord.

Det är en fråga som har belysts i debatter tidigare här i kammaren, och under senare tid även i medierna när man diskuterar klimatfrågan.

Min fråga är: Kommer miljöministern att ta någon form av initiativ för att hitta en miljömärkning av våra matvaror så att vi konsumenter kan ta ställning för att prioritera närproducerat och så att man kan komma åt transporternas påverkan på miljö och klimat?

Anf. 39 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Det är självklart viktigt att vi ser helheten när det gäller de varor vi använder. Det gäller både mat och andra varor. De har en miljöpåverkan inte bara genom vad de innehåller utan också genom hur de har tillverkats och transporterats. Under hela livscykeln påverkas miljön på olika sätt. Det gäller att minimera de skadliga verkningarna.

Jag tror att det vore intressant att ha ett system som hjälper konsumenterna att hitta rätt varor ur miljösynpunkt. Jag tror dock inte att det är så enkelt att man bara kan göra en närhetsklassning. Det handlar om så många andra faktorer också.

Det är självklart intressant om vi på olika sätt kan göra det möjligt med konkurrenskraftig lokal produktion, men även andra aspekter av miljöfrågan måste vägas in i konsumenternas val.

Anf. 40 CARINA OHLSSON (s):

Herr talman! Jag håller med miljöministern om att det är en komplicerad fråga, och att det inte är helt enkelt. Men det vore ändå bra om det fanns initiativkraft från miljöministern att kanske tillsammans med jordbruksministern titta på de här frågorna och göra det enklare för konsumenter att även se transportsidan.

Det skulle nog också förenkla arbetet med offentlig upphandling. Många från det offentliga Sverige efterlyser enklare regler som gör det lättare att upphandla på ett riktigt och bra sätt.

Anf. 41 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! När det gäller den första delen av frågan kan jag säga att en enkel okulärbesiktning kan ge intrycket att både jordbruksministern och miljöministern är hyfsat initiativkraftiga. Jag tror absolut att jag kan uppmuntra Carina Ohlsson att inte tappa hoppet.

Det är viktigt vad som gäller för den offentliga upphandlingen. Jag kommer att inom kort lägga fram en skrivelse till riksdagen. Där är en viktig tanke att mobilisera det lokala arbetet. Jag tror att det har funnits

lite för många tankar om att det här kan lösas med kloka målsättningar uppifrån. Jag tror att det gäller att väcka mer engagemang och initiativkraft underifrån. Då kommer vi att ha initiativkraft runt om i samhället och inte bara hos två bra ministrar.

Prot. 2006/07:70

1 mars

Frågestund

Smärtbehandling inom sjukvården

Anf. 42 LARS-IVAR ERICSON (c):

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till Göran Hägglund.

48 procent av svenska folket lider av smärta. Det handlar om ont i rygg, nacke, axlar och så vidare. En fjärdedel av dem tar smärtstillande medel. Långvarig eller återkommande smärta är den vanligaste orsaken till långtidssjukskrivningar. Man kan säga att kronisk smärta har blivit ett allvarligt samhällsproblem.

Trots att många smärtpatienter upplever att de har sämre livskvalitet har smärtbehandlingen tyvärr en låg prioritet inom sjukvården. Det tycker jag rimmar illa med att smärta orsakar så mycket sjukskrivning och sjukbidrag.

Min fråga till ministern blir därför: Hur ska vi kunna få en bättre smärtvård i Sverige?

Anf. 43 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Det är en väldigt viktig fråga som Lars-Ivar Ericson tar upp. Den är naturligtvis inte alldeles enkel att hantera på kort sikt. Det handlar långsiktigt om att läkarkåren och övrig sjukvårdspersonal har god kunskap om smärtlindringens betydelse och vilka metoder som främst bör användas.

Det handlar också om att vi genomför de förbättringar som vi i övrigt vill göra på sjukvårdens område. Det handlar om en förbättrad tillgänglighet för dem som känner ständig smärta. Vi ska se till att vården finns att tillgå på lika villkor över hela landet. Det är ju något som vi har tillsammans inom hälso- och sjukvårdslagen och något som ska vara en grund.

Det handlar alltså mycket om utbildning och mycket om att upprätthålla det kunnande som finns hos läkarna så att de kan utföra sitt jobb på det här området också.

Anf. 44 LARS-IVAR ERICSON (c):

Herr talman! Tack för svaret.

Många smärtpatienter upplever att de kan få hjälp inom det som vi kallar komplementärmedicin. Det handlar om massörer, homeopater och andra yrkesgrupper som kan göra mycket för att lindra smärtorna.

Ett problem är då att det kostar betydligt mer att söka hjälp hos dessa personer än om man går till den traditionella sjukvården. Den som har ont i ryggen får betala 500 kronor för massage som kanske lindrar mer än ett besök hos en läkare och medicinering.

Jag undrar om ministern har några tankar om hur vi kan uppvärdera komplementärmedicinen så att ett besök hos dess utövare åtminstone delvis kan ersättas av samhället.

Anf. 45 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Man möter många människor som tyvärr befinner sig i den situationen att de bär på ständig smärta. De sätter hoppet till olika typer av behandlingar.

I Sverige är vi brett överens om att vi arbetar med metoder som är evidensbaserade, det vill säga att det finns en vetenskaplig grund för de metoder som vi använder. Det är också grunden för finansieringen av olika behandlingar.

Kunnandet ökar naturligtvis ständigt. Därmed förändras möjligheterna att ge ersättning till metoder som kanske vid en tidpunkt inte har bedömts vila på den stabila grund som vi ska ha. Det är en utveckling som vi följer väldigt noga. Professioner av olika slag spelar en väldigt viktig roll.

Ekonomiska styrmedel på miljöområdet

Anf. 46 PER BOLUND (mp):

Herr talman! Min fråga är till finansminister Anders Borg.

I valrörelsen kritiserade många företrädare för de borgerliga partierna den tidigare regeringens val av ekonomiska styrmedel på miljöområdet. Man konstaterade att man skulle basera sin ekonomiska politik på morötter, inte på piskor under den kommande mandatperioden.

Går man till den ekonomiska teorin och miljöteorin ser man att med bara morötter har man inga som helst möjligheter att uppnå långsiktiga miljömål. Finansministern har rykte om sig att basera sina beslut på sund ekonomisk vetenskaplig teori och inte bara plocka dem ur bakfickan.

Min fråga är därför om finansministern, när frågan om ekonomiska styrmedel på miljöområdet kommer på hans bord, kommer att basera åtgärderna på populistiska löften från valrörelsen eller på sund ekonomisk vetenskap.

Anf. 47 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Tack för frågan.

Vi har naturligtvis mycket omfattande miljöproblem, inte minst när det gäller klimatet, som vi har anledning att ta på mycket stort allvar. Det är en av de frågor som står i centrum för hela den europeiska debatten, inte minst på det kommande toppmötet. I de diskussioner som jag deltar i med finansministrarna är det en mycket central fråga.

Ett av skälen till att den har hamnat hos finansministrarna är att det är en fråga om bland annat ekonomiska styrmedel. Det är alldeles klart att om vi vill ha en väl fungerande miljöpolitik måste vi ha en väl fungerande ekonomi, annars har vi inte råd att klara välfärd och miljö samtidigt. Vi är naturligtvis beredda att titta på olika typer av styrmedel. Såvitt jag kan förstå har det samma effekt på en person om man höjer en skatt eller erbjuder en skattesänkning på beteendet. Jag har svårt att se att det finns något starkt skäl till att en skattehöjning alltid är mer effektiv än en skattesänkning.

Man kan möjligtvis notera att vi har ganska omfattande miljöskatter i Sverige redan som det är.

Anf. 48 PER BOLUND (mp):

Herr talman! Man kan se att vi har miljöskatter, men de är uppenbarligen inte tillräckliga eftersom vi har stora miljöproblem i Sverige och eftersom miljöproblemen i viss utsträckning ökar.

Om man ska tala om den ekonomiska teorin är det intressant att titta i det senaste numret av Ekonomisk debatt. Där skriver professor Christian Berggren från Linköpings universitet: Politiskt är det lockande med specialprogram eller subventioner på miljöområdet, men vad som krävs är långsiktiga stabila ekonomiska styrmedel.

Det här kan man se i rapport efter rapport och i studie efter studie, även i de statliga myndigheternas studier. Att basera en miljöekonomisk politik på enbart morötter, som företrädare för den borgerliga regeringen har talat om vid många tillfällen, har helt enkelt inte stöd i den ekonomiska vetenskapen eller i miljövetenskapen.

Frågan är: Kommer man att basera valet av ekonomiska styrmedel på miljöområdet på ekonomisk och annan vetenskap eller kommer man att basera det på populistiska utspel?

Anf. 49 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Vi brukar använda ekonomisk forskning för att göra populistiska utspel. Så den grundläggande metoden kommer vi att fortsätta med även på detta område.

Men om man inte ska skämta så är det naturligtvis så att vi redan har tagit en del beslut på detta område. Det gäller till exempel trängselsystemet, som enligt min uppfattning kan fungera väl och bidra till att man får både en bra miljö och en bättre trafiksituation i Stockholm och som i den version som vi nu talar om också kommer att bidra till en bättre infrastruktur i Stockholmsregionen. Och det är naturligtvis en sådan sak.

Vi har frågeställningen om utsläppshandel som vi hanterar för närvarande, där det också bör finnas starka skäl att arbeta med ekonomiska styrmedel.

Men det som man samtidigt bör notera är att Sverige tillhör de länder som har en hög beskattning på energi. Vi har till exempel en koldioxidskatt som ligger förhållandevis högt när man tittar på hur allmänheten värderar detta. Och vi vill inte avskaffa alla dessa miljöskatter. Men de kanske kan kompletteras med en och annan miljöbilspremie.

Avveckling av kärnkraften

Anf. 50 WIWI-ANNE JOHANSSON (v):

Herr talman! Krisen kring Forsmark. 20 miljoner per dygn försvinner. Bristande kontrollrutiner i Forsmark. Utsläpp av radioaktivt vatten i Oskarshamn. Ringhals 2 stoppad efter läcka.

Det är några av alla rubriker om den bristande säkerheten när det gäller kärnkraft under senare tid. Och det är också bakgrunden till att vi hade en debatt här i kammaren om kärnkraftens säkerhet, eller bristande säkerhet. Då myntades ett för mig nytt begrepp, nämligen tankeförbud, det vill säga att det i Sverige råder ett tankeförbud inom forskarvärlden i fråga om att man inte får tänka på att utveckla kärnkraften.

Då undrar jag nu om det finns ett liknande tankeförbud inom regeringen när det gäller avveckling av kärnkraft. Jag frågar därför miljöministern om han kan tänka sig att i regeringen verka för att ett sådant förbud, om det finns, upphävs och att det kan resultera i en plan för avveckling av kärnkraften.

Anf. 51 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Jag ska erkänna att jag är hyfsat ny i ministerrollen. Och jag hör att Wiwi-Anne Johansson är fullständigt utan erfarenhet på området. Det är klart att det skulle ha varit svårt att införa ett tankeförbud i en regering. Det som dock vore svårt för mig vore att avveckla det som aldrig har införts. Därför måste jag tyvärr svara nej, det är omöjligt eftersom något sådant tankeförbud inte finns.

Något tankeförbud finns inte, utan det finns en enig linje från alliansen att se till att vi både använder de kärnkraftverk som vi nu har och behåller det förbud som finns för att uppföra nya kärnkraftverk. Samtidigt behöver vi inte ha ett forskningsförbud när det gäller kärnkraften.

Anf. 52 WIWI-ANNE JOHANSSON (v):

Herr talman! Då vet jag att det inte finns några som helst tankeförbud i regeringen heller, om det inte finns någon annanstans, vilket vi verkligen hoppas att det inte gör.

Däremot förstod naturligtvis miljöministern vad jag egentligen avsåg, och jag fick inget svar på min fråga. Jag förstår därför att regeringen under nuvarande mandatperiod inte har för avsikt att planera någon avveckling av kärnkraften. Då var min mer retoriska fråga om man redan nu skulle kunna tänka sig en sådan plan eftersom vi hade en folkomröstning om detta redan 1980.

Anf. 53 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Jag hade först svårt att uppfatta frågan riktigt seriöst. Men jag ska nu ge ett seriöst svar.

Om det var någonting som kärnkraftsstriden lärde oss i Sverige, inte minst oss som är kärnkraftsskeptiker, så var det att detta bara fördjupar striden, bara gräver stridslinjerna djupare och bara bygger upp krigsbarriärer. Det förde inte frågan ett dugg framåt. Då har vi sagt: Är det inte tvärtom så att det som vi gemensamt vill i det svenska samhället är att utveckla den förnybara och miljövänliga energin och se till att den ges en mycket större roll i det svenska energisystemet? Det samarbetar just nu alliansen för att åstadkomma. Jag hoppas att vi får goda resultat, och jag hoppas också att vi ska få ett brett stöd för det i riksdagen.

EU-debatten i samhället

Anf. 54 HILLEVI LARSSON (s):

Herr talman! Jag vill ställa min fråga till EU-minister Cecilia Malmström.

I dag har vi en EU-debatt här i riksdagen, vilket jag tycker är väldigt glädjande och positivt. Det som däremot är mindre positivt är att jag upplever att det inte förs tillräckligt mycket debatt ute bland medborgar-

na. Jag tror inte att det räcker med en politisk debatt i de politiska partierna, utan jag vill gärna se att enskilda medborgare är med och att olika föreningar som inte har någon direkt partipolitisk koppling är med eftersom vi också har sett ett minskat deltagande från medborgarna i partier. Då är det väldigt viktigt att de som väljer att inte vara med i partier också får vara med i denna viktiga EU-debatt.

Tidigare har det funnits något som hette Kommittén för EU-debatt. Det var i och för sig en parlamentarisk kommitté och kopplad till politik. Men vi har också delat ut bidrag till föreningar runt om i Sverige, även föreningar som inte har någon direkt partipolitisk koppling, pensionärsföreningar, ungdomsföreningar och så vidare.

Nu försvinner dessa pengar. Jag undrar därför: Hur ska vi fortsätta den här EU-debatten i dessa forum också?

Anf. 55 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Tack, Hillevi Larsson, för frågan.

Jag delar Hillevi Larssons oro över att det inte förs tillräckligt med debatt om detta och att frågorna inte är så engagerande som både Hillevi Larsson och jag skulle önska.

Jag tror dock inte att lösningen är att ha en statlig kommitté som tvingar fram en debatt. Kommittén för EU-debatt fyllde en väldigt viktig funktion under en kortare tid. Den hade ett begränsat uppdrag som löpte ut den 31 december förra året. Det stod också i de budgetskrivningar som vi ärvde från den förra regeringen att det handlade om en begränsad period. Kommittén har gjort ett mycket gott arbete, men nu är det dags att gå vidare utifrån den.

Saker och ting debatteras i samhället om de upplevs som intressanta och om det finns ett politiskt ledarskap som lyfter fram frågorna. Om kammarens ledamöter här och ute bland människor talar om angelägna EU-frågor, då kommer också skolor, föreningar, enskilda och debattörer att tala om EU-relaterade frågor i bred bemärkelse. Jag tror att både Hillevi Larsson och jag har ett ansvar för detta.

Anf. 56 HILLEVI LARSSON (s):

Herr talman! Jag instämmer i det, och jag tycker att vi måste få en mycket större EU-debatt, inte bara här i riksdagen utan även ute i landet.

Men samtidigt är det så att de pengar som har utgått från Kommittén för EU-debatt inte är någonting som man har tvingat på föreningar, utan det är föreningar som har sökt dessa pengar. Och vi har fått jättemånga ansökningar. Och en del av dessa föreningar är fattiga och har inte råd med de kostnader som det innebär att till exempel ta fram kursmaterial och studera EU lite närmare, affischera, bjuda in allmänheten till offentliga möten och så vidare. Dessa saker kostar en del. Jag upplever att det har gett väldigt positiva effekter bland dem som har haft möjlighet att delta. De har varit jätteglada att få denna möjlighet.

Om man nu säger att det bara är partierna som ska ha hand om detta är problemet hur vi ska sprida debatten utanför partierna. Jag är rädd för att det positiva som ändå fanns nu riskerar att försvinna. Så det handlar om pengar. Hur ser vi till att även dessa fattiga organisationer har råd att fortsätta denna EU-debatt?

Anf. 57 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Regeringen har gjort en mycket kraftig ökning av anslagen till studieförbunden och folkrörelseorganisationerna. Och där finns det möjlighet även för andra föreningar, organisationer, skolor, individer att söka anslag för att just stimulera debatten om EU-frågor. Så det är inte bara en ekonomisk fråga.

Jag har haft kontakt med väldigt många av de föreningar och organisationer som på olika sätt varit inblandade i Kommittén för EU-debatt för att försöka skapa nätverk och för att se hur vi kan resonera tillsammans om detta uppdrag. Vid de kontakter som jag har haft, och som har varit ganska omfattande, är det ingen som har nämnt de ekonomiska frågorna. Dessa personer har själva tagit kontakt och frågat hur vi kan hjälpas åt för att diskutera detta. Och det är inte så att all EU-debatt slutade från och med den 1 januari. Men det bedrivs ju massor av verksamhet, inte tillräcklig, vilket vi är helt överens om, runt omkring i föreningar, i studieförbund, i de politiska partierna, i skolor, vid temadagar och så vidare.

Det är bara att hoppas att vi genom att visa det politiska ledarskap som ankommer på oss genom att visa skiljelinjerna i EU-debatten och genom att visa hur EU-frågorna berör i den svenska vardagen också kan skapa ett intresse för dessa frågor och på så sätt få en naturlig debatt om dessa frågor.

Ungas psykiska hälsa

Anf. 58 EMMA HENRIKSSON (kd):

Herr talman! Min fråga går till socialminister Göran Hägglund. Jag hittade en artikel med rubriken "Unga mår allt sämre". Där kan man läsa att många unga känner oro och trötthet för jämnan, har sömnsvårigheter och känner ångest och ångslan. Ökningen är tydligast när det gäller sömnsvårigheter, besvaren har tredubblats i ungdomsgruppen sedan början av 90-talet. Och försäljningen av antidepressiva medel till ungdomar har också ökat.

Den här artikeln var från 2003. I går kom Socialstyrelsen med en lägesrapport om folkhälsan där man konstaterar samma sak. Trots att det faktiskt blir bättre inom många delar av hälsoområdet, men för framför allt de unga är trenden inte densamma. Och min fråga till socialministern är: Vilka åtgärder kommer regeringen att vidta?

Anf. 59 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Det är förstås en väldigt angelägen fråga och ett ansvar för oss gemensamt att se vad vi med politiska medel kan göra för att rätta till en situation som är väldigt svår för många barn.

Det kommer statistik, rapporter och presentationer av olika slag från myndigheter och organisationer med jämna mellanrum som ofta landar i att väldigt många unga människor och inte minst unga flickor, tjejer, har en väldigt tuff situation i dagens Sverige.

Här fordras förstås en samverkan på politisk nivå. Men också hela vuxenvärlden och det som rör sig utanför politiken har en roll att spela. Bris presenterade en rapport för några veckor sedan där man kom med ytterligare statistik som ett underlag i debatten.

När jag för en tid sedan träffade Göran Harnesk från Bris berättade han hur han själv tog för vana att varje gång han mötte ett ensamt barn hälsa på det barnet. Jag frågade varför. Han sade: Jag kan vara den enda personen den dagen som tilltalar och ser det här barnet.

Prot. 2006/07:70

1 mars

Frågestund

Anf. 60 EMMA HENRIKSSON (kd):

Herr talman! Jag tänker kommentera en rapport som inte kommer från Bris utan från Rädda Barnen där man konstaterar att barnfattigdom ökar. Det är ett problem som är kopplat till folkhälsa. Det man gemensamt kan se är att det framför allt är barn till ensamstående som råkar värst ut. Vad har ni för konkreta lösningar för dem?

Anf. 61 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Det har kommit flera rapporter som har visat att just barn till personer som har det kärvt ekonomiskt riskerar att hamna mest illa till. Den viktigaste åtgärd som regeringen kan arbeta för är att se till att fler människor kommer i arbete för att få den ekonomiska förmågan att ta sig ur den situationen.

Men det fordras förstås fler saker än så. Det fordras ett bättre skyddsnät kring barnen i form av vuxna så att säga oorganiserat men också när det gäller skolhälsovården och barn- och ungdomspsykiatri, för att ta ett par exempel.

Där genomför vi nu förändringar när det gäller vårdgarantin för barn och ungdomar så att de snabbare kan komma till. Vi genomför också uppbyggnaden av ett nationellt kunskapscentrum just när det gäller barns psykiska hälsa. Det är någonting som jag tror kan spela en stor roll.

Väldigt mycket handlar också om ett fungerande samspel med landstingen och kommunerna runt om i landet för att få en bra förebyggande verksamhet här.

ESS-anläggningen i Lund

Anf. 62 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Min fråga riktar sig till miljöminister Andreas Carlgren. Det handlar om ESS-anläggningen i Lund där regeringen nu har gett klartecken till den forskningsby som ska placeras i Lund.

Nu ska jag inte trakassera miljöministern med forskningsfrågor. Det som nu är aktuellt är att forskningsminister Lars Leijonborg säger att Miljödepartementet har gett klartecken och att man nu tydligen har löst frågan om de 30 000 kilo kvicksilver som behövs i forskningsanläggningen.

Det var ett av argumenten för att den förra regeringen med stöd av Miljöpartiet sade att det inte finns någon lösning. Riksdagen har fattat ett beslut att användningen av kvicksilver ska fasas ut i Sverige.

Vad är det för nya argument och ny teknik som miljöministern har som gör att problemet verkar vara ur världen?

Anf. 63 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Det besked som Lars Leijonborg har gett är mycket riktigt att det är en viktig forskningspolitisk möjlighet om anläggningen

skulle kunna byggas i Sverige. Det som nu har gjorts är att man har lämnat in en ansökan.

Det är alldeles självklart att om det verkligen skulle bli aktuellt att uppföra en sådan anläggning i Sverige är det också en miljöprövning som förestår. Det skulle vara otänkbart att den skulle kunna hoppas över. Den förestår om det blir aktuellt.

Det går inte att dölja att det också finns en del viktiga miljöfrågor som måste lösas. Där är frågan om vilket material man använder i anläggningen mycket viktig. Nu är inte kvicksilver den enda möjligheten. En del av de anläggningar som finns ute i världen använder också andra material.

Vi kommer att behöva göra en mycket noggrann miljöprövning om detta blir aktuellt.

Anf. 64 ULF HOLM (mp):

Herr talman! Då kan jag konstatera att miljöministern och Miljödepartementet inte alls löst frågan om forskningsanläggningens miljöpåverkan.

Då inställer sig nästa fråga. Hur kan det komma sig att regeringen kan ge klartecken för ESS-anläggningen i Lund före en miljöprövning men säger absolut ingenting om gasledningen Ryssland–Tyskland? Där är just argumentet att vi inte kan säga någonting från regeringen förrän det har miljöprövats.

Vad är skillnaden? Det kan inte vara riktigt konsekvent från Miljödepartementet i hur man argumenterar här. ESS-anläggningen i Lund kommer att påverka miljön väldigt mycket. Det finns ingen lösning på kvicksilverproblematiken.

Det kommer att bli bestrålat, och det är inte löst. Det är ett väldigt allvarligt miljöproblem som vi nu står inför där regeringen uppenbarligen återigen anser att ekonomin går före miljön.

Den konkreta frågan till miljöministern är: Vad är skillnaden på detta projekt och naturgasledningen, där regeringen vägrar att ge några politiska besked om man tycker att projektet är bra eller dåligt?

Anf. 65 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Jag menar nog att Ulf Holm ganska uppenbart blandar ihop olika saker. I det fall som gäller naturgasledningen är det inte Sverige som lämnar in någon förfrågan om att möjliggöra att en anläggning ska byggas på svensk mark eller svenskt territorialvatten. Där är det en annan sökande som lämnar in en ansökan, och då ska den självklart miljöprövas.

Lika självklart är det att man inte kan låta en miljöprövning föregå ett projekt som ännu inte är konkret. Vad man kan göra är precis det som Sverige nu gör, att anmäla sitt forskningspolitiska intresse men också klargöra vid det tillfället att en miljöprövning förestår. Så är det i det här fallet.

Försök heller inte blanda ihop korten med att bara tala om kvicksilver. Det är precis som jag sade i svaret på första frågan. Det finns olika material, och de används redan vid olika anläggningar. Det kommer likväl att vara viktigt att miljöpröva. Men kvicksilver är inte enda lösningen.

Anf. 66 SIW WITTGREN-AHL (s):

Herr talman! Jag en fråga till Cristina Husmark Pehrsson. Bakgrunden är den att i år sänks ålderspensionen för förtidspensionärerna. Ålderspensionen ska nu räknas på 80 procent av antagandeinkomsten i stället för som tidigare 93 procent. Detta är en försämring som i många fall innebär minskad ålderspension för människor som har blivit sjuka.

Man kan som exempel ta en byggnadsarbetare som ramlar ned och skadar sig så att han inte kan återgå till arbetet och blir förtidspensionerad i 55–60-årsåldern. För honom innebär det ungefär 500 kronor mindre i månaden i pension när han blir 65 år.

På detta sätt sparar regeringen 1,7 miljarder i statsbudgeten. Det tycker vi socialdemokrater är ett brott mot pensionsuppgörelsen. Socialförsäkringsministern har kallat till förhandlingar och överläggningar, och det tycker jag är bra.

Döm om min förvåning när jag i morgontidningen kunde läsa att Kristdemokraterna vill ta dessa 1,7 miljarder och lägga på garantipensionärerna. Vill man höja garantipensionerna får man väl ta pengarna från allmänna budgeten och inte från en grupp som redan är utsatt och ge till en annan.

Min fråga är: Hur ser socialförsäkringsministern på Kristdemokraternas förslag, och är detta regeringens uppfattning?

Anf. 67 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Herr talman! Tack för frågan, Siw Wittgren-Ahl.

Självklart har regeringen inte brutit någon pensionsuppgörelse. Vi ser pensionsuppgörelsen mellan de fem partierna som unik. Alla i den grupp som har diskuterat de här frågorna säger sig vilja värna och vårda pensionsuppgörelsen. Med det sagt vill jag också säga att i det fall det är någon som är arbetsskadad har vi också arbetsskadeförsäkringar.

Vi har tillsammans med Siw Wittgren-Ahls parti kommit överens om att sätta oss ned och tala om fortsättningen på att trygga, värna och vårda pensionsuppgörelsen. De samtalen upplever jag som mycket bra.

Min ambition är att vi ska fortsätta på det som Genomförandegruppen har inlett och det som ligger bakom pensionsuppgörelsen. Vi ska fortsätta med en kontrollgrupp där vi ska diskutera de frågor som rör pensionerna.

Anf. 68 SIW WITTGREN-AHL (s):

Herr talman! Det är bra att man värnar pensionsuppgörelsen och att den ligger fast.

Det är också viktigt att de människor som har gått in i vårt pensions-system med förtidspensioner och garantipensioner vet att det som man har slagit fast gäller den dagen de behöver det.

Det är klart att vi har arbetsskadeförsäkringar. Men det ligger inte till underlag för förtidspensionen och sedan till ålderspensionen.

Jag tackar så mycket för svaret. Det är bra att Cristina Husmark Pehrsson vårdar pensionsuppgörelsen. Den vårdar också vi.

Anf. 69 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m):

Herr talman! När det gäller unga som går in i en förtidspension utan inkomst, eller med en mycket låg inkomst, finns det möjlighet att med till exempel bostadstillägget hjälpa dessa att få en bättre situation. I budgetpropositionen för 2007 skriver regeringen att när ekonomin så tillåter kommer vi också att se över den möjligheten.

Plusjobben

Anf. 70 FREDRIK LUNDH (s):

Herr talman! Regeringen leker med oss plusjobbare, säger Göran Kristiansson, som blir av med sitt arbete när regeringen nu slopar merkostnadsersättningen till kommunerna.

Efter en lång arbetslöshet fick han åter göra nytta i samhället, och framför allt kunde han leva på en egen lön. Chanserna att i 60-årsåldern i en glesbygdskommun hitta ett nytt arbete är inte lysande. Förtidspension eller socialbidrag är vad som verkar återstå för en person som vill fortsätta att arbeta, och därför är hans besvikelse stor.

Ekonomin i de svenska kommunerna är stark i dag tack vare s-regeringens ekonomiska politik, men situationen är inte densamma i hela landet. Många mindre kommuner i glesbygden har fortfarande bekymmer med att få ekonomin att gå ihop. När statsbidragen minskar kommer de inte att kunna behålla plusjobben.

Min fråga till finansministern är därför: Varför vill regeringen genom indragning av detta bidrag försätta många äldre i en hopplös situation?

Anf. 71 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Det är bra att Fredrik Lundh ställer den här frågan. Låt mig vara tydlig: Vi anser inte att plusjobb är en bra åtgärd. Vi är övertygade om att när den utvärderas kommer det att visa sig att den precis som andra liknande åtgärder inte har haft någon större effekt på sysselsättningen. De personer som deltar i programmen får ofta inte möjlighet att skaffa sig någon kompetens eller någon erfarenhet som gör dem mer attraktiva på arbetsmarknaden.

Vi vet från tidigare erfarenheter att kommunerna ofta har använt den här typen av åtgärder för att balansera sina egna vikarieprogram. Detta är orsaken till att vi är skeptiska till plusjobben, och det var därför vi gick till val på att vi ville plocka bort dem.

Nu har vi fått en kostnadsutveckling som gjort det nödvändigt att vidta åtgärder. Det är ju inte så att vi tar bort plusjobben; vi ger 100 procents ersättning till de kommuner som har plusjobb. Om kommunerna har hanterat det här på ett rimligt sätt bör de kunna behålla de plusjobbarna de har. Det är ju bara merkostnadsersättningen som försvinner.

Jag anser alltså att vi har gjort en väl avvägd bedömning här. Alternativet hade varit att ta bort det särskilda anställningsstödet, som ju riktar sig till dem som står väldigt långt ifrån arbetsmarknaden. Det hade inte varit motiverat.

Anf. 72 FREDRIK LUNDH (s):

Herr talman! Bland plusjobbarna finns många långtidssjukskrivna med viss arbetsförmåga kvar. De vill och kan göra en insats i samhället, men de konkurrerar inte om de nya jobben med yngre personer. När regeringen dessutom kraftigt minskar bidraget till komvux kan de heller inte skaffa sig bättre kompetens den vägen.

För regeringen handlar det här inte om speciellt stora pengar, men för små kommuner, som Pajala och Överkalix hemma i mitt eget län, handlar det om väldigt mycket. Merkostnadsersättningen handlade om vägledning och kompetensutveckling av plusjobbarna för att ge dem en möjlighet att hitta varaktiga jobb. Nu har regeringen tagit bort den här möjligheten för många, och min fråga blir därför: Vilka åtgärder tänker finansministern vidta för att de äldre som nu tvingas gå från plusjobb inte ska hamna i öppen arbetslöshet?

Anf. 73 Finansminister ANDERS BORG (m):

Herr talman! Det är ju i princip detta vartenda statsråd i den här regeringen ägnar praktiskt taget varje minut av sin tjänstetid åt: att arbeta med hur vi ska få upp sysselsättningen. Det handlar inte minst om de äldre. Vi inför ett jobbvdrag som gör det väsentligt mer lönsamt att arbeta. Vi gör riktade sänkningar av arbetsgivaravgifter, till exempel för äldre. Vi har i dag lagt fram ett förslag om hushållstjänster. Vi gör en mycket stor satsning på offentlig välfärd. Det handlar om nästan 10 miljarder de kommande tre åren.

Sammantaget innebär dessa åtgärder att vi får mer trygghet och fler jobb. De flesta bedömare räknar nu med att vi har en mycket stark utveckling, där våra åtgärder bidrar med en sysselsättningsökning på mellan 1 och 2 procent. Det är klart att vi då tycker det är rimligt att balansera ned arbetsmarknadspolitiken. Det är inte på toppen av en högkonjunktur när tillväxten i svensk ekonomi är 4,7 procent som vi ska bygga ut arbetsmarknadspolitiken. Arbetsmarknadspolitiken är viktig, men det är när det blir svårare på arbetsmarknaden och människor behöver stöd som vi ska använda oss av den.

Jag har svårt att se att man kan behöva mer än 100 procents ersättning. Vill man i kommunerna ta sitt ansvar för de här människorna kan man göra det, och det tror jag också att man gör i de flesta kommuner.

Avskaffandet av stopplagen

Anf. 74 HANS WALLMARK (m):

Herr talman! Vi har ju hört talas om Linnés skånska resa. Till den kan vi nu lägga Göran Hägglunds skånska resa.

Socialminister Göran Hägglund var i Skåne i går, och vi hade också en interpellationsdebatt här för någon tid sedan när vi pratade om Bjäresystrarna. Socialministern har besökt Bjäresystrarna i Förslöv och Skånekirurgin i Simrishamn.

Min fråga är: Vilka erfarenheter drar socialministern av mötena med Bjäresystrarna och Skånekirurgin i Simrishamn med anledning av avskaffandet av stopplagen och det glädjande inrättandet av en startlag?

Prot. 2006/07:70

1 mars

Frågestund

Anf. 75 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Tack, Hans Wallmark, för den frågan! Mycket riktigt var jag i går i Hans Wallmarks valkrets och träffade Bjäresystrarna, som är Sveriges enda exempel på en privat driven distriktssköterskemottagning. Det är två erfarna systrar som har arbetat länge inom den offentliga vården och har rik erfarenhet från den verksamheten och som numera har övergått till att driva det här i privat form med avtal med Skåneregionen.

Det som de angav som den allra största skillnaden var korta beslutsvägar, en möjlighet att bättre anpassa sig till den efterfrågan som finns på patienter, att kanske träffa patienterna efter kontorstid och att finnas där på helgen om en person behöver komma i kontakt med distriktssköterskan vid den tidpunkten. De upplevde själva ett betydligt större mått av arbetsglädje i dag än de gjorde inom ramen för den offentliga vården.

Anf. 76 HANS WALLMARK (m):

Herr talman! Socialminister Göran Hägglund är även fortsättningsvis välkommen till Skåne.

I det pressmeddelande som har gått ut sägs det bland annat att privata vårdföretag ökar mångfalden i vården. Bjäresystrarna är ett konkret och tydligt exempel på det.

Min ödmjuka följdfråga till socialministern är: Hur kan vi ännu bättre och ännu mer sprida den typ av berättelser som Bjäresystrarna och Skånekirurgin i Simrishamn utgör i relief mot att den rätt dåliga stopplagen avskaffas och vi är på väg mot ett inrättande av en startlag?

Anf. 77 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Jag tror att den tid måste vara över när vi för en diskussion där vi ställer offentligt mot privat. Vi måste i stället få en diskussion om hur vi förbättrar kvaliteten och tillgängligheten inom den svenska hälso- och sjukvården. Det är dit startlagen syftar – att vi ska kunna få en koncentration på kvalitetsfrågorna.

Det finns ett stort intresse för Bjäresystrarna, och Skånekirurgin också för den delen. Det är många som kommer och tittar och många som intresserar sig för detta. Jag tror att en av de positiva effekterna på startlagens tillkomst är att vi signalerar från regeringens sida dels att besluten hamnar där de hör hemma – inte på nationell nivå utan nere på regioner och landsting – dels att vår uppgift inte är att sätta käppar i hjulet för väl fungerande verksamhet. Vår uppgift är i stället att uppmuntra fler initiativ där huvudmannskapet spelar mindre roll men där ideella idéburna verksamheter och privat verksamhet och offentlig verksamhet tillsammans kan utveckla svensk hälso- och sjukvård.

Intäkterna från trängselavgifterna

Anf. 78 CHRISTINA AXELSSON (s):

Herr talman! Min fråga går till miljöminister Andreas Carlgren. Jag hoppas att miljöministern delar min uppfattning – att vår tids största miljöutmaning handlar om människans påverkan på klimatet. Jag kan konstatera att trafiken är en stor bov i dramat med sina stora växthusgas-

utsläpp. Trafiken ökar. Vi måste därför få fler att resa smartare, det vill säga resa tillsammans och kollektivt.

Jag vill därför fråga ministern om han verkligen delar den borgerliga regeringens uppfattning att de eventuella medel som man får in om man inför trängselskatter igen i Stockholmsregionen bara kommer att kunna användas för vägar. Är det så smart?

Prot. 2006/07:70

1 mars

Frågestund

Anf. 79 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Christina Axelsson och jag är helt överens om att klimatfrågan är i särklass den största miljöfrågan, och dessutom en av de största frågorna över huvud taget. Trafiksektorn är mycket riktigt den stora frågan för svensk del. Det är där vi har den stora delen utsläpp av växthusgaser. Det är där vi måste åstadkomma den stora förändringen.

Det kommer att behövas mycket stora trafikinvesteringar, både i Stockholm och i andra delar av landet. Det kommer inte bara att handla om de pengar som kommer från trängselskatten. Det kommer också att behövas andra investeringar. Det är självklart att alliansen och jag står för de besked vi har gett. Det är bra om pengar som kommer in, från till exempel trängselskatten, används för nödvändiga väginvesteringar som behövs för att klara framkomligheten i Stockholm. Men därtill kommer det att göras andra stora investeringar som också kommer att gälla kollektivtrafik. Det är ett helt system som byggs.

Anf. 80 CHRISTINA AXELSSON (s):

Herr talman! Tack för det luddiga svaret. Jag måste få ställa en fråga till ministern, som är centerpartist: Är det inte där särskilt viktigt att vi, i en storstad som Stockholm, gör investeringar i kollektivtrafiken för att den verkligen ska bli tillgänglig för fler, för att den ska gå tätt och rätt och för att den ska vara snygg och trygg så att fler vill åka? Då krävs det också mer pengar. Kan man då säga att de trängselpengar som vi kommer att få in ska gå till att bygga nya vägar och Förbifart Stockholm? Kommer inte det att generera ännu mer växthusgaser i vår region?

Jag vill avsluta med att ställa frågan igen: Är det så särskilt smart?

Anf. 81 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c):

Herr talman! Om världsbilden är luddig, i det här fallet i Christina Axelssons föreställning om hur investeringarna går till, verkar alla svar som är klara och tydliga luddiga. Sanningen är helt enkelt den att det inte bara är pengarna från trängselskatten som kommer att investeras i Stockholms trafiksystem. Det är mer pengar. Det är ett paket som nu förhandlas fram där det också kommer att göras satsningar i kollektivtrafiken.

En del som vi diskuterar mycket just nu är hur vi ska få fram ytterligare spårkapacitet från Stockholm och söderut. Det kommer att krävas stora investeringar för att öka kollektivtrafiken. Det kommer att behövas stora investeringar inom landstinget, och det förbereds. Det är en rad olika parter som nu bidrar. Försök inte låtsas att det bara är en enda källa, trängselskatten, till en enda investering, det vill säga vägar. Det är en helhet där vägar ingår men också kollektivtrafiken, och det handlar om en stor utbyggnad av kollektivtrafiken.

Anf. 82 STAFFAN DANIELSSON (c):

Herr talman! Europeiska unionen fyller 50 år, och de forna fiendeländerna på kontinenten, som började väva ihop ett samarbete för fred och frihet, handel och utveckling, har kunnat se omvälvande resultat. Vi krigar inte i Europa längre. Vi gräver inte ned oss i skyttegravar eller bakom järnridåer, utan vi samarbetar för gemensam säkerhet, en bättre miljö, mot grov brottslighet och terror och så vidare. EU är på något vis humlan som flyger och står sig märkvärdigt ofta fram till vettiga och kloka beslut trots att alla måste vara med, vilket jag tycker känns som en EU-devis.

För att kunna välkomna fler länder och få ett effektivare beslutsfattande är det nödvändigt med ett nytt fördrag som för ihop de tidigare fördragen. Det är nödvändigt för att vi ska kunna utvidga EU och ta in fler länder i den här gemenskapen. Några länder sade nej, och nu funderar vi på hur vi ska lösa detta. Hur bedömer Europaministern läget? Var kommer kompromissen att hamna? Blir det ingenting? Kommer vi att köra som vi gör nu? Eller blir det ett fördrag som ansluter till det härad där man velat komma fram?

Anf. 83 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Tack för frågan. Jag tycker att det var en vacker inledning.

Frågan ligger väldigt öppen. Det har inte påbörjats några förhandlingar om det konstitutionella fördraget ännu. Men det har lyfts från frysen till frysacket. Förhoppningsvis kommer det ut i värmen så småningom igen också. Den diskussionen har precis påbörjats.

Det tyska ordförandeskapet har frågat alla länderna hur de ser på frågan väldigt övergripande. Tycker man att man ska utgå från det fördrag som ändå alla länder kom överens om? Två länder har förkastat det i folkomröstningar men 18 har bekräftat det, och flera andra länder stöder det. Eller vill man börja om från början? Vi i Sverige har meddelat att vi tycker att det var en bra kompromiss. Vi ser gärna att så mycket som möjligt av den är kvar.

Sedan kommer steg 2, och där är vi inte riktigt än. Hur ska vi gå vidare när vi har kartlagt vad länderna tycker? Det är en öppen fråga om man kommer att klara av att gå vidare. Det finns problem kring den här frågan i många av medlemsländerna. Det kommer att göra det svårt att gå vidare. Det är svårt att bedöma. Jag delar helt Staffan Danielssons uppfattning att vi behöver ett fördrag för att kunna gå vidare med ett effektivt, demokratiskt och utvidgat EU.

Anf. 84 STAFFAN DANIELSSON (c):

Herr talman! Vi kommer ju att diskutera den här frågan djupare i det svenska parlamentet, i våra utskott och i andra länders parlament. Jag tycker att det är väldigt bra med det goda samarbetsklimat som vi hade med den förra regeringen och som vi har med den nya regeringen när det gäller hur vi diskuterar våra frågor i Bryssel.

Det finns en del förslag i debatten som vi nu börjar närma oss. Ordet konstitution för kanske för långt. Det kanske är bättre att kalla det för vad

det är, ett fördrag. Ska vi verkligen ha en gemensam EU-hymn? Ska vi minska några avsnitt? Jag tror att det kan vara en lämplig väg att gå. Vad säger ministern?

Prot. 2006/07:70
1 mars

Frågestund

Anf. 85 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp):

Herr talman! Precis som Staffan Danielsson säger, finns det lite olika förslag som förts fram i debatten. I huvudsak kommer de från individer, inte så mycket från regeringar. Staffan Danielsson nämnde några av de här förslagen. Det finns några andra.

Vi i regeringen har inte riktigt landat där ännu. Vi har precis inlett en diskussion för att ta fram några synpunkter som vi har. Sedan kommer vi naturligtvis att stämma av dem enligt alla konstens regler med riksdagen för att om möjligt få fram en så bred samsyn om detta som möjligt. Jag hoppas att det kan ske ganska snart så att vi kan få ett brett mandat för att Sverige ska kunna agera här. Men än så länge har vi i regeringen inte landat riktigt i de här frågorna. Vi tar till oss de diskussioner som finns. Vi tänker och funderar och har precis påbörjat en diskussion.

Kommunal skolverksamhet i privat regi

Anf. 86 THOMAS STRAND (s):

Herr talman! Jag vill ställa en fråga till socialminister Göran Hägglund som i dag svarar på allmänpolitiska frågor.

För första gången diskuterar nu en svensk kommun att lägga ut hela sin kommunala skolverksamhet, det vill säga från förskola till gymnasium, på ett privat företag. Den diskussionen pågår i Mullsjö kommun. Den ligger i Jönköpings, län som är socialministerns och mitt hemlän.

Nu är jag intresserad av att höra hur socialministern, i ett regeringsperspektiv, svarar på den fråga som jag vill ställa. Hur ser regeringen på den diskussion som pågår i Mullsjö kommun? Välkomnar regeringen en utveckling där man kan föra över hela den kommunala skolverksamheten till en enda privat huvudman?

Anf. 87 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Thomas Strand tar upp en fråga som vi har att behandla för första gången. Jag har aldrig hört någon liknande propå eller diskussion i någon annan kommun. Det här ställer saker och ting på sin spets. Vi kan konstatera att det som Mullsjö kommun vill göra, eller säger sig vilja göra – jag vet inte om de har fattat några beslut än så länge – inte är i enlighet med dagens skollagstiftning. Kommer de in med en sådan förfrågan ska den naturligtvis prövas.

Jag ställer mig själv skeptisk till det här eftersom jag tror att det är bra med mångfald inom Skol-Sverige. Läger man ut skolverksamheten på entreprenad på en och samma huvudman kommer den mångfalden inte att existera för de barn som växer upp i Mullsjö.

Anf. 88 THOMAS STRAND (s):

Herr talman! Jag vill tacka för det svaret. Jag noterar att socialministern å regeringens vägnar är tveksam till just den diskussion som förs i Mullsjö kommun. Jag tror att skolminister Björklund har sagt nej till den

här tanken. Jag hoppas att det är en linje som regeringen kan ställa sig bakom, för det krävs en lagändring för detta. Ska jag tolka detta som ett löfte från socialministern å regeringens vägnar att det inte blir någon lagändring i den här frågan?

Anf. 89 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Det här är en fråga som får prövas när en ansökan eventuellt kommer in. Jag konstaterar att det här inte är i enlighet med dagens lagstiftning, och jag tror att det skulle vara väldigt svårt att få det här genomfört. Kommer det att bli ett ärende ska det beredas som andra ärenden, men jag tillåter mig alltså att ställa mig skeptisk till detta.

Det pågår stora förändringar inom svenskt skolväsende. Stora förbättringar har presenterats av regeringen, och jag tror att de ligger i linje med vad skolungdomar och skolbarn i Sverige i dag efterfrågar och vad föräldrar önskar se för det uppväxande släktet. Skolan är väldigt viktig, och därför måste vi alla se till att vi får den att fungera så bra som vi någonsin kan.

Begreppet förlängt barnbidrag

Anf. 90 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSON (m):

Herr talman! Jag har en fråga till socialminister Göran Hägglund. Det är en liten fråga, men ack så viktig för den grupp den berör, nämligen de ungdomar som går i den skolform vi benämner gymnasiesärskolan.

När våra ungdomar slutar årskurs 9 och tar steget in på gymnasiet får de det så kallade studiebidraget, medan den här andra gruppen, som går på särskolan, får ett så kallat förlängt barnbidrag. Att befinna sig i fasen mellan 16 och 21 år, alltså vara i de övre tonåren, och få så kallat förlängt barnbidrag känns ju inte riktigt rätt.

Jag undrar om socialministern har för avsikt att ändra den här benämningen.

Anf. 91 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Det här ärendet ligger som bekant inte inom mitt ansvarsområde, och tyvärr räcker inte min kunskap till för att förklara varför situationen ser ut som den gör. Utifrån det sätt som detta beskrivs kan jag hålla med om att det låter konstigt, men kanske finns det en förklaring till detta som är god. Jag får nog ändå avstå från att här ge ett svar, men jag lovar att återkomma med ett besked via Utbildningsdepartementet så att de får förklara hur det ligger till och om eventuella planer på förändringar föreligger.

Anf. 92 FÖRSTE VICE TALMANNEN:

Vi tackar socialministern för det sista svaret. Vi tackar också övriga statsråd för närvaron och er ledamöter som har bidragit till frågestunden. Frågestunden är därmed slut för i dag.

Anf. 93 STAFFAN DANIELSSON (c):

Herr talman! Sverige är medlem av Europeiska unionen sedan 1995. I mer än ett decennium har vi varit med och utvecklat vår del av världen, Europa, i fortsatt riktning mot fred och frihet, en gemensam marknad, ekonomisk tillväxt, hållbar utveckling och så vidare.

Jag är som människa och centerpartist mycket glad över att Sverige som EU-medlem deltar i detta stora fredsprojekt. Folkomröstningen en gång i tiden var rätt jämn, men utslaget var tydligt, och allt fler i vårt land bejakar det svenska medlemskapet, vilket är glädjande.

Fram till 1945 hade vi i många sekel ständiga, blodiga krig mellan Europas länder, där även Sverige flitigt deltog för länge sedan, med det andra världskrigets lidanden och människoutrotningar som en dyster final. Jag säger final, och jag hoppas verkligen att vi är mitt uppe i en ny tid med fred i stället för krig och med dialog och utveckling i stället för låsta skyttegravar och stängda gränser. Jag tror att det är så!

Visst har det förekommit konflikter, inbördeskrig och tragedier i Europa de senaste 60 åren också, men det har skett ett oerhört starkt trendbrott jämfört med tidigare, och den i särklass viktigaste orsaken är det samarbete som sker genom det EU som omfattar allt fler av Europas länder. I dag är 27 länder med närmare 500 miljoner människor med i EU, och ett antal länder köar för att få vara med.

De statsmän som för snart 50 år sedan bildade Kol- och stålunionen mellan de forna fiendeländerna i Europas mitt gjorde ett storverk som lade grunden till det alltmer samarbetande Europa som vi i dag är mitt uppe i. Vår generation har ansvaret för att bygga vidare på den grund som lades då, och vår diskussion i dag handlar om hur vi ska göra detta – eller ej, utan i stället börja om från början igen, som några av oss vill.

Centerpartiet har utifrån sitt bejakande av EU lanserat begreppet ”smalare men vassare”, vilket är en mycket bra formulering. Vi ska utveckla Europa och EU tillsammans med övriga medlemsländer, men vi ska koncentrera samarbetet till sådana områden som verkligen kräver ett gränsöverskridande arbete. Det är glädjande och en framgång att devisen ”smalare men vassare” nu är hela regeringens och har stark förankring även i andra partier.

De olika fördrag som reglerar EU:s arbete är mycket viktiga. Det är uppenbart att de befintliga fördragen behöver sammanföras till ett nytt fördrag och utvecklas en del, och detta har också gjorts i det förslag till konstitutionellt fördrag som har utarbetats och godkänts av 27 regeringar och ratificerats, godkänts, av 18 länder. Eftersom fördragsändringar kräver att alla länder bejakar detta, och några i folkomröstningar sagt nej, pågår nu inom EU en process för att hitta en lösning. EU påminner ju ibland om humlan som flyger, och med de enhällighetskrav som råder borde det inte gå så pass bra som det har gjort att komma fram till beslut, men det har faktiskt fungerat i 60 år.

*Debatt om aktuella
frågor i EU-samarbetet*

Det är uppenbart att ett EU med 27 länder som välkomnar många fler måste förenkla sitt beslutsfattande, och Centerpartiet liksom en mycket bred majoritet i riksdagen har accepterat det nya fördraget, även om det naturligtvis inte är precis så som det skulle ha varit om vi fått bestämma själva. I ett samarbete behöver man ge och ta och kunna kompromissa. Tyskland ska nu försöka hitta en väg framåt för att få i gång fördragsprocessen. Det finns en del olika tankar om detta. Det är självklart viktigt att Sverige utifrån sin grundposition kan aktivt bidra både till att processen kommer i gång och på sikt även till hur innehållet kan förändras. Säger några nej får man ta till sig det och inte förkasta det utan justera och diskutera så att man kan komma samman.

Centerpartiet är för ett öppet Europa och ett EU som välkomnar människor och länder. Vi tror på en allt friare handel, på ekonomier som kommer alltmer i takt med varandra och på en i ordets verkliga mening alltmer gemensam arbetsmarknad. Det finns dock fortfarande stora obalanser inom EU:s länder, och bland annat därför motsatte sig Centerpartiet liksom en folkmajoritet en svensk anslutning till valutaunionens tredje steg, det vill säga att euron skulle ersätta kronan. Vartefter som den ekonomiska utvecklingen blir allt jämnare fördelad inom EU, med ömsesidig nytta för alla medlemsländer, får vi kanske ta upp denna fråga till diskussion igen. Den är dock inte aktuell under innevarande mandatperiod.

En del av de här debatterna brukar handla om att några partier fortfarande har stämmobeslut på att Sverige ska lämna det EU-samarbete som nu omfattar huvuddelen av Europa och som ständigt växer, något som inte ens bejakas av en rätt samlad vänsterrörelse i Europa och en miljörelse. Det vore tragiskt, tycker jag, för både Sverige, EU och Europa om så skulle ske, och den diskussionen känns rätt trist.

Vi har i dag ett under 60 år mödosamt uppbyggt fungerande och växande gemensamt samarbete för fred och konfliktbekämpning i Europa, för ekonomisk utveckling, för krafttag för en bättre miljö och för bekämpning av grova brott och terror.

Låt oss inte spela rysk roulett med framtiden genom att vilja upplösa EU och börja om på ruta ett igen. Låt oss slå vakt om Europa och vår europeiska union, och låt oss tillsammans utveckla och förbättra den.

Anf. 94 SUSANNE EBERSTEIN (s) replik:

Herr talman! Staffan Danielsson säger ”smalare och vassare”. Nu har vi aldrig fått någon ordentlig förklaring till vad det innebär. Men innebär det, Staffan Danielsson, att vi kommer att arbeta tillsammans med Centern med att förändra och framför allt dra ned på jordbruksstödet?

Anf. 95 STAFFAN DANIELSSON (c) replik:

Herr talman! Svaret är ja.

Anf. 96 SUSANNE EBERSTEIN (s) replik:

Herr talman! Det här är EU:s största problem. Det gäller hälften av EU:s budget. Det är lätt att säga ja, men det innebär att svenska bönder kommer att få förändrade villkor. Men jag är tacksam och glad om det innebär att hälften av budgeten inte längre ska gå till jordbruket – om Staffan Danielsson och jag får bestämma.

Anf. 97 STAFFAN DANIELSSON (c) replik:

Herr talman! Centerpartiet är för frihandel som princip, om den inte behöver regleras av miljömässiga eller sociala skäl.

Jordbruket och förmånen att kunna producera vår egen mat har krävt regleringar och tullar under ett halvt sekel eller mer. Nu börjar marknadskrafterna fungera. Vi är överens om att förenkla och minska stödet via EU:s jordbrukspolitik och lita mer på marknadskrafterna. Marknaden börjar fungera. Vi är överens om inriktningen.

Sedan får vi resonera kring frågan om takten, hur snabbt detta kan göras utan att dra undan mattan för Europas livsmedelsindustri och jordbruk. Där kanske vi är lite försiktigare än andra partier, men så är vår uppfattning.

Anf. 98 MAX ANDERSSON (mp) replik:

Herr talman! Vi är nu inne i en period av 50-årsjubilerande. Det ska hållas en massa hyllningstal till EU och allt som man kan påstå att EU har åstadkommit. Framför allt påstås det att EU har säkrat freden i Europa sedan grundandet.

Normalt sett brukar inte demokratier kriga mot varandra. USA har, mig veterligt, exempelvis inte någon gång varit i krig med Kanada, trots att inget av dessa länder är ett EU-land. På vilket sätt har den gemensamma jordbrukspolitiken, som var huvuddelen av det gamla EG:s verksamhet, säkrat freden i Europa? Är det inte troligast, tvärt emot vad Staffan Danielsson nyss sade, att det är demokratin som säkrar freden och att EU har lite med det att göra?

Anf. 99 STAFFAN DANIELSSON (c) replik:

Herr talman! Man måste komma ihåg situationen efter andra världskriget med ett Europa i spillror. Man behövde mat, och man behövde bygga upp en industri samtidigt som det fanns folk på gårdarna och i livsmedelsindustrin. Det var givet att samarbeta om att ta till vara den arbetskraften, de människorna, i ordnade former samtidigt som Kol- och stålunionen och industrin byggdes upp.

Nu har vi kommit till ett läge där marknadskrafterna har börjat fungera och det går att trappa ned detta. Vi är överens om det. Men det är trist att man så bortser från den situation som rådde efter andra världskriget och som gjorde att samarbetet i Europa byggdes upp på det sättet. Jag gläder mig åt att miljörörelsen i Europa, fränsett Miljöpartiet, är positiv till att tillsammans utveckla miljön genom EU på olika sätt, även på jordbrukets sida och för naturresurserna. Det är trist att Miljöpartiet i Sverige inte är med om detta. Jag noterar att det finns krafter inom parti-styrelse och stämman som vill förändra detta. Jag hoppas att Max Andersson tillhör de krafterna.

Anf. 100 MAX ANDERSSON (mp) replik:

Herr talman! Jag hoppas att Staffan Danielsson har lyssnat lite bättre på mina inlägg i de diskussioner vi har haft under den tid som vi har suttit i riksdagen tillsammans med tanke på att han tror något så fruktansvärt.

Miljöpartiet är, tillsammans med en stor del av miljörörelsen och den gröna rörelsen, väldigt skeptiskt till EU. Vi förespråkar ett utträde. Det är

inget konstigt med det. Det skulle vara bra för Sverige på många olika sätt.

Men nu skulle jag ta replik på Staffan Danielsson. Ni gick till val på ett smalare men vassare EU. Ni förklarade aldrig riktigt exakt vad det skulle vara, men det kan tänkas att man ska ta bort jordbrukspolitiken, ta bort den av EU så fruktansvärt missköta fiskepolitiken, ta bort pendlandet mellan Bryssel och Strasbourg etcetera.

Det är nu som Sverige har chansen att göra något åt detta i och med att man ska omförhandla fördraget. Mycket av det sämsta är fördragsbundet. Är ni beredda att göra något för detta nu när ni har chansen?

Anf. 101 STAFFAN DANIELSSON (c) replik:

Herr talman! Det är viktigt att vi är många inom EU som diskuterar utvecklingen och vill begränsa uppgifterna till något smalare men vassare. Där behövs Vänsterpartiet och Miljöpartiet inom ramen för att vi ska vara med och arbeta i EU. Det är det jag kritiserar. Vi gör vad vi kan för att arbetet ska koncentreras till gränsöverskridande frågor, bättre miljö och annat – som verkligen behövs.

Det tråkiga är att när allt fler länder är med och vill delta i Europasamarbetet vill ni att Sverige ska lämna det hela. När allt fler länder välkomnar Turkiet och Kroatien – vi är överens om detta – vill ni att Sverige ska utträda. Samtidigt som EU blir ett allt vassare instrument i kampen för bättre miljö, internationellt och i Europa, vill ni att Sverige ska utträda. Det är det jag beklagar.

Jag hoppas att debatten i Sverige kan koncentreras på det som Max Andersson tar upp, hur EU ska utvecklas, så att det verkligen sätts gränser och inte på hur vi ska montera ned och upplösa EU. Det är så trist.

Anf. 102 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s):

Herr talman! Lissabonstrategin är ett viktigt verktyg för att öka tillväxten och sysselsättningen. Det är viktigt att den är tredelad, det vill säga socialpolitik, ekonomisk politik och miljöpolitik. De ska ömsesidigt stödja varandra. Jag hoppas att vi också framöver kan vara överens om detta.

Jag tänkte i mitt anförande beröra några hot och några möjligheter vad gäller ökad tillväxt och sysselsättning ur såväl ett svenskt som ett europeiskt perspektiv. Det är bra att EU-minister Cecilia Malmström finns kvar i kammaren.

Jag vill börja med frågan om socialt företagande, som har en viktig funktion att fylla. Det underlättar för så många grupper att få möjlighet att komma tillbaka på arbetsmarknaden. Genom den inriktningen kan berörda personer få en förnyad möjlighet att komma tillbaka till arbetslivet. Då är socialt företagande ett bra instrument.

Som jag har uppfattat det förekommer det lite olika bud utifrån hur alliansen och regeringen ställer sig i frågan om socialt företagande i förhållande till Lissabonstrategin. De första frågorna är helt enkelt: Är social ekonomi och socialt företagande viktigt? Skapar det jobb, och finns det möjlighet för flera att starta företag?

Den andra frågan jag vill ta upp gäller kvinnors möjlighet till jobb och företagande. I Lissabonstrategin, riktlinje 18, står det att kvinnor och män ska ha lika villkor på arbetsmarknaden. Det är bra, och det är vi

överens om. Det är precis som att både kvinnor och män ska kunna kombinera familjeliv med arbetsliv. Men därefter skiljer vi oss åt.

Högeralliansen vill införa ett vårdnadsbidrag. Det är lite märkligt att partier som går till val på jobb och inte bidrag inför, bland det allra första de gör, ett bidrag för att inte arbeta. Vilka kommer att använda möjligheten till vårdnadsbidrag? Den breda majoriteten kommer förmodligen att vara kvinnor. Många kommer nog också att vara arbetslösa som ser en möjlighet till ytterligare lite mer pengar att röra sig med. Jag är inte övertygad om att den reformen ökar sysselsättningen och tillväxten. Vi socialdemokrater anser inte det.

Den tredje frågan handlar om kvinnors företagande. Det är viktigt att fler kvinnor får möjlighet att starta och driva företag. Men vilken typ av företag vill kvinnor driva? När jag läser handlingsprogrammet får jag uppfattningen att genom att privatisera inom vård och omsorg ska kvinnors företagande växa. Det känns som en gammal fornlämning. Det passar inte riktigt in i det moderna samhället. Är det fortfarande alliansens samlade syn att kvinnor ska hålla på med vård och omsorg eftersom det är det de är bra på?

Jag tror att sanningen ligger på ett helt annat plan. Kvinnor vill driva företag inom alla branscher när de drömmer om att starta ett företag, att söka nya utmaningar.

Allt fler kvinnor är alltmer välutbildade. Vi har kvinnor som har läst på Chalmers och KTH som drömmer om att starta företag. Många av dem har faktiskt en teknikutbildning. Kanske de då vill driva ett företag som hanterar teknik. Lösningen för att få fler kvinnor att driva företag är inte att privatisera offentlig sektor.

Almi har här i Stockholm ett projekt, Verkställande kvinna. Man har gått ut och ställt frågor till kvinnor: Om ni skulle få möjlighet till en generationsväxling, vilken typ av företag vill ni driva, ta över eller köpa då? Då svarar sju av tio kvinnor: Vi vill driva ett tillverkande företag.

Det säger en hel del om den strategi som i dag finns i Lissabonstrategin. Den är nog lite feltänkt. Det är bättre att satsa på innovationer, sambandet mellan näringsliv och samhälle. Se till att näringslivet får möta kvinnorna som jobbar i vården. De har massor med idéer om hur man kan förbättra och utveckla det som de använder i sin vardag. Därför tror vi mer på att arbeta med innovationer och att kvinnor får samma möjlighet som män att driva företag inom alla branscher, inte bara en konkret satsning på vård och omsorg.

Avslutningsvis vill jag säga att det är människorna som är nationens största tillgång och deras möjlighet till arbete. Vi tror på det. Vi tror inte på att skapa ett mer otryggt samhälle för medborgarna.

Anf. 103 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp) replik:

Herr talman! Jag kände att jag ville respondera lite grann på det Carina Adolfsson Elgestam sade. Det är delvis en fortsättning på det samtal som vi hade i går, även om vi nu kommer in på en del inrikespolitik också.

Socialt företagande har naturligtvis sin plats. Det är *en* viktig form bland många andra. Jag vet också att det bland många kommuner runt om i landet finns ett utbytesarbete med andra europeiska länder för att samla idéer från varandra och för att mötas och inspireras. Det är gott så.

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Debatt om aktuella
frågor i EU-samarbetet*

Vi tycker dock inte att det ska vara en del av Lissabonstrategin, därför att Lissabonstrategin redan i dag är lite baktung. Det är lite väl många kriterier som det är. Vi ser framför oss en kommande, kanske Lissabon 2, med lite färre kriterier, gärna fokuserade – det kan vi kanske återkomma till – på just innovation, entreprenörskap och jämställdhet. Men man ska inte tynga den med fler indikationer. Det var också näringsutskottets majoritets sammanfattning.

När det gäller vårdnadsbidraget har det ju inte med företagande att göra, utan det är ett sätt att öka valfriheten. Men det måste naturligtvis kombineras med en jämställdhetsbonus.

Anf. 104 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s) replik:

Herr talman! Det är väl bra att vi kan se positivt på socialt företagande. Men vi tror att det är viktigt att också ha med socialt företagande i strategin som en markering utifrån av hur viktigt det är med socialt företagande. Det höjer ju statusen på det om vi omnämner det och det finns med i vår Lissabonstrategi. På det sättet tror vi att fler människor får möjlighet att komma i arbete eller får möjlighet att driva ett företag.

Med tanke på att alliansen i valrörelsen påstod att det var bara de som brydde sig om de utsatta skulle man ändå kunna känna att just därför, för att ge de här människorna en chans att få komma tillbaka till ett arbete, är socialt företagande en möjlighet.

Anf. 105 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp) replik:

Herr talman! Men bara för att en sak är viktig är det inte säkert att den bäst löses på EU-nivå. Vi tror, precis som en del talare har sagt, på ett smalare och vassare EU. EU måste koncentrera sig på de frågor som har ett mervärde av att vi löser dem på EU-nivå.

Sedan skapar EU-samarbetet fantastiska möjligheter till möten, kontakter och utbyte av erfarenheter. Det kan vi delta i som individer, människor, föreningar och kommuner. Man behöver inte för den skull inordna det i en, som jag sade, redan ganska baktung Lissabonprocess med väldigt många kriterier. Tvärtom skulle man behöva vässa den lite ytterligare.

Får jag också säga, med anledning av det förra anförandet, att vi vill förenkla företagandet för både kvinnor och män. Det ska bli lättare att starta företag. Det ska bli lättare att anställa. Det ska bli lättare med den byråkrati som omfattar företag inom vilket område det än må vara för såväl kvinnor som män. En del kvinnor och män vill starta företag inom vården. Det är utmärkt, och alliansen underlättar för detta. Men också på andra områden har vi ambitionen att underlätta för såväl kvinnor som män.

Anf. 106 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s) replik:

Herr talman! Det finns ändå en signal i systemet om hela Europa tycker att socialt företagande och social ekonomi spelar roll för tillväxt, arbete och sysselsättning. Därför har det stor betydelse att det finns med i Lissabonstrategin och att vi är många som står bakom.

För att komma till det som handlar om kvinnligt företagande vill jag säga att hindret för kvinnor att starta företag i dag inte handlar om krångliga regler, snarare om attityder och affärsidéer. Där upplever vi att alliansen faktiskt är med och förstärker attityderna, att kvinnor bara kan driva företag inom vård och omsorg. Det är så man ska få fler kvinnliga företagare. Det kan man läsa i Lissabonstrategin.

Vi tror att kvinnor vill driva företag inom alla branscher.

Anf. 107 KERSTIN LUNDGREN (c) replik:

Herr talman! Jag begärde också ordet när Carina Adolfsson Elgestam talade om Lissabonstrategin. Gärna socialt företagande, kvinnligt företagande, manligt företagande, allt företagande – kanonbra!

Herr talman! Europa behöver jobb. Sverige behöver jobb. Men hållningen från Carina Adolfsson Elgestam är mer reglering, mer regelverk och mer stopp. Det jag hörde när hon talade var: Ja, men inte inom vård och omsorg. Privata företag och privatisering ska vi inte ha.

Jag undrar bara: Varför stänga en möjlighet för företagsamhet, för jobb, för utveckling? Varför vill Carina Adolfsson Elgestam, precis som statsrådet tidigare var inne på, tynga Lissabonprocessen med mer av regelverk i stället för fler möjligheter?

Anf. 108 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s) replik:

Herr talman! Det vi försöker se i Lissabonstrategin är faktiskt möjligheterna och inte att skapa en massa hot. Det är väl den känslan man kan få när det ska privatiseras inom vården och omsorgen, inte att det blir en massa stopp och en massa regleringar. Det är inte det som det handlar om.

Men om man ska driva ett företag inom vård och omsorg vill man ju ha vinst som alla andra företagare. Då tas resurser från vård- och omsorgssektorn till vinst i förhållande till det som man egentligen ska utföra. Därför vill vi även fortsättningsvis ha detta i offentlig regi.

Det man däremot kan arbeta med är innovationer inom vården och inom omsorgen, allt det som kvinnor gör i sin vardag. Ta till vara den kunskap som finns där! Där behöver samhället hjälpa till, därför att kvinnorna inte alltid vågar berätta och utifrån sin erfarenhet säga: Kan vi teknikutveckla det här och det här blir det bättre för oss i vår vardag.

Anf. 109 KERSTIN LUNDGREN (c) replik:

Herr talman! Det låter som om Carina Adolfsson Elgestam och Socialdemokraterna har en bild av vad kvinnor kan och vad kvinnor inte kan. Jag tycker att det handlar om att ge kvinnor och män möjlighet. Jag tycker att det handlar om att ge företagsamhet möjlighet att utvecklas.

Visst är det spännande, herr talman, när det är möjligt att bejaka innovationer inom vården och omsorgen. De innovationerna kommer säkert till företag som faktiskt genererar vinst, förmodligen baserad på offentliga medel i någon del. Där är det okej, herr talman, att det kommer jobb. Men om vården bedrivs i ett företag som kvinnor startar när det gäller en vårdcentral, ett sjukhus eller annat är det inte bra.

Låt oss i stället för att ägna oss åt någon form av allmän uträkning eller poängsättning av företagande säga: Det är kanon om ni vill starta företag! Låt oss regelförenkla och göra det möjligt för kvinnor och män och för företagande och jobb!

Anf. 110 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s) replik:

Herr talman! Jag tror att det är viktigt att skilja på äpplen och päron. Vi har ingenting emot att man privatiserar inom landstinget, en vårdcentral eller någonting annat som har med vården och omsorgen att göra, och att man gör det i liten skala utifrån ett småföretagarperspektiv. Men som man utläser det i handlingsprogrammet för Lissabonstrategin ska all vård och omsorg ut på den öppna marknaden utifrån mångfald. Det är en himla skillnad.

Jag står inte här i kammaren och säger vad kvinnor inte kan, utan snarare tvärtom. Se möjligheterna, vad kvinnor kan, och lyft fram kvinnor, utifrån att det finns många olika sorters företag som kvinnor kan driva. Vi vet att kvinnor har varit diskriminerade i företagande – om detta kanske vi kan vara överens. Stå inte här och säg att jag påstår att kvinnor inte kan, för det är tvärtom. Kvinnor kan driva företag och göra det lika bra som män.

Anf. 111 CARL B HAMILTON (fp):

Herr talman! Det finns två partier i det här parlamentet som är emot Europeiska unionen och som är för ett svenskt utträde ur EU. Det har de slagit fast i sina partiprogram och i kongressbeslut, och vi har hört detta upprepas här i dag.

Ulf Holm sade i ett inlägg att klimatpolitiken måste bli verklighet inom Europeiska unionen, och kanske i allmänhet. Han sade också att klimatfrågan är den viktigaste frågan för framtiden. Hur ska då Ulf Holm och Vänsterpartiet kunna leverera? Ja, de kan ju inte leverera. Vad de föreslår är att man ska vara emot den organisation i världen som erfarenhetsmässigt är den starkaste politiska kraften i miljöarbetet, som har överstatligheten som sin arbetsmetod inom den europeiska unionen för att få länderna att acceptera och driva bland annat en effektiv miljöpolitik. Detta finns också som ett mandat i Europeiska unionens fördrag. Europeiska unionen inte bara bör eller kan utan ska arbeta för en förbättrad miljö internationellt och inom unionen.

Europeiska unionen har upprättat och antagit hundratals rättsakter på miljöområdet. Man har ingått ungefär 50 internationella miljöavtal, och alla relevanta avtal på det här området ingår bland dessa 50.

Kyotoavtalet, som man i allmänhet är ganska missnöjd med därför att det är alldeles för svagt, hade helt och hållet havererat utan den europeiska unionens insatser efter det att Förenta staterna sade nej. Då hade det blivit ett dött papper. Nu blev det inte det, utan det finns, om än otillräckligt. Nu diskuterar man en fortsättning, förhoppningsvis en utvidgning, av Kyotoavtalet, och vilken är den starkaste kraften för detta? Jo, det är den europeiska unionen, som för att genomföra minskade utsläpp av växthusgaser också har infört ett handelssystem för utsläppsätter.

Då kan man återgå till Ulf Holms och Vänsterpartiets tal om en bättre miljö. Klimatfrågan är den viktigaste frågan för framtiden, sade Ulf Holm. Men det här saknar all trovärdighet. Om man står utanför Euro-

peiska unionen och bekämpar Europeiska unionen saknar den egna påstådda miljöpolitiken all trovärdighet. Det gäller Vänsterpartiet, och det gäller Miljöpartiet. Dessa två partier kan inte leverera vad de står och pratar om. De driver en pratpolitik utan instrument för genomförande på miljöområdet.

Det är situationen i början på 2000-talet. Miljöpolitik är inte och har aldrig varit nationell, men den är mindre nationell och mer global i dag än någonsin tidigare. Det slås fast i den ena internationella studien efter den andra. Att vara anti-EU är att vara antimiljö i dag. Miljöpartiet är ett antimiljöparti så länge som de är emot Europeiska unionen och ett svenskt medlemskap.

Detta, herr talman, är själva kärnan i mitt inlägg i dag. Jag menar alltså att vi nu har kommit till en punkt – jag har sagt det tidigare – att jag under denna mandatperiod kommer att förfölja dessa två partier med denna ståndpunkt i fyra år. Det är fullständigt oförenligt att vara för en bättre miljö, att vara trovärdig på klimatområdet, och samtidigt säga att Europeiska unionen är någonting dåligt och någonting som vi i Sverige bör lämna.

Javisst! Europeiska unionen är inte perfekt, men om man säger att klimatfrågan är den viktigaste för vår generation och nästa och sedan inte accepterar att kraftfullt arbeta inom Europeiska unionen för ett bättre klimat har man ingen trovärdighet. Det är pratpolitik utan innehåll.

Vem är det då som får betala priset för denna pratpolitik i världen? Jo, det ska jag tala om för vänsterpartister och andra som brukar rida på att de står på de fattigas och svagas sida. Det är de fattiga och de svaga i världen som får betala priset om det inte kan genomföras en kraftfullt global klimatpolitik. Det är inte bara de som bor i låglänta områden i Bangladesh, som man brukar säga, utan det är över huvud taget de människor som är i en sådan livssituation och har så små levnadsmarginaler att de har svårt att anpassa sig till en förändrad miljö och ett förändrat klimat. De som får betala priset för Miljöpartiets och Vänsterpartiets anti-EU-hållning är de fattigaste, de svagaste, de som har svårast att anpassa sig i världen.

Anf. 112 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Jag är mycket förvånad över Carl B Hamiltons resone-mang. Jag har svårt att få det att gå ihop. Om man är kritisk till den europeiska unionen och hellre hade sett ett nej än ett ja i folkomröstningen inför 1994 års medlemskap får man inte delta i den EU-politiska debatten och i det arbete mina partikamrater dagligen gör i EU-parlamentet för en starkare klimatpolitik och dagligen gör här i Sveriges riksdag för en starkare miljö- och klimatpolitik på EU-nivå. Det är ingenting värt. Det är inte ens synligt.

Jag är förvånad över att Carl B Hamilton tydligen har missat till och med den omröstning som var i riksdagen häromdagen där Vänsterpartiet drev på för en starkare kemikalielagstiftning i den meningen att enskilda länder i den europeiska unionen måste ges möjlighet att gå före och ha en starkare linje än unionen som helhet. Vi menar att EU:s storskaliga jordbrukspolitik bygger fast unionen i en miljöförstöring och dessutom ett djurplågeri. Vi tar dagligen mängder av initiativ på det här området.

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Debatt om aktuella
frågor i EU-samarbetet*

Anf. 113 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Herr talman! Pernilla Zethraeus påstår att jag har sagt att hon och hennes parti inte får delta i debatten. Jo, visst får ni det. Men ni deltar ju på fel sätt. Ni vill avhända er det enda instrument som finns. Ni kan ha massor av åsikter om Reach, om klimatet, om jordbrukspolitiken och om gifterna i jordbruket, men ni har inget instrument att genomföra detta med. Ni vill att Sverige ska gå ur Europeiska unionen. Ni vill sitta på läktaren när Reach beslutas, när jordbrukspolitiken i Europeiska unionen beslutas. Ni är över huvud taget emot Europeiska unionen. Ni vill ju ha en annan form av samarbete, som inte bygger på överstatlighet. Du var själv i ditt inledningsanförande inne på det och talade mot överstatlighet.

Det är det jag säger: Ni pratar och pratar, ni är så fina i era åsikter och ni spelar med ånglarna. Men när det kommer till att göra någonting, att samarbeta när samarbetet innebär att man kanske får ge avkall på de egna fina åsikterna, står ni er slätt. Ni snackar mycket, men ni gör ingenting.

Anf. 114 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Det är en avsiktlig och grov misstolkning som Carl B Hamilton gör. Till skillnad från Folkpartiet i förhållande till de franska och holländska folkomröstningarna respekterar Vänsterpartiet folkomröstningsresultat.

Vi respekterade det svenska nej till EMU, men vi respekterade också det svenska ja till ett inträde i unionen. Det innebär inte att vi har släppt vår kritik. Det innebär inte heller att vi skulle avhålla oss från att använda alla de påverkansmöjligheter som finns för att skapa en starkare, progressivare och bättre miljö- och klimatpolitik än den som finns i dag. Det är också ett arbete som vi dagligen lägger ned kraft och engagemang i för att åstadkomma goda resultat.

Vi har påverkat EU-parlamentet. Vi påverkar regeringen inför ministerrådsmötena här i Sveriges riksdag. Det finns åtskilligt att göra på detta område. Det gäller jordbrukspolitikens område, men det handlar också om att klimat- och miljöarbetet får bli viktigare än den inre marknaden.

Anf. 115 CARL B HAMILTON (fp) replik:

Herr talman! Pernilla Zethraeus! Du kan ju inte springa ifrån den ståndpunkt som ni har, att ni är skeptiska till Europeiska unionen och att ni vill att Sverige ska lämna den. Det är det viktigaste instrumentet för att driva klimat- och miljöpolitik i dag, och ni vill inte använda det. Ni vill sitta på läktaren.

Det duger liksom inte att ni står och säger att ni är för en bättre klimatpolitik och att ni arbetar i Europaparlamentet när er grundhållning i själva verket är att detta är fel, detta internationella samarbete. Ni vill ha något annat, som är ospecificerat. Det är inte särskilt imponerande, herr talman.

Anf. 116 KENNETH G FORSLUND (s):

Herr talman! Nu börjar den här debatten i någon mån lida mot sitt slut. Den inleddes av EU-minister Cecilia Malmström, som ganska högstämt talade om EU som det fredsprojekt det är och startade som för 50 år sedan. Det är väl en ganska typisk inramning till den här typen av

debatt. Vi som är positiva till Europasamarbetet brukar ha just den utgångspunkten. Men kanske är det också just därför som vi har så svårt att vinna svenskarnas hjärta och hjärna för EU-projektet. Det har vi faktiskt inte gjort på tolv år. Det kan vi konstatera.

Inte bara i Vänsterpartiet och i Miljöpartiet utan faktiskt i breda folklager finns det fortfarande en djup skepsis mot EU-medlemskapet. Det finns till och med människor i Sverige som säger: Ja, Sverige är med i EU men inte jag.

Jag tror att det är ett problem att försöka börja sin argumentation för varför EU-projektet är så viktigt genom att i Sverige prata om det som ett fredsprojekt. Det är ett mycket relevant argument, men det är svårt att ta till sig relevansen i det argumentet för de människor som aldrig har upplevt krig. Jag har själv erfarenheten att den enda gång som det argumentet fungerar i Sverige är när man möter dem som har invandrat till Sverige och som kommer från krig och förödelse. De lyser upp och förstår vad det är vi menar, Cecilia Malmström och jag och andra som brukar argumentera just utifrån den utgångspunkten.

Problemet är ju att den debatt som allmänt finns i Sverige om EU fortfarande, efter tolv år, är väldigt fokuserad på för och emot. Men jag tycker att det som vi har hört här i dag, under den här debatten, något lite grann i alla fall har närmat sig innehållet. Det är ju det som är det viktiga att debattera. Vad är det vi vill göra inom EU?

Jag är socialdemokrat. Jag vill att vi ska driva en progressiv mittenvänsterpolitik i EU som leder till fler jobb, till bättre miljö och ökad jämställdhet. Jag har mina tvivel om vad Cecilia Malmström och andra i den regering som hon företräder har för åsikter om det och kan undra lite grann inför de förhandlingar som just nu pågår om att förändra förslaget till ny konstitution för EU. Det är ett arbete som alltför mycket tycks pågå i slutna rum.

Cecilia Malmström sade i sin inledning att Sverige ska tillhöra EU:s kärna. Det har vi nu hört ett antal gånger sedan regeringsdeklarationen i oktober. Men fortfarande är frågan: Vilken kärna, Cecilia Malmström? Är det Natokärnan i EU som vi ska tillhöra i framtiden? Är det eurokärnan som regeringen vill att Sverige ska tillhöra i framtiden? Jag har förstått att Centerpartiet möjligen håller på att revidera sin uppfattning om eurosamarbetet och att det kanske kan leda till något slags förnyad debatt i Sverige om euroanslutningen. Men vilken kärna är det vi egentligen ska tillhöra? För att tala med pr-konsultprosa skulle jag vilja säga till Cecilia Malmström att det är dags att ladda det här epitetet med ett innehåll. Vad betyder det egentligen?

Sedan har jag en annan mycket konkret fråga till Cecilia Malmström. Du har ju på ett mycket föredömligt och kreativt sätt drivit frågan om att få slut på den flyttcirkus som pågår i EU-parlamentet mellan Bryssel och Strasbourg. Nu har du rent ut sagt världens chans. När kommer de konkreta förslagen från regeringen? Det är ju därifrån som det måste tas initiativ för att man ska kunna föra upp den här frågan på toppmötena i EU.

Sedan är det inte så att jag på något sätt är okritisk till hur EU ser ut och fungerar i dag. Tvärtom tror jag att EU skulle må väldigt bra av en extrem helrenovering, för att försöka försvenska ett populärt dokusåpauttryck just nu. Men i den extrema helrenoveringen vill jag se mer socialdemokratisk politik. Jag vill se mer av politik för jobb, miljö och jäm-

ställdhet. Därför är det så viktigt vad vi i Sverige och vad man från den svenska regeringen driver för ståndpunkter när det gäller EU:s konstitutionella fördrag. Det får inte vara så att det i slutändan kommer ut något minimalistiskt fördrag som bara hanterar de institutionella frågorna i EU och beslutsprocesserna. Det måste också handla om politiken. De landvinningar som Sverige har gjort vad gäller det politiska innehållet i förslaget till konstitutionellt fördrag är viktiga att bevaka.

Anf. 117 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp) replik:

Herr talman! Jag kan dela Kenneth Forslunds inledningsresonemang om att vi kanske ibland tenderar att bli lite högrivande. Samtidigt tror jag att även svenskar som inte själva har erfarenhet av krig – och det är tack och lov väldigt få som har erfarenhet av det – kan förstå vad det har betytt för många andra människor att inlemmas i den europeiska gemenskapen. Det handlar om att stötta demokrati, mänskliga rättigheter, ett rättssamhälle och att få med forna kommunistdiktaturer och forna fascistdiktaturer i ett gemensamt samarbete. Det kan man relatera till även om man inte har upplevt det själv.

Att tillhöra den inre kärnan är, som jag försökte förklara, ett slags förhållningssätt. Och där menar jag att vi skiljer oss ganska mycket från den förra regeringen. Vi vill vara aktiva. Vi vill delta. Vi vill ta ansvar. Vi vill formulera positioner. Natoarbetet ingår inte i det. Nato är som bekant inget EU-samarbete.

Och vad gör vi då? Ja, vi formulerar och driver frågor. Sverige drev stenhårt frågan om Turkiet och lyckades faktiskt minimera det antal kapitel som frystes. Vi driver på Lissabonprocessen. Det ska bli en konkret levererad regelförenkling. Jag återkommer i min nästa replik.

Anf. 118 KENNETH G FORSLUND (s) replik:

Herr talman! Jag tror att Cecilia Malmström tar upp en sak som är oerhört väsentlig för den, som jag ändå upplever det, förändring i positiv riktning som håller på att ske i dag i den svenska opinionen gentemot EU-medlemskapet och EU som organisation. Det är utvidgningen. Den stora utvidgningen, den med tio nya medlemsstater från företrädesvis det gamla Kommunistdiktatur-Europa, har tydligt visat för EU:s kritiker att detta inte är en rikemansklubb. Detta är en klubb för hela Europa. Vid årsskiftet fortsatte dessutom utvidgningen ytterligare. Min förhoppning är den utvidgningen inte tar stopp där utan även kan fortsätta i framtiden.

Cecilia Malmströms resonemang om att tillhöra EU:s kärna är att det är ett förhållningssätt. Jag tycker fortfarande att det är lite tunt innehåll.

Anf. 119 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp) replik:

Herr talman! Jag är lite ovan vid de korta replikerna. Jag försökte redogöra för några korta exempel på det här förhållningssättet. Jag hann till Turkiet och Lissabon. Jag skulle vilja fortsätta med klimatfrågan och med det som vi diskuterade lite tidigare och som jag hoppas få återkomma till, nämligen översynen av budgeten. Det handlar om en modern EU-budget som är inriktad på de viktiga frågor vi ser framöver. Vi ser stora behov av förändring, och vi förbereder en svensk position och ett inspel i detta. Vi kommer att försöka förankra det på det sätt som är nödvändigt.

När det gäller min åsikt om pendlandet för Europaparlamentet mellan Strasbourg och Bryssel är jag precis lika övertygad om det orimliga i detta pendlande som jag var innan jag blev statsråd. Jag försöker påverka det på det sätt som går. Det är som bekant inte helt enkelt, men jag tycker precis samma som förut.

Den svenska regeringen har också varit tydlig med att vi inte vill ha en minikonstitution. Det är det budskap vi har framfört till EU-nämnden och andra och söker stöd för. I nästa skede, om det kommer att bli vissa förändringar, kommer vi, som jag har sagt flera gånger tidigare, att redogöra för de tankarna tillsammans med riksdagen.

Anf. 120 KENNETH G FORSLUND (s) replik:

Herr talman! De exempel som Cecilia Malmström tar upp är alla var för sig utmärkta exempel, tycker jag, på kloka svenska ståndpunkter som också har ett brett stöd i riksdagen. Det handlar om Turkiet och om Lissabonstrategin, även om vi säkert kan ha olika åsikter om vilka delar i Lissabonstrategin som vi tycker är viktigast och som tyngdpunkten borde ligga på. Det är lite tulipanaros, ska vi vara ärliga och säga. Det handlar om klimatfrågorna givetvis, om att förändra EU:s budgetstruktur och om det arbete som kommer med att revidera EU:s budget.

Men man kan inte säga att man tillhör en kärna utifrån de frågorna, för våra vänner i Europa är olika från fråga till fråga i de fyra olika exempel som Cecilia Malmström tar upp. Så jag tycker fortfarande inte att jag har fått det tydligare för mig och mer konkret vad det innebär att tillhöra EU:s kärna. Det är många olika vänskretsar det handlar om i de exempel som Cecilia Malmström tar upp.

Anf. 121 STAFFAN DANIELSSON (c) replik:

Herr talman! Det var ett tankvärt inlägg av Kenneth G Forslund, tyckte jag. Därför vill jag resonera lite.

Utgångspunkten för EU och varför det är så självklart att vi behöver EU är ändå tusen år av krig, strider, utrotningar och massgravar. Vi är inte där nu, och det är grunden för EU. Det är lite jordbrukspolitik och sådant också, men fredsargumentet är övergripande.

Jag kan hålla med Kenneth G Forslund om att vi inte borde behöva föra den debatten. Vi borde kunna titta framåt, utveckla EU och diskutera konstruktivt hur Sverige kan bidra till att göra EU bättre. Men så länge det finns partier som vill upplösa EU, som vill att Sverige ska gå ur, tvingas vi som ser fördelarna med EU, som ser att vi måste fortsätta och att det är ett bra projekt att lyfta fram grundargumenten för varför det är så självklart. Det är väl där vi ligger.

Svenskarna kanske är lite aningslösa. Vi har inte varit med i krig på några hundra år, och hur EU än utvecklas så kommer vi inte att beröras. Men så enkelt är det ju inte.

Anf. 122 KENNETH G FORSLUND (s) replik:

Herr talman! Jag tror att fredsargumentet och säkerhetsargumentet kanske har blivit mer relevant för svenskarna i och med den senaste tidens utvidgningar, den stora utvidgningen med tio nya länder och den senaste med två nya länder. Jag tror ändå att vi som är för EU-medlemskapet gör oss själva en otjänst om vi helt och hållet tar utgångspunk-

ten för vår argumentation i den fredstanke som formades och formulerades efter andra världskriget. För den är inte, i synnerhet i dag på 2000-talet, särskilt relevant för svenskarna i allmänhet, även om den är väl så ädel, riktig och viktig.

Staffan Danielsson säger att det handlar om lite jordbrukspolitik också. Sanningen är att det är hälften av pengarna. Det är ett av de stora felen. Staffan Danielsson, du tillhör ju ett parti som talar om smalare men vassare. Vad är det som ska bort?

Anf. 123 STAFFAN DANIELSSON (c) replik:

Herr talman! Den första delen av Kenneth G Forslunds resonemang kan jag till stora delar instämma i. Du har en poäng där. Fredsargumentet finns, men vi ska ta fram alla de andra argumenten, självklart.

När det gäller jordbrukspolitiken, med all respekt, är det viktigt att vi utnyttjar våra naturresurser och slår vakt om de många människor som jobbar för det, men jämfört med krig, massgravar och utrotningar är det inte lika tungt. Det var ett område som vi samarbetade om, och det var helt nödvändigt efter andra världskriget. Nu kan vi släppa det vartefter, utveckla landsbygden, se framåt och bredda EU. Det finns områden, utbildning, sociala frågor, olika frågor där vi bör hålla det för de enskilda länderna, turismutveckling till exempel. Det är det som vore intressant att diskutera. Det är lite tråkigt att vi tappar tid för den debatten genom att vi i Sverige är kvar i skyttegravarna ja eller nej. Jag beklagar detta.

Anf. 124 KENNETH G FORSLUND (s) replik:

Herr talman! Det är inte bara EU-minister Cecilia Malmström som är lite ovan vid debattformerna. Även riksdagsledamöter är det. Jag kom just av mig. Jag hade tappat bort att jag hade en minut talartid kvar.

I sak är vi naturligtvis ganska ense jag och Staffan Danielsson om vad vi ska ha det här samarbetet till. Utbildning tar du upp som ett exempel på frågor som EU kanske inte ska lägga sig i, om jag förstår rätt. Samtidigt är det ganska viktigt att EU gör det om vi ska ha en fungerande inre marknad även när det gäller människor, alltså inte bara när det gäller kapital, varor och tjänster. Det handlar om att människor ska ha möjligheten på riktigt att söka sig ut, söka andra arbeten, nya boplatser och sådant inom den union som faktiskt har stora möjligheter med sig, om än problem med språkbarriärer och annat. Då är kanske samarbete om utbildning och utformning för examina en ganska viktig fråga.

Anf. 125 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! Jag tror att det är väldigt viktigt att vi tillåts diskutera unionens inriktning, om EU ska bli mer mellanstatligt eller mer överstatligt och om den nuvarande utrikespolitiska inriktningen är bra eller dålig för världsfreden utan att det kallas för en retroaktiv ja- och nej-debatt.

Till Kenneth G Forslund skulle jag vilja ställa en fråga. Han talade i sitt anförande om fler jobb och ökad jämställdhet. Vi har ju stora klasskillnader och hög arbetslöshet i den europeiska unionen. EU har gjort sig känt historiskt för att använda arbetslöshet för att bekämpa inflation och har också ett prisstabilitetsmål som är överordnat. Man ägnar sig i det ekonomiskpolitiska samarbetet åt att granska och kritisera medlemsländernas offentliga sektor och att slå ned på de länder som har för

generösa socialförsäkringar eller för dyr sjukvård till exempel. Den offentliga sektorn har ju betytt mycket för arbetsmarknaden och jämställdheten i Sverige. Så jag skulle vilja fråga om Socialdemokraterna är beredda att verka för en kursändring på det området i EU.

Anf. 126 KENNETH G FORSLUND (s) replik:

Herr talman! Retroaktiv ja- och nej-debatt var väl en ganska träffande beskrivning, kanske till och med retrospektiv ja- och nej-debatt. Det tenderar att vara det.

Nej, vi socialdemokrater vill inte sälja ut den nordiska modellen eller den svenska modellen, om det är det Pernilla Zethraeus menar. Tvärtom tror vi på att visa fördelarna med den för att skapa jämlikhet, arbete och trygghet för människor och goda utvecklingsvillkor för resten av Europa. Vi vet att många ute i Europa är nyfikna på att se, lära och ta till sig av detta.

Jag tror inte att man ska göra allting exakt likadant över hela Europa. Det måste naturligtvis finnas en stor nationell frihet också.

Nu när vi ändå har frågan uppe, Pernilla Zethraeus: Du tillhör ju ett parti som har i sitt program att ni inte vill att Sverige ska vara medlem. Men vad ser ni för alternativ till EU-medlemskapet och EU?

Anf. 127 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik:

Herr talman! När det gäller alternativ till EU-medlemskapet står frågan inte på dagordningen nu, men vi hade hellre sett ett mer omfattande och flexibelt internationellt samarbete som är nätverksbaserat, nätverk som ser olika ut i fråga efter fråga och som bygger på mellanstatliga avtal och så vidare. Det är mer flexibelt med ett sådant samarbete. Det är också mer demokratiskt.

Vad gäller frågan om att sälja ut den nordiska modellen tar jag min utgångspunkt i det arbete som sker i Ekofinrådet men också i Europeiska rådet där man årligen granskar och kritiserar medlemsländer som har för stor offentlig sektor eller satsar för mycket på välfärd och socialförsäkringar. Det arbetet pågick också under det socialdemokratiska regeringsinnehavet. Då och då pågår också ansträngningar inom den europeiska unionen för att harmonisera skattesystemen, inte så framgångsrikt hittills men ändå. Det skulle göra det ännu svårare att bryta sig loss, så att säga, och hävda en egen modell i Sverige eller något annat EU-land.

Anf. 128 KENNETH G FORSLUND (s) replik:

Herr talman! Jag börjar med det sista. Ja, det kommer kritik mot vår stora och omfattande offentliga sektor från olika EU-institutioner. Den kommer även från OECD. Samtidigt måste samma institutioner erkänna att det finns saker vi lyckas med i Sverige som man inte lyckas med i andra EU-länder – hög tillväxt, hög sysselsättning och så vidare. Det är alltså ganska dubbla budskap de signalerar. Jag tycker att det kanske finns större anledning för dessa olika institutioner att fundera över sina bedömningskriterier än för oss att lyda allt som står i dem.

Jag tror heller inte att det finns någon absolut motsättning mellan att ha låg inflation och hög sysselsättning. Detta var ju en gång den allmänna och gängse ekonomiska teorin. Jag tror inte att det förhållandet

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Debatt om aktuella
frågor i EU-samarbetet*

råder, i vart fall inte i dagsläget, utan jag tror att man kan klara båda delarna.

Sedan talade Pernilla Zethraeus – vilket jag tycker var bra, ärligt och välgörande – om nätverksbaserat samarbete, att bygga på avtal och så vidare. Problemet är dock just det som Pernilla Zethraeus försöker göra till en fördel, nämligen bristen på demokrati. Bryssel vet vi åtminstone var det ligger, men var finns alla dessa olika nätverksnoder? Var finns de olika ratificerade avtalen arkiverade? Det är inte lätt för vare sig svenskar eller andra EU-medborgare att se. Där har en EU fördel, trots alla sina brister.

Anf. 129 WALBURGA HABSBURG DOUGLAS (m):

Herr talman! Utvecklingen i Europa med utvidgningen med Rumänien och Bulgarien den 1 januari i år kräver att alla länder engagerar sig i den europeiska debatten lika mycket som Sverige. Så har Tyskland som nuvarande ordförandeland tagit steget att på nytt börja diskutera konstitutionsfördraget efter den tankepaus som blev nödvändig när Frankrike och Nederländerna hade sagt nej till detta fördrag. Den diskussionen hänger nära ihop med utvidgningsdebatten.

Problemet just nu är att debatten går åt fel håll. I diskussionen är det mycket oklart vad som gäller för den framtida utvidgningen. Det finns inte så få som helst vill begränsa varje framsteg. Här kan Sverige spela en viktig roll. För oss är det avgörande att utvidgningen fortsätter och dessutom snabbt. Kanske blir det till och med nödvändigt att, som till exempel i fallet Kroatien, sluta avtal som gör en utvidgning möjlig även innan konstitutionsfördraget är klart.

Det är fel när somliga säger att utvidgningen bara handlar om uppgiften att bekosta någon annans välfärd. Det är också fel att tro att utvidgningen är en rent ekonomisk fråga. I själva verket är den en säkerhetspolitisk fråga. För att förstå vikten av den fortsatta utvidgningen räcker det att göra en kort tillbakablick. Hela EU:s historia hittills har handlat om utvidgningen. Man började med Kol- och stålunionen och med få länder. Sedan växte EU så småningom till det omfattande samarbete det är i dag med 27 medlemsländer. Alltid har man utvidgat och absorberat, och alltid har man lyckats med det.

Alltsedan EU skapades har det dock också funnits negativa krafter som ifrågasatt allt, från hur många till vilka som får vara med. Ser vi det i dagens perspektiv måste vi ändå erkänna att det inte finns ett mer framgångsrikt freds- och säkerhetsprojekt än det europeiska enandet.

För de länder som har ett EU-perspektiv och som kanske till och med har börjat förhandla om sitt medlemskap betyder detta klara EU-perspektiv att de koncentrerar sig på sina uppgifter. De jobbar med demokratiseringen, genomför de reformer som krävs, skärper sin miljömedvetenhet och respekterar mänskliga rättigheter. Om vi stänger dörren och vänder ryggen mot de länder som eftersträvar ett närmare samarbete med EU och ett framtida medlemskap finns det en risk att de faller tillbaka till nationalism, vilket riskerar att leda till nya konflikter. Vi har sett hur farlig nationalismen kan bli i Europa, inte minst i Sydösteuropa.

Varje gång EU utvidgats har det blivit mer demokrati i de länder som omfattats, och de mänskliga rättigheterna och minoritetsskyddet har förstärkts. Nu finns det länder på Balkan, som Makedonien och Kroatien,

som väntar på en fortsatt utvidgning så att också de kan vara med. Make-donien har skrivit under stabilitets- och associationsavtalet och använder det fullt ut sedan 2004, men landet får inte förhandla vidare utan är satt i ett väntrum. Kroatien uppfyller alla kriterier för att bli medlem i EU men sitter i samma väntrum. Vi behöver båda dessa länder som medlemmar i EU för att äntligen få mer stabilitet på Balkan i en situation där säkerheten inte alls är given.

Den 1 januari blev Rumänien och Bulgarien medlemmar i EU. Det är ett positivt exempel för de andra länderna i regionen: Genom hårt arbete och genom att driva de nödvändiga reformerna kan man så småningom hitta sin plats i den europeiska familjen. Då krävs det en bred debatt om både utvidgningen och EU:s framtid, en debatt där det inte finns plats för beslut om Europas yttre gränser, övergångsregler, EU:s absorptionsförmåga eller någon annan av de termer som de mer EU-negativa krafterna använder när de försöker begränsa och stänga in vårt Europa.

Vad vi i stället behöver är en framgångsrik förhandling om EU-konstitutionen som säkrar en snabb framtida utvidgning och en särskild lösning för de länder som redan nu uppfyller alla kriterier. Jag hoppas att Europaministern vill verka för att en sådan lösning kommer till stånd.

Anf. 130 MONICA GREEN (s):

Herr talman! Sverige ska ha höga ambitioner i EU-samarbetet. Det gäller jämställdhet, kvinnors möjligheter, barns rättigheter, sysselsättning, välfärd och miljö – frågor som är viktiga såväl här hemma i Sverige som inom EU-samarbetet. EU-samarbetet ska också vara en naturlig del i det nationella arbetet.

Sverige hamnar fortfarande, tack vare de gångna årens socialdemokratiska politik, regelmässigt i topp när EU-kommissionen presenterar sin utvärdering av arbetet för tillväxt och nya jobb i varje enskilt EU-land, samtidigt som vi fortfarande ligger i topp när det gäller miljöskydd och social välfärd. Om det vore så att social välfärd och progressiv miljöpolitik var ett hinder för tillväxt skulle vi inte ha tillväxt i Sverige. Den socialdemokratiska politiken har bevisat motsatsen.

Moderaterna duckade i valrörelsen när det gällde sänkta skatter. Det blev i stället Maud Olofsson som fick ta debatten om att vårt land skulle hamna på EU-genomsnittet när det gällde skatter och att detta skulle genomföras på två mandatperioder. Nu har Moderaterna gått ut med ett handlingsprogram där man säger att man ska sänka skatterna. Man vågade inte säga detta till väljarna i valrörelsen, men nu går man ut och säger att skatterna ska sänkas till en genomsnittlig EU-nivå. Valfärden ska alltså sänkas i Sverige. Detta sade inte högeralliansen i valrörelsen.

Varför ska Sverige sänka sina ambitioner? Vi socialdemokrater vill höja dem. Nu kan vi se att Moderaterna inte vågade stå för vad de sade. Nu kan vi se att allt hänger ihop – nationell nivå och europeisk nivå. Jag tycker att det var fegt av Moderaterna att inte våga säga vad de egentligen tänkte göra under mandatperioden.

Jag går så över till utvidgningen. Vi socialdemokrater har drivit på så att EU:s historiska östutvidgning blev möjlig. Tack vare detta har tio nya medlemsländer, vilket många har påpekat här i dag, kunnat återförenas med oss efter sin tid bakom järnridån. Vi har också som parti i en rad olika sammanhang drivit frågan om utvidgningen och att den måste fort-

sätta. EU är en magnet, och fler vill vara med. Detta påskyndar framväxten av både demokrati och mänskliga rättigheter i de här länderna.

Vi socialdemokrater tycker att många av högeralliansens partier har fluffiga tal och tjusiga appeller om hur aktiva de ska vara och om det ska vara smalt och vasst, om det ska vara brett och förankrat, om det ska vara kärnan eller om det ska vara fruktkorgen.

Vi tycker att det är viktigt att vi har en EU-politik som många andra. Vi driver våra frågor, alltså frågorna om social välfärd, tillväxt och trygghet. Där tycker jag och Socialdemokraterna inte att högeralliansen har visat färg. Är det marknadens EU som gäller eller ett EU med villkor för välfärd och trygghet på arbetsmarknaden även för de människor som saknar tjocka plånböcker? Den frågan har vi inte fått något svar på.

När det gäller tjänstedirektivet, som EU-ministern nämnde i sitt tal – hon nämnde också att det är roligt med EU-debatter, men jag har noterat att hon inte hann med att stanna kvar under hela debatten – är det viktigt att fortsätta den diskussionen.

Det är viktigt att vi fortsätter att slå vakt om kollektivavtalen, om att de ska hållas. Det är också viktigt att de som jobbar i länderna följer de lagar och avtal som gäller i respektive land. Vi ska inte ha ett A-lag och ett B-lag vare sig här i Sverige eller i något annat land.

Marknaden, kapitalet, ska inte utan folkligt inflytande sitta i slutna sammanträdesrum och besluta om hur länder ska kunna spelas ut sinsemellan. Vi måste åter ta makten till de folkvalda, till demokratin och människornas Europa.

Det är också därför som det behövs en folkbildningssatsning där skolor, PRO, föreningar och folkrörelser får möjlighet att studera och engagera sig mer i EU-samarbetet och fortsätta det arbete som tidigare gjorts.

Vi socialdemokrater är stolta över vad vi har åstadkommit, över hur Sverige har hamnat under de här tolv åren. Vi är stolta men inte nöjda.

Det handlar inte bara om en punktlista över vad vi har genomfört och vad vi har varit med om. Vi har också varit starkt pådrivande i många processer. Det märks bland annat när det gäller östutvidgningen, som jag pratat om, och engagemanget för EU:s grannländer liksom när det gäller kampen för ett bra kemikaliedirektiv och att Sverige ligger i topp i EU:s gemensamma arbete för tillväxt och en hållbar utveckling. Dessutom gäller det Lissabonstrategin.

Vi är nöjda, och vi vill fortsätta att kämpa för de socialdemokratiska värderingarna på EU-arenan.

Anf. 131 SVEN BERGSTRÖM (c):

Herr talman! Med drygt tio års erfarenhet som ledamot i denna kammar slås jag gång på gång av att vi politiskt förtroendevalda ofta så att säga har en debattretorik men någonting annat i praktiken.

I EU-debatten i dag känns detta faktum högaktuellt igen. Många talare har under hela debatten i dag betonat vikten av en fördjupad debatt kring EU-frågorna. Men vad gjorde vi och våra partier i valrörelsen i höstas? Inte var det många av oss som på torgmöten och i pressmeddelanden tog upp diskussionen kring aktuella EU-frågor.

Det kan väl inte vara så att vi är lite rädda för att få i gång en dialog på djupet med svenska folket och för att lyssna till vad folk i allmänhet

tycker om hur EU bör utvecklas och om hur Sverige som nation bör uppträda i EU-samarbetet.

Det hade varit klädsamt om alla de som nu ivrigt återigen vill ta fram det konstitutionella fördraget, som fallit i två folkomröstningar, hade visat en något större respekt för folkets röst i två tunga folkomröstningar i Europa – i Nederländerna och Frankrike som sagt nej. Eller tänker man sig en tillämpning av den klassiska modellen att när folket ger fel svar ställer man frågan igen, igen och igen tills folket ger det svar man vill ha – det önskade svaret? Jag är inte säker på att den modellen – alltså att göra på det sättet – stärker förtroendet för det politiska arbetet.

Just nu finns det, tror jag, en bra möjlighet att börja bygga ett samarbete i Europa där medborgarna är delaktiga. Kloka ledare lyssnar och lär av misstagen. Samarbetet i Europa är oerhört viktigt, men för att hålla i längden måste det vara förankrat i folkdjupet.

Inte minst i Sverige finns det en stark EU-skeptisk opinion. Det har vi sett i många opinionsmätningar. Kör EU-eliten blint vidare med centralisering, statsbygge och detaljbeslut kan det sluta illa.

I stället krävs det en reformering av samarbetet i Europa med respekt för olika nationer och folk. Centerpartiets och alliansregeringens slogan om ett smalare men vassare EU borde kunna vara utgångspunkten för detta arbete.

Hösten 2005 sade fransmännen och holländarna, som bekant, i sina folkomröstningar nej till EU-grundlagen. Därmed borde dokumentet omedelbart ha förpassats till papperskorgen. EU:s regelverk kräver ju enhällighet när det gäller fördragsändringar, precis som Staffan Danielsson påpekade i ett tidigare inlägg.

I stället utlystes en ettårig ”tankepaus” för att ge möjlighet till reflexion över den uppkomna situationen. När detta år nu med råge gått visar det sig att det har inneburit väldigt mycket paus och väldigt lite tanke.

Om EU:s ledare nu ignorerar Frankrikes och Nederländernas nej är man, enligt min mening, ute på farliga vägar. En del hoppas uppenbarligen kunna övertala Frankrike och Nederländerna att säga ja till samma grundlag som deras väljare så entydigt har röstat nej till. En sådan maktarrogans fördjupar klyftan mellan medborgarna och den politiska eliten.

Herr talman! En nystart för det europeiska samarbetet med inriktningen smalare men vassare skulle kunna läggas upp ungefär så här:

1. Dödförklara definitivt det tidigare förslaget till EU-grundlag och utlys en bred folklig ödmjuk debatt i hela Europa om hur det framtida samarbetet bör utformas! Utarbeta därefter ett förslag till ett fördrag efter principen smalare men vassare!
2. Kraftsamla verkligen EU-samarbetet i gemensamma gränsöverskridande frågor såsom handel, miljö, mänskliga rättigheter och brottsbekämpning! Gå systematiskt igenom de ungefär 100 000 sidorna EU-lagstiftning och pröva vilka delar av regelverket som kan avskaffas och vilka delar som kan återföras till medlemsländerna! Stärk de nationella parlamentens inflytande över samarbetet, precis som vi nu håller på att göra i den svenska riksdagen, så att åtminstone parlamenten känner sig ordentligt delaktiga i det här arbetet!

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Debatt om aktuella
frågor i EU-samarbetet*

3. Folkomrösta om framtida fördragsändringar eller ge åtminstone frågan ett rejält utrymme i ett nationellt val, i en allmän valrörelse! Ett hållbart samarbete i Europa måste vara förankrat i folkopinionen.

Jag som EU-skeptiker är alldeles övertygad om att det hos svenska folket i grunden finns en stark sympati för ett nära och avspänt samarbete mellan folk och nationer i Europa men också en kritisk inställning till allt större maktöverföring till Bryssel.

Med hänsyn till att EU-frågorna nästan inte alls berördes i den svenska valrörelsen är det rimligt att säga att om ett förslag till godkännande av en ny EU-grundlag blir aktuellt under denna mandatperiod måste frågan underställas medborgarna i en folkomröstning.

Alternativt kan vi skjuta på frågan till efter valet 2010. Då kan vi göra frågan väldigt stor i valrörelsen 2010 så att folket får en chans att säga sitt och så att frågan verkligen blir föremål för en genomgripande debatt där partierna tydligt kan deklarera sin inställning.

Anf. 132 KENNETH G FORSLUND (s) replik:

Herr talman! Till att börja med kan jag glädja Sven Bergström genom att säga att jag var en av dem som i valrörelsen till och med debatterade EU i EU-debatter. Jag tog också upp EU på de olika valmöten som jag deltog i och när jag på olika sätt framträdde och höll anföranden, mötte väljare och diskuterade. Jag pekade just på EU-samarbetet, på vad Sverige hittills har gjort och på varför jag tycker att det här är viktigt.

Men jag är också en av dem – kanske ter sig detta lite konstigt – som är besviken över att det inte blev någon diskussion och debatt om EU-konstitutionen. Jag är inte för en folkomröstning i Sverige. Däremot är jag väldigt mycket för en diskussion om vad förslaget till ett nytt konstitutionellt fördrag egentligen innehåller.

Jag tycker att EU vinner på att det diskuteras och debatteras. Det finns inget i det innehållet som man behöver skämmas för, tycker jag. Däremot ska man vara öppen och ärlig och säga att det är en kompromiss. Så är det!

Tror Sven Bergström att ett bättre fördrag kan komma ur en ny fördragsprocess?

Anf. 133 SVEN BERGSTRÖM (c) replik:

Herr talman! Det är glädjande att Kenneth G Forslund liksom jag vid några tillfällen i den senaste valrörelsen försökte ta upp en diskussion om EU-frågorna. Fråga vilken statsvetare som helst som iakttog valrörelsen och studerade medierna och hur debatten fördes och de kan bekräfta avsaknaden av frågor. Jag tror inte att den diskussionen ens kommer med på tio-i-topp-listan över frågor som diskuterades intensivt i den senaste valrörelsen, utan den hamnar någonstans på kanske 20:e eller 30:e plats. Vi var några stycken som gjorde tappra försök, men vi fick inget gehör. Det fanns inget stöd i partiledningarna, och inte en enda tv-debatt fokuserade ordentligt på dessa frågor.

När det sedan gäller hur en ny konstitution ska se ut försökte jag i mitt anförande slå fast några riktlinjer för hur man kan gå till väga. Jag tror att det är viktigt, inte minst från psykologisk synpunkt och särskilt vad gäller Nederländerna och Frankrike, att göra ett rejält omtag. De

länder som tydligt sagt nej till det gamla fördraget ska inte ännu en gång behöva ställas inför att godkänna fördraget. Det tror jag inte är en bra politik.

Prot. 2006/07:70
1 mars

*Debatt om aktuella
frågor i EU-samarbetet*

Anf. 134 KENNETH G FORSLUND (s) replik:

Herr talman! Totalt har minst 18 länder sagt sig vilja ställa sig bakom förslaget till ett nytt konstitutionellt fördrag, och några av dem, om jag minns rätt, efter folkomröstning. Menar Sven Bergström att vissa folkomröstningar är mer värda än andra? Jag tycker att det rimligen inte kan vara så. Processen måste fortsätta, och när alla länder hanterat den får vi summera det hela och se var tyngdpunkten ligger. Förändringar kommer naturligtvis att ske. Det är alldeles nödvändigt. Men frågan är åt vilket håll.

Jag tror exempelvis inte på en helt ny process där man skriver ett helt nytt fördrag. Jag tror inte att kompromisserna blir bättre i dag än de blev för några år sedan. Jag tror inte att det stärker de positioner som vi i Sverige, och i denna riksdag, fastställt som viktiga i det svenska arbetet i det konvent som jobbade fram förslaget, nämligen frågorna om jobb, miljö och jämställdhet. Jag tror inte att det skulle flytta fram positionerna för de frågorna. Jag tror inte heller att det skulle ge förslag om ett EU som bättre hanterar globaliseringens både positiva och negativa sidor, vilket jag tycker är en viktig uppgift för EU.

Anf. 135 SVEN BERGSTRÖM (c) replik:

Herr talman! Just för att ett globalt samarbete och ett Europasamarbete är så oerhört viktigt, inte minst på miljöområdet, är det angeläget att vi lyckas klara utmaningen och får fram ett fördrag som kan få acceptans hos en bred majoritet. När Kenneth G Forslund undrar om vissa folkomröstningar är viktigare än andra vill jag påminna om att det är EU:s eget regelverk som slår fast att enhällighet måste råda när det gäller fördragsändringar. Det räcker med att ett land säger nej. Nu var det två länder som sade nej. Ett av dem, Frankrike, hör dessutom till EU:s grundarländer. Då kan man inte bara springa ifrån frågan och låtsas som om ingenting hänt. Fördragsändringar kräver enhällighet, och det kan man inte bortse från.

Ett nytt fördrag, ett minimifördrag som tar fasta på smalare men vassare, tror jag kan utgå från gränsöverskridande frågor. Inte minst gäller det miljö, handel, mänskliga rättigheter och brottsbekämpning. Det finns en folklig acceptans för att det är angeläget och rätt att samarbeta över gränserna i just sådana frågor. Ta den utgångspunkten för ett nytt fördrag!

Anf. 136 CHRISTINA AXELSSON (s):

Herr talman! Det är egentligen inget konstigt med EU-frågor. De är inga egna frågor, utan hör till vardagspolitiken. Men ännu 50 år efter EU:s bildande diskuterar vi dem som om de vore en onödig del av politiken. En del skyller också på EU när någonting verkar svårt att förstå eller förklara. Här har vi som valda till Sveriges riksdag, liksom regeringen, ett stort ansvar för att ge en mer nyanserad bild av EU. Vi måste belysa svåra frågeställningar om hur framtidens Europa ska se ut men också våga peka på orimligheter som EU-samarbetet medför.

Sveriges Kommuner och Landsting visade för några år sedan att EU:s lagstiftning till exempel har stor betydelse för de flesta frågor som behandlas vid fullmäktigemöten runt om i landet. Därför är det viktigt att vi får fler diskussioner om EU:s politik och fler som är med och påverkar EU-politiken.

Herr talman! Fri rörlighet för varor, tjänster, kapital och invånare innebär ett ökat utrymme för konsumtion. Konsumentperspektivet i unionens politik blir mer och mer viktigt. Det är också ett sätt att närma sig medborgarna i det fortsatta praktiska arbetet med EU. Konsumentpolitiken innefattar numera många olika områden. Det gäller allt från nödvändiga livsmedel och rent vatten till tjänster, service, kollektivtrafik, post och tele. Ytterst är konsumentpolitik en viktig del av vår välfärd och en viktig demokratifråga inom unionen.

Utredningen *Starka konsumenter i en gränslös värld*, som presenterades för några år sedan, pekade på konsumentfrågorna som en välfärdsfråga och tog upp konsumentperspektivet på miljö och hälsa. Redan titeln anger att konsumenternas rättigheter behöver belysas både nationellt, inom EU och globalt. Genom tillräcklig information om varors och tjänsters innehåll, exempelvis hur och var de är producerade, kan vi konsumenter välja varor pris- och kvalitetsmässigt men även välja sådana varor som tär mindre på jordens ändliga resurser och är framställda av fria arbetare med schysta avtal.

Herr talman! Konsumenternas rättigheter och konsumentskydd inom EU fick en tydlig plattform i Amsterdamfördraget, och konsumenterna har numera också en plats i den ekonomiska och sociala kommittén. Visst kan vi konsumenter önska oss mer inflytande, och jag kan bara konstatera att konsumentintresset har svårigheter att hävda sig mot näringslivsintressen. Engagemanget kommer dock nedifrån, och vi konsumenter måste själva bedriva opinion och se till att de möjligheter som vi får nyttjas rätt så att fler får del av dem. Men då behöver vi hjälp med resurser.

EU bidrar finansiellt både till den europeiska konsumentorganisationen Beuc och till dess systerorganisation för standardisering. Det är en önskan att konsumentorganisationerna också i Sverige får bidrag som innebär att konsumenterna i högre grad kan företräddas av sina egna organisationer. Även om frivilligorganisationer nu efterfrågas i EU-sammanhang har de inte alltid resurser att leva upp till det annat än till en mycket begränsad del. Det är inte konsumentpolitiskt hållbart att resurserna till de frivilliga konsumentorganisationerna hela tiden stryps.

Det vore intressant att få veta hur mycket den borgerliga regeringen egentligen satsar på näringslivet, alltså på producenterna och handeln inom EU, i form av exportråd, transportstöd, exportstöd med mera och hur lite som satsas på konsumenterna genom konsumentverk och bidrag till frivilligorganisationer.

Herr talman! Vi har i vårt riksdagsarbete i utskotten nu börjat inlemma EU-frågorna på ett mer naturligt sätt. För att vi ledamöter verkligen ska kunna sätta oss in i frågorna måste emellertid underlagen finnas på svenska. Ett problem blir annars att alla ledamöter inte ges samma förutsättningar att sätta sig in i ärendena. Det får exempelvis inte ta över ett halvår innan vi får en grönbok översatt, särskilt inte när remisstiden

tar slut i samma ögonblick som vi får den svenska översättningen. Så var fallet med grönboken om havspolitik.

Nu kommer den svenska versionen i nästa vecka, och remisstiden går ut 14 dagar senare. Det tycker jag är bra. Däremot är det dåligt för alla de frivilligorganisationer som var beredda och villiga att diskutera frågan och även avge ett yttrande. Att få handlingarna översatta är en demokratifråga.

Herr talman! Man kan önska sig mycket om framtiden och hoppas att allt ska bli bättre. Jag tycker att vi i Sverige har mycket att vinna på att arbeta mer med EU. Det gäller exempelvis miljön i Östersjön, arbetstagnas rättigheter och konsumentinformation. Hittills har jag dock, med den nya regeringen, inte sett särskilt mycket av hur vi kan göra det.

Anf. 137 GÖRAN LINDBLAD (m):

Herr talman! Det har sagts många kloka ord och det har varit en intressant debatt under dagen i dag. Jag har följt en del av den från mitt rum. Jag har dock inte hört allt, så risken är att jag kanske upprepar någonting.

Det är enormt viktigt med medlemsperspektivet. Det har vi sett inte minst när det gäller Turkiets förebereelser inför medlemskap. Där är vi alla partier i denna kammare alldeles överens om att Turkiet ska kunna bli medlem när man uppfyller kraven. Det behövs stort stöd och stora insatser från Sveriges sida, från alla partier, för att i Europa föra ut den debatten. Det är i och för sig bra för Turkiet att bli medlem, men det är alldeles nödvändigt för oss i resten av Europa att vi får denna brygga mellan den muslimska kulturen och den kristna delen av Europa och att ha ett demokratiskt Turkiet som medlem i Europeiska unionen. Demokrati och mänskliga rättigheter är inte förbehållet ett antal kristna nationer i en liten klubb, utan det ska kunna tillämpas överallt i hela världen. Mänskliga rättigheter är individuella och universella.

Herr talman! Jag skulle också vilja att man på ett tydligare sätt gav Ukraina ett medlemskapsperspektiv. Ukraina, som är ett jättestort land centralt i Europa, strategiskt placerat, har stora utvecklingsmöjligheter och skulle kunna tillföra Europeiska unionen en hel del. Men det förefaller som att det i många europeiska länder, kanske framför allt i Frankrike och Tyskland, för närvarande är omöjligt att tala om det. Jag tycker att Sverige kraftfullare ska driva linjen att Ukraina måste ha medlemskapsperspektivet.

Herr talman! Det är också viktigt att Europeiska unionen har en tydlig politik när det gäller Vitryssland och förstås även när det gäller Ryssland. Men när det gäller Vitryssland är det mycket som vi kan göra, och vi kan vara närvarande. Vi ska naturligtvis inte ha något utbyte på högsta nivå. Men vi ska ha en närvaro och ett utbyte, och det är hög tid att vi har representation i Minsk.

Herr talman! Ett viktigt närområde är naturligtvis också Kaukasus. Vi har i Europa ett krig som pågår mellan Azerbajdzjan och Armenien. En del medlingsförsök pågår, men fortfarande talar man i de här länderna mest illa om varandra. Även om statsledningarna försökt att nå en överenskommelse, stämmer det inte med den retorik man för i medierna. Här har vi inom den europeiska unionen en stor uppgift att driva fredsfrågan vidare.

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Debatt om aktuella
frågor i EU-samarbetet*

Herr talman! Jag är lite oroad över det institut som nyligen har invigts i Wien, Institutet för mänskliga rättigheter inom Europeiska unionen. Här blir det en dubblering gentemot Europarådets verksamhet. Samtidigt är verksamheten i Wien mycket snävare, för den gäller i första hand inom den europeiska unionen. Vi måste vinna debatten om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstat varje dag, i varje land, hela tiden. Men det är olyckligt att dubblera resurserna gentemot Europarådet. Jag tror att vi behöver ha en viktig debatt om hur relationerna och rollen ska vara mellan det som sker i Europarådet och det som sker inom EU. Det viktigaste skälet för det är att ett antal länder, som för närvarande kanske inte ens har för avsikt att försöka bli medlemmar i EU, är medlemmar i Europarådet. Till exempel är det viktigt att Ryssland, som det är viktigt att vi har en bra relation med men också en tydlig hållning till, inte uppfattar Europarådet som ett slags förskola till Europeiska unionen och att man där kvalificerar sig för att sedan gå vidare. Då är det stor risk att Ryssland lämnar samarbetet i Europarådet, och det är viktigt att vi har med dem. Det märktes inte minst i den debatt om energin som vi nyligen hade i Europarådets parlamentarikerförsamling, där det naturligtvis var känsligt att diskutera huruvida man kan använda kranen som politisk påtryckning.

Det är viktigt att alla medlemsländer inom Europeiska unionen driver på för att den pipeline genom Azerbajdzjan som är planerad verkligen blir av. Den kan byggas på ett sådant sätt att man så småningom, när det blir en fredlig utveckling i Iran, kan haka på iranska energiresurser. Har vi inte pipelinen från Azerbajdzjan blir det ett monopol för Ryssland, bortsett från den norska gas som vi kanske kan få till Sverige. Det är av stor betydelse att vi har en fri marknad när det gäller energiförsörjningen, så att vi inte råkar i en politisk utpressningssituation i Europa utan har alla möjligheter öppna.

Jag skulle avslutningsvis, herr talman, vilja poängtera det betydelsefulla i att Sverige under 2008 har ordförandeskapet i Europarådet och 2010 i Europeiska unionen. Därigenom har Sverige en viktig roll att spela i Europasamarbetet under de kommande åren.

Anf. 138 CARINA OHLSSON (s):

Herr talman! I dag har vi kunnat höra på nyheterna att det finns en ökad risk för byggnadsarbetare att dö av hjärtinfarkt, beroende på de luftburna partiklar som de andas in när de kommer i kontakt med damm från byggnadsmaterial som cement, betong, fiber och sten eller med lösningsmedel, lacker, asfaltsrök, dieselångor med mera.

Vad har då detta med dagens EU-debatt att göra? Jo, vi har talat om att miljöföroreningar inte känner några gränser, eftersom de ofta finns i och förs vidare genom luft och vatten. Vi vet också att varor som byggnadsmaterial inte heller känner några gränser inom EU. Detsamma kan vi säga om kemikalielagstiftningen som kommer att träda i kraft den 1 juli i EU:s alla länder. Det är en lagstiftning som är efterlängtd och bra även med svenska mått mätt, även om substitutionsprincipen hade kunnat vara tydligare i förslaget.

Vad har då detta med byggnadsarbetarna att göra? Jo, för deras situation kommer bland annat denna lagstiftning att ha betydelse och även för människor som bor i bostäder byggda av byggnadsarbetare. EU:s beslut påverkar även lokalt.

Den svenska socialdemokratiska regeringen var mycket aktiv och delaktig i framtagandet av Reach, bland annat genom att lyfta fram kemikaliefrågorna under det svenska ordförandeskapet. Detta kunde göras på ett tydligt sätt därför att Sverige under lång tid haft kemikaliefrågorna på den politiska dagordningen. Sverige har också spelat stor roll inom forskningen. Kemikalieinspektionen är en myndighet som också har jobbat aktivt med frågorna. Jag vill här också nämna kemiföretagen och kemibranschen. Vi hade under ordförandeskapet också en tydlig proposition att lyfta fram, skriven utifrån miljömålet Giftfri miljö.

Herr talman! Vi kunde höra EU-ministern Cecilia Malmström lyfta fram Reach och klimathotet som exempel på viktiga miljöfrågor inom EU. Jag håller helt med ministern i det fallet. Det som jag däremot inte märkt ännu är det hon fortsatte med att säga, att dessa frågor nu kommer att drivas med en starkare svensk röst. Jag har uppfattningen att den starka rösten nu låter lite ihålig. Ibland sägs det att man höjer rösten när man inte har så mycket att säga.

För att vara trovärdig måste regeringen visa att de vill något själva i de här frågorna. Det är bra men räcker inte att sätta målet högt för utsläppsminskningar inom EU och globalt om det inte samtidigt följs upp med konkreta förslag och åtgärder såväl lokalt som nationellt.

Likaväl som EU-lagstiftningen, som jag tidigare sade, påverkar byggnadsarbetare lokalt, påverkar lokala och nationella beslut länderna inom EU och globalt. Därför har de lokala besluten betydelse. Som vi nu har hört kommer trängselavgifterna inte att användas till kollektivtrafik och till sänkta biljettpriser för resor. Vi kan se att biljettpriserna redan har höjts. Dessa beslut går på tvärs mot en aktiv klimatpolitik. Det räcker inte att motivera de svenska ställningstagandena inom EU med historiska bedrifter. Sänkningen av utsläppen av växthusgaser med 7 procent, om man jämför med 1990 års nivå kombinerat med en hög tillväxt, har bland annat uppnåtts genom att den svenska klimatpolitiken sedan många år tillbaka bygger på en bred mobilisering av alla samhällsaktörer.

Just den goda samverkan mellan regering, kommuner, organisationer och näringsliv är en viktig förklaring till att Sverige ligger främst i världen i kampen mot klimatförändringar.

Sedan 1998 har staten tillsammans med kommuner och företag satsat 30 miljarder på miljöinvesteringsprogram. Mer än hälften av de pengarna har gällt klimatåtgärder.

Vi har tyvärr inte sett några konkreta förslag på klimatområdet från den borgerliga alliansen. Åtgärder krävs på hemmaplan om vi ska klara miljöproblemen. Detta gäller naturligtvis också Sverige.

Jag hoppas att vi kommer att få se skarpa förslag på klimatområdet. Det räcker alltså inte med en stark röst. Då finns det risk för att byggnadsstenar som har lagts ramlar ihop. Ett raserat byggnadsverk är inte mycket att visa upp som ett gott exempel.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Anmälan om val av vice ordförande i miljö- och jordbruksutskottet

Talmannen anmälde att *Erik A Eriksson* (c) valts till vice ordförande i miljö- och jordbruksutskottet under tiden den 1 januari–31 mars under Claes Västertegs ledighet.

6 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2006/07:314

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:314 Blodgivning och regler för att motverka överföring av smittsamma sjukdomar
av Barbro Westerholm (fp)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 13 mars 2007.

Skälet till dröjsmålet är att det inte finns plats för mer interpellations-svar den 27 februari 2007 som tidigare meddelats kammarkansliet som svarsdatum. Ett alternativt svarsdatum fick vi presenterat av kammarkansliet den 15 februari, att besvara interpellationer även den 26 februari. Eftersom statsrådet sedan tidigare har andra åtaganden denna dag, kan han således inte besvara några interpellationer. Delningstiderna måste hållas och därav kan inte interpellationen besvaras förrän den 13 mars 2007.

Stockholm den 16 februari 2007

Socialdepartementet

Göran Hägglund (kd)

Enligt uppdrag

Erna Zelmin

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2006/07:327

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:327 En nationell strategi för läsning
av Christer Nylander (fp)

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 26 mars 2007.

Skälet till dröjsmålet är stor arbetsbörda.

Stockholm den 26 februari 2007

Kulturdepartementet

Lena Adelsohn Liljeroth (m)

Enligt uppdrag

Magnus Larsson

Tf. expeditons- och rättschef

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:329 Gränsen för kultur- och yttrandefriheten
av Nikos Papadopoulos (s)

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 26 mars 2007.

Skälet till dröjsmålet är stor arbetsbörda.

Stockholm den 26 februari 2007

Kulturdepartementet

Lena Adelsohn Liljeroth (m)

Enligt uppdrag

Magnus Larsson

Tf. expeditions- och rättschef

Interpellation 2006/07:334

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:334 Framtiden för Folke Bernadotteakademien
av Eva Sonidsson (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 20 mars 2007.

Skälet till dröjsmålet är resor.

Stockholm den 26 februari 2007

Utrikesdepartementet

Gunilla Carlsson

Interpellation 2006/07:337

Interpellation 2006/07:337 Styrmedel för att minska flygets klimat-
påverkan

av Karin Svensson Smith (mp)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 27 mars 2007.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.

Stockholm den 26 februari 2007

Näringsdepartementet

Åsa Torstensson (c)

Enligt uppdrag

Dag Ekman

Expeditionschef

Interpellation 2006/07:341

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:341 Sjöfylleri

av Thomas Bodström (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 20 mars 2007.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor och andra sedan tidigare inbokade arrangemang.

Stockholm den 23 februari 2007

Justitiedepartementet

Beatrice Ask (m)

Enligt uppdrag

Nils Öberg

Expeditionschef

Interpellation 2006/07:350

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:350 Telia Soneras kopparnät

av Börje Vestlund (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 27 mars 2007.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.

Stockholm den 27 februari 2007

Näringsdepartementet

Åsa Torstensson (c)

Enligt uppdrag

Margareta Gårdmark Nylén

Tf. expediteschef

Interpellation 2006/07:352

Till riksdagen

Interpellation 2006/07:352 Ökande inkomstskillnader mellan kvinnor och män

av Josefin Brink (v)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 27 mars 2007.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.

Stockholm den 26 februari 2007

Arbetsmarknadsdepartementet

Sven Otto Littorin (m)

Enligt uppdrag

Helena Larsson

Tf. expediti- och rättschef

7 § Anmälan om inkomna uppteckningar från EU-nämnds-sammanträde

Talmannen anmälde att uppteckningar från EU-nämndens sammanträde fredagen den 9 februari inkommit.

Föredrogs

miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2006/07: MJU7

Landsbygdsutveckling m.m.

Landsbygdsutveckling

m.m.

Anf. 139 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s):

Herr talman! Det finns folk i Stockholm som vet mera om livet på nedre Manhattan än om livet i Kråkemåla. Det finns folk i Gumparp söder om landsvägen som inte ens kan föreställa sig livet i Ruskseleträsk vid 30 grader minus. Landet är mycket avlångt. Så skriver Katarina Mazzetti i kapitlet Sanningar och myter om landsbygden från Landsbygdskommitténs betänkande. Om ni inte har läst det betänkandet kan jag rekommendera er att göra det.

Var och en av oss här i kammaren och var och en av er som lyssnar har en egen bild av vad landsbygden står för. Det kan vara bilden av betande djur, hagar med blommor, någon som rider på en häst genom landskapet och tät granskog med små sjöar. Men det kan också vara bilden av nedlagda skolor och lanthandlar och ungdomar som flyttar därifrån. Bilden varierar beroende på varifrån vi kommer och vilken anknytning vi har till landsbygden.

Riksdagen har beslutat att målet för landsbygdspolitiken är en ekologiskt, ekonomiskt och socialt hållbar utveckling av landsbygden.

Landsbygdskommitténs slutbetänkande som lades fram i december 2006 är en bra ingång för att nå dit. Jag förutsätter att regeringen kommer med förslag på en sammanhållen landsbygdspolitik, för det brådskar.

Jag har åkt runt och träffat eldsjälar i byalag och utvecklingsgrupper och företagare som efterlyser en kraftfull nationell sammanhållen landsbygdspolitik som driver på och stimulerar innovativa utvecklingsprojekt. Hela Sverige måste delta i att skapa ett både uthålligt och tillväxtvänligt land med goda boendemiljöer och arbete åt alla.

I Landsbygdskommitténs slutbetänkande skrevs bland annat: För att kunna försörja sig på landsbygden är det nödvändigt att kunna anpassa sig till de lokala förutsättningarna och resurserna. Tidsbegränsade anställningsförhållanden och deltidssysselsättning har ökat i hela Sverige sedan 1990-talet. Mångsysslare, kombinationssysselsatta och egenföretagare har visserligen alltid varit mer eller mindre typiska inslag på landsbygden, men dessa försörjningsformer utgör i dag en större andel av arbetskraften och har på så sätt blivit en erkänd del av landsbygdens arbetsliv och arbetsmarknad.

Kommitténs tydliga uppfattning var att man för att underlätta säsongsföretagande och kombinationssysselsättning måste ha trygghetssystem, arbetslöshetsförsäkringar och socialförsäkringar som är anpassade efter förutsättningarna på landsbygden.

Jag vill fråga er på den borgerliga kanten hur den försämrade arbetslöshetsförsäkringen ska göra det lättare för den gröna sektorn att anställa kvalificerad arbetskraft.

En annan viktig fråga som många landsbygdsföretag berörs av är förändringen av arbetsgivaravgiften för småföretagare. Ni såg till att det blev en kraftig höjning för den gröna sektorn. Hur rimmar det med att fler ska kunna anställas? Den ena handen vet inte vad den andra gör.

Herr talman! Det nya landsbygdsprogrammet som gäller från i år fram till 2013 är ett resultat av den tidigare socialdemokratiska regeringens arbete. Det är socialdemokratiska tankegångar som den borgerliga regeringen fortsätter att genomföra, och det tackar jag för. Landsbygdsprogrammet är ett av verktygen för att nå målen för landsbygdspolitiken. Omfattningen på programmet kommer att uppgå till drygt 4,8 miljarder per år. Det är en ökning med en miljard per år mot föregående program. Det innebär en omfattande satsning på jobb, ett öppnare landskap, flera företag, mer bioenergi, bättre service samt möjligheter att få stöd till investeringar för ökad konkurrenskraft och utveckling av landsbygden.

Människorna på landsbygden är grunden för all tillväxt och utveckling, och det är viktigt att se dem och underlätta för alla goda idéer som finns.

Miljöambitionen har också ökat och det läggs in en rejäl satsning på bioenergi. Det ger en konkurrenskraftig jordbrukssektor som ger jobb och en levande landsbygd. Det ger oss möjlighet att komma ur oljeberoendet och få en mer hållbar energianvändning. Korsbefruktningen mellan areella och övriga näringar utgör en viktig del av landsbygdens stora tillgångar.

Kännetecknande för den s-märkta landsbygdspolitiken är mångfalden i landsbygden. Det handlar inte enbart om jordbruk utan också om ett ökat diversifierat företagande, småskalig livsmedelsproduktion, turism, hästverksamhet, grön friskvård och rehabilitering. Vi menar att miljöfrågorna är en viktig del av jordbrukspolitiken och att bönderna ska få betalt för miljöjänster via landsbygdsprogrammet.

De öppna landskapen bevaras genom livsmedelsproduktion och djurhållning. Betesdjuren är en förutsättning för biologisk mångfald och kulturhistoriska värden.

I vårt byggande av det gröna folkhemmet ingår också satsningen på ett konkurrenskraftigt jordbruk. Det svenska jordbruket producerar livsmedel med mervärden genom långsiktigt hållbara produktionsmetoder och genom omsorg om djur och miljö.

De svenska livsmedlen ska ge oss konsumenter sund, säker och god mat. De ska ha en märkning som tydligt anger vad vi betalar för när det gäller varans ursprung, transport, förädling och energiinnehåll. Det gäller att stat, landsting och kommuner köper in närproducerade ekologiska livsmedel. En miljöinriktad offentlig upphandling är här ett viktigt verktyg.

Jag vill i detta sammanhang yrka bifall till vår reservation nr 2. Det är viktigt att de svenska mervärdena lyfts fram och att man ser den svenska livsmedelsindustrin som en framtidsbransch. Det gäller att inte backa från vår svenska djurskyddslagstiftning, vår goda djurhållning och våra duktiga lantbrukare som ger oss konsumenter goda, högkvalitativa livs-

medel. Det gäller att hålla fanan högt i EU och driva på så att EU höjer sig till vår nivå, inte att vi backar.

Herr talman! Mycket av det som tas upp i betänkandet påbörjades av den socialdemokratiska regeringen. Och jag är glad över att den borgerliga regeringen fortsätter det arbetet. Men jag har några frågor till de borgerliga ledamöterna i utskottet. Bland annat påbörjade den förra regeringen arbetet med att förenkla jordbrukets regelsystem och minska de administrativa kostnaderna.

Det är bra att den nuvarande regeringen fortsätter i samma spår. Men jag undrar inom vilka områden det sker. Vilka regelförenklingar talar ni om? Är det i fråga om djurskyddet som man backar? Är det miljön som får stryka på foten? Eller vad är på gång, och när får vi se resultat?

När det gäller den växande hästnäringen så avsatte den förra regeringen 15 miljoner kronor till den. Pengarna har bland annat gått till ökad forskning inom hästområdet och till främjandet av ett livskraftigt hästföretagande. Den borgerliga majoriteten i miljö- och jordbruksutskottet säger sig vilja fortsätta satsningen men har inte sagt hur. Jag efterlyser en mer offensiv inriktning på hästverksamheten som är en viktig resurs för landsbygden och som kan skapa många nya arbetstillfällen. Hur vill ni fortsätta det arbetet?

Den tidigare regeringen uppmärksammade behovet av gårdsnära slakt. En utvärdering av verksamheten med mobila slakterier pågår, och en enklare och flexiblere lagstiftning för småskalig verksamhet är på gång. Det är viktigt att regeringen fortsätter det arbetet.

Den svenska skogspolitiken har, liksom jordbruket, stor betydelse för hela samhället. På detta område efterlyser vi betydligt fler konkreta initiativ från regeringen. Skogen påverkar människors livsmiljö såväl på landet som i tätorterna. Hur ser ni från den borgerliga kanten på reservat, förnygringsbehov, förnygringskrav och röjningsbehov? Vad innebär skogens möjligheter som framtidens energikälla? Hur ska skötsel och vård av reservaten ske? Jag säger bara Gröna jobb. Är ni överens med arbetsmarknadsministern om att de gröna jobben ska försvinna?

Frågorna är många, och när kommer förslagen?

Herr talman! Jag yrkar bifall enbart till reservation 2, men jag står självfallet bakom alla s-reservationer.

I detta anförande instämde Jan-Olof Larsson, Carina Ohlsson, Ronny Olander och Anneli Särnblad (alla s).

Anf. 140 JACOB JOHNSON (v):

Herr talman! *Landsbygdsutveckling m.m.* är rubriken på betänkandet för dagens debatt. Det är förvisso en stor framtidsfråga mot bakgrund av framför allt klimatdebatten men även miljödebatten i stort. Området handlar även om skogspolitik och samepolitik och täcker geografiskt nästan hela Sverige.

Den nödvändiga energiomställningen där vi ska ställa om från fossila bränslen och kärnkraft till förnybara bränslen som bioenergi, vindkraft och solenergi är något som redan berör och i allt större omfattning kommer att beröra jord- och skogsbruket. Vi ser framför oss att nya arbetstillfällen kommer att skapas när mark som i dag ligger i träda ianspråkats för dessa förnybara energislag. Lantbruk och skogsbruk, eller som man i

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Landsbygdsutveckling
m.m.*

dag ofta säger, företag på landsbygden, har en stor utmaning framför sig och anledning att se positivt på framtiden.

Nu är det inte bara energiomställningen som är en positiv utmaning för jord- och skogsbruken. Kraven på livsmedel av hög kvalitet med kända egenskaper ger också nya möjligheter för landsbygdsutveckling. Läger vi till detta även turism- och upplevelsesektorn, till exempel hästnäringen, måste nog förutsättningarna för en levande landsbygd i framtiden sägas vara goda.

Men företagen på landsbygden kommer också att möta stora krav från allmänhet och samhälle. Det kan till exempel gälla jordbrukets miljöpåverkan. Vi vet ju att växthusgasutsläppen måste minska drastiskt i framtiden för att vi ska bromsa in människans klimatpåverkan till en tolerabel nivå.

Till exempel har FN:s livsmedelsorgan FAO i en ganska ny rapport visat att boskapssektorn står för hela 18 procent av de globala växthusgasutsläppen. FAO prognostiserar dessutom en fördubbling av köttkonsumtionen fram till 2050 samtidigt som växthusgasutsläppen åtminstone ska halveras. Boskapssektorn måste i så fall, om den ska ta sin proportionella del av utsläppsminskningarna, minska sina utsläpp med 75 procent per enhet. Det är antagligen ett orimligt krav. Mer troligt är att köttkonsumtionens del av livsmedelsförsörjningen måste minskas, åtminstone i Sverige och i andra rika länder.

Det kommer alltså att krävas stora utvecklingsinsatser, till exempel genom inblandning av etanol och andra biobränslen i dagens fossila bränslen, genom bränseffektivare maskiner, bättre gödselhantering, fler biogasanläggningar etcetera.

För närvarande pågår förebereelserna för den så kallade hälsoöversynen av EU:s jordbrukspolitik. Vänsterpartiet menar att Sverige måste utnyttja tillfället för att ytterligare flytta fram positionerna för ett jordbruk i samklang med klimat och miljö. I vår reservation 3 i detta betänkande, som jag dock för tids vinnande inte yrkar bifall till, framför vi att Sverige bör agera för att EU:s gemensamma jordbrukspolitik reformeras i grunden för att i stället verka för en hållbar utveckling i linje med EU:s egna miljöhandlingsprogram.

Herr talman! Jag avstår dessutom från att yrka bifall till reservationerna 5 och 7 som vi står bakom i sak när det gäller mobila slakterier och subventioner till vin- och tobaksodling.

Jag begränsar mig till att yrka bifall till vår reservation 11. Det är en reservation som handlar om skogsvård. Nu när konkurrensen om skogen som råvara för papper, virke och bränsle ökar måste vi vara särskilt vaksamma så att inte den biologiska mångfalden hotas och så att skogen som rekreationsskälla för oss människor beaktas.

Miljövårdsberedningens rapport *Skydd av skogsmark* visade en brist på skogar med höga naturvärden och dessutom att det krävs att vi återstapar och restaurerar skogar med naturvärden. Därför menar vi att ett avverkningsstopp omedelbart bör införas för skogar som av Naturvårdsverket och Skogsstyrelsen bedöms som värdekärnor med höga naturvärden.

Skogsbruket prioriterar i dag inte den generella hänsynen. Det kan delvis förklaras med att rådgivningen bör förbättras. Men det har även betydelse att konsekvenserna vid lagbrott är mycket små. Och i slutbetänkandet från Skogsutredningen, *Mervärdesskog*, föreslås att man bör analysera möjligheterna att ta ut sanktionsavgifter vid vissa överträdelser mot bestämmelserna i skogsvårdslagstiftningen. Regeringen bör därför ge Skogsstyrelsen i uppdrag att ta fram förslag på hur skogsvårdslagen kan skärpas för att stärka naturvårdshänsynen vid skogsavverkningar. Detta bör ske genom att man gör allmänna råd bindande och inför sanktionsavgifter.

Herr talman! Slutligen upprepar jag min övertygelse om en spännande och positiv utveckling av vår landsbygd. Människor och företag på landsbygden är nyckelresurser i den väldiga omställning som står framför oss vad gäller energi- och livsmedelsförsörjning kombinerat med bevarande av biologisk mångfald och en tillgång till landskapet för människors rekreation och hälsa.

(forts. 10 §)

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Landsbygdsutveckling
m.m.*

Ajournering

Kammaren beslutade kl. 16.58 på förslag av talmannen att ajournera förhandlingarna till kl. 17.00 då votering skulle äga rum.

Återupptagna förhandlingar

Förhandlingarna återupptogs kl. 17.00.

9 § Beslut om ärenden som slutdebatterats den 28 februari

TU5 Lättnader i mönstringen av intendenturpersonal

1. utskottet

2. res. (s, v, mp)

Votering:

132 för utskottet

127 för res.

90 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 77 m, 18 c, 17 fp, 20 kd

För res.: 95 s, 16 v, 16 mp

Frånvarande: 35 s, 20 m, 11 c, 11 fp, 4 kd, 6 v, 3 mp

SoU6 Folkhälsofrågor

Punkt 1 (Mål för folkhälsan m.m.)

1. utskottet

2. res. 1 (v)

Votering:

224 för utskottet

18 för res. 1

16 avstod

91 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 92 s, 77 m, 18 c, 17 fp, 20 kd

För res. 1: 2 s, 16 v

Avstod: 1 s, 15 mp

Frånvarande: 35 s, 20 m, 11 c, 11 fp, 4 kd, 6 v, 4 mp

Punkt 5 (Självordsprevention)

1. utskottet

2. res. 6 (v, mp)

Votering:

225 för utskottet

32 för res. 6

92 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 94 s, 76 m, 18 c, 17 fp, 20 kd

För res. 6: 16 v, 16 mp

Frånvarande: 36 s, 21 m, 11 c, 11 fp, 4 kd, 6 v, 3 mp

Punkt 10 (Pandemiberedskap och vaccinförsörjning)

1. utskottet

2. res. 10 (s, v)

Votering:

148 för utskottet

110 för res. 10

91 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 1 s, 77 m, 18 c, 17 fp, 19 kd, 16 mp

För res. 10: 94 s, 16 v

Frånvarande: 35 s, 20 m, 11 c, 11 fp, 5 kd, 6 v, 3 mp

Punkt 21 (Sällskapsdjurens betydelse)

1. utskottet

2. res. 19 (s)

Votering:

145 för utskottet

96 för res. 19

16 avstod

92 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 1 s, 76 m, 17 c, 16 fp, 20 kd, 15 v

För res. 19: 94 s, 1 fp, 1 v

Avstod: 16 mp

Frånvarande: 35 s, 21 m, 12 c, 11 fp, 4 kd, 6 v, 3 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

SoU7 Socialtjänstfrågor

Punkt 4 (Barnbidrag och försörjningsstöd)

1. utskottet

2. res. 4 (v)

Votering:

242 för utskottet

16 för res. 4

91 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 94 s, 77 m, 18 c, 17 fp, 20 kd, 16 mp

För res. 4: 16 v

Frånvarande: 36 s, 20 m, 11 c, 11 fp, 4 kd, 6 v, 3 mp

Punkt 7 (Barnfamiljers situation vid vräkning)

1. utskottet

2. res. 6 (v, mp)

Votering:

226 för utskottet

32 för res. 6

91 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 94 s, 77 m, 18 c, 17 fp, 20 kd

För res. 6: 16 v, 16 mp

Frånvarande: 36 s, 20 m, 11 c, 11 fp, 4 kd, 6 v, 3 mp

Prot. 2006/07:70

1 mars

Punkt 10 (Vistelsebegreppet i socialtjänstlagen)

Yrkanden:

1. utskottet

2. utskottets förslag med den ändring däri som föranleddes av bifall till mot. 2006/07:So232 (s)

Votering:

206 för utskottet

50 för mot.

1 avstod

92 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 47 s, 77 m, 18 c, 17 fp, 20 kd, 12 v, 15 mp

För mot.: 47 s, 2 v, 1 mp

Avstod: 1 v

Frånvarande: 36 s, 20 m, 11 c, 11 fp, 4 kd, 7 v, 3 mp

Punkt 12 (Särskilda avgiftningsplatser för kvinnor)

1. utskottet

2. res. 10 (mp)

Votering:

225 för utskottet

16 för res. 10

17 avstod

91 frånvarande

Kammaren biföll utskottets förslag.

Partivis fördelning av rösterna:

För utskottet: 93 s, 77 m, 18 c, 17 fp, 20 kd

För res. 10: 16 mp

Avstod: 1 s, 16 v

Frånvarande: 36 s, 20 m, 11 c, 11 fp, 4 kd, 6 v, 3 mp

Övriga punkter

Kammaren biföll utskottets förslag.

*Landsbygdsutveckling
m.m.*

10 § (forts. från 8 §) **Landsbygdsutveckling m.m.** (forts. MJU7)

Anf. 141 TINA EHN (mp):

Herr talman! Miljöpartiets utgångspunkt är att verka för rättvisa, både globalt och mellan generationer. Det innebär bland annat att en långsiktig ekologiskt hållbar utveckling behövs. Vår miljöbelastning måste minska, både i Sverige och i utlandet. EU ska inte användas som förevändning för att skjuta på nationella åtgärder – tvärtom påverkar vi EU genom en kraftfull nationell politik.

De areella näringarna är viktiga för att uppnå miljömålen. Sveriges jordbrukspolitik ska syfta till en hållbar landsbygdsutveckling, med ett decentraliserat, ekologiskt anpassat jordbruk där miljömålen och en god djurhållning prioriteras.

Det är viktigt att vår generation inte överlämnar en utarmad, plundrad miljö. Arbetet mot klimatförändringar och för skydd av biologisk mångfald och ett giftfritt samhälle måste förstärkas.

Nu debatterar vi landsbygdsutveckling. Äntligen, skulle jag kanske utropa eftersom jag personligen gillar de här frågorna och anser att landsbygdens utvecklingspotential är enorm. Det är inte lätt – det är många frågor som ska knäckas, och vi står lite och stampar i frågan. Vad är landsbygdsutveckling? Vi har säkert många olika definitioner på det. Och vi har säkert flera olika vägar dit.

Om vi tycker att det ska finnas människor kvar på landsbygden måste vi också agera åt det hållet. Det som man oftast upplever är motsättningar mellan stad och land, precis som om det vore olika världar med olika människotyper. Det tror jag inte att det är, och jag tror inte att motsättningarna är av godo. I en interpellationsdebatt i kammaren som handlade om hästnäringen i Sverige, som ju bara blir större och större, sade jordbruksministern att hästintresset och verksamheterna runt hästen bidrar till att knyta ihop stad och land. Jag håller med – det är ett gott exempel.

För mig och för stora delar av Miljöpartiet är landsbygdsutvecklingen en viktig fråga. Vi ser också beroendet av stad och land, av både–och, ett beroendeförhållande som är svårt att räkna bort. Frågan är kanske ännu viktigare om vi vidgar perspektivet till Europa, eller ännu större.

I dagens EU lever över hälften av befolkningen på landsbygden. Landsbygden utgör mer än 90 procent av unionens yta. För en stor del av EU:s medborgare är landsbygden av stor betydelse, och jord- och skogsbruket är fortfarande viktiga näringar. Ska människor få bo och leva på landsbygden i EU i framtiden?

Miljöpartiets syn på landsbygdsutveckling är en helhetssyn. Vi vill ha ett livskraftigt och ett ekologiskt jordbruk, som jag tidigare har sagt. Det har vi också arbetat för sedan den dagen vi satte vår fot här i riksdagen. Det har också gett avtryck, vilket är positiva fotavtryck. Vi har drivit på och fått igenom satsningar på ekologisk produktion och konsumtion.

För att landsbygden ska utvecklas behöver vi antagligen tänka om en hel del. Vi behöver börja om på vissa områden, kanske planera för att bygga upp småskaliga samhällen som finns i närheten av förnuftig infrastruktur, som järnväg. Vi vet att människor har behov av att råda över sina liv, kunna hantera vardagen och inte känna sig som skurkar varje gång de sätter sig i bilen för att skjutsa barnen på aktiviteter. Vi behöver när-samhällen med dagis och skola, affärer och grönområden, där det finns möjligheter att mötas, där det sociala livet kan blomstra.

I sammanhanget kan jag tipsa er om Stefan Edmans bok *Siste man släcker ljuset* om ni inte har läst den. Den är väldigt intressant.

Vilka mötesplatser finns det i dag på landsbygden? Det är en fråga man kan ställa sig. Jag upplever att stora köpcentrum, ofta externa sådana, i dag får ersätta andra former av mötesplatser. Man kanske kan uttrycka det som en plats där man köper sig social samvaro.

Det som pågår runt om i Sverige med en utbyggnad av köpcentrum, det ena större än det andra men med precis samma affärer, tror jag är rent förödande för landsbygdens utveckling. Jag upplever det även som att Miljöpartiet ofta är ensamt i sin kritik angående dessa externa köpcentrum.

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Landsbygdsutveckling
m.m.*

En annan oroande utveckling är byggandet på jordbruksmark. Det är många människor ute i landet som ifrågasätter denna utveckling. Byggandet av bostäder, vägar eller köpcentrum på bördig jordbruksmark ska verkligen prövas noga, eftersom vi vet att marken kommer att behövas för både energi och matproduktion.

Ska landsbygden utvecklas behöver vi se de här sammanhangen och göra rätt saker, satsa på lång sikt och tänka framåt. Landsbygden ska ju producera och erbjuda energi, mat och rekreation.

Vi vill se en utvecklad småskalig livsmedelsförädling. Det är en viktig del av en positiv framtidsutveckling för Sverige. Det främjar sysselsättning och service på landsbygden, och det ger en livskraft i regionerna.

Vi tror också att det finns en majoritet som tycker som vi i frågan om att underlätta för mobila slakterier där slaktaren kommer till djuren i stället för tvärtom. Det är mindre transporter med levande djur och etiskt bra. Dessutom är det större tillgänglighet för djurägaren.

När det vi producerar är giftfritt kan vi konsumera med trygghet, och det som blir en restprodukt kan lätt ingå i kretsloppet igen. Att tänka i termen av kretslopp gör att man inte vill öka på ämnen i atmosfären i form av att bränna fossila ämnen, olja, kol eller naturgas. Att tänka i termen av kretslopp gör att man inte vill öka på med industriellt framställda gödselmedel när problemet egentligen är hur vi ska ta till vara dem som redan finns i omlopp.

Ann-Kristine berättade att det var Socialdemokraternas regering som stod bakom satsningarna på landsbygdsutvecklingen och landsbygdsprogrammet. I det sammanhanget tycker jag att det är viktigt att berätta att vi i Miljöpartiet drev på och fick igenom 1,4 miljarder ytterligare under mandatperioden för landsbygdsutveckling. Det skedde i två steg.

Vi var med och förhandlade om jordbruksreformen där vi i förhållande till dåvarande regeringsförslag ökade med 400 miljoner. Förra vårens förhandlingar ledde till att vi ökade på med 1 miljard ytterligare. I det sammanhanget tyckte Centerpartiet att en ökning med 800 miljoner hade varit tillräcklig. Men nu har jordbruksministern glatt Sveriges landsbygd med det som egentligen Miljöpartiet har varit med och arbetat fram. Det är kul när man har varit med och påverkat i en positiv riktning, men man får tala om det själv. Ingen annan lär göra det.

I betänkandet har vi behandlat ett antal motioner, och eftersom vi i Miljöpartiet alltid har haft en hel del åsikter i de här sammanhangen är flera reservationer viktiga att ta upp. Vi har också ställt oss bakom våra egna men även andras. Till sist vill jag ställa mig bakom alla Miljöpartiets reservationer, men för tids vinnande yrkar jag bifall till reservation 4 och reservation 8.

Anf. 142 OLA SUNDELL (m):

Herr talman! Jag börjar med att yrka bifall till förslaget i betänkandet och avslag på samtliga reservationer. Det var ju en tid sedan man hade den här möjligheten, att yrka bifall till förslaget i betänkandet.

I betänkandet behandlas livsmedelspolitik, skogspolitik, samepolitik och landsbygdspolitik. Det är en salig blandning, men jag hoppas att något gemensamt faller ut av denna debatt.

Politikens viktigaste uppgift är att skapa förutsättningar för tillväxt. Det bör gälla antingen det är landsbygd, tätorter eller större städer. Vår

roll är att skapa de förutsättningar, det klimat och den miljö som gör att människor enskilt, i organisationer, i grupp, i företag vill företa sig saker. Viljan att företa sig saker, att ta risker, att producera ska vara starkare än viljan att avstå.

Rättstryggheten, regelverk som styr verksamheter, skatter, avgifter, utbildningsnivå, forskning och utveckling, attityder – allt sammantaget styr och påverkar allas vilja och ambition till framåtskridande. Det är därför så viktigt att det från regering och riksdag ges tydliga signaler om att det ska löna sig att försöka att vara företagsam.

Men vad har det här med landsbygdens överlevnad och utveckling att göra? Är inte landsbygdspolitiken detsamma som jordbrukspolitik? Nja, så enkelt är det inte. Förvisso spelar jordbruket en stor roll även fortsättningsvis, inte minst för livsmedelsindustri och öppet landskap, men när allt färre producerar alltmer innebär det att landsbygden skulle självdö om inte nya verksamheter krokas i där det behövs. Därför ställs det större krav på den politik som ska göra landsbygden i framtiden. Det räcker inte med ett utslängt arealstöd, ett transportstöd eller något annat stöd. Det krävs en politik som ser till helhet och som också förstår att det ser olika ut i landet. Den politiken utesluter inte stöd, men vi kan inte åstadkomma framåtskridande med att enbart förlita oss på olika stödinsatser.

Vad är det då som skapar framgång, som bryter negativ trend och som skiljer inflyttning från utflyttning? Vad är det som gör skillnad? Ja, nästan alltid är det en eldsjäl, en entreprenör, en företagsam person som skapar det. Det handlar om den som är beredd att bryta ny mark, har en ny affärsidé och som ofta i inledningsskedet av många betraktas som vansinnig – man tycker att det är vansinnessatsningar – och som inte i det skedet får omgivningens stöd och antagligen inte heller myndigheternas support.

Tillväxt och utveckling kan aldrig beordras fram i någon sorts kommandostruktur. Kreativitet och drivkraft kan bara åstadkommas av fria företagare och eldsjälar som känner stolthet för vad de håller på med och som också ser möjligheten till belöning. Det kan vara äldrekooperativet. Det kan vara näringsstället ute i skärgården – var är du, Rune? – eller ishotellet, var det nu är. Det kan också vara jordbruksföretaget på slätten eller hästverksamheten, som flera har talat om.

För det här krävs en politik som är inriktad på att underlätta för eldsjälarna och entreprenörerna. Vi i alliansen tror oss ha en kompassriktning som gör det här mer möjligt än tidigare. Det handlar om minskat regelkrångel. Tänk om vi skulle lyckas med uppdraget att sänka kostnaderna för all blankethysteri med 25 procent? Jag tror inte att det är någon i den här församlingen som tror att det skulle missgynna entreprenörskapet och framåtskridandet. Här tycker jag att utskottets initiativ till att titta på regelverket för småskalig livsmedelsförädling stämmer väl överens med en sådan regelförenklingsstrategi.

Vad kan vi i utskottet bidra med för att underlätta för den lille livsmedelsförädlaren, så att det blir lättare för slakteriet, bageriet, osttillverkaren eller den lilla restaurangen? Livsmedelsförädling omgärdas av ett präktigt regelverk. Det ska så vara, men det motsägs inte av det faktum att saker och ting kan göras enklare, billigare, lika säkert och samtidigt med en portion sunt förnuft.

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Landsbygdsutveckling
m.m.*

Stora företag klarar av stora regelmassor bättre än de små företagen. Småskalig livsmedelsförädling har potential i kopplingen till olika näringskällor, besöksnäring, turism och gårdens egen produktion. Vidare medverkar den småskaliga förädlingen till ett ökat utbud för konsumenten, ofta med hög kvalitet. Inte så sällan är dessa företagare kvinnor.

Herr talman! Skogsbruket och dess industri förtjänar också några ord i dessa sammanhang. Skogsindustrin är landsbygdens industri. Sågverk är spridda över praktiskt taget hela landet. Det finns stora processenheter utefter svenska kusten. Allt från trädet används, groten till biobränslet, timret till sågverket och massaveden till processindustrin. Men skogen ska räcka till mycket. Det handlar om markavsättningar för mark med värdefullt biologiskt innehåll, om industriråvara och brännved men också om bärplockningen. Därför är det välkommet att den nya skogsutredningen lyfter fram produktionsfaktorerna i skogsbruket på ett tydligt sätt, och det utan att göra avkall på god skogsmiljö.

I ett läge där det ska avsättas alltmer och alltmer ska eldas kommer industrin att vara förlorare om vi inte förmår att öka produktionen i våra svenska skogar. Om inte det lokala sågverket får sin råvara eller om massabruket inte tar emot skogsägarens massaved är det landsbygden som i första hand drabbas men förstås också Sverige som nation.

Till sist, herr talman, vill jag säga något om rennärningen. I vinter genomlider den en av de värsta vintrarna någonsin. Därför känner jag att det var ytterst välkommet att regeringen beviljade katastrofstödet på 37 miljoner. Mycket snö tidigt på säsongen som frös till och bildade en hård isskorpa gjorde det omöjligt med normalt vinterbete. Den brandkårsutryckningen från regeringens och jordbruksministerns sida visar på handlingskraft. Bra jobbat, herr jordbruksminister!
(Applåder)

Anf. 143 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik:

Herr talman! Det är intressant att höra på Ola Sundell, tycker jag, när han pratar så gott om den småskaliga livsmedelsförädlingen och livsmedelsindustrin. Det känns som om det är en kursändring. Så det ska bli intressant att följa upp vad ni tänker göra mer från borgarregeringen.

Jag skulle vilja ställa en fråga. Ni säger i betänkandet att det är viktigt att värna den moderna landsbygden med sund, säker mat och att näringarna ska ha likvärdiga konkurrensförhållanden gentemot det övriga EU, att det nationella regelverket har stor betydelse för sektorns konkurrenskraft. De nationella regler som är av betydelse är djurskydd, miljökrav och produktionsmedelsskatter. Vad är det ni tänker göra? Hur ska ni se till att man får likvärdiga konkurrensregler? Är det djurskyddet vi ska backa på för att närma oss nedåt mot EU? Eller vad är det för något som vi ska förändra som du ser det?

Det är väldigt många goda ord och mycket som jag också kan ställa upp på i betänkandet. Men frågan är hur ni har tänkt att göra det hela. Hur ska ni stärka den lokala och regionala konkurrenskraften? Hur? Det skulle vara intressant att veta mer om det.

Anf. 144 OLA SUNDELL (m) replik:

Herr talman! När det gäller småskalighet är alla verksamheter, stort som smått, välkomna i vår syn på hur både landsbygd och Sverige ska

utvecklas. Så det är ingen motsättning. Vi ser en stor möjlighet i det här. Det är också så, som jag sade tidigare, att små verksamheter drabbas hårdare av regelkrångel med mera. Därför ser vi omedelbart att minska regelkrånglet som en stor möjlighet, inte minst för de mindre livsmedelsföreläarna. Vi ska ha i åtanke att efter EU-inträdet har exporten, om man ser totalt, ökat med 250 procent. Det är en bra utveckling, och det går säkert att göra mer, i det lilla men också i det stora.

När det gäller konkurrensvillkor så är det allt. Det må gälla regelsystemen, det är drivmedelsskatter, det är skatten på växtnäring. Det är hela kedjan, och det gäller naturligtvis skatten för den enskilde jordbrukaren också. I många delar som vi pratar om handlar det om konkurrensvillkor. Till det följer förstås också att man inte bara kan förlita sig på en skattesänkning. Man behöver produkter med ett bättre innehåll som konsumenten efterfrågar. Forskning och utveckling inom den här sektorn är oerhört betydelsefullt. Jag ser nog att svenskt lantbruk med hyggliga förutsättningar – då menar jag minst i nivå med viktiga konkurrentländer – har en utomordentlig möjlighet att ta marknadsandelar och också skapa jobb.

Anf. 145 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik:

Herr talman! När det handlar om småskalig livsmedelsföreläring och regler är det som Ola säger. Regelhysterin eller administrationen runt småskalig livsmedelsföreläring drabbar ju de små. Det var någonting som den förra socialdemokratiska regeringen startade ett arbete med för att se till att underlätta för småskalig livsmedelsproduktion. Så det är jättebra att ni fortsätter med det, tycker jag.

Sedan var det intressant. Är det så att ni har tänkt ta bort skatten på handelsgödsel och bekämpningsmedel? Det kunde ni ha gjort redan i höstas i så fall om ambitionen var det. Är det det som Ola Sundell står och säger, att det ska bort?

Jag fick inget svar när det gäller djurskyddslagstiftningen. Vi har en av de strängaste djurskyddslagstiftningarna i världen. Det gör att vi som konsumenter när vi går och köper svenska råvaror vet vad det är vi får. Våra djur sköts på ett väldigt bra sätt. Man vet när man går och handlar svenska livsmedel att det är bra producerat. Är det där vi ska närma oss EU? Det är ju vad ni säger, att det ska vara likvärdiga konkurrensförhållanden gentemot övriga EU. Vad menar ni från den borgerliga sidan med det?

Anf. 146 OLA SUNDELL (m) replik:

Herr talman! Det är en mycket bra fråga, skulle jag säga. Det är bra att Ann-Kristine Johansson håller med oss när vi vill satsa framåt. Så ni är välkomna att både trycka ja vid voteringen och hålla med oss i den fortsatta utvecklingen av det svenska jordbruket.

När det gäller djurskydd, regelverk med mera ser vi inte det svenska djurskyddet som ett hinder. Vi ser det som en möjlighet. Det kanske är en skillnad mellan Socialdemokraterna och Moderaterna i detta. Vi ser en möjlighet i att vi har ett starkt djurskydd. Det är en konkurrensfördel. Så just i den delen har vi inte på något sätt någon mening att gå med på er linje. Ni kanske vill försäkra det svenska djurskyddet, vad vet jag. Vi ser tvärtom en styrka i att ha ett väldigt starkt djurskydd. Det handlar kanske mer om de hårda faktorerna, skatter, avgifter. Det kan vara dieselskatt

Prot. 2006/07:70

1 mars

Landsbygdsutveckling
m.m.

exempelvis. Det är i den delen som vi ser att det kan skilja. Det är som en hockeyspelare som har en tyngre hockeyutrustning än motståndaren. Man kan inte konkurrera och vinna matchen med de villkoren. Det gäller lika väl för den svenska jordbrukaren.

Anf. 147 ERIK A ERIKSSON (c):

Herr talman! Under de fem månader som har gått sedan valet är det en hel del som har hänt, konkreta åtgärder. Det är positivt. Det har tagits kraftfulla initiativ för att få fler människor i arbete och för att få landsbygden att utvecklas så att klyftorna i samhället ska minska. Detta ligger naturligtvis i betraktarens ögon. Det handlar om den som bedömer det. Men vi menar ärligt att det är en ambition från regeringens och allianspartiernas sida att det ska löna sig att arbeta. Vi har gått till val på att stärka äganderätten, att lokal påverkan ska vara viktigt med decentraliserade beslut, att myndigheterna ska finnas närmare människan. Vi har pratat om mer uppskattning och mindre beskattning. Vi har även pratat om vikten av att ha både stora och små företag.

För oss är det självklart att landsbygdspolitik inte bara handlar om jord- och skogsbruk. Det handlar om fungerande infrastruktur, kommunikationer, el, telefoni och bredband. Det är förutsättningar för att boende och företagande ska vara möjligt i hela landet. Landsbygdens utveckling får aldrig tillåtas att falla mellan stolarna. Vi ska ta till vara den kraft som finns på landsbygden och använda den som en motor för hela landet. När vi pratar om landsbygdsutveckling är det utveckling av hela vårt land egentligen. Vi ser ju landet som en tillgång, och vi gör inte skillnad på stad och land. Vi ser det som två viktiga tillgångar som tyvärr alltför ofta ställs i motsats till varandra.

Vi behöver mötesplatser runt hela vårt land. Det är viktigt att människor får möjlighet att träffas, utbyta idéer, bilda föreningar och fortsätta att verka i de föreningar som finns. Vi har ett rikt föreningsliv i Sverige som ibland finns under det som vi kallar för folkrörelser, men även nya organisationer dyker upp. Det är välkommet, och det är viktigt. Det är en styrka i att kunna samlas för dem som så vill. Bygdegårdarna är en viktig del i detta, vill jag betona, och har varit så. Där gick människor från början tillsammans med virke och annat, gjorde ett gemensamt arbete och byggde sin samlingslokal. Det är en enorm styrka i att kunna ha en samlingslokal som man själv har byggt. Många av dessa lokaler finns kvar i vårt gamla land, men det byggs även nya, vilket är fantastiskt. Vi kan inte nog betona att vi stöder det.

Det handlar om landsbygdsprogrammet som flera före mig har tagit upp. Det presenterades ju av regeringen. Det är ett viktigt och kraftfullt instrument. Det handlar om att förbättra för människor som lever och verkar på landsbygden. Det är en satsning som har ökat med 7 miljarder sedan tidigare period. Jag tänker inte hemfalla till någon diskussion om vem som har varit duktigast. Här är det ingen som har haft något annat än positiva ord att säga om landsbygden. Man har talat om vilken potential som finns. Jag ser ingen anledning att tala om huruvida tidigare regering har varit otillräcklig eller inte. Jag konstaterar att man här lägger till 7 miljarder. Det tycker jag är oerhört positivt.

Sammantaget är det 35 miljarder som regeringen har föreslagit. Det är mycket pengar, och de ska användas för att öka förutsättningarna för

livskraft och tillväxt i alla delar av Sverige. Det är viktigt, i alla delar av Sverige. Då kan man fundera över varför vi alls väljer att använda oss av detta system. Vi skulle kunna avstå. Vi skulle kunna hänvisa enbart till en marknad, men nu är det så fint ordnat att riskvilligt kapital inte alltid letar sig till alla platser på ett enkelt sätt. Utifrån det har kreditgarantiföreningar startats. Det tycker jag är värt att nämna i den här debatten. Det är positivt och tillför mycket för landsbygden. Detta är inget som utgår från vare sig landsbygdsprogrammet eller våra beslut här i kammaren, utan det handlar om initiativkraft hos företagare, ekonomiska föreningar och andra – goda initiativ. Jag tycker att det är värt att säga det, för utväxlingen av landsbygdsprogrammet blir ju desto större.

Vi kan också konstatera att landsbygdsprogrammet är ett bra instrument för att utveckla och stärka landsbygden. Den politik som förts för att få fram detta har handlat om att tillhandahålla resurser. Medborgaren ska mötas av en serviceinriktad myndighet som undanröjer problem och öppnar dörrar för utveckling. Det är viktigt. Vi kan öppna massvis med dörrar, men det gäller att de också leder någonvart. När man kommer in genom dörren ska man mötas av serviceanda och att myndigheten är serviceinriktad. Det är en del av en helhet, ett koncept, där vi säger att flera områden ingår.

Ändringarna i landsbygdsprogrammet handlar om att sätta fokus på konkurrensvillkoren, som i dag inte riktigt harmoniserar. Därför behövs detta stöd. Vi har stora förväntningar på investeringsstödet med 100 miljoner i botten. Vi vet att det finns en grym potential bland de människor som verkar på landsbygden – de människor vi debatterar i dag. Det kommer att kunna ske mycket satsningar utifrån investeringsstöden.

I en undersökning gjord av Lantbrukarnas Riksförbund säger ungefär 16 000 personer att de kan tänka sig att investera men att de ser regelkrångel som ett hinder – för all del ett av flera; det går säkert att hitta fler parametrar i en sådan undersökning. Men om nu dessa landsbygdsföretagare ser detta som ett hinder för att utveckla sitt företag ligger det på oss att förändra här.

Berört departement har därför skickat ut ett brev till myndigheterna om att se över på vilka punkter var och en av dessa kan göra regelförenklingar och bli mer effektiv. Jag tycker att vi allihop kan vara glada över att detta arbete har satts i gång. Jag tror inte att det kommer att ske över en natt eller att vi på måndag kommer att få se nya rapporter om hur det ser ut, och det var väl heller inte riktigt meningen. Men låt oss ändå hålla ett vakande öga på detta arbete så att det inte blir ännu en hyllvärmare. Man kan för övrigt ibland fundera på, herr talman, om inte alla dessa hyllvärmare skulle kunna vara en alternativ energikälla. Så får det icke bli i detta fall – eller hur?

En viktig skillnad mellan den politik vi sett tidigare och den politik som Centerpartiet och de tre övriga allianspartierna nu driver är vår utgångspunkt att landsbygden är ett framtidsområde. Vi har pratat om äganderätten, som är viktig. Vi backar icke här. Vi gick till val på det och ska leverera utifrån det. Här finns naturresurser – flera före mig har pratat om dessa, och jag håller med – och företagspotentialer. Och här ska inte vi komma och tala om hur ett företag ska se ut! Jag hoppas att den tiden är förbi när vi talade om detta för landsbygdsföretagare, till exempel lantbrukare, och genom ett reglerat system såg till att få exempelvis en

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Landsbygdsutveckling
m.m.*

stutuppfödning i stället för att låta företagaren själv utifrån sin initiativkraft och sin möjlighet att vara företagare välja om han ska ha stutar eller icke.

Vi belyser ett positivt angreppssätt. Vi vill också ge landsbygdspolitiken högre status. Jag kan väl känna så här inför dessa tomma läktare – detta kanske inte är till protokollet, men det hamnar väl där i alla fall – att det egentligen bara är kulturutskottet som har en tuffare uppgift i dag än vad vi har. Jag vill bara kort markera att vi vill lyfta upp landsbygdspolitiken, och vid ett annat tillfälle kommer vi naturligtvis att ha debatten mycket tidigare på dagen – eller hur? Trevligt!

Vi tar nu ett steg i rätt riktning vad gäller landsbygdsprogrammet. Det är bra, för det öppnar för tillväxt och utveckling i hela landet. Det har vi sagt förut. Men utgångspunkten är lokala förutsättningar och initiativ. Det ser inte likadant ut i detta gamla land. Det ser väldigt olika ut. Därför måste vi vara öppna och lyhörda för det. Vi måste ha en servicemyndighet som också funderar över förutsättningarna. Det får icke vara godtycke som styr om en person får F-skattsedel eller inte. Då är vi kraftigt fel ute. Så har det varit vid ett flertal tillfällen. Jag har personligen sett detta. Det får icke ske igen! Vi måste tro på att människor har ärligt uppsåt och vill göra rätt för sig, och därmed ska de kunna få sin F-skattsedel och kunna verka som företagare och näringsidkare i detta land. Det är viktigt.

Jag vill bara kort nämna Afrika. Staffan Danielsson och jag har tillsammans väckt en motion som berör afrikanskt jordbruk. Varför då, och varför nämner jag detta här och nu? Jo, jag vill ta tillfället i akt att belysa frågan om hållbart samhälle – ett diffust begrepp som vi använde för en vecka sedan här i kammaren, men ändå. De problem som finns i utvecklingsländerna i den så kallade tredje världen kan snabbare än vi anar bli problem även i vårt land. Därför är det viktigt att se hur vi kan hjälpa andra länder med goda exempel – inte tala om hur det ska vara utan hjälpa till och vara lyhörda även där. Det globala ansvaret i detta har även vi. Det berör inte betänkandet specifikt, men jag önskade få nämna det i alla fall.

Energiomställningen är en stor utmaning. Jord, skog och vatten, dessa fantastiska förutsättningar som vi har, ska med vördnad och med omsorg, tillsammans med djuromsorg och människor, ge förutsättningar för företagande på landsbygden. Vi ser att de förslag vi har lagt fram ger förutsättningar för detta.

Jag yrkar bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Anf. 148 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik:

Herr talman! Jag hoppas att det är många runt om i huset som sitter vid tv:n och hör när vi debatterar landsbygden, Erik A Eriksson. Det är nämligen precis som du säger: Landsbygdspolitiken och landsbygdsföretagandet är otroligt viktiga för hela Sverige.

Jag läste protokollet från förra mandatperiodens landsbygdsdebatt, där jag tror att bland annat Folkpartiets representant pratade om att man måste ha landsbygdsglasögonen på sig och ondgjorde sig över några förslag som den socialdemokratiska regeringen lagt fram. Då vill jag kontra, för detta är intressant, med att undra om ni har era landsbygdsglasögon på er när ni lägger fram olika förslag. Hur kan ni gå till val på

att det ska bli lönsamt att driva företag och sedan göra en kraftig höjning av arbetsgivaravgiften för de minsta företagen? Jag har sett någon uträkning om att det för lantbruket handlar om ungefär 250 miljoner kronor per år, alltså nästan lika mycket som elskatten som du kämpade i många år för att få bort. Hur ska det bli mer lönsamt att anställa personal när ni ser till att det blir dyrare? Det är en sak som gör att jag känner att ni inte har landsbygdsglasögonen på er.

Det är samma sak när det gäller arbetslöshetsförsäkringen – detta tror jag också att vi debatterade sist, du och jag – och säsongsanställning. Det kommer att bli väldigt mycket svårare att få tag på kvalificerad arbetskraft på landsbygden, där det är mycket säsongsanställningar som gäller. Min egen yrkeskår, lantarbetarna, har ofta säsongsanställning. Det är svårt för en vanlig säsonganställd att kunna gå på a-kassa, och ni har sett till att det framöver blir omöjligt.

Hur, om man sätter på sig landsbygdsglasögonen, kan ni lägga fram sådana förslag?

Anf. 149 ERIK A ERIKSSON (c) replik:

Fru talman! Ann-Kristine Johansson använder begreppet landsbygds-glasögon – var det så? Jag har aldrig hört det förut. Jag kan i alla fall garantera att vi inte har svetsskärm på oss när vi diskuterar dessa frågor och läser våra papper. Då blir det nämligen nattsvart. Då kommer vi inte någonstans. Men svetsskärmar behöver vi ibland för att kunna bena isär de svåraste frågorna. Det kanske krävs en svets, det kanske krävs hög värme och det kanske krävs hårda material ibland.

Du har antagligen helt rätt, Ann-Kristine, om du nu har läst på från den senaste debatten du och jag hade här i kammaren. Men om det är så att detta var ett bekymmer är jag förvånad över att ni tidigare gjorde det svårt för de företag som behövde ha säsongsanställda och timanställda. Det förvånar mig.

Vi kan för all del fortsätta att bråka om vem som hade det sämsta alternativet. Vi kan förlänga debatten så att kulturutskottet aldrig kommer hem – jag ser att stackars Dan Kihlström står där och vinkar – men icke desto mindre har vi ett annat bekymmer. Precis som du säger – jag ger dig rätt i en sak – är det ofantligt svårt att få tag på kompetent folk inom dessa näringar. Det är sant. Jag väljer dock att inte gömma mig i en skyttegrav och säga att ni inte har fixat utbildningen under dessa tolv år – ni har ju krävt att man ska ha högskolekompetens i första hand, i stället för att se till att människor fort kommer ut i praktiska arbeten och blir en resurs. Jag väljer att inte säga detta, men jag kan fundera över det ibland.

Jag tror inte att dessa beslut är avgörande. Problemet är ett annat: Det finns inte folk i dag.

Jag ska helt kort ta ett exempel. I Estland väljer kockar att jobba som byggnadsarbetare därför att det är bättre betalt. Jag tror att lönediskussionen delvis är avgörande här.

Anf. 150 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik:

Herr talman! När du pratar om att du inte har hört om landsbygds-glasögonbegreppet, Erik A Eriksson, måste jag säga att du inte har läst Landsbygdskommitténs betänkande. Där handlar det om att man runt om i Sverige – på nationell nivå, på regional nivå och på kommunal nivå –

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Landsbygdsutveckling
m.m.*

måste sätta på sig landsbygdsglasögonen för att se att de beslut som vi fattar också belyses i ett landsbygdsperspektiv eftersom det är speciella förutsättningar på landsbygden. Därför är Landsbygdskommitténs rekommendation att ha landsbygdsglasögonen på.

När det gäller arbetsgivaravgiften svarar du, Erik, inte på frågan om hur ni kan se till att det blir dyrare för landsbygdsföretagare, för den gröna sektorn, att anställa. Det kostar ändå så pass mycket pengar. Såvitt jag förstår finns det motioner till LRF:s stämmor runt om i landet där man kräver att LRF ska agera gentemot regeringen utifrån gjorda förändringar.

Hur ska du hemma i Värmland prata med LRF eller de personer du möter på landsbygden – exempelvis företagare som vill anställa – och motivera denna försämring, detta försvårande, när det gäller att anställa?

Anf. 151 ERIK A ERIKSSON (c) replik:

Herr talman! Först och främst tycker jag att principen ska vara att den som behöver glasögon också använder glasögon.

Jag behöver inte glasögon och inte heller förstasidan i dokumentet. Jag kan ju öppna dokumentet, vända blad och läsa innehållet i stället för att bry mig om hur utsidan ser ut. Den glättiga förpackningen är icke det som är den konkreta politiken.

När det gäller arbetsgivaravgifterna kan jag säga att vi i skogsbranschen pratar om rotnettot. Det är det som är avgörande och som är intressant. Om jag till exempel köper en mobiltelefon och betalar en spänn för den har jag likväl en månadskostnad när jag betalar av på mobiltelefonen. Inom skogsbranschen talar vi, som sagt, om rotnettot. Det är det som är det intressanta. För företagaren totalt sett blir det en förbättring ekonomiskt över tiden. Det sker inte över en natt – sagt med all respekt – men just den här frågan har ett symbolvärde eftersom ni tidigare har fått kritik för att ni inte tagit itu med den.

Det är klart att du väljer att slå tillbaka. Det skulle nog också jag ha gjort om jag var i dina kläder – om jag hade haft dina glasögon, som jag inte behöver. Nåväl, jag ska inte raljera mer.

Om jag helt kort får avsluta replikskiftet vill jag bara säga att frågan är för viktig för att vi ska vara osams. Jag hoppas verkligen att vi även framdeles hittar beröringspunkter. Precis som Ola förut väddade till Socialdemokraterna kan jag hoppas på att vi hittar områden där vi är överens och kan få till stånd breda uppgörelser. Det tror jag är mycket viktigt.

Men sedan är det väl också bra – det är förvisso inte så många åhörare nu i kammaren, men det jag vill säga kommer i alla fall till protokollet – att det finns en skillnad mellan alliansens politik och oppositionens politik. Därmed är ett viktigt syfte med debatten uppfyllt.

Anf. 152 ANITA BRODÉN (fp):

Herr talman! Åhörare! I det nya landsbygdsprogrammet, som också är den gemensamma strategin för landsbygdsutveckling inom EU, prioriteras framför allt fyra områden:

- förbättrad konkurrenskraft,
- förbättrad miljö,

- förbättrad livskvalitet och
- ökade möjligheter till diversifiering av landsbygdsekonomin.

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Landsbygdsutveckling
m.m.*

Det här låg till grund för vår nationella strategi som antogs i juni 2006. Det nya programmet har en hög miljöambition och är mer inriktat på sysselsättning, småföretagande och entreprenörskap samt på övriga åtgärder för att bidra till en god utveckling på landsbygden. Detta är bra.

Folkpartiet är ett av de partier som satt med i utredningen. Ann-Kristine Johansson visade bilden på glasögon. Jag tror att Folkpartiet till en del var med i utformningen av det där.

Vi betonade just vikten av miljösatseringar och av att ta till vara entreprenörsandan och vikten av goda livsvillkor på landsbygden. Riskkapital, kreditgarantier och mikrolån lyfte vi alldeles särskilt fram.

Vi anser att det är viktigt med de gröna näringarna. De utgör en bas, vilket vi talat om tidigare här i dag. De producerar hälsosamma livsmedel men också andra varor och tjänster som efterfrågas.

En annan oerhört viktig del är förvaltandet av landskapets natur- och kulturvärden. Det får vi inte glömma att lyfta fram.

Den nya regeringen ska nu sätta landsbygdsprogrammet – en satsning på drygt 5 miljarder per år. Det är av största vikt att en uppföljning och en utvärdering löpande sker – detta för att alla satsningar i möjligaste mån ska bli träffsäkra.

Vi som regering har ett krav på oss. Dessutom finns det en förväntan från väldigt många runt om i landet. År 2013 ska vi kunna konstatera att det har varit en fantastisk landsbygdsutveckling och att satsade medel har bidragit till detta.

Men, herr talman, det är inte enbart detta som gagnar en landsbygdsutveckling; det vet vi också. Framför allt gäller det de förutsättningar som vi nu får vara med och skapa för entreprenörer och innovatörer så att utveckling och tillväxt kan ske. Några av de viktiga förutsättningarna handlar om kommunikationer och utbildningsresurser.

Häromdagen – i början av denna vecka – gjorde jag ett mycket intressant besök i Dalsland och mötte då en av alla fantastiska entreprenörer, Anders Kihlberg från Mellerud. Han har på kort tid visat att träförädlingen och besöksnäringen är framtidsbranscher. Det är de människor som ser möjligheter och som har entreprenörsanda som är de som medverkar till att en utveckling kan ske.

Jag kan också påminna om Kamprad, Ikeas grundare, och om vad som skett i Haparanda. Alla vet vi att den satsningen lyfter en hel bygd, över landgränser – över till Finland och också till Norge.

Allt detta ger, tycker jag, anledning till optimism och framtidstro för landsbygden som helhet.

Då kan man fråga sig: Vad är landsbygd? Jag har ställt frågan till många runt omkring mig och har fått ganska olika svar.

Jag gick in på nätet och sökte på Google på ordet "landsbygd". Jag fick sitta en stund, för jag fick 963 000 träffar. Sedan gick jag vidare. Jag ville fördjupa min förberedelse så jag sökte på ordet "landsbygdsutveckling". Då fick jag 294 000 träffar. Det finns alltså ett enormt intresse för de här frågorna.

En del funderar på vad landsbygd är. Söker man på definitionen av ordet "landsbygd" får man inte lika många träffar som Googleträffarna. Men ganska många olika definitioner ges.

Jag väljer att redovisa Glesbygdsvverkets definition som är ganska intressant. Ni här i kammaren känner väl till att när man färdas 5–45 minuter är man i en tätort som har minst 3 000 människor och där det ska finnas möjligheter till flera olika arbetstillfällen. Reser man längre än 45 minuter är man i glesbygd.

Enligt Kommun- och Landstingsförbunden består Sveriges 290 kommuner av 156 tätortsnära landsbygdskommuner, 23 glesbygdskommuner och 111 tätortskommuner.

Herr talman! Efter att ha tagit del av reservationerna i betänkandet och det särskilda yttrandet blir jag väldigt förvånad över oppositionens ansträngningar att slå in helt vidöppna dörrar.

Nog borde väl oppositionen ha kunskap om att alliansen, tillika regeringen, arbetar för att förbättra konkurrensvillkoren. Vi arbetar intensivt för att underlätta regelbördan där vi utlovat 25 procents regelbördelättnader. Nog borde väl oppositionen också ha kunskap om att vi värnar småskalighet. Vi har i alla tider talat om företagsamhet och inte minst om de små företagen. Där ingår de mobila slakterierna. Vi vill satsa och till och med öka satsningen på forskning och utveckling vad gäller förnybar energi, där skogens potential också ska tillvaratas. Och slutligen, nog borde väl oppositionen ha kunskap om att vi arbetar vidare med att diversifiera småföretagandet på landsbygden, med jordens och skogens medverkan för att lösa klimatfrågan. Vi sätter konsumenten i centrum då vi slår vakt om livsmedelssäkerhet och en tydlig märkning, för att nämna några exempel.

Det som däremot skiljer oss åt är att regeringens politik handlar om att vi vill få fler människor i arbete. Vi vill inte förbjuda säsongarbete, som tidigare, under den förra mandatperioden, var aktuellt. Tvärtom ser vi det som en viktig lösning för många landsbygdsföretag så att de både ska kunna starta och växa. Vi vill inte förbjuda avdrag för hushållsnära tjänster. Tvärtom ser vi en svart sektor som skulle kunna bli vit. Vi ser många nya arbetstillfällen och många familjer och ensamma äldre som skulle kunna få en bättre fungerande vardag. Vi vill inte förhindra privata och kooperativa driftsformer inom exempelvis vård, skola och omsorg. Tvärtom ser vi det som en enorm chans inte minst för kvinnor på landsbygden att få konkurrerande möjligheter att söka nya arbeten.

Jag anser att det inom skolan nu sker ett trendbrott. Utbildningsdepartementet föreslår en gymnasieutbildning som ger praktiskt begåvade ungdomar en ny chans, en ny möjlighet att få utveckla sina talanger och färdigheter. Tänk att med bibehållet självförtroende få studera och efter studiernas slut få känna att man kan kliva ut på arbetsmarknaden!

På område efter område kommer det nu att ske satsningar för att vi ska få en större gemensam kaka att dela på. Den eftersläpning på infrastruktuursatsningar som skett under lång tid kräver resoluta tag. Bristande kommunikationer, osäker el- och telefoniförsörjning och outbyggda bredbandslösningar på landsbygden begränsar fortfarande både verksamhet och satsningar.

Herr talman! Jag brukar i mina debatter ta in den internationella infallsvinkeln, och jag gladdes när Erik Eriksson också gjorde det. Jag

brukar vilja ta in den aspekten. Vi lever i en global värld, och de frågor vi i dag diskuterar har en enorm bäring på människor i andra länder. I grunden hänger EU:s jordbrukspolitik samman med EU:s landsbygdspolitik. Min och hela alliansens förhoppning är att det nu ska ske en ordentlig avreglering av jordbrukspolitiken – den bör gå snabbt – samt att WTO:s uppgörelse blir framgångsrik med hänsyn tagen till de allra fattigaste länderna och att arbetet med de globala klimatutmaningarna ska tillvarata de areella näringarna, som ju är en av lösningsfaktorerna.

Slutligen, herr talman, är jag övertygad om att en bra och framgångsrik integration i vårt land inte kan ske om inte landsbygdens sociala resurser tas till vara. Också där kan det tillskapas många, många arbetstillfällen.

Med detta yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på samtliga reservationer.

Anf. 153 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik:

Herr talman! Vi från oppositionen och Socialdemokraterna har i våra reservationer markerat att vi vill mer. Vi vill prata mycket mer om det svenska mervärdet. Jag kan från alliansens sida sakna det svenska mervärdet, starkt djursorg, goda djurvillkor, duktiga lantbrukare som kan sälja de produkter som produceras. Det kan jag uppleva att ni backar på. Jag skulle därför vilja ställa en fråga till Anita Brodén eftersom ni säger att näringen ska ha likvärdiga konkurrensvillkor i förhållande till jordbruket i övriga EU. Jag ställde frågan även till Ola Sundell tidigare. Vad menar ni med det?

Ni säger också att nationella regelverk är av stor betydelse vad gäller djurskydd, miljökrav och produktionsmedelsskatter. Är det djurskyddet ni ska backa på för att minska konkurrensförhållandet? Vi socialdemokrater hävdar att ett starkt djurskydd ger goda, bra, säkra livsmedel som kan säljas på marknaden. Vad menar ni med att ni vill göra konkurrensreglerna lika?

Det behövs en helhetssyn. Ni tar med ena handen; höjda arbetsgivaravgifter för småföretagare och försämringar i a-kassan gör att det blir svårt att vara säsonganställd. Var finns helhetssynen, Anita Brodén? Det är den vi efterlyser.

Anf. 154 ANITA BRODÉN (fp) replik:

Herr talman! Jag tycker att vi har en fantastisk helhetssyn. Helhetssyn handlar om människan. Det handlar om att tillskapa och se människans möjligheter. Det i sin tur handlar oerhört mycket om att göra det möjligt att kunna försörja sig genom att tillskapa många jobb. Det är i mycket basen för det hela. Det som Ann-Kristine Johansson pratar om, mervärdet och djursorgen, tycker jag att Ola Sundell från Moderaterna redogjorde för mycket väl. I det fallet råder det ingen tvekan.

I betänkande efter betänkande och inlägg efter inlägg har vi från regeringspartiernas sida tydligt markerat hur viktigt vi anser att djurskyddet är. Vi anser att det är så pass viktigt att vi nu driver frågan inom EU för att få ett gemensamt välfärdscenter för EU förlagt till Sverige. Det handlar inte om att vi ska sänka våra krav på djursorg och djurskydd, utan det handlar om att vi vill få med många fler på båten. Det är vad det handlar om.

Prot. 2006/07:70

1 mars

Landsbygdsutveckling
m.m.

Vad gäller konkurrensvillkoren betyder vår enorma satsning, att sänka regelverket med 25 procent, kolossalt mycket. Det tjänar de allra minsta företagen allra mest på. Det gäller företag där man kanske är ensam eller har en anställd. De har fått använda mycket tid åt detta. Det är de satsningar vi framför allt gör. Vi har hela tiden haft en helhetssyn på just landsbygd och landsbygdsutveckling, och nu tar vi ett samlat grepp.

Anf. 155 ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik:

Herr talman! Jag hoppas att den nya regeringen kommer med en samlad landsbygdsstrategi framöver, för det behövs.

Än en gång är det försämringar av arbetsgivaravgiften och säsongsanställningar som drabbar företagare. Gröna jobb försvinner. Vad innebär det för landsbygden, för utvecklingen av tätortsnära skog, vandringsleder och så vidare? Det är som jag sade: Den ena handen vet inte vad den andra gör. Det ser jag som ett problem.

Mycket av det som Anita Brodén säger är vi överens om. Det är jättebra att höra att ni inte kommer att backa vad gäller djurskyddet, utan vi ska ha den starka och stränga djurskyddslagstiftningen även i framtiden. Det intressanta är att ni i betänkandet skriver att konkurrensvillkoren för jordbruksländerna ska vara likvärdiga i EU. Jag kommer tillbaka till frågan: Vad menar ni med det i så fall?

Anf. 156 ANITA BRODÉN (fp) replik:

Herr talman! Det fantastiska med EU-samarbetet är just att vi kan få gemensamma regelverk. Vi kan lyfta fram de frågor som vi tycker är viktiga. Låt mig nämna minknäringen som exempel. Vår ingång var att vi ville lyfta fram djurskyddet också i andra länder i stället för att enbart se det nationellt.

Vi tycker det är viktigt med båda gröna och vita jobb. Det viktiga är att det blir olika typer av jobb. Vi vill ge möjligheter för människor att komma ut, och inget arbete är sämre än något annat. Det handlar om att vi vill möjliggöra detta.

Vi vill satsa på arbetsmöjligheter. Därför har vi infört både jobbavdrag och jobbgaranti, som innebär att en personlig lots kommer att följa människor och se till att vara just en vägledare. Regelförenkling har jag nämnt. Vi kommer också att visa på vikten av småskalighet, som har varit uppe tidigare, genom att vi nu inbjuder till en hearing i utskottets regi. På det viset vill vi visa hur viktigt vi tycker att det är.

Jag hoppas att ni från oppositionen på punkt efter punkt känner att vi menar allvar. Ni kommer också att få uppleva att detta kommer att ske. Nu är det mycket som Ann-Kristine Johansson klagat över: Varför har det här behövts? Och varför har inte detta skett? Vi har haft fem månader på oss. Ändå har vi redan kommit överens och satt ned foten. Ni har haft tolv år på er under den senaste regeringsperioden, Ann-Kristine Johansson. Låt oss få ett par månader till, så kommer det att bli ytterligare punkter på listan.

Anf. 157 TINA EHN (mp) replik:

Herr talman! Jag har svårt att få ihop det hela. Djurskyddet är så viktigt att man lägger ned Djurskyddsmyndigheten. Och man pratar om

gemensamma regelverk i EU. När vi var i Bryssel såg vi bilder på de fixerade svinsuggorna. Vi hoppas att vi ska kunna påverka i EU så att de får det bättre, så vi har rätt mycket att göra. Djurskyddsmyndigheten hade säkert kunnat hjälpa oss med det jobbet. Nu är det som det är med den saken, och vi kommer att debattera frågan om djurskydd ytterligare.

Frågan om småskalig livsmedelsförädling, som vi alla står här och vurmar för, har Miljöpartiet drivit ganska hårt under sin period i riksdagen. Det är någonting som står präntat i vårt partiprogram sedan början. Vi har också varit med och sett till att vi fått pengar till det.

Åsa Domeij hade en interpellationsdebatt i riksdagen i april 2004, där hon efterlyste en handlingsplan för att utveckla småskalig livsmedelsförädling. Den dåvarande regeringen gav Livsmedelsverket ett sådant uppdrag. Känner Anita Brodén till om det är något som kommer att fortgå? Vi kommer att göra ett studiebesök på Livsmedelsverket, så frågan kommer säkert upp. Är det något som du vill svara på?

Anf. 158 ANITA BRODÉN (fp) replik:

Herr talman! Jag vill börja med frågan om Djurskyddsmyndigheten. Alla känner säkert till Folkpartiets inställning, att vi från början ville ha kvar Djurskyddsmyndigheten. Vi röstade för dess tillblivelse. Nu är vi med i en gemensam allians, och vi har varit med på det beslut som har fattats och ställer oss bakom det. Vår ingång är nu att medverka till att detta ska bli så bra som möjligt, och jag har mycket stor tilltro.

Vi har tillsammans träffat bland annat Leif Denneberg från Jordbruksverket och har fått se en lista och en förklaring på hur man kommer att ta tag i frågan om djurskyddet. I det samarbete som nu sker för man över alla bra kunskaper och erfarenheter från Djurskyddsmyndigheten till Jordbruksverket. Så sent som i dag fick vi besked om att 10 miljoner är öronmärkta pengar för forskning om alternativ till djurförsök. Med det visar vi att vi menar allvar. Vi kommer givetvis att vara oerhört angelägna att följa detta.

Nu kommer det att bli en annan hatt, en annan huvudman. Det viktigaste är att det här blir verkstad, att man tar ett samlat grepp. Jag känner mig trygg i att vi alla är överens om att det blir ett starkt djurskydd. Att vi sedan kopplar in frågan i EU är väl en självklarhet för oss som är EU-positiva. Vi vill se till att vi kommer överens, så att det inte ska bli långa djurtransporter. Vi vill ta de stora greppen gemensamt. Därför är det helt naturligt.

Anf. 159 TINA EHN (mp) replik:

Herr talman! Ett samlat grepp var vad vi tog när vi startade upp Djurskyddsmyndigheten en gång i tiden. Det är tråkigt för Folkpartiet att Folkpartiet har fått backa så otroligt i den här frågan. Jag hoppas ändå att Folkpartiet kommer att driva det som de säger här och ser fram emot att samarbeta i djurskyddsfrågor.

En annan fråga är byggandet på jordbruksmark, som jag tog upp i mitt inledningsanförande, och byggandet av stora externa köpcentrum. Jag upplever att Miljöpartiet får fjäktas både mot byggande på jordbruksmark och mot byggande av köpcentrum runt om i landet. Jag undrar hur Folkpartiet ställer sig till detta.

Prot. 2006/07:70

1 mars

Landsbygdsutveckling
m.m.

Anf. 160 ANITA BRODÉN (fp) replik:

Herr talman! Jag tror inte att Tina Ehn behöver beklaga Folkpartiet. I stället handlar det om att sätta fokus på djuren. Det är ju djurens väl och ve som vi pratar om. Det är djurskyddet som är i vårt fokus, och det kommer vi gemensamt att jobba vidare för.

Jag ska besvara den fråga som jag inte hann med som handlar om småskalig livsmedelsförädling.

År 2004 drev Miljöpartiet frågan. De hade då väldigt god kontakt med regeringen, så det hade funnits möjlighet att driva fram frågan. Nu är det en boll som vi fortsätter att rulla, eftersom småskalighet är något som vi alla ställer upp på och som vi på alla sätt och vis vill värna. Dessutom har vi kritiserat den förra regeringen enormt för den stora byråkratien och för alla de hinder som har funnits för att kunna starta och driva en småskalig verksamhet. Här finns det inget som bromsar oss i det avseendet.

Vad gäller jordbruksmark får man faktiskt göra en avvägning. Det handlar om att vi måste ha mark för att odla både hälsosamma livsmedel och energi, men det handlar också om att vi vill ha en byggnation. Vill vi att landsbygden ska växa och leva måste ju människor bo och verka där. Här får man självklart hitta lämpliga marker, ibland skogsdungar. Vi förordar också en flexiblare tanke och syn på sjönära mark. Det måste finnas en flexibilitet i landsändar där det finns fler sjöar än människor.

Anf. 161 IRENE OSKARSSON (kd):

Herr talman! Landsbygdsutveckling är ett omfattande begrepp. Det kan innebära en fungerande infrastruktur, som gör att vi kan leva på landsbygden, en infrastruktur som utgörs av vägar, telefoni, bredband, mobiltelefon som gör att vi kan vara aktiva som medborgare.

Efter vad som har hänt i Småland i samband med stormen Per, där flera familjer har varit utan både el och telefoni flera veckor och flera månader i det senare fallet, finns det många, till exempel den hästränare som äger ett antal av landets bättre hästar, som inte kan sköta sina ärenden per telefon och via datakommunikation. Den kvinna som bor på landsbygden utanför Nässjö och producerar spannmål för export fick åka in till Nässjö, flera mil tur och retur, därför att mobilen inte heller fungerade. Allt detta visar på att det finns mycket kvar att göra när det gäller den delen av infrastrukturen för att hela Sverige ska fungera.

En väl fungerande infrastruktur innebär också att vi har ett väl fungerande socialt samhälle, att barn och unga har tillgång till skola inom rimliga avstånd, att äldre får den vård och omsorg de behöver utan att lämna sin hembygd. En fungerande infrastruktur kräver också att staten ser till att myndigheter och andra samhällsinstitutioner finns i hela landet.

Det skulle vara välgörande om vi i Sveriges riksdag och andra politiska församlingar i vårt land tog reda på vad våra beslut får för konsekvenser för landsbygden innan vi fattar dem.

Vi har hört hänvisningar till Landsbygdskommittén. Där står det om *rural proofing*, alltså att bevisa att det fungerar på landsbygden. Detta är viktigt för att vi ska kunna leva upp till begreppet "Hela Sverige ska leva". Men det räcker inte. Om vi ska kunna verka och bo krävs att många av oss också har arbete där vi bor eller på ett rimligt pendlingsavstånd.

Den ideella sektorn har också en stor social betydelse och betydelse för att man ska kunna bedriva viss verksamhet. Erik Eriksson var inne på det tidigare.

Vi kristdemokrater tog ett helhetsgrepp på de här frågorna förra året och arbetade fram en landsbygdspolitik. Den har varit vägledande i vårt arbete i landsbygdspolitiska program och i Landsbygdskommittén och i det arbete som har bedrivits i samband med regeringsbildningen.

Vi såg att det krävdes att vi gör verklighet av talet att hela Sverige ska ha samma förutsättningar.

En viktig del är att utvecklingsresurser som står till buds har en tydlig inriktning på att utveckla landsbygden. De gröna näringarnas betydelse ska inte förringas. De ska lyftas fram. Det har skett både i LBU-programmet och i övriga EU-program med bäring på landsbygd.

Även naturvårdens värden för näringslivet ska lyftas fram. Det gör vi till exempel genom att stödja turismnäringar med hållbara förtecken som ”bo på lantgård” och många andra kreativa idéer som vi har hört exempel på här. Inte minst landsbygdens kvinnor driver de företagen. De har stor potential att utveckla dem.

Vi behöver det här. Vi behöver det för att göra verklighet av att hela Sverige ska leva. Vi behöver förenkla regelverket för de här företagen. Det är glädjande att det nya LBU-programmet har en tydlig profil på företagande och att vi politiskt är överens om det och att vi är överens om att det är både det traditionella företagandet inom de agrara näringarna och det nya landsbygdsföretagandet som ska stödjas.

Om vi ska kunna driva företag måste vi också kunna finansiera verksamhet. Vi behöver kunna ta lån. Jag har lyssnat på många hemma i mina bygder – Aneby ligger knappt fem mil från Jönköping – som inte kan få låna för att bygga nya lokaler för sitt företag eftersom de inte har något värde. Jag kan tänka mig hur det är norr om Dalälven i vissa sammanhang.

Det finns ljusglimtar. Kreditgarantiföreningar som växer fram ser vi som en potential för landsbygdens utveckling. Ett lysande exempel på det kunde vi läsa om i förra veckans ATL. En nystartad kreditgarantiförening med bland andra Milko som aktör hade gått in och gjort det möjligt att hjälpa företagare att satsa på att bygga en ny stor mjölkproduktionsanläggning.

Vi kristdemokrater ser det som en god väg och hoppas på flera sådana, kanske med andra syften än att bara stödja företagande. Vi kanske kan hitta den modellen även när det gäller annan byggnation av fastigheter med mera.

Landsbygden har genomgått och genomgår stora förändringar. Det jordbruksföretagande som många av oss växte upp med finns inte längre. I dag är jordbruksföretagandet fullt jämförbart med allt annat företagande. Men vi har fortfarande stöd till produktionen. Vår målsättning, inom Kristdemokraterna, är att lantbruksföretagen ska kunna existera utan det.

Jag säger detta med vetskap om att vi har olika förhållanden i Sverige. Vi har pratat om vårt avlånga land. Det finns olika förutsättningar för att skapa bärkraftiga företag.

I samma andetag som detta sägs är det viktigt att vi tar ansvar för våra kollektiva nyttigheter som hur vi vårdar vår miljö, hur vi tar ansvar för

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Landsbygdsutveckling
m.m.*

den biologiska mångfalden och hur vi vårdar det öppna landskapet. Det kommer att kräva att vi under överskådlig tid ger vissa stöd till de företag som är beredda att hålla vårt landskap i skick. Jag tror inte att någon av oss vill se bara skog från Kalmar till Linköping och från Norrköping vidare norrut.

Det regelverk som finns för dagens stöd måste harmoniseras med övriga EU. Det betyder inte att vi ska ge avkall på de krav vi ställer på företag i Sverige. Vi kristdemokrater har drivit och driver att regler som finns, bland annat tvärvillkoren, ska tolkas på samma sätt i hela den europeiska unionen. Det är inte rimligt att vi straffbelägger företagare utifrån svensk lagstiftning när deras kolleger på kontinenten har helt andra regelverk. Våra regler ska vara plusfaktorer och en konkurrensfördel.

Nu har Ann-Kristine Johansson lämnat kammaren, men jag tror inte att hon har läst hela betänkandet. Jag skulle vilja flika in att om man fortsätter att läsa på s. 17, som hon har varit inne på, står det att Sverige arbetar aktivt på EU-nivå för att höja ambitionen inom bland annat djurskydds- och miljöskyddslagstiftningen med den svenska lagstiftningen som förebild. Låt oss vara föregångare och låt oss dra nytta av att vi är bra. Vi ska inte straffa våra företag.

I veckan presenterade Nutek en rapport om företagens administrativa kostnader på livsmedelsområdet. Det framkommer att inte minst små företag finner regelbördan svår att bära. Många av reglerna och tillämpningarna är utformade efter de stora företagen. Här efterlystes en förändrad syn, inte minst vill man se att det sker en samordning av tillsynen mellan olika myndigheter och aktörer så att man inte som företagare behöver svara på samma fråga flera gånger. Företagen vill också att man tar större hänsyn till att många av dem har en väl fungerande egenkontroll.

Den här rapporten är en del i regeringens arbete med regelförenkling. Jag hoppas att den vägs in i den strategi som regeringen ska utarbeta – utvecklingskraft för landsbygden. Vi ser det som mycket angeläget att den kommer till stånd snart.

Jag vill flika in en sak som jag tror att det nya landsbygdsprogrammet är viktigt för. Det är Leaderarbetsmetoden, trepartnerskapet mellan näringsliv, ideell sektor och det offentliga. Rätt använd ger den förutsättningar för företagande, social samhörighet och – hör och häpna – nya förtroendevalda. Jag har själv på hemmaplan sett ett antal människor som har varit engagerade på det sättet gå in i olika partier och bli aktiva politiker. Det är ett sätt att jobba för att utveckla landsbygden och ge landsbygden förutsättningar för framtiden.

Jag hoppas att jordbruksministern, näringsministern och infrastrukturministern gör gemensam sak kring de här frågorna och ger oss goda förutsättningar att utveckla hela Sverige.

(Applåder)

Överläggningen var härmed avslutad.

(Beslut skulle fattas den 14 mars.)

Föredrogs

kulturutskottets betänkande 2006/07:KrU2

Museer.

Museer

Anf. 162 DAN KIHLESTRÖM (kd):

Herr talman! Kulturutskottets andra betänkande i år behandlar några förslag som handlar om museer och deras verksamhet. Betänkandet innehåller 15 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden 2006. Dessa förslag från riksdagsledamöter avstyrks av kulturutskottet. Argumenten för dessa avslag finns i häftet. De argumenten kommer säkert till viss del att framföras i den kommande debatten.

I slutet av betänkandet finns en reservation och ett särskilt yttrande. Argumenten bakom dem kommer säkert också att lyftas fram av reservanten.

Vad innehåller då betänkandet?

Det finns förslag om att samernas konstskatter ska återföras till de museer som samerna själva anser lämpligast. Det finns ett förslag om att ett kulturarvscity ska inrättas i Vimmerby. I betänkandet finns också förslag på inrättande av nya museer eller uppgradering. Det finns åtta förslag om statligt stöd till existerande museer i landet.

De konkreta förslagen berör ett Alvar Aalto-centrum i Dalarna, ett Nobelmuseum, Skogsmuseet i Lycksele, Julita gård samt ett nationellt centrum för fotografi vid Västerbottens museum i Umeå.

Utskottet avstyrker tre motioner som begär att nazism, antisemitism och kommunismens brott ska uppmärksammas. Utskottet anser att motionärernas förslag redan är tillgodosedda genom Forum för levande historias verksamhet och genom det utökade uppdrag regeringen nyligen gett denna myndighet.

Herr talman! Efter denna korta introduktion och sammanfattningen är det nu dags för själva debatten som jag med varm hand lämnar över till de anmälda talarna.

Anf. 163 SIV HOLMA (v):

Herr talman! Jag yrkar bifall till reservation 1 som går ut på att värdefulla historiska fynd bör förvaras på museer så nära den ursprungliga fyndplatsen som möjligt. Jag anser därför att samernas konst ska återföras till samernas museum i Jokkmokk eller till andra museer som samerna anser vara passande.

I Jokkmokk finns Ájtte Svenskt fjäll- och samemuseum. Förra året i januari gav Kulturrådet Bengt Nyström i uppdrag att studera och redovisa vilka förutsättningar Ájtte har att bli ett nationellt verkande ansvars- och specialmuseum. Utredaren tar upp förutsättningarna för Ájtte att uppfylla rollen som museum med ett nationellt ansvar för sina ämnesfrågor. Han föreslår att Ájtte ska betraktas som ett nationellt museum med ansvar för samisk kultur och fjällvärldens natur och kultur. Det ska jämföras med övriga statliga museer och stiftelser. Han vill att Sametinget ska ha en tydligare roll och medverkan i Ájtte.

Kulturrådet har förordat att Ájtte ska få möjligheten att prövas för kompletterande statliga bidrag i samband med fördelningen av bidragen

till de regionala museerna. Från min sida ser jag helst att Ájtte får öronmärkta medel från staten. Jag vill i detta sammanhang uttala min förhoppning om att regeringen ger besked i denna fråga i samband med den ekonomiska vårpropositionen i april. Jag hoppas samtidigt att den som har skrivit motionen, som Vänsterpartiet stöder, andre vice talman Birgitta Sellén, kommer att använda Centerpartiets position i alliansregeringen till ett positivt resultat för Ájtte Svenskt fjäll- och samemuseum i Jokkmokk. Ájtte måste få det stöd som det behöver för att kunna ta ett nationellt ansvar för sina ämnesfrågor där bland annat samisk kultur ingår.

Vid Sametingets plenum i Lycksele den 20–22 februari i år bifölls en motion som går ut på att göra Ájtte till ett samiskt ansvarsmuseum. Av protokollet framgår dessutom att Ájtte under innevarande år har varit tvunget att dra ned på kostnaderna motsvarande fem och en halv tjänst.

Det framgår också att Sametinget redan i februari förra året i sina budgetäskanden talade för att Ájtte skulle tilldelas mer resurser. Sametinget uppvaktade den socialdemokratiska regeringen tillsammans med landstinget i Norrbotten och Jokkmokks kommun i samband med att Bengt Nyströms utredning överlämnades till regeringen. Man har också uppmärksammat jordbruksminister Eskil Erlandsson, när han besökte Sametingets styrelse den 7 december, på att frågan om Ájttes framtida status snarast bör lösas.

Jag anser det vara viktigt att känna till att Sametinget anser att samiska konst- och kulturföremål så långt det är möjligt ska återföras till Ájtte. För att det ska bli möjligt måste Ájtte få ansvaret, och staten måste ge pengar för att Ájtte ska klara av uppgiften.

Herr talman! Jag vill i detta sammanhang uppmärksamma en fråga som principiellt ligger i linje med det som jag har tagit upp. Vid nämnda Sametingsmöte beslutade man också att kräva en fullständig identifiering av allt samiskt skelettmaterial i samtliga statliga samlingar och en repatriering av de mänskliga kvarlevorna till de områden där de hör hemma.

Från Sametingets sida anser man att alla museer och institutioner som omfattas av regeringsuppdraget om inventering av urfolks kvarlevor ska redogöra för sitt samiska skelettmaterial. Man vill också veta hur museerna och institutionerna har tillskansat sig materialet, om det skett genom gravöppningar eller på annat sätt. Sametingets krav får mitt fulla stöd.

Sametinget avser att uppvakta kulturministern i denna fråga. Jag hoppas att Sametinget då får ett positivt besked av kulturministern.

Jag har en fråga till Hans Wallmark. Kommer du att verka för att din regering ser till att Sametingets krav förverkligas?

Herr talman! Jag vill även beröra det särskilda yttrandet som finns med anledning av avsnittet om uppmärksammande av nazism, antisemitism och kommunismens brott. I utskottets ställningstagande talas om att regeringen för 2007 har höjt anslaget till Forum för levande historia med 2,5 miljoner kronor. I regleringsbrevet den 21 december förra året gav regeringen direktiv om att belysa och informera om kommunismens brott mot mänskligheten. I pressmeddelandet skrivs följande: ”En informationsinsats i tillägg till det arbete som Forum för levande historia gör om nazismen ska också ske om kommunismen. Uppdraget ska genomföras i samråd med lärosäten och forskningsfinansierade myndigheter samt andra berörda myndigheter och institutioner.”

I det särskilda yttrandet tar jag upp min kritik vad gäller forskning och beteckningen kirunasvenskar. Jag välkomnar forskning, men jag anser att det är viktigt att forskningen är fri och obunden från statliga direktiv. Det är särskilt viktigt när det gäller historisk forskning.

Som ett exempel tänker jag på Väinö Linnas skönlitterära trilogi *Här under polstjärnan* som handlar om tiden före, under och efter inbördeskriget 1918 i Finland. Under lång tid efter detta krig var den förhärskande finska historieuppfattningen av den tidens händelser den som seg-rarna i inbördeskriget gav.

Herr talman! Jag vill också understryka att benämningen kirunasvenskar inte är en korrekt benämning på de människor som emigrerade till Sovjet under 1920- och 1930-talen. Det är en uppfattning som för övrigt stöds av andra, till exempel Anders Gustafsson, filosofie magister i historia. Han har för Vänsterpartiets räkning utrett de svenska kommunisternas roll i Sovjetemigrationen. I boken *Svenska sovjetemigranter* skriver han i inledningen följande:

”De svenskar som emigrerade till Sovjetunionen på 1920- och början på 1930-talen har oftast slarvigt klumpats ihop under beteckningen ’Kirunasvenskarna’. Eneberg har tidigare påpekat att detta begrepp, myntat av Utrikesdepartementet, är ganska luddigt och felaktigt. Emigranterna kom inte bara från Kiruna utan även andra delar av Sverige.”

Gustafsson använder begreppet svensk sovjetemigrant för en svensk medborgare som emigrerade från Sverige till Sovjetunionen under perioden 1917–1936 för att arbeta.

Jag håller på att läsa boken och kan säga att det är en redovisning med tydliga källhänvisningar och som jag uppfattar det utgår från faktiska historiska dokument.

Låt mig ta några axplock som kanske gör er mer intresserade av att läsa den. I boken ställs frågan: Vilka var det som föreslog att svenskar, företrädesvis kommunister, skulle emigrera till Sovjetunionen på 1930-talet? I boken framkommer det bland annat att det i olika kommunala församlingar landet runt var socialdemokrater och borgare som motionerade om att de arbetslösa i kommunen skulle exporteras till Sovjet.

I till exempel Västervik fick en socialdemokrat igenom en motion 1931 om att man skulle ge 5 000 kronor till personer som kunde visa upp anställningsbevis och inresetillstånd till Sovjet. Pengarna användes inte eftersom det inte fanns några arbetslösa som var intresserade av att emigrera. Bidraget avvecklades 1932.

I min hemkommun Kiruna beslutade kommunfullmäktige 1931 om ett ”resebidrag för arbetslösa som erhållit arbete i Sovjet-Unionen”. Ingen representant från något parti opponerade sig, och fullmäktige beslutade enhälligt att utbetala ett resebidrag på 100 kronor till varje vuxen och 50 kronor till varje barn. Pengarna utbetalades till de åtta personer med familjer som lämnat intyg om att de fått dessa anställningar.

Det finns med andra ord, herr talman, mycket att studera när det gäller historia. Jag är själv väldigt intresserad av att lära mig något av den. Det tror jag att andra också är.

Tyvärr kan man väl säga att den historieundervisning som jag med flera har fått ta del av handlade om en historia som låg väldigt långt ifrån den verklighet som man själv befann sig i, också geografiskt. Jag ser fram emot att man får ytterligare kännedom om de här frågorna.

Anf. 164 HANS WALLMARK (m):

Herr talman! Jag tror att kulturmänniskor är de tappreste och de uthålligaste. I vart fall gäller det våra kulturpolitiker i riksdagen. Vi är nu kvar här de sista timmarna av torsdagens ärendebehandling. Sedan är det fredag och plenifri vecka. Detta, herr talman, tycker jag bekräftar att åtminstone våra kulturpolitiker är de tappreste och de uthålligaste. Där kan nog flera av kollegerna instämma.

När det gäller betänkandet om museer är vi överens om det mesta, närapå allt, från skrivningarna om ett Alvar Aalto-centrum i södra Dalarna till ett Nobelmuseum, Skogsmuseet i Lycksele, Julita gård och Västerbottens museum.

Siv Holma ställde en konkret fråga om samerna och det uttalande man hade gjort vid tinget senast. Jag utgår från att de också kommer att ta kontakt med Kulturdepartementet och då framföra det. Jag passar lite grann på frågan, för jag tror att informationen, som jag uteslutande hitintills har fått av Siv Holma från riksdagens talarstol, kanske inte är helt så fullständig att jag klart kan avge de exakta svaren. Däremot utgår jag från att Kulturdepartementet i en sedvanlig diskussion efter en uppvaktning kommer att föra ett bra resonemang om just den konkreta frågan.

Jag kan kontra med att ställa frågor till Siv Holma i stället. Då kommer vi in på några detaljer i betänkandet som jag ändå tycker är viktiga.

Den första, och det är den viktigaste, är att med en alliansregering har vi äntligen till slut fått tilläggsdirektivet att Forum för levande historia inte bara ska granska nazismens brott mot mänskligheten utan även kommunismens brott mot mänskligheten. Jag tycker att det är oerhört glädjande.

Tyvärr måste jag nog säga att jag inte är alldeles säker på att detta hade skett om vi inte hade fått ett regeringsskifte. Jag tror att en alliansregering har varit en förutsättning för att få det breddade mandatet. Inte därför att jag misstror Socialdemokraterna, för Socialdemokraternas historia under efterkrigstiden har visat att man har försökt hålla en tydlig rågång mot kommunister, inom fackföreningsrörelsen och även ute i samhället. Däremot är jag rädd för att om vi hade haft en socialdemokratisk regering hade den i förhandlingar med framför allt Vänsterpartiet kanske fått undvika att införa detta tilläggsdirektiv till Forum för levande historia. Jag tycker att det är viktigt. Jag tycker att det är bra att vi lyfter fram även kommunismens brott mot mänskligheten.

Siv Holma har avgett ett särskilt yttrande. Där säger hon att "forskningen ska vara fri och obunden från statliga direktiv". Det där gillar jag. Jag ska med varm hand överlämna det till våra utbildningspolitiker så att de kan använda det när vänsterpartister diskuterar svensk forskningspolitik, när det är dags för det i kammaren, herr talman, för det är en bra mening. "Forskningen ska vara fri och obunden från statliga direktiv."

Men sedan sade Siv Holma någonting, nämligen att hon tycker om historia. Jag delar hennes nöje när det gäller historia. Hon säger dessutom någonting som jag också håller med om: Vi ska lära av historien. Där tror jag att Forum för levande historia med det breddade mandatet, att undersöka även kommunismens brott mot mänskligheten, kan lära oss väldigt mycket om vår historia och just om kommunismens brott mot mänskligheten.

Det är i så fall bra att vi alla här i salen genom det eniga betänkandet, sånär som på en reservation, delar grundsynen att kommunismen har utfört brott mot mänskligheten på samma sätt som nazismen. Och det är bra att Forum för levande historia har fått det tilläggsmandatet. Det gör att envar som härnäst vill kalla sig kommunist ska uppmanas att ta en historielektion. Lär av historien!

Det särskilda yttrandet och slutet av Siv Holmas inlägg handlade om kirunasvenskar. Det är förvisso alldeles sant det Siv Holma säger, att det var fler än personerna från Kiruna som emigrerade till Sovjetunionen. Men det som hände i Kiruna och det som framför allt författaren Kaa Eneberg har visat i böcker och tv-inslag är ju den tystnadens kultur som mötte dem som lyckades ta sig tillbaka hem till Sverige från Sovjetunionen.

Det var inte alla som gjorde det. En hel del gick under i Sovjetunionen. Men det var ett antal familjer som kom tillbaka. De möttes av den tystnadens kultur som i ganska hög utsträckning var knuten just till din hemort, nämligen Kiruna, där man inte togs på allvar, troddes eller vågade framföra de ohälsoriskheter man hade upplevt i det man trodde skulle vara den nya arbetarstaten. Därför finns det en poäng i att man lyfter fram just kirunasvenskarna.

Det förnekas inte därmed att det finns även andra personer från andra delar av Sverige som också emigrerade till Sovjetunionen och som kom tillbaka och bar vittnesbörd om vilka ohälsoriskheter som utfördes i kommunismens namn. Det, herr talman, gör att jag fortfarande tycker att det är relevant att prata om kirunasvenskar. Men jag är beredd att också prata om de andra sovjetemigranterna och deras vittnesbörd om ohälsoriskheterna i Sovjetstaten.

Jag är glad åt, herr talman, att Forum för levande historia har fått det breddade uppdraget att även undersöka, granska och lyfta fram kommunismens brott mot mänskligheten. Det gör att jag är väldigt glad åt att ha fått en alliansregering.

Med de orden, herr talman, yrkar jag bifall till utskottets förslag till beslut.

Anf. 165 SIV HOLMA (v) replik:

Herr talman! Jag uppfattade inte riktigt frågan från Hans Wallmarks sida. Men jag antar att det handlade om att det fanns emigranter som kom från Kiruna. Det är helt riktigt. Det har jag inte heller på något sätt förnekat. Det som jag tycker är oriktigt är själva beteckningen. Det är det mitt särskilda yttrande också handlar om, att man bör använda en mer korrekt beteckning. Där har också Kaa Eneberg, som jag också sade i mitt anförande, vidgått att beteckningen kirunasvenskarna är slarvig och inte en riktigt bra beskrivning av de människor som emigrerade till Sovjet på 20- och 30-talen.

Jag kan beklaga att man inte har forskat tillräckligt. Det är intressant att det finns journalister som har skrivit utifrån sina utgångspunkter om historiska händelser. Det finns ju många exempel på det. Det har ju också journalisten Kaa Eneberg gjort.

Det finns säkert mycket man behöver ta upp vad gäller till exempel det som hände med dem som återvände från Sovjet. Det finns ju saker och ting som jag har fått höra men som jag inte direkt har forskningsbe-

lägg för. En del av dem som återvände från Sovjet till Sverige blev internerade i interneringsläger under andra världskriget. Jag tror att det handlade om att dessa människor nog från olika håll blev behandlade eller bemötta med skepsis. Det vore oerhört intressant att få det klarlagt.

Anf. 166 HANS WALLMARK (m) replik:

Herr talman! Kaa Eneberg har gjort storartade insatser de senaste åren för att just lyfta fram det öde som drabbade de så kallade kirunasvenskarna och även en del andra sovjetemigranter. Därför är det också oerhört glädjande att Kaa Eneberg av regeringen har utsetts till ledamot av Forum för levande historia. Det är ytterligare ett led i den önskvärda breddningen som jag tycker är väldigt bra att alliansregeringen har genomfört.

Det som då hände de så kallade kirunasvenskarna och det Kaa Eneberg har lyft fram var just att de möttes av det hon kallar, och jag tycker att det finns en rimlighet i att kalla det så, tystnadens kultur.

Som Kaa Eneberg också har visat var inte minst ett antal kommunistiska personer och partiet lokalt aktiva med att hjälpa personer att komma till Sovjetunionen. Sovjetunionen uppfattades vid den här tiden – vi pratade om 20- och 30-talet – av många som ett drömland, därför att man hade genomfört revolutionen. Där skulle kommunismen förkroppsligas i ande, själ och stat. Det gjorde att många kom dit, därför att de verkligen trodde att det var det nya lyckolandet. Vad de möttes av var ett slavsamhälle, förtryck och förföljelser. Sedan kom de som fick, kunde och överlevde hem till Sverige igen och berättade om detta. Det är klart att det var en krock mot dem som fortfarande trodde på kommunismen som idé.

Men jag gläder mig – så uppfattar jag också Siv Holmas inlägg här nu – åt att hon håller med mig om att den som kallar sig kommunist ska vi tillsammans uppmana att ta en historiektion. Vi ska lära av historien.

Anf. 167 SIV HOLMA (v) replik:

Herr talman! Jag tycker att både Hans Wallmark och jag kunde uppmana alla att ta en historiektion och lära sig av historien. Jag tycker också att det är viktigt att man känner till att det inte är någon objektivitet i historien. Som jag försökte beskriva, kanske lite otydligt, är det oftast sgrarna som skriver historien. Det gällde till exempel finska inbördeskriget. Det är då viktigt att man kan belysa saker och ting från olika håll och kanter.

Den bild som jag får är att det säkert var kommunister som for till Sovjet. Men den bild som också blir väldigt tydlig, som man måste sätta in i ett sammanhang, är att det var en massdepression och en stor arbetslöshet i världen av globala mått. Det gjorde att till exempel LKAB forkortade sina arbetstider, och det blev svårare och svårare att försörja sina familjer. Av samma skäl som gör att många flyr eller reser till andra länder för att få ett arbete och kunna bygga en ny framtid fanns här den drivande kraften. Man ska inte bara se fyrkantigt på människor och säga att det var politiska drivkrafter. Politiska drivkrafter är starka, men man måste komma ihåg att det är de sociala drivkrafterna att ta ett arbete och bygga en framtid som dominerar i de här sammanhangen.

Anf. 168 HANS WALLMARK (m) replik:

Herr talman! Även om jag är historiskt intresserad och har försökt läsa lite får jag nog säga pass till Siv Holma när det gäller det finska inbördeskriget och tolkningen av historien.

När det däremot gäller just detta att folk sökte sig från Sverige till Sovjetunionen är det möjligt att man också kan hitta den typen av förklaringsmodeller som Siv Holma har, att det var depression och fattigt. Men det intressanta är varför man valde just Sovjetunionen. Det fanns ju ett antal andra länder som man kunde välja.

Skälet var också att det fanns en ideologisk grund. Man ville till Sovjetunionen därför att det var, vad man trodde, den nya arbetarstaten förkroppsligad. Alla kommunismens ideal och idéer skulle genomföras i Sovjetunionen. Sedan kom de som överlevde hem och kunde då berätta att det som var kommunismens drömland hade slavläger, förtryck, censur och avrättningar. Det är klart att det är och var en oerhört stark kontrast, tror jag, till dem som ideologiskt var övertygade om att kommunismen menade någonting gott.

Det är därför jag tycker att vi ska lära av historien, precis som Siv Holma säger. Jag lär av historien, och jag hoppas att Siv Holma lär av historien. Jag kommer, uppmuntrad av detta, så fort jag träffar på någon som kallar sig kommunist att säga: Lär av historien! Ta en historielektion!

Herr talman! Med de orden yrkar jag än en gång bifall till utskottets förslag till beslut och konstaterar att kulturfolket har varit tappert uthålligt som har lyssnat på Siv Holmas och min replikväxling.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 14 mars.)

12 § Mediefrågor m.m.

Föredrogs
kulturutskottets betänkande 2006/07:KrU3
Mediefrågor m.m.

Förste vice talmannen konstaterade att ingen talare var anmäld.
(Beslut skulle fattas den 14 mars.)

13 § Övergripande kulturfrågor

Föredrogs
kulturutskottets betänkande 2006/07:KrU4
Övergripande kulturfrågor.

Anf. 169 SOLVEIG HELLQUIST (fp):

Herr talman! Nu ska vi debattera kulturutskottets betänkande 2006/07:KrU4, *Övergripande kulturfrågor*.

Prot. 2006/07:70
1 mars

Museer

*Övergripande
kulturfrågor*

Det finns kulturpolitiska mål, mål som handlar om att vi ska värna yttrandefriheten, främja kulturell mångfald, konstnärlig förnyelse och kvalitet, som handlar om att kulturen ska ges förutsättningar att vara en dynamisk, utmanande och obunden kraft i samhället, en kultur som ska främja bildningssträvanden, internationellt kulturutbyte och möten mellan olika kulturer i vårt eget land.

Den här debatten kommer delvis att handla om våra jämlikhetsmål, som innebär att kulturen ska vara ett ovärderligt medel för att levandegöra människors mångfald och okränkbara värde och bidra till att pröva och utmana invanda levnads-, tanke- och kulturmönster och att alla ska få möjlighet till delaktighet i kulturlivet, till kulturupplevelser och till eget skapande.

Utskottet har behandlat 18 motionsyrkanden från den allmänna motionstiden i höstas, och utskottet har avstyrkt samtliga förslag. De avstyrkta motionerna handlar om till exempel förslag som rör prioriteringar av ungas kultur, kultur och hälsa, jämställdhet och HBT-kompetens inom kulturlivet. HBT är en förkortning för homosexuella, bisexuella och transpersoner.

Herr talman! Majoriteten i utskottet står bakom betänkandet i dess helhet. I betänkandet finns fem reservationer och två särskilda yttranden.

Med det överlämnar jag detta betänkande för debatt och så småningom beslut i kammaren.

Anf. 170 SIV HOLMA (v):

Herr talman! Jag yrkar bifall till reservation 4, Feministisk handlingsplan för jämställd kultur m.m., och reservation 2, HBT-kompetens inom kulturlivet.

Herr talman! I *Plats på scen*, betänkande av Kommittén för jämställdhet inom scenkonstområdet, SOU 2006:42, skrivs mycket klokt. I slutordet finns detta:

”Utifrån dagens situation med faktisk ojämställdhet, kan konsten inte sägas vara fri, eftersom förutsättningarna för att skapa konst inte är lika goda för kvinnor som för män. Kommittén anser att konsten blir fri först då förutsättningarna är lika. Så länge friheten inte är lika för män och kvinnor, måste den ständigt återkommande frågan bli: Konstnärlig frihet, för vem?”

Jämställdhetslagen åsidosätts på scenkonstens institutioner med hänvisning till särskilda skäl. Här är kommittén tydlig och menar att det inte finns några konstnärliga eller andra hänsyn som gör att man kan sätta jämställdhetslagen på undantag. Den konstnärliga friheten inskränks inte av ökad jämställdhet. Det blir precis tvärtom. Den konstnärliga friheten ökar. Jämställdhetsmålen på kulturområdet ska handla om att styra resurser, inte styra de konstnärliga processerna.

Slutordet avslutas med följande:

”Förutsättningarna för det kulturpolitiska arbetet måste helt enkelt ändras så att den konstnärliga friheten gäller lika för båda könen. Det är först då som jämställdhet kan verka som obestridd och påverkande kraft inom scenkonstområdet.”

Herr talman! I ett avsnitt i betänkandet, ”Informella nätverk och icke-transparanta beslutsprocesser”, tar man upp informella beslutsprocesser när det gäller repertoarer och nyrekryteringar. I beslutsprocesser som

präglas av informalitet förstärks mäns inflytande på kvinnors bekostnad. När beslut tas i slutna rum gör man som man brukar, och de rådande strukturerna består. Det beskrivs så här i betänkandet: "Informaliteten medverkar således till att reproducera den befintliga ordningen samtidigt som de som faller utanför normen diskrimineras."

De informella nätverken och kontakterna finns i stor utsträckning inom scenkonstområdet, något som Nanna Gillberg och Jenny Lantz betecknar som "Praktiserat broderskap".

Herr talman! I betänkandet konstateras det att kvinnor utgör en högst närvarande majoritet som publik till teatern, dansen och operan medan män i stället utgör en majoritet på ledande poster inom organisationerna samt präglar repertoaren och de erfarenheter som står i fokus där.

I Vänsterpartiets reservation säger vi att utredningen *Plats på scen* utgör ett stort och viktigt steg framåt för att synliggöra maktstrukturer och kvinnors underordning i förhållande till män inom konstområdet. Vi vill gå vidare och ta fram en feministisk handlingsplan för hela kulturområdet. Vi föreslår att regeringen tillsätter en aktionsgrupp liknande den som arbetade inom barnkulturområdet. Aktionsgruppen ska kartlägga kulturlivet ur ett könsmaktsperspektiv både vad gäller dem som skapar kulturutbudet och dem som använder det. Planen ska utmynna i en rad konkreta åtgärder som regeringen bör lägga fram en proposition om.

I samma reservation skriver vi också om att Statens kulturråd bör få i uppdrag att i sin anslagsfördelning uppmuntra verksamheter som främjar interkulturell jämställdhet. Kulturen är ett område där kvinnor och män, flickor och pojkar från olika folkgrupper kan dela med sig av sina erfarenheter också när det gäller jämställdhet mellan könen, maktfördelning och sätt att fungera i vardagen. Någon kanske undrar vad som menas med begreppet "interkulturell". Det betecknar en process i vilken majoritetskulturen och minoritetskulturen samverkar till skillnad från begreppet "mångkultur" som sällan inbegriper majoritetsbefolkningen, endast minoriteten.

Herr talman! När det gäller Vänsterpartiets förslag om HBT-kompetensen inom kulturlivet framhåller vi att de kulturella uttryckssätten har en stor betydelse för att påverka attityder och fördomar. Osynliggörandet gör HBT-personer till icke befintliga personer. Vi lever i ett samhälle där HBT-personer fortfarande osynliggörs, ifrågasätts och tvingas till utanförskap. Eftersom heterosexualiteten fortfarande ses som det normala utgår de flesta människor från att alla i deras omgivning är heterosexuella. De institutioner i samhället som har till uppgift att stödja och stimulera kultur bör uppmärksamma kulturens betydelse för att synliggöra homosexuellas, bisexuellas och transpersoners liv och erfarenheter. Vi vill att Statens kulturråd och andra anslagsgivande institutioner på lämpligt sätt ska verka för att HBT-kompetensen inom kulturlivet förbättras.

Utskottsmajoritetens svar innebär att man i stort sett hänvisar till de kulturpolitiska målen och till att kulturinstitutionerna ska ges frihet att själva utforma sin verksamhet utifrån dessa mål. Svaret är: Goddag yxskaft! Jämför med utskottsmajoritetens svar på föregående avsnitt om barns och ungas rätt till delaktighet i kulturlivet och till eget skapande! Då talas det om regleringsbrev och barnperspektiv. Ja, jag tycker att det är viktigt med barnperspektiv. Men varför tycker man inte från majoritetens sida att HBT-perspektivet eller HBT-kompetensen är viktig?

Herr talman! Menar man allvar med att man, som det står i ett av målen, vill verka för att alla ska få möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser samt till eget skapande? Jag och Vänsterpartiet anser att det är avgörande att öka jämställdheten och förbättra HBT-kompetensen för att detta kulturpolitiska mål ska kunna uppnås.

Anf. 171 ANNE LUDVIGSSON (s):

Herr talman! Jag tycker faktiskt att det är ganska trevligt att stå här och debattera ett sådant viktigt område som kulturen. Så länge det inte är fredagskväll är det väl helt angenämt.

Kultur åt alla är ett klassiskt socialdemokratiskt mål, och Sverige är ett rikt kulturland. Det kan vi nog alla enas om.

Kultur erbjuder nya perspektiv och kunskaper om oss själva, vår historia – det har vi hört tidigare – och vår samtid. Ett samhälle utan konst och humanism är ett tråkigt, kallt och många gånger också farligt samhälle. Det har också historien visat. Kulturen har ett stort egenvärde i ett civiliserat samhälle, liksom den konstnärliga friheten och integriteten, och ska inte styras av marknaden. Kultur är inte en individuell utan en gemensam angelägenhet och ett gemensamt ansvar. Kulturlivet ska vara öppet för nya konstnärliga uttryck och nya sätt att möta och locka publiken. Och grunden för detta är en stark offentligt finansierad kultursektor.

Alla, oavsett var man bor eller vad man tjänar, ska ha rätt att ta del också av en icke kommersiell kultur, och det ska märkas i kulturlivet att Sverige består av människor som har sin bakgrund över hela världen med många språk, traditioner och kulturer.

Den nationella kulturpolitiken är viktig, och dess utformning är av stor betydelse för kulturpolitiken på regional och kommunal nivå. Det här gäller inte minst barn- och ungdomskulturen. I det här betänkandet har vi socialdemokrater en motion, Kr231, som belyser detta och som jag också yrkar bifall till genom reservation nr 1.

De borgerliga partierna gick till val med ett valmanifest utan kultur. Och nuvarande kulturministern uttalade sig i Svenska Dagbladet den 24 augusti: Det är klart att jag hade varit glad om det hade stått mer, inte minst av kosmetiska skäl.

Ja, det är ett märkbart uttalande, tycker jag. Ord kan ju säga mycket.

Men, herr talman, barn och unga har rätt till kultur. Det slås ju fast i artiklarna i barnkonventionen. Vi socialdemokrater ser brister, och vi vet att mer behöver göras för barns och ungdomars rätt till kultur. Och det uppdrag som den socialdemokratiska regeringen gav till kommittén Aktionsgruppen för barnkultur med direktiv att göra en bred översyn av barns och ungas möjlighet till kulturengagemang och till eget skapande och att lämna förslag på hur barnkulturens ställning kunde stärkas var ju ett led i det här arbetet. För att dessutom sätta fokus på frågan om barns och ungas rätt till kultur beslöt också den socialdemokratiska regeringen att barnkultur skulle vara temat under år 2007.

I april 2006 överlämnade Aktionsgruppen för barnkultur sitt slutbetänkande till den dåvarande kulturministern, och utifrån deras analys och förslag påbörjades arbetet för att nå det övergripande målet att långsiktigt stärka kulturens ställning just med hänsyn till barn och ungdomar.

Äldre ungdomar, 19–25 år, kanske ända upp till 29 år, är en grupp som missgynnas. Det belyser Ungdomsstyrelsen i sin rapport *Fokus 06*. Och när vi socialdemokrater får rapporter utifrån betänkanden som vi själva har begärt eller på områden som vi vill belysa extra tar vi dem till oss, och så använder vi dem i vårt arbete. För att då understryka att barnkulturåret också i allra högsta grad skulle involvera ungdomar i den här åldersgruppen, som jag pratar om, beslutade man att året skulle heta Ung kultur 07.

Utifrån det här fick en rad myndigheter och kulturinstitutioner sedan i uppdrag att medverka under året.

Kommuner, landsting, organisationer och det fria kulturlivet inbjöds att medverka. Kulturrådet gavs i uppdrag att samordna insatserna under året, bland annat genom att främja nätverk på barnkulturområdet, föra dialog med de aktörer som medverkar och sprida kunskaper och erfarenhet i syfte att just stärka barns och ungdomars kultur. Vi vet att den borgerliga regeringen ställde in barnkulturåret genom det förslag som fanns i höstbudgeten 2007.

Man kan å barns och ungas vägnar bara beklaga den borgerliga regeringens beslut. Det är mycket engagemang och stor kunskap i hela Kultur-Sverige som nu inte tas till vara. Man kan ha synpunkter på temaår, men de ingår ju, vill jag lova, alltid i en större helhet. De lämnar naturligtvis avtryck både före och efter det speciella året. Så jobbar alla myndigheter. De flesta myndigheter och institutioner välkomnade också det här året.

Vad har den borgerliga regeringen då kommit med i stället? Vad vill den borgerliga regeringen med barn- och ungdomskulturen? Tänker man ta vara på all den kunskap som har tagits fram?

Herr talman! I det här betänkandet finns också motioner som tar upp viktiga frågeställningar som bland annat HBT-kompetens i kulturlivet, jämställd kultur samt kultur och hälsa. Vi har i vårt särskilda yttrande just när det gäller kultur och hälsa påtalat kulturens betydelse i arbetslivet. Det tas också upp i en m-motion. Det tycker jag är väldigt glädjande. Jag hoppas att vi kommer att få se resultat av det.

Närheten till kultur och möjligheten till kulturkonsumtion som en del i vardagen har många positiva effekter för såväl den enskilde som för samarbetsklimatet på arbetsplatsen. Jag vill understryka betydelsen av arbetsplatsbibliotek, inte minst utifrån den senaste tidens rapporter om att vi läser allt färre böcker i Sverige.

Herr talman! Den borgerliga regeringen gör nu tydliga kulturpolitiska omvärderingar. Det har vi sett. Det gäller svenska folkets tillgång till sina museer, stödet till En bok för alla som är under analys, förändringar i a-kassan som försämrar kulturarbetarnas ekonomiska villkor, hanteringen av momsavdraget, för att ta några exempel. Det här är dessutom åtgärder som i allra högsta grad påverkar barns och ungdomars möjlighet att ta del av kulturen.

När det gäller entrén till museerna för ungdomar över 19 år såg vi att den gruppen ungdomar var den som hade missgynnats. När det gäller momspengarna till Cirkus Cirkörs verksamhet säger de där att det är just verksamheten i skolorna som man får minska på och ta bort.

Det pratas mycket om hur viktig kulturen är. Men vad vill den borgerliga regeringen med kulturen och det vi debatterar i dag, ungas kultur? Det vi har sett hittills är inte så imponerande. Eller är ni stolta över det som har hänt? Ska vi förvänta oss mer av den sorten? Eller vad är det vi kan förvänta oss?

Jag ser med spänning fram emot detta.

I detta anförande instämde Margareta Israelsson, Göran Persson i Simrishamn, Anneli Särnblad och Lars Wegendal (alla s).

Anf. 172 SIV HOLMA (v) replik:

Herr talman! Jag kan börja med att säga att jag instämmer i väldigt mycket av den kritik som Anne Ludvigsson riktar mot alliansregeringens kulturpolitik. Den har ju kännetecknats av en hel del floppar. Men orsaken till att jag begär replik är historieskrivningen när det gäller föregående mandatperiods samarbete. Anne Ludvigsson tar upp att det är den socialdemokratiska regeringen som tillsatte barnkulturaktionsgruppen. Det var faktiskt så att vi hade ett samarbete s, v och mp. Vi hade ett 121-punktsprogram, där vi samverkade i just de här frågorna. Jag vill inte ta åt mig äran för något, men jag vill absolut och bestämt framhålla att det var fler partier som var involverade i den här frågan än enbart den socialdemokratiska regeringen.

Anf. 173 ANNE LUDVIGSSON (s) replik:

Herr talman! Jag satt inte i kulturutskottet under förra mandatperioden. Självklart, det är inga svårigheter för mig eller för oss socialdemokrater att bjuda på det. Det är helt okej. Vi jobbade tillsammans på många områden. Jag har inte historien före mig, men det är helt okej. Det köper vi.

Anf. 174 SIV HOLMA (v) replik:

Herr talman! Köp- och säljsystem. Det här handlade ju inte bara om kulturutskottet, utan vi hade ett samarbetsprogram, 121-punktsprogrammet som vi kallade det för. Det var ett samarbete som vi hade skrivit under på mellan dessa tre partier. Det handlade inte bara om kulturutskottet.

Jag är inte långsint av mig, men jag tycker att det är viktigt att man klarlägger de faktiska förhållandena. Så jag hoppas att vi får höra det nästa gång från talarstolen.

Anf. 175 ESABELLE RESHDOUNI (mp):

Herr talman! Vi ska i dag ta ställning till ett par motioner från den allmänna motionstiden. Det finns några motioner som jag vill yrka bifall till. Det är motion Kr237 som handlar om feministisk handlingsplan för jämställd kultur och Kr306 som handlar om kultur för lika värde gällande homosexuella, bisexuella och transpersoner.

Vidare vill jag framhålla motion Kr246 som handlar om kultur och hälsa. Det är en motion som lyfter något mycket viktigt, menar vi i Miljöpartiet de gröna. Det är en motion som är skriven av en moderat men som dessvärre inte blev tillstyrkt av alliansen i kulturutskottet.

Att satsningar på kultur är samhällsekonomiskt lönsamma och ger många positiva effekter även utanför kulturområdet tror jag att de flesta som lyssnar på debatten instämmer i. Förutom att kultur har ett värde i sig är kulturen en skaparkraft som är avgörande för samhällets utveckling och även en viktig komponent i den hållbara tillväxten. Kulturupplevelser har inte bara ett egenvärde utan har också förebyggande och läkande effekt, visar ju många studier. Forskningen visar också att kultur har en avgörande betydelse för folkhälsan och måste därför även ses som ett verktyg i arbetet med att sänka ohälsotalen.

Utifrån det resonemanget vill jag läsa ur rapporten från Folkhälsoinstitutet, *Kultur och hälsa*, från 2005: Kunskapen om kulturens betydelse för hälsa har ökat. Nationella folkhälsokommitténs slutbetänkande *Hälsa på lika villkor* slår fast att det finns vetenskapligt stöd för att kulturaktiviteter kan vara ett värdefullt komplement till rehabilitering och behandling. Nationell och internationell forskning visar att deltagande i kulturella aktiviteter även kan vara hälsofrämjande.

Det finns således både ekonomiska och mänskliga vinster att göra genom att satsa på kultur och genom att se kopplingen mellan kultur och hälsa.

Motionären tar upp projektet Kultur i vården och vården som kultur som Stockholms läns landsting har bedrivit som ett mycket lyckat exempel. Det instämmer jag helt i.

Jag vill också passa på att peka på en annan verksamhet som vänder sig till barn och ungdomar, för som bekant ökar den psykiska ohälsan även i den gruppen. Det är viktigt att uppmärksamma barns och ungdomars behov så att de inte far illa.

Circonova som verksamheten heter är en del av Stockholms läns landstings hälsofrämjande arbete bland barn och unga, en hälso pedagogisk verksamhet i nära samarbete med skolor och kommuner i länet. Verksamheter som Circonova borde vara en självklar upplevelse för alla barn och ungdomar i hela landet. Dessvärre ser det inte ut på det viset, utan fördelningen av kulturutbudet inom och utanför sjukhusen är mycket ojämn i vårt land.

Kulturen borde inte vara en marknadsprodukt utan en del av samhället. En självklar grön linje är att arbeta för att priserna på kultur inte får en selekterande effekt bland barn och ungdomar. Varje människa, oberoende av var hon bor eller vem hon är, ska ha tillgång till kultur.

Miljöpartiet vill att kultur ska vara en självklar del av vården för alla, oberoende av var i Sverige man bor. Vi har därför avsatt 25 miljoner i budgeten för 2007 för hälsofrämjande kultur inom vården, omsorgen och skolan. Vi menar att en sådan viktig fråga inte får prioriteras bort. Vi är förstas medvetna om att 25 miljoner kronor är otillräckligt, men det är dock en grundplåt som också landsting och kommuner kan bidra till. Under alla omständigheter är det mer än vad alliansen förmår, även om de ibland låter som om de är beredda att satsa.

Avslutningsvis står jag bakom alla våra reservationer och yrkar bifall till reservation 3.

Anf. 176 CECILIA MAGNUSSON (m):

Herr talman! Jag tänker bemöta en del av de yrkanden som finns i betänkandet och även reservationerna. Först vill jag dock yrka bifall till utskottets förslaget i betänkandet i dess helhet och avslag på samtliga motioner.

Jag börjar med ungas kultur. Det skulle vara roligt om vi fick en barnkulturdebatt, för det är ju en väldigt viktig fråga. Frågan är också högt prioriterad, både av regeringen och av oss som företräder majoritetspartierna i utskottet, och kommer så att vara. Vi har en gemensam ambition att stärka ungdomskulturen långsiktigt. Det behövs eftersom det socialdemokratiska maktinnehavet präglades av kortsiktighet och projekttänkande. Ett exempel är just det som Anne Ludvigsson tog upp, nämligen barnkulturåret. Där tog man upp detta under ett år, och sedan skulle det aldrig mer göra avtryck. Så tänker inte vi i alliansen, utan det ska vara långsiktighet.

Ett bevis på denna satsning är att vi redan har stärkt barns och ungdomars möjlighet att ha tillgång till kultur genom de 10 miljoner kronor som vi avsatt till de fria scenkonsterna för att öka utbudet av barnkultur. Kulturrådet har också fått som ett mål att integrera barnperspektivet i sina verksamheter. Så har inte fallet varit tidigare. Kulturrådet ska också redovisa till regeringen hur man har givit bidrag till barnkultur och vilka resultat det gett, detta för att följa upp verksamheten. Det har man inte gjort förut; det har vi inte minst hört i dag när vi haft Kulturrådet på besök i utskottet. Dessutom ska Kulturrådet analysera vad som i dag fungerar bra och mindre bra i hela vårt land när det gäller olika kulturdelar, bland annat samarbetet skola–kultur. Detta arbete ska bilda plattform för alliansregeringens fortsatta utveckling av barnkulturen.

Sammanfattningsvis måste jag säga att intentionerna i Thomas Strands motion vida överträffas av de ambitioner som regeringen har på området barnkultur, och det är därför vi avstyrker motionen.

I två motioner uppmärksammas också HBT-frågor. Regeringens utgångspunkt – och det ingår också i de kulturpolitiska målen – är att kulturinstitutionerna ska ha största möjliga frihet att själva utveckla sina verksamheter utan pekpinnar från politiskt håll. Utgångspunkten när det gäller kulturpolitisk bidragsgivning är dock självklart att alla människor, även HBT-personer, ska omfattas av kulturen.

Jag blir lite förskräckt när jag hör att Siv Holma inte kan se skillnad på barn och HBT-personer. Barn är faktiskt omvända. Att jämföra HBT-personer med barn tycker jag nästan är stötande. Men Siv Holma kan säkert få utveckla sina tankar lite bättre om hon så vill.

Vi i majoriteten anser att ansvaret för HBT-kultur, om man säger så, fungerar bra som det gör i dag med Arbetets museum och andra museer. Att koncentrera det till Nordiska museet tycker inte vi är någon bra idé, och därför avstyrker vi den motionen.

Det finns också motioner som tar upp detta med feministisk handlingsplan. Här har vi ju betänkandet *Plats på scen* som just nu remissbehandlas och bereds på departementet. Vi ser fram emot denna beredning och framtida propositioner på området, för det finns mycket att göra. Om man gjorde som Siv Holma med flera vill är jag orolig att man försinkar detta viktiga arbete.

När det gäller den andra delen har ju Kulturrådet redan i dag fått som målsättning att ta fram just det som motionärerna vill, nämligen att man ska ha ett jämställdhets- och mångfaldsperspektiv i sina verksamheter. Den motionen är därmed också tillgodosedd, och därför avstyrker vi den.

Därmed, herr talman, har jag bemött de reservationer som finns och tackar för ordet.

Anf. 177 ANNE LUDVIGSSON (s) replik:

Herr talman! Cecilia och jag verkar vara helt överens om att barns och ungdomars rätt till kultur är viktig. Det är också den vi ska debattera, och det gör vi gärna.

Först måste jag bara göra en kommentar. Som jag sade i mitt anförande hade vi en rad utredningar, rapporter och så vidare som låg och ligger till grund för vår politik, så det var inga kortsiktiga saker. Temaår kan man som sagt diskutera, men temaåret Ung kultur 07 var välplanerat och ingick som ett led i vårt långsiktiga arbete.

Jag sitter själv i flera av de myndigheter som fick detta uppdrag. Jag vet att man i en myndighet kan tycka att det känns jobbigt med de olika uppdrag man får, men jag ser också vilket genomslag detta fick. Det var en mängd myndigheter som skulle jobba tillsammans med detta. Det är klart att det skulle ha betydelse.

Nu kommer vi till frågan: Vad kommer i stället? Barnkulturen är prioriterad, den är en plattform och det finns ambitioner – men hur ser det ut? Vad är alternativet?

Jag vill också passa på att fråga Cecilia Magnusson: Anser du att en nationell kulturpolitik är viktig?

Anf. 178 CECILIA MAGNUSSON (m) replik:

Herr talman! Jag förstår inte riktigt Anne Ludvigssons sista fråga. Hon får gärna upprepa den om hon vill.

Vi har gjort andra bedömningar än den socialdemokratiska regeringen när det gäller barnkulturår och valt att satsa på långsiktighet. Det är därför vi har gett Kulturrådet i uppdrag att se över hur bidragsgivningen ser ut, hur man kan förbättra de delarna, hur effektiv den är och vad det finns för goda respektive dåliga exempel – dels för att vi från en rikshorisont ska kunna göra förändringar, dels för att kommuner ska kunna ta del av andras goda exempel och inte behöva uppfinna hjulet på nytt. Det är bra om vi sprider de goda exemplen.

Det är jätteviktigt att ta reda på hur det ser ut och hur vi kan förbättra. Vi har redan gjort flera saker trots att den nuvarande regeringen inte haft möjlighet att genomföra så mycket eftersom den inte har suttit så många månader.

De tre exemplen i mitt anförande tycker jag bådär väldigt gott. Det är goda exempel på hur det kommer att fortsätta.

Regeringens ambitioner kommer att vida överträffa förslagen i bland annat Thomas Strands motion.

Anf. 179 ANNE LUDVIGSSON (s) replik:

Herr talman! Ja, blir man så mycket klokare av detta? Det talas om att satsa på långsiktighet och om att ta fram en rad underlag. Men det arbetet har ju redan gjorts. Jag hoppas att ni tar vara på alla rapporter och alla

underlag som inte minst kommittén i fråga, Aktionsgruppen för barnkultur, har tagit fram och att ni tar hand om det arbetet och använder det liksom all kunskap som finns ute på myndigheter.

Jag undrar ändå: Vad har man gjort? Vilka tre åtgärder var det fråga om utöver det här med upprioriterat, en plattform och ambitioner? Kan jag lite mer konkret få höra vad som har hänt sedan den borgerliga regeringen tog över just när det gäller barn- och ungdomskulturen?

Anf. 180 CECILIA MAGNUSSON (m) replik:

Herr talman! Under Anne Ludvigssons anförande satt jag och reflekterade över att det är första gången vi i en kulturdebatt här i kammaren hör en socialdemokrat som inte är oroad och som inte är rädd för vad som kommer att hända utan som med intresse ser fram emot vad som kan hända. Det glömde jag att nämna i mitt anförande, men det vill jag gärna betona.

Tre åtgärder nämnde jag. Om Anne Ludvigsson missade dem kan jag upprepa dem. Det var att regeringen har anslagit 10 miljoner kronor långsiktigt per år för den fria scenkonsten – detta då riktat till barn och unga – och att Kulturrådet ska ha som mål att barnperspektivet finns integrerat i alla verksamheter som man har ansvar för och att de ska ta fram den analys som ska bilda en plattform.

Jag kan garantera, Anne Ludvigsson, att regeringen och vi i utskottet kommer att ta vara på all god kompetens och på alla erfarenheter som framkommit när vi ska forma den fortsatta visionen och de fortsatta åtgärderna när det gäller att ge varje barn var som helst i detta land tillgång till god kultur och möjligheter att själv utveckla sitt kulturskapande.

Anf. 181 SIV HOLMA (v) replik:

Herr talman! Jag förstår inte varifrån Cecilia Magnusson fått att jag har svårt att se skillnaden mellan HBT-personer och barn. Jag tycker inte att jag var så otydlig i det jag sade. Jag sade: Det är bra att man har gett Kulturrådet direktivet om att anlägga ett barnperspektiv. Jag är för det.

Varför tycker Cecilia Magnusson inte att HBT-perspektivet och den kompetensen är viktigt?

Om man utgår från det kulturpolitiska mål som Cecilia Magnusson tog upp i sitt anförande och som jag avslutade mitt med – det här med att verka för att alla får möjlighet till delaktighet i kulturlivet och till kulturupplevelser samt till eget skapande – och för att uppnå det målet handlar det naturligtvis även om barn och unga. Men det handlar också om att öka jämställdheten så att vi får en jämnare maktfördelning och ett jämnare inflytande mellan män och kvinnor. Det handlar dessutom om att synliggöra HBT-personerna och om att ha också deras behov för ögonen.

Som jag ser det finns det ingen anledning att ställa de här grupperna mot varandra. Jag vill att Cecilia Magnusson förklarar för mig vad hon menade med det hon sade.

Anf. 182 CECILIA MAGNUSSON (m) replik:

Herr talman! Ja, det är mycket enkelt för mig som företrädare för alliansen att förklara det. Barn har vi ett särskilt ansvar för. Barnen är vår framtid. Dem ska vi särskilt värna både på kommunal nivå och på riks-

nivå. När det gäller kulturen ska vi se till att först och främst barnen får tillgång till en bra och kvalificerad kultur.

Människor med HBT-läggning – om jag får uttrycka mig så – är ofta vuxna människor, myndiga personer, som själva kan välja. När det gäller kulturinstitutionernas möjligheter att vända sig till olika grupper har de friheten att göra det. Vi ska inte komma med pekpinnar när det gäller att vända sig till olika grupper. Det kan gälla gråhåriga. Det kan också gälla sexuell läggning, hudfärg eller vad det nu är. Den friheten ska man ha. Finns det en efterfrågan kommer olika kulturinstitutioner att vända sig till en sådan publik.

Siv Holma, för mig är det alltså väldigt enkelt att se skillnaden och att inse varför det är viktigt att implementera barnperspektivet och att se till att barnkulturen når ut. Men det gäller att ha den konstnärliga friheten när det gäller HBT-området. Det är ingen konst alls. Jag hoppas att mitt svar är klart nog för Siv Holma.

Anf. 183 SIV HOLMA (v) replik:

Herr talman! Jag tror att vi får ta en ordentlig debatt om det här med HBT-kompetens, Cecilia Magnusson. Men jag tror inte att det i det här replikskiftet finns tid för mig att förklara det så att Cecilia Magnusson förstår vad jag menar.

Det finns en annan sak som jag skulle vilja ta upp. Egentligen skulle jag kunna säga så här: Det mål som jag redogjorde för handlade om att verka för att *alla* får en möjlighet. I min värld är alla *alla*, inte bara en del. Det handlar alltså om alla människor, unga som gamla.

Det som allianspartierna oftast tar upp är att det tidigare har varit så projektbaserade åtgärder. Men det var väl ett sätt att kunna få i gång en verksamhet, till exempel detta med att utse år 2007 till ett ungkulturår.

Från Barnkulturkonferensen i Luleå den 19 februari där jag deltog vill jag bara förmedla att människorna på den konferensen – de som arbetar med sådana här frågor inom skola och förskola och kulturarbetare – beklagade att ungkulturåret försvunnit.

I Norrbotten fick vi förslaget om att utnämna nästa år till ett barnkulturår. Det finns alltså ett starkt önskemål från dem som berörs. Det här uppfattar man också som ett sätt att lyfta fram och synliggöra de här frågorna. Det hela har inte kortsiktig karaktär, utan det är fråga om ett sätt att få i gång en process som i alla fall de som håller på med de här frågorna anammat och stöder till väldigt stor del.

Anf. 184 CECILIA MAGNUSSON (m) replik:

Herr talman! Om det kan glädja Siv Holma kan jag tala om att vi är helt överens om att vi om vi säger alla också menar *alla*. Så är fallet.

Om Norrbotten vill ha ett barnkulturår har de alla möjligheter i det avseendet. Det är bara att så att säga utse, skapa och se till och att låta tusen blommor blomma. Varsågod!

I regeringen och alliansen är vi övertygade om att det är långsiktiga åtgärder som är det som ska gälla, inte kortsiktighet och projekttänkande. Det är långsiktighet som vi kommer att jobba med.

Anf. 185 ANDERS ÅKESSON (c):

Herr talman! Det var ju bra att också vi gråhåriga blev omnämnda som en kulturgrupp.

Jag vill passa på tillfället att betona kopplingen kulturupplevelse, kulturutövning och hälsokompetens. I den allmänna kulturdebatten är ofta effekten av att man kopplar samman kulturutövning och kulturupplevelse, med dess effekt av mental påfyllning och därmed bättre hälsa, underskattad. Därför är det bra att det i utskottets ställningstagande, som presenteras i betänkandet, både förklaras vad som görs och uttrycks ambitioner utifrån de skrivna motionerna om vad man ska göra framgent för att koppla samman kultur och hälsa. Där redogörs för de uppdrag som Statens kulturråd har, hur de ska arbeta på bredden samt att de även har ett uppdrag att i dialog med de regionala aktörerna ta upp kopplingen mellan kultur och hälsa inför den framtida kulturpolitiken. Det är bra att man nämner folkbildningsorganisationer, regionala kulturinstitutioner med flera som får uppdraget.

Jag tror, herr talman, att det är så vi får en kulturpolitik ute på fältet. Vi är inte så många i kammaren i kväll och jag är inte heller alldeles säker på att de centrala myndigheternas entusiasm kring projekt av olika slag får den spridning ute på fältet, bland folk, som vi hoppas och som är vår ambition.

Det är angelägna områden som tagits upp i ett par motioner. Jag vill därför säga att i det svar som utskottet lämnat, och som majoriteten står bakom, anges uttryckligen kopplingen mellan kultur och hälsa. Därmed anges en riktning på politikområdet som jag tycker väl svarar mot motionerna. Jag vill yrka bifall till utskottets förslag i betänkandet.

Slutligen, herr talman, kan jag inte låta bli att reflektera över Anne Ludvigssons resonemang kring ungekulturrådet 2007 som något slags politklösning för att något ska hända. Det är kosmetik. Det är klart att man kan få ett antal centrala myndigheter att ställa upp på konferenser, men det är först när våra barn och barnbarn nås av kulturen ute på fältet som vi kan tala om ungekultur. Innan jag hamnade i riksdagen hade jag erfarenhet av att vara regionalt ansvarig för kulturverksamhet. Jag upplevde emellanåt en viss hoppighet och fnattighet i form av projektår som kom och avslutades för att därefter följas av nya. De följdes dock sällan av några resurser.

I förrgår presenterade Mats Svegfors Ansvarskommitténs utredning. Han använde i något sammanhang begreppet pottklippning. Med det menade han att vi ofta gör ett tankefel centralt i det här landet genom att vi utformar en politik tänkt att fungera likadant överallt i landet, ungefär som när man förr klippte barn efter en liten bunke över huvudet som sedan fick passa bra eller dåligt. Ibland, herr talman, tycker jag att övertron på centrala projekt och centralt tänk, liksom bristen på underifrånperspektiv och respekt för att det kan tänkas bra saker såväl i Norrbotten som i Småland, fastän kanske lite olika, präglar debatten.

Anf. 186 ANNE LUDVIGSSON (s) replik:

Herr talman! Jag hade inte tänkt begära replik men Anders Åkesson lockade mig till det genom att tala om barns och ungas kultur.

Häng inte upp er på detta med ungekulturrådet 2007. Vi kan väl en gång för alla klara ut att det var ett led i en långsiktig aktivitet och i en långsik-

tig planering. Jag är inte så negativ till speciella temaår. Ibland är de oerhört viktiga att ta med. Men låt oss lämna det.

Vi är överens om att barn- och ungdomskulturen är viktig, och därför måste jag fråga en sak. Tycker Anders Åkesson att de tre målen som Cecilia Magnusson redogjorde för är framåtsyftande och det som Centerpartiet vill med barn- och ungdomskulturen? När det gäller all den kunskap som jag tidigare pratade om, de rapporter och utredningar som gjorts, undrar jag om Centerpartiet kommer att driva på för att de ska användas eller om det är något helt nytt som ska göras. Är den gamla kunskapen ingenting värd? 10 miljoner långsiktigt till barn- och ungdomskulturen, och även scenkonsten, är väl inte heller särskilt imponerande.

Anf. 187 ANDERS ÅKESSON (c) replik:

Herr talman! Jag upplever nog inte att det är vi i allianspartierna som hängt upp oss på det slopade ungdokulturrådet. Tvärtom var det Anne Ludvigsson som tog upp det i sitt anförande. Det var det som föranledde mig att lite grann reflektera över det.

Den redogörelse som Cecilia Magnusson gav uttryck för är en god grund att fortsätta på. Självklart är det så, som i allt politiskt arbete, att tidigare utredningar och rapporter ligger till grund och används i en fortsatt politikutveckling. Så fungerar ett civiliserat samhälle. Dessutom har alliansregeringen gett uttryck för en total översyn av den kulturpolitik som vi har i landet med tanke på att den nuvarande nationella kulturpolitiken är så pass gammal som från 1974. Det är hög tid att tänka om och tänka nytt. Jag utgår från att det arbete som den gamla regeringen ägnade sig åt, och som den nya ägnar sig åt, kommer att utgöra underlaget.

Jag vill påstå, herr talman, att ur ett regionalt och lokalt perspektiv var borttagandet av de fria entréerna ett av de mest kraftfulla besluten som den nya regeringen fattade och något som jag är utomordentligt nöjd med. Inrättandet av fria entréer på statliga museer innebar, Anne Ludvigsson, en koncentration av ungefär 100 miljoner kronor i kulturresurser till ett antal museer företrädesvis belägna i landets storstadsområden, för att inte säga i Stockholmsområdet. Det i sin tur innebar att motsvarande resurser inom kulturområdet, barnkulturområdet och idrottsområdet allokeras bort. Jag tycker att det var ett utomordentligt bra beslut.

Anf. 188 ANNE LUDVIGSSON (s) replik:

Herr talman! Nu kom vi in på mycket. Vi kom in på museerna fastän de behandlades i den förra debatten.

Att vi lyfte upp ungdokulturrådet 2007 var för att vi tyckte att det var ett bra temaår. Det skulle föra vår politik vidare och vara en del i det långsiktiga arbetet. Nu är det borta, men att vi lyfter upp det gång på gång kanske har att göra med att vi inte ser något alternativ. De tre delarna som vi fick höra om tidigare, och som nu är er politik på barn- och ungdokulturområdet, tycker jag inte är imponerande, men om ni är nöjda så är det helt okej. Det är ni som har regeringsansvaret. Det kanske är så att det är fråga om en mycket långsiktig politik på det här området och att vi därför inte kommer att få se så mycket resultat. Vi väntar på den nya kulturöversynen.

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Övergripande
kulturfrågor*

Sedan har det väl ändå skett kulturöversyner även efter 1974, även om det den gången var fråga om en stor kulturöversyn. Museerna har vi debatterat vid flera tillfällen. Den reformen var mycket framgångsrik, och vi socialdemokrater ville föra den vidare till regional nivå.

Jag undrar emellertid vad ni vill mer långsiktigt och vad Centerpartiet vill med barn- och ungdomskulturen. Det kan väl inte vara tillräckligt med de tre delarna? Vad vill ni göra långsiktigt?

Anf. 189 ANDERS ÅKESSON (c) replik:

Herr talman! När det gäller det långsiktiga arbetet utgår jag från att vi parlamentariskt ska arbeta fram det i kammaren, i utredningar och så vidare. Jag hävdar fortfarande att det är 1974 års kulturpolitiska beslut som ligger till grund för den politik som vi för.

Sedan dess har det varit ett lappverk av regeringar av såväl vår kulör som av den gamla regeringens kulör. Det är hög tid för en total översyn. Det samhälle vi lever i i dag är väsentligt skilt från det samhälle som präglade kultursynen 1974, inte minst mot bakgrund av den föregående debatt som Siv Holma med flera tagit upp om HBT och den mångkultur-bakgrund som finns i vårt svenska samhälle men som inte fanns i början på 70-talet.

Avslutningsvis, Anne Ludvigsson, var 2006 ett mångkulturår instiftat av den socialdemokratiska regeringen. Jag var själv regionalt ansvarig i Kalmar län med bland annat ett regionalt utvecklingsansvar för kulturen. Jag ställde tidigt frågan till de kulturpolitiska tjänstemännen både lokalt och regionalt: Följer det några resurser med det här uppdraget, får vi några resurser för att göra något mer? Svaret var nej.

Det var jätteflott med ett mångkulturår. Det genomfördes säkert jättemånga bra konferenser. Jag är säker på att det gav avtryck och ger avtryck, men det följde inga resurser med det. Det är rätt meningslöst, Anne Ludvigsson, att utropa temaår och inte vara beredd att skicka in resurser.

Fråga inte mig om långsiktighet, men historien är ett fnattande med temaår utan att man skickat med resurser. Jag är övertygad om att vi kommer att kunna bedriva en långt mer långsiktig kulturpolitik med vårt sätt att arbeta.

Anf. 190 DAN KIHLESTRÖM (kd):

Herr talman! Även ett till synes ganska litet betänkande ger anledning till diskussion. Det är spännande så här på kvällskanten. Betänkandet innehåller intressanta och viktiga rubriker, även om det inte är särskilt tjockt.

Jag uppfattar att vi alla är eniga om betydelsen av att prioritera barnens och de ungas kulturaktiviteter. Tyvärr saknar många unga tillgång till kultur med hög kvalitet, bland annat beroende på var man växer upp eller förhållandena i det lokala eller regionala kulturlivet.

Det mesta av kulturarbetet sker på lokal nivå, det ska vi inte glömma bort. I en av motionerna konstaterar motionären att det perspektiv som förstärktes i 1996 års kulturproposition inte fått det genomslag som man hade förväntat.

I det här sammanhanget tycker jag att det är värt att nämna det besök vi hade i dag i utskottet av företrädare för SMOK, Sveriges musik- och kulturskoleråd. De berättade att i landets 282 kommunalt finansierade musik- och kulturskolor finns mer än 380 000 barn och ungdomar. Det gör det troligtvis till den största kultursatsning som finns i landet för barn och ungdomar. Den verksamheten är viktig på många sätt. Men det är självklart viktigt att kultur för barn och ungdomar når en större bredd och når fler.

Det viktiga jag vill säga så här i slutet på debatten är att detta talar för en långsiktig och uthållig politik på området. Det vill i alla fall jag medverka till, och den ambitionen har också alliansregeringen.

Det är bra att Kulturrådet har fått tydliga uppdrag för att stärka barn- och ungdomsperspektivet på olika sätt. Det ser jag som ett förtydligande på området.

Det som jag möjligtvis skulle kunna bidra med i slutet av den här debatten är lite grann om varför det är så viktigt med kultur för våra barn och ungdomar. Det blir lätt så att vi säger att vi ska prioritera de ungas kulturaktiviteter. Det blir som ett mantra, åtminstone för mig. Då kanske man kan stanna upp ett ögonblick. Jag kanske till och med skulle våga nämna att jag själv lärde mig spela gitarr, hyfsat i alla fall, i den kommunala musikskolan. Det har betytt väldigt mycket för mig själv personligen i mitt liv men också tillsammans med andra.

Då är frågan: Varför nu denna satsning på ungas kultur? Vi kan gå tillbaka till FN:s konvention om barns rättigheter, som Sverige har skrivit under och som naturligtvis ställer krav på barns och ungdomars kulturella rättigheter. I den garanteras barn och ungdomar en kulturell identitet. Här formuleras i klartext barns rätt till vila, fritid, lek och rekreation, det vill säga rätten att vara barn.

Vi vet att barns delaktighet i kulturella aktiviteter har stor betydelse för deras emotionella och sociala utveckling. Forskning visar att barn som regelbundet ägnar sig åt någon kulturell verksamhet får större förmåga att känna igen och uttrycka sina känslor. Avgörande för att förstå andras känslor, att känna empati, är att barnets kommunikativa kompetens utvecklas.

När vi ska fortsätta att utveckla en kulturpolitik för barn är det lätt att fokusera alltför starkt på kultur för barn, alltså kultur som är formulerad av oss vuxna för barn. Det är de vuxna som sätter dagordningen och som styr barnens skapande. Vi glömmer lätt barnens egna kulturella uttryck, barns kultur. Det lilla barnet har en naturlig fallenhet för att uttrycka sig genom berättelser och teckningar, genom sång och dans. Barnens egen kultur måste tas till vara. Barn som ges möjlighet att utveckla sin egen kultur stärker sin fantasi och självkänsla.

Barn måste under uppväxten ges möjlighet att ta del av och delta i olika kulturella aktiviteter. Vi måste se till att barns eget skapande kombineras med ett rikt utbud av kulturella aktiviteter för barn. Det är vägle- dande för mig i mitt fortsatta engagemang och arbete på det här området.

Till slut yrkar jag bifall till utskottets förslag i betänkandet och avslag på reservationerna.

Anf. 191 PER BOLUND (mp):

Herr talman! Jag har tagit plats här i talarstolen för att yrka bifall till min motion Kr238 om offentlig kontroll av namnlängden.

Man kan fråga sig varför jag tycker att frågan om namnsdagar är så viktig att jag är villig att stå här kl. 20 en torsdagskväll i stället för att vara hemma med min familj. Anledningen är att jag anser att den namnlängd som vi har i dag och som styr vilka namnsdagar som firas i Sverige är en form av indirekt strukturell diskriminering som jag inte kan acceptera.

Det stora problemet med dagens namnlängd är att den inte på något sätt reflekterar den stora förändring som har skett av Sverige under de senaste 30–40 åren. Sverige har faktiskt gått från att vara ett homogent samhälle i huvudsak till att vara ett mångkulturellt samhälle. Vi har haft en väldigt stor invandring. I dagsläget är det mer än 20 procent av befolkningen som antingen är födda i ett annat land eller som har en förälder som är född i ett annat land.

Det är framför allt historiska skäl som avgör vilka namn som finns i namnlängden och inte vilka namn som är vanliga här i landet.

För att ta några exempel, som också nämns i motionen, finns det nästan 10 000 män i Sverige som har förnamnet Ali och över 4 000 män som har förnamnet Muhammed. Trots att det är så många finns de inte med i namnlängden över huvud taget. Samtidigt finns det andra namn som helt och hållet har tappat sin anknytning till den svenska befolkningen och som väldigt få heter. Till exempel är det bara ett tiotal personer som använder Volmar som förstanamn och 22 personer som använder Anselm som tilltalsnamn här i landet. Ändå har de namnsdagar och finns med i namnlängden till skillnad från de tiotusentals andra som inte får vara med och fira namnsdagar.

Samma sak gäller på den kvinnliga sidan. Kvinnor som har flyttat till det här landet har inte möjlighet att fira namnsdag, medan många kvinnonamn finns kvar i almanackan fast de inte längre är representerade bland det svenska folket.

Att konsekvent utesluta utlandsklingande namn från namnlängden samtidigt som gamla namn finns med måste ses som ett uttryck för strukturell diskriminering. Det kan inte ses på något annat sätt. Jag vill här poängtera, för att inte reta upp Svenska Akademien och för att kanske inte namnet Per ska strykas vid nästa revision av namnlängden, att jag inte misstänker att Svenska Akademien medvetet diskriminerar människor med utländska namn.

Jag konstaterar bara att de urvalskriterier som har använts för att sätta upp namnlängden, säkert med de bästa motiv i världen för ögonen, leder till att man utesluter en stor del av svenska folket från traditionen att fira namnsdag. Det är en tradition som går tillbaka till medeltiden och som många människor i Sverige uppskattar.

Är då rätten att fira namnsdag så viktig att det är värt att stå här och debattera den? Finns det inte andra mänskliga rättigheter som är viktigare och borde lyftas upp före denna?

Jo, absolut. Det kan jag hålla med om. Men om man som jag vill ha ett samhälle utan varje form av diskriminering måste man arbeta både i det stora och i det lilla. Att i Sverige ha en sådan diskriminering som urvalet i namnlängden faktiskt utgör tycker jag inte är acceptabelt.

Man kan fråga sig om det här är en fråga om diskriminering. Man kan då gå tillbaka till de internationella konventioner som Sverige har skrivit under angående diskriminering. I EG-direktivet om genomförandet av principen om likabehandling av personer oavsett ras eller etniskt ursprung säger man att det inte får förekomma någon direkt eller indirekt diskriminering på grund av ras eller etniskt ursprung.

Vad är då en indirekt diskriminering?

Det anses förekomma när en skenbart neutral bestämmelse eller ett skenbart neutralt kriterium eller förhållningssätt särskilt missgynnar personer av en viss ras eller av ett visst etniskt ursprung jämfört med andra personer.

Vårt förslag är att man ska gå över till att framför allt se till hur vanligt ett namn är bland svenska folket för att avgöra om det ska vara med i namnlängden och inte se till historiska skäl som man har gjort hittills.

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 14 mars.)

Prot. 2006/07:70

1 mars

*Övergripande
kulturfrågor*

14 § Idrottsfrågor

Idrottsfrågor

Föredrogs
kulturutskottets betänkande 2006/07:KrU5
Idrottsfrågor.

Anf. 192 ANNE MARIE BRODÉN (m):

Herr talman! Jag ska inleda debatten om kulturutskottets betänkande 2006/07:KrU5. Betänkandet handlar om idrottsfrågor. I betänkandet behandlas 23 motionsyrkanden om idrottsfrågor som är väckta under den allmänna motionstiden.

Några motioner tar upp frågor som handlar om breddidrotten och att stöd ska ges i första hand till breddidrott för barn och ungdomar och flickor och pojkar. Någon motion handlar om jämställdhet och att man ska ge damidrotten bättre villkor. Fem motioner handlar om stora idrotts-evenemang, bland annat lyfter man upp att Sverige ska ansöka om olympiska vinterspel i Åre och Östersund. Några motioner handlar om kampsport. Vi har motioner som handlar om HBT-frågorna och hur man ska bekämpa diskriminering inom idrotten. En motion handlar om att förbjuda bolagisering inom idrotten. En motion handlar om ersättning av skador i samband med landskampsmatcher.

Samtliga motioner avstyrks av majoriteten i utskottet. I betänkandet finns det fyra reservationer och två särskilda yttranden.

Jag lämnar härmed över betänkandet till kammarens ledamöter för debatt.

Anf. 193 LARS WEGENDAL (s):

Herr talman! För oss socialdemokrater är idrottspolitiken en viktig del av folkrörelsepolitiken. Svenska folkrörelsemodellen med lokala föreningar, ideellt engagemang och ett demokratiskt arbetssätt är grunden för den svenska idrottsrörelsen. Den har en bred verksamhet som är värdefull både för enskilda människor och deras välbefinnande och för samhället som helhet ur ett folkhälsoperspektiv.

Idrottsrörelsen har också en viktig funktion att fylla när det gäller att skapa demokratisk delaktighet. Den är en fantastisk mötesplats för personer med olika etnisk och kulturell bakgrund.

Att idrottsrörelsen omfattar så mycket som 3 ½ miljon medlemmar i över 20 000 idrottsföreningar och att den har nära 650 000 ideella ledare innebär ju att idrotten är närvarande i hela landet, på alla tänkbara orter och med alla tänkbara idrotter.

Herr talman! Så här i vår första idrottspolitiska debatt under den här mandatperioden kan jag konstatera att högeralliansens första budget speglar vad vi socialdemokrater lovade i vårt valmanifest. Det är naturligtvis bra, men jag kan inte låta bli att nämna att högeralliansens förslag uttrycktes först efter det att vi socialdemokrater presenterat vårt valmanifest. Dessförinnan låg till exempel Moderaternas löften på halva det belopp som man nu anslår över budget och Svenska Spels överskott.

Jag ska naturligtvis inte klaga på att högeralliansen kopierar de goda förslag som vi socialdemokrater för fram, men jag kommer lite senare i anförandet att lyfta fram ytterligare något förslag som alliansen missat i sin iver att framstå som goda socialdemokrater. Det finns all tid i världen att ansluta sig även till detta förslag.

Herr talman! Inför den förra mandatperioden lanserade vi socialdemokrater en enorm satsning på idrottspolitikens område. Genom ett handslag med idrotten och 1 miljard kronor gav vi idrotten möjlighet att under mandatperioden öppna dörrarna för flera till idrotten, att satsa mer på tjejers idrottande, att hålla tillbaka avgifterna, att öppna för ett samarbete mellan idrott och skola och att dessutom stödja idrotten i kampen mot alkohol och narkotika. Det var en satsning vars innehåll idrotten själv formulerade. Den gäller fram till juni detta år. Enbart under år tre av Handslaget har det varit mer än 500 000 deltagare. Sedan starten år 2004 har drygt 8 000 föreningar deltagit i drygt 23 000 satsningar. 75 procent av alla barn- och ungdomsföreningar som får lokalt aktivitetsstöd har deltagit.

Nu funderar man naturligtvis över fortsättningen. Hur ser ni i högeralliansen på andra generationens handslag? Hur ser ni på att ta till vara alla de fantastiska idéer som föddes under den förra mandatperioden? När har ni tänkt presentera en idrottspolitik?

På regeringens hemsida kan jag inte se något annat än det som vi alltid har varit överens om, nämligen idrottens självständighet, antidopningsarbetet och idrottens roll i folkhälsoarbetet.

Herr talman! Vissa frågor ser vi socialdemokrater som viktiga inför de kommande åren. En av dem är att göra idrottens finansiering förutsägbar och att förenkla idrottens skatteregler. Det är frågor som är kopplade både till inkomster från spel- och lotteriverksamheter och till den skatteutredning för idrottens område som lade sitt förslag förra året.

Det finns frågor kring idrott och integration som måste stärkas i vårt numera mångkulturella samhälle. Vi har frågan om idrottens ansvar för att tjejer och killar ska ha samma möjligheter att utöva idrott. Vi har den ständiga frågan om balans mellan bredd- och elitidrott. Vi har den tidigare nämnda folkhälsofrågan, inte minst för barn och ungdomar. Avslutningsvis ser vi socialdemokrater frågan om att alla ska vara med som viktig.

Idrotten måste verkligen anstränga sig för att även han eller hon som blir stående vid sidan om när lagen är valda eller som inte förmår att prestera det yttersta idrottsliga resultatet får en meningsfylld roll inom idrotten som ledare, som tränare eller kanske som materialförvaltare.

Herr talman! Vi socialdemokrater lyfter fram några viktiga frågor i två särskilda yttranden i dagens betänkande.

Vi menar först och främst att idrotten liksom samhället i övrigt måste bli bättre på att visa upp ett accepterande av människors olika sexuella läggning. Människor inom idrottsrörelsen måste våga vara öppna med sin sexuella läggning utan att känna oro för trakasserier.

I ett annat särskilt yttrande lyfter vi fram frågan om ersättningar i samband med landskamper i fotboll. Bakgrunden är att några av de största klubbarna i Europa valt att kräva skadestånd för spelare som blivit skadade när de har deltagit i landskamper. Om dessa skadeståndskrav skulle gå igenom kommer det att innebära att länder kommer att välja att inte låta de bästa spelarna medverka i landskamper, vilket naturligtvis kommer att utarma det internationella utbytet. Vi vill med vårt särskilda yttrande göra regeringen uppmärksam på detta problem och att regeringen i sina kontakter med idrotten medverkar till att en sådan utveckling förhindras.

Vi socialdemokrater har i detta betänkande en reservation, reservation 3, som jag yrkar bifall till. Denna reservation handlar om att vi socialdemokrater vill att regeringen arbetar fram en långsiktig strategi för att möjliggöra att Sverige i ökad utsträckning ska kunna arrangera stora internationella idrottsevenemang. Vi är fullt medvetna om att den utredning som den socialdemokratiska regeringen tillsatte ska avlämna sitt betänkande i närtid. Men trots detta menar vi att det som regeringen har lyckats åstadkomma under de dryga fyra månader som man har regerat är riktigt riktigt dåligt. Vi har missat möjligheter att konkurrera om ett kommande friidrotts-VM, och regeringen har sagt nej till att ekonomiskt bidra till det nyss avslutade alpina VM:et i Åre. Av det skälet menar vi socialdemokrater att det finns all anledning i världen att mana på regeringen att snabbt åstadkomma en långsiktig strategi.

Herr talman! I dessa frågor krävs krafttag och det snabbt, så att inte fler idrottsförbund tvingas dra tillbaka sitt intresse för att anordna kommande evenemang. Och jag är övertygad om att det är viktigt att vi når en samsyn partierna emellan i detta statliga engagemang, inte minst för att löftena ska hålla över mandatperioden. Vi gör gärna det även för framtiden trots våra dåliga erfarenheter vad gäller pensionsöverenskommelser, public service-överenskommelser och annat.

I detta anförande instämde Margareta Israelsson, Anne Ludvigsson, Göran Persson i Simrishamn och Anneli Särnblad (alla s).

Anf. 194 SIV HOLMA (v):

Herr talman! Egentligen skulle Torbjörn Björlund hålla detta anförande, men han fick tyvärr förhinder. Därför tänker jag faktiskt läsa upp det som han hade tänkt säga till kammaren.

Herr talman! Jag är övertygad om att alla vi som deltar i denna debatt är eniga om att idrotten i dag har en stor betydelse för samhället. Däremot är jag inte säker på att vi har samma bild av hur idrotten ser ut och hur vi bäst hjälper idrotten att utvecklas. I det här inlägget ska jag försöka redovisa lite grann hur Vänsterpartiet ser på idrottsfrågorna.

Jag vill börja med att yrka bifall till reservation 4 från Vänsterpartiet och Miljöpartiet som handlar om just det som Lars Wegendal var inne på, men Socialdemokraterna har valt att göra ett särskilt yttrande. Det handlar om hur idrotten arbetar med HBT-frågor. Jag står bakom de övriga reservationerna från Vänsterpartiet, men yrkar bifall endast till denna reservation.

I betänkandet beskrivs idrottens viktigaste uppgift, att bejaka och utveckla breddidrotten, framför allt barn- och ungdomsidrotten. Det här är något som samhället också ställer som krav, som en motprestation, på idrottsrörelsen. Tyvärr är det inte alltid som idrotten lyckas med detta. Ett idogt arbete behövs hela tiden för att idrotten ska säkerställa att man ger alla barn och ungdomar möjlighet att delta i idrottslig verksamhet på föreningsnivå. Samspelet mellan den offentliga sektorn och idrotten är då central, inte minst för att kanalisera pengar till de grupper som behöver mest stöd.

Detta påverkar i allra högsta grad jämställdheten. Precis som i samhället i övrigt är kvinnor och flickor diskriminerade, inte överallt och inte hela tiden, men totalt sett behöver idrotten arbeta med att jämna ut förutsättningarna för kvinnor och flickor jämfört med män och pojkar, inte minst när det gäller att se till att fler kvinnor får och tar chansen att sätta sig i styrelser och andra ledande positioner.

Stora idrottsevenemang är alltid intressanta att följa både på tv och live. Det är dock ibland ett vågspel att arrangera sådana. Ska man ge garantier från statligt håll för till exempel ett OS behöver det genomlysas mycket noggrant innan man kan ge sådana. Svårast är att få fram uppgifter om hur mycket samhället kan tjäna på det i form av ökad handel med mera. Vänsterpartiet anser att vi ska vara positivt inställda till att arrangera stora evenemang men med vissa förbehåll för svårigheterna att fastställa hur mycket det genererar tillbaka.

Att proffsboxning åter är tillåtet i Sverige ställer sig Vänsterpartiet tveksamt till. Med den nya kampsportslagen kan detta dock vara positivt i de fall som man kan sätta press på bra regelverk för skydd med mera. En aspekt som dock gör att det fortfarande finns frågetecken är misstankarna som i många år har följt den professionella boxningen, nämligen risken för korruption och ekonomiska oegentligheter.

Något som idrotten definitivt behöver arbeta med är kunskapen om HBT-frågor och motarbetande av den diskriminering som fortfarande finns. Trots det arbete som i dag läggs ned inom idrotten behövs en intensifiering av det arbetet. På samma sätt som i det övriga samhället förekommer det alltför mycket diskriminering av homosexuella, bisexuella och transpersoner, och kunskapen är fortfarande för dålig.

Ett bekymmer inom idrotten är den utökade kommersialiseringen. Den allra största delen av idrottsrörelsen är helt beroende av offentligt stöd och ideella insatser. Det tycker vi i Vänsterpartiet är bra. Vi har tidigare, bland annat i budgetdebatten före jul, hävdad att reglerna för fördelningen av överskottet från Svenska Spel behöver ses över. Om den nya regeringen också avreglerar spelmarknaden blir hotet ännu större. Mindre pengar kommer att tillfalla idrottsrörelsen. Vi behöver därför förändra fördelningen av de statliga bidragen och lägga in dem i den vanliga budgeten, naturligtvis samma summor eller mer, och helt avstå från tilldelningen från Svenska Spel. Samma kriterier ska gälla för tilldelningen men med en säkrare situation för idrottsrörelsen.

Slutligen: Den icke-kommersiella idrotten behöver fortsatt stöd från den offentliga sektorn. Vänsterpartiets linje är att man ska främja möjligheterna för deltagande i idrott, framför allt för alla barn och ungdomar genom att bidra med resurser till de breddinriktade verksamheterna i första hand. Där är framför allt kommunernas bidrag, som är mycket större än statens, viktiga. Kommunerna har ett särskilt ansvar att främst tillhandahålla anläggningar med tillgänglighet för dem som annars skulle ha svårt att få möjlighet att idrotta. En självständig idrottsrörelse som samarbetar med det offentliga är den bästa garantin för att så kan ske.

Anf. 195 GUNVOR G ERICSON (mp):

Herr talman! Den största folkrörelsen i Sverige är den samlade idrottsrörelsen med närmare 3 miljoner medlemmar. Idrottsrörelsen är viktig för hela Sverige. Den bidrar till folkhälsa inte bara genom främjande av fysisk aktivitet, utan minst lika viktigt för hälsan är att få delta i föreningsaktiviteterna, att jobba i grupp etcetera. Det främjar det första målområdet i de nationella folkhälsomål som riksdagen faktiskt har antagit, det vill säga delaktighet och inflytande i samhället.

Idrottsrörelsen är en del av samhället, så de negativa strukturer som finns i samhället syns även inom idrotten: könsmaksordning, diskriminering, våld, alkohol och droger. Därför är det extra viktigt att statens stöd till idrotten främjar alla de goda krafter som finns. Att idrotten har en könsdimension kan vi se inte minst här i dag. Från början var det sex män och jag själv anmälde till debatten, förutom föredragande.

Vanan av rörelse och motion grundläggs tidigt. De som börjar idrotta som barn eller ungdomar behåller sina motionsvanor även i vuxen ålder. Av utskottets svar på Miljöpartiets motion kan man utläsa att 38 procent av stödet till idrotten inte går till barn- och ungdomsidrott utan till tävlingsidrott. Elitidrotten finansierar visserligen till stor del sig själv, men barn- och ungdomsidrott gör inte det. Miljöpartiet anser att statens stöd till idrotten i högre grad borde gå just till flick-, pojk- och breddidrott. Till breddidrotten räknar vi också handikapp-, korp- och motionsidrott.

Bidragen till lokal barn- och ungdomsverksamhet har också ändrats. Anslagsposten i statens budget har minskat från 88,4 miljoner till noll kronor sedan 2002. I stället finansieras stödet till lokal barn- och ungdomsverksamhet i sin helhet med medel från Svenska Spel. Det gör idrotten beroende av spel, ett slags dubbelmoral av staten. Öka spelandet och därmed risken för missbruk!

Nyligen föreslog idrotts- och kulturministern att spelpengar skulle finansiera kulturcheckar och att det skulle tas av idrottspengarna. Det är lovvärt med kulturcheckar, men de ska inte finansieras med spelpengar och inte heller ställas mot idrotten.

Den som inte avsätter tid för fysisk aktivitet i dag måste i framtiden avsätta sin tid för sjukdom. Det sade sir Edward Stanley 1876. Nog så sant även hundra år senare. Idrotten är en del i en hållbar samhällsutveckling, men vi skulle kunna göra betydligt mycket mer.

Ett VM eller annat stort arrangemang kan utveckla en stads ekonomi i en mer hållbar riktning, bort från varuproduktion och mot mer av upplevelseindustri. Det har också betydelse för klimat- och miljöbelastningen. Men det innebär också en risk med skattebetalarnas pengar om kommun eller stat ska vara medfinansier, pengar som ställs mot prioriteringar inom vården och skolan. Fördelar finns dock.

Turismen kan inte flyttas i väg från en stad lika lätt som produktion av varor. Dessutom skapas många jobb i den branschen, inte minst för personer med kortare utbildning.

Friidrotts-EM i somras lanserades som det minst miljöbelastande EM:et någonsin, ett fokus som behövs om samhället ska vara med och finansiera.

Ännu brukar det inte låta så bland dem som ansöker. Ej heller har det varit ett tydligt uppdrag i det tilläggsdirektiv som regeringen gav till den särskilda utredare som i slutet av april ska redovisa sitt uppdrag om alternativa modeller för ytterligare gemensamma marknadsföringsinsatser. Ska staten vara med och finansiera finns det möjlighet till ett vinna-vinna-koncept om man vågar tänka nytt.

Är ni i de moderatledda regeringspartierna beredda att stödja arrangemang och koppla det till miljöutveckling? Socialdemokraterna med Lars Wegendal tog ju upp de stora arrangemangen i sitt tidigare anförande. Skulle ni kunna tänka er att koppla arrangemang till den typen av krav för att staten ska vara med och finansiera?

Likasa är det viktigt att jobba med antidiskriminering. Det hör också en hållbar samhällsutveckling till. Det handlar om att man kan få vara den man är och att idrott ges lika förutsättningar oavsett om det är tjejer eller killar, funktionshindrade eller ej som utövar sin idrott.

Studier har visat att det bland en del grupper är vanligare med stillasittande fritid än bland andra. Det är till exempelvis vanligare att lågutbildade inte motionerar på sin fritid än högutbildade. Som exempel på ändrade strukturer för att främja fysisk aktivitet kan jag nämna att man i en del kommuner har infört speciella tider för kvinnor att besöka badhus. Det har också Handslagspengar använts till, vilket är positivt. Ett annat exempel är satsningar där man har haft grupper av kvinnor som har lärt sig cykla. Det är bra exempel på aktiviteter som även kan motverka utanförskap i samhället. Att motverka direkt, indirekt och strukturell diskriminering gentemot personer med annan härkomst än svensk är också alltid en viktig faktor för att utveckla idrottsrörelsen.

Inom idrottsrörelsen är heteronormativiteten av tradition mycket stark. Homosexuella idrottare törs inte berätta om sin läggning av rädsla för att missa en plats i laget eller ett uppdrag som tränare. Inom såväl poliskåren som det militära har det bildats HBT-nätverk. Situationen i

idrottsrörelsen är sådan att HBT-frågorna bör uppmärksammas betydligt mer än vad som har varit fallet hittills.

När regeringen i maj 2003 gav Riksidrottsförbundet i uppdrag att vara nationellt samordningsorgan för Europeiska rådet för utbildning genom idrott pekade regeringen särskilt på att värdar för genomförande av uppdrag skulle ta ställning mot homofobin. Det var välkommet. Men det behöver göras mer.

Nästan alla unga människor passerar idrotten under sin uppväxt. Därför är det viktigt att den tillsammans med skolan har en viktig del i den sociala fostran. Det är också viktigt att idrottsrörelsen på samma sätt som skolan arbetar målmedvetet och aktivt med HBT-frågorna.

Det är bra att Riksidrottsförbundet har tagit fram en policy och en handlingsplan mot diskriminering och trakasserier på grund av sexuell läggning för att därmed uppmärksamma de homosexuella situation inom idrottsrörelsen. Där ges exempel på frågeställningar som är viktiga att diskutera i utbildningen av ledare, tränare och aktiva på alla nivåer. Tränarens sociala roll som förebild och dennes uppförande, jargong och språk bör uppmärksammas. Detta ser Miljöpartiet som ett mycket viktigt fokus, ett fokus på de homosexuella individer som finns.

Ett sätt att stärka arbetet mot diskriminering på grund av sexuell läggning är att införa ett krav på att de nationella idrottsförbunden ska redovisa hur man bekämpar homofobi och diskriminering för att få statliga medel. Miljöpartiet anser också att de nationella idrottsförbunden bör upprätta en egen policy på området.

Självklart står jag bakom samtliga Miljöpartiets reservationer, men för att vinna tid i kammaren yrkar jag bifall till endast reservation 4.

Anf. 196 GÖRAN MONTAN (m):

Herr talman! Att komma in sent i debatten och som femte talare när det gäller idrottsfrågorna kommer säkerligen att innebära en del upprepningar. Idrotten är någonting som angår oss alla. Det är också en folkrörelse som har gamla anor och som naturligtvis både har påverkat samhället och påverkats av oss i samhället.

Jag ska börja med att konstatera att det har lämnats in 23 motionsyrkanden om idrottsfrågor. Jag yrkar avslag på samtliga och samtidigt bifall till utskottets förslag till beslut.

Det har sagts tidigare och jag säger det igen, idrottsrörelsen omfattar minst 3,5 miljoner människor i Sverige. Det är en imponerande siffra. Nästan alla svenskar har någon gång i sitt liv kommit i kontakt med idrott. Dess betydelse för folkhälsan har det talats om, och den är naturligtvis enorm. Men inte heller den fostrande betydelsen för ungdomar ska underskattas. Inom idrotten får barn och ungdomar möjlighet att lära sig att ta hänsyn och samarbeta, och de får en insyn i föreningsarbetet.

Hela denna gigantiska folkrörelse skulle inte fungera utan att tiotusentals volontärer engagerade sig. Sedan ett antal år har dock den situationen tyvärr försämrats. Jag är oroad över att inställningen till frivilligt oavlönat arbete förändrats över tid. Delvis kan detta säkert förklaras med att människors liv blivit så hektiskt att det inte längre finns ledig tid att lägga på frivilligt arbete.

Idrott berör nästan alla. Den som till äventyrs inte idrottar själv konsumerar sport från läktarplats eller från tv-soffan. Det är därför naturligt

att samhället engagerar sig i form av ekonomiskt stöd till idrotten. Regeringen visar tydligt genom att allokera ytterligare en halv miljard kronor hur viktig denna fråga är. Två tredjedelar av de pengar – det har också nämnts förut – som idrotten får på sammanlagt 1,8 miljarder går till barn- och ungdomsidrotten.

Det talades här just om att det lämnar 38 procent som inte går till ungdom. Det är en sanning med modifikation, eftersom de 38 procenten går till tävlingsidrott. Det innefattar förutom eliten också ungdomstävlingssidrotten. Jag har inte några klara siffror på hur de 38 procenten ska brytas upp, men det är inte riktigt så enkelt. I de motioner som det finns reservationer för är breddidrotten en av frågorna.

Låt mig först konstatera att vi moderater tycker att det är bra att idrottsrörelsen har stor bestämmanderätt över hur de pengar som de får ska användas.

Jämställdheten är också en fråga som berörs i ett antal motioner, och den tar vi väldigt allvarligt på. Inte minst inom idrotten är det, som har sagts här tidigare, påtagligt att det arbetet inte på långa vägar är slutfört. Det finns en utredning som arbetar och som har fått ett tilläggsdirektiv som ska innefatta också jämställdhetsperspektivet. Den ska läggas fram i maj 2008.

I det sammanhanget är det också viktigt att beröra HBT-frågorna. Vi moderater tycker att det är av yttersta vikt att en folkrörelse som idrotten ska innefatta och välkomna alla. Likaväl som det inte ska ha någon betydelse om du är kvinna eller man eller var du kommer ifrån ska det heller inte spela någon roll vilken sexuell läggning du har. Tyvärr räcker inte detta konstaterande, utan det behövs mycket mer av upplysning och opinionsskapande för att få en tydlig förändring till stånd.

Riksidrottsförbundet har de senaste åren varit mycket aktivt på det här området, och det arbetet kommer att fortsätta med regeringens fulla stöd. Med hänsyn till det arbete som bedrivs finner vi inte att det finns någon anledning att tillstyrka de här motionerna.

I frågan om de stora idrottsevenemangen tror jag inte att det i grunden råder några större åsiktsskillnader mellan regeringen och oppositionen. Herr talman! Det är självklart att det vore bra om Sverige kunde arrangera stora idrottsevenemang. Det här är en fråga som i allra högsta grad påverkar många områden i samhället. Regeringsdeklarationen innehåller mycket riktigt ett uttalande just om den saken. För att komma till rätta med alla frågeställningar har regeringen givit den utredning som tillsattes förra året och som skulle föreslå alternativa modeller för ytterligare gemensamma marknadsföringsinsatser för Sverige tilläggsdirektiv, för att utreda just förutsättningarna för att ställa ut statliga ekonomiska garantier till stora evenemang inom bland annat kultur- och idrottssektorn. Utredningen ska redovisa sitt uppdrag den 30 april.

Eftersom jag har haft förmånen att lyssna på de tidigare inläggen kan jag redan nu, med tanke på att jag har några minuter kvar, säga vad mitt parti och alliansen har för inställning.

Handslaget – jag vill hålla med om att det var ett alldeles utomordentligt beslut av den förra regeringen. Initiativet kom från idrottsrörelsen, och det är idrottsrörelsen själv som i allra högsta grad, genom sin utformning av Handslaget, har medverkat till att det har blivit en sådan succé. Regeringen har inte för avsikt att avbryta detta arbete. Tvärtom

kommer vi att stimulera Riksidrottsförbundet och idrottsrörelsen att utarbeta en fortsättning på det arbete som har gjorts.

När det gäller att vi försatt en chans att vara med och konkurrera om friidrotts-VM har jag varit uppe och debatterat just den frågan tidigare. Det fanns ju flera aspekter på det, bland annat ansökan till regeringen och den enorma storleken på det bidrag som söktes. Alla de sakerna bidrog också till att det ansågs väldigt viktigt att avvakta den utredning som kommer. Vi hoppas att den ska kunna ge oss vägledning för hur vi ska kunna stödja ansökningar om väldigt stora arrangemang i framtiden.

Jag har redan yrkat bifall till utskottets förslag till beslut, men för säkerhets skull gör jag det en gång till.

Anf. 197 GUNVOR G ERICSON (mp) replik:

Herr talman! Göran Montan sade i sitt inlägg: Jämställdheten tar vi allvarligt på. Men jag hörde inte speciellt mycket om vilka insatser eller åtgärder Moderaterna vill göra. Det är den ena frågan jag har.

Den andra frågan handlar om synen på stora arrangemang. Jag tog i mitt inledningsanförande upp att om Sverige ska ha sådana här stora arrangemang och vi ska ställa ut statliga medel, antingen i form av garantier eller som direkta stöd, skulle det vara intressant att se på vilket sätt man ska göra det. Är det bara att ge pengarna rakt av? Eller skulle man kunna nyttja det här för att se en potential att komma ifrån en del varuproduktion och i stället utveckla tjänsteproduktion? Det här kan faktiskt ses som en tjänsteproduktion. Man skulle kunna se det här som en möjlighet till miljöutveckling i samband med den här typen av stora arrangemang.

I regeringsdeklarationen nämndes inte någonting om den här typen av tänk, att man skulle kunna använda de här stora arrangemangen. Göteborg använde friidrotts-EM som ett sätt att bygga ut och lära sig att arrangera stora saker men också tänka på miljön. Tänk om man hade gjort det i Åre! Då hade man inte behövt ha stora dieselaggregat med elgeneratorer som gick för att spruta in värme.

Anf. 198 GÖRAN MONTAN (m) replik:

Herr talman! Tack så mycket för de frågorna, Gunvor Ericson! Vad regeringen kan göra när det gäller jämställdheten på det här området är att stimulera och betona för idrottsrörelsen att ta hand om de här frågorna på ett betryggande och bra sätt så att vi får se resultat. På Riksidrottsförbundet är de väl medvetna om det arbete som de har att utföra. Vad vi då kan göra är att ytterligare betona att vi tycker att det här är extremt viktigt.

Jag är själv engagerad i en sport som betecknas som en kvinnoidrott, nämligen ridning, och ser på till exempel kommunal nivå att mycket är sådant som vi inte råder över. När det gäller träningstider, tillgången till pengar för ridande flickor, att bygga ridstigar eller vad det nu kan vara ser jag att där inte finns jämställdhet. Tjejidrotter får på något sätt stå tillbaka. Jag blir upprörd över det. Jag ser det varje dag. Vad som är viktigt är naturligtvis att vi ger de här väldigt kraftiga signalerna.

Vad gäller VM-arrangemang är vi givetvis öppna för alla bra förslag. När vi får stora evenemang ska de genomföras på ett sådant sätt att mil-

jön inte kommer till skada utan kanske tvärtom så att de kan tjäna som bra exempel på hur man kan genomföra sådana.

Jag har själv varit med och genomfört ett VM där vi lade mycket kraft på att man skulle ha avfallsåtervinning och så vidare. Det var någonting som inte riktigt förstods av alla som kom från andra länder, men vi hoppas att de åkte hem lite klokare.

Anf. 199 GUNVOR G ERICSON (mp) replik:

Herr talman! Jag tycker att det var ett mycket glädjande besked av Moderaterna att man kan tänka sig att ställa upp den typen av krav. Det kan man ju göra när man fäster ut statliga garantier för att man ska vara med och finansiera. Det kan också påverka arrangörerna, hur man sätter upp och erbjuder någonting som vi kan konkurrera med när vi ansöker om evenemang. Det tror jag också kan ha betydelse för möjligheten att få evenemang.

Tyskland hade till exempel mycket teknikutveckling. Jag besökte själv Recklinghausen i Tyskland inför fotbolls-VM där man med finansiering av EU hade projekt med bussar som gick på biogas för att transportera fotbollsspelare mellan olika arenor. Så skulle Sverige också kunna se på miljöutveckling. Så det är positivt att ni ändå tar upp det.

Sedan ska jag gå tillbaka till tjejjidrotten. Ja, jag är också engagerad i idrottsrörelsen, i den del av idrottsrörelsen där tjejerna kanske inte alltid syns men där det finns flest engagerade tjejer, det vill säga fotbollen. Det är inte så enkelt. Jag kan hålla med om att det är jättesvårt för tjejer inom ridsporten att få tider. Så är det inom damfotbollen också. Fortfarande fixar förbundet till exempel domare till en viss division. Det är division 3 för tjejerna – i divisionerna därunder måste man fixa det själv. Det är division 5 eller 6 för killarna. Det är alltså olika hur man ser på det. Det är likadant när det gäller tiderna. Men det vi kan göra på statlig nivå är att ställa krav i samband med bidragsgivningen, och då undrar jag: Är Moderaterna beredda att ställa den typen av krav när vi ger stöd?

Anf. 200 GÖRAN MONTAN (m) replik:

Herr talman! Nu förstod jag inte. Stöd till vad?

(GUNVOR G ERICSON (mp): Idrottsrörelsen.)

Vi vill ju gärna lämna mycket frihet till exempel till idrottsrörelsen att själv avgöra hur pengarna ska fördelas, men det är klart att signalsystemet är viktigt. Jag kanske inte vill sträcka mig så långt att vi skulle ställa några absoluta krav, men idrottsrörelsen ska veta vad vi tycker. Och vi tycker att det här är en prioriterad fråga – självklart gör vi det. Och det är jag beredd att arbeta för.

Sedan gällde det tjejjidrotten ute i kommunerna och så vidare. Det arbetet är kanske inte bara en fråga för Riksidrottsförbundet, utan också våra kolleger på kommunal nivå och på region- och landstingsnivå måste förstå att det här är viktigt.

Sedan frågade Gunvor Ericson också om vi var beredda att ställa krav vad gäller en miljöriktig ansökning och sådant. Jag vill inte föregripa utredningen, men jag tycker att det här är en intressant tankegång. Det har ju sagts att det inte gör så mycket hur vi behandlar miljön i vårt lilla

land. Sverige är så litet, och världen är så stor, så stor. Men vi kan naturligtvis i de här sammanhangen uppträda som ett gott exempel. Och jag kommer från en kommun, Kristianstad, där vi är väldigt stolta över vår miljöprofil. Alla våra bussar går på biogas och så vidare. Det här är ett tänk som vi har, och jag skulle bara vara väldigt glad om man kunde vara aktiv på det här området.

Prot. 2006/07:70

1 mars

Idrottsfrågor

Anf. 201 LARS WEGENDAL (s) replik:

Herr talman! Först vill jag ge ett välkomnande till Göran Montan som idrottspolitisk talesperson för Moderaterna. Jag tror att det är bra att Moderaterna har en tydlig röst här i kammaren när det gäller idrottspolitiken, eftersom idrottspolitiken från regeringen är ganska frånvarande. Jag tror och hoppas på bra diskussioner framöver.

Det finns några frågor som jag funderar lite grann på. Jag är väldigt glad över att Göran Montan verkligen pratar positivt om Handslaget. Jag är ju helt upprymd av Handslaget och de effekter som det har fått allra längst ut i idrottsrörelsen.

Vi hade mycket diskussioner det sista året, om två saker egentligen.

Det gällde idrottens självständighet. Bestämde vi i politiken för mycket kring innehållet i Handslaget, eller var det verkligen idrottens budskap som fick genomslag i Handslaget? Jag hävdade det senare. Moderaterna hävdade tvärtom, att det var en direkt politisk styrning. Men å andra sidan satt ni i opposition då. Ni kanske har en annan uppfattning i dag.

Det andra som vi pratade mycket om var idrottens långsiktiga finansiering. Och där har jag nu försökt få svar från fyra, tror jag att det är, ministrar. Hur ser den högerledda regeringen på idrottens långsiktiga finansiering? Vi vet att det är 500 miljoner i år. Men vad finns bortanför 2007? Det har vi ännu inte fått besked om. Det hoppas jag att Göran Montan kan ge mig ett besked om.

Anf. 202 GÖRAN MONTAN (m) replik:

Herr talman! Nu är jag tyvärr inte finansminister utan bara en simpel förespråkare för Moderaternas idrottspolitik. Annars hade jag kunnat ge ett solklart svar. Dessutom har jag ingen kristallkula som jag kan titta i för att veta exakt vad som händer i framtiden. Men jag kan hålla med Lars Wegendal om att långsiktighet, framför allt när det gäller finansiering av många saker, är viktigt. Det vet vi i privatlivet också. Det är väldigt kul om man vet att man nästa månad får sin lön insatt på banken. Hela planeringen och budgetläggandet – allt detta – påverkas av att man har någon aning om vad det är man ska få. I år blev det ju en trevlig överraskning för idrottsrörelsen. Men jag tror att vi måste arbeta på att det ska finnas i alla fall ett slags minimiram som är garanterad även fortsättningsvis.

Problemet är lite grann att idrottens finansiering så att säga är av två slag. Det ena är direkta statliga anslag, och det andra är kopplat till spelet. Nu vet vi inte heller vad som händer med spelet i framtiden, om det kommer att öppna upp sig eller inte. Vi får också se vad EU har att säga om det, så det är lite tidigt att diskutera den frågan. Men det här med långsiktigheten måste lösas på något sätt. Det är jag övertygad om.

Sedan gällde det idrottens frihet. Ja, det är självklart. Jag har ingen annan åsikt i den frågan. Och vad gäller Handslaget är vi inte sämre än att vi kan se vad som är bra och vad som är dåligt. Och hör och häpna! Jag tycker att det fanns ett och annat inslag i den forna regeringens politik som faktiskt inte var helt dåligt. Dit hör Handslaget, och jag tillhör dem som tror att idrottsrörelsen hade en väldigt stor del i att det blev en sådan succé.

Anf. 203 LARS WEGENDAL (s) replik:

Herr talman! Jag har jobbat med Handslaget i fem år, tror jag att det är, även om det bara har funnits i fyra. Jag har aldrig tidigare fått ett erkännande från en moderat ledamot om att det här var något bra och att den socialdemokratiska regeringen gjorde något bra i fråga om detta. Men jag tar emot det, även om det är sent.

Vi har lite bekymmer med finansieringen. Det är fantastiskt bra. Vi hade ju den modellen att man fick 100 miljoner första året. Sedan fick man 200 och 300 och sista året 400 miljoner. Det var just den långsiktigheten i finansieringen som idrottsrörelsen tyckte var något bra. Nu får man inte den, och det här är ett bekymmer för idrottsrörelsen ute i den faktiska verksamheten. Man vet nämligen inte vilka satsningar man vågar göra. Jag hoppas att ni lyckas övertyga denna finansminister, som tydligen har att bestämma om allting i den här regeringen, om att man måste ha en finansiering klar för de kommande åren också. Det hoppas jag.

Sedan är det spelpolitiken. Där är jag jättebekymrad, för den har en betydelse när det gäller idrotten. Jag förstår att Göran Montan också inser det. Jag tror inte att det stora bekymret är EU. Det stora bekymret är den moderatledda regeringen. Hur vill man göra? Men där kan jag ge ett tips. Lyssna på Centerpartiet! De har alltid ställt upp på den spelpolitik som vi har haft, i varje fall under de senaste åtta nio åren, i det här landet.

Det har fungerat jättebra och har inneburit för idrottsrörelsen att man varje år har fått mer pengar att fördela ut till idrottsföreningarna ute i landet. Det är en väldigt bra idé faktiskt.

Anf. 204 GÖRAN MONTAN (m) replik:

Herr talman! Jag ska inte gå in i detalj om spelfrågorna, men vi vet ju att det finns en ökad konkurrens på den marknaden som inte fanns för fem eller tio år sedan. Det är inte bara vad vi tycker, utan vi måste också ha impulser och veta hur EU ställer sig till spelmonopolet. Det är en framtida fråga. Men vad som är viktigt vad som än händer med spelfrågan är att idrotten garanteras sin finansiering. Det är naturligtvis av yttersta vikt. Jag tycker att det är ett anständigt krav som idrottsrörelsen ställer, att man måste ha något slags hum om vad som händer i framtiden. Exakt hur vi ska utarbeta det och exakt hur det förslaget kommer att se ut kan jag inte säga i dag. Vi arbetar på ett idrottspolitiskt program. Jag hoppas att det ska vara tillräckligt attraktivt även för Lars Wegendal, även om jag förstår att man måste ha lite andra åsikter. Annars blir det ju ingen debatt.

Men just den här frågan tror jag ändå präglas av en ganska stor samsyn, över de allra flesta detaljfrågorna också. Vi tycker alla att det här är både fantastiskt roligt och oerhört viktigt. Att arbeta ideellt är till exem-

pel en sak som jag ser i min verksamhet där ute i verkligheten är ett växande bekymmer. Det är inte samma inställning till ideellt oavlönat arbete. Förhoppningsvis kan hushållsnära tjänster frigöra en del arbetskraft till ideellt arbete.

Prot. 2006/07:70

1 mars

Idrottsfrågor

Anf. 205 ANDERS ÅKESSON (c):

Herr talman! Trots den sena timmen är det lite humor. Det är bra det.

Herr talman! Jag kunde inte låta bli att göra någon reflexion över min gode vän Lars Wegendals syn på breddidrotten. Jag måste säga att den delar jag, och jag upplever att alliansregeringen delar den synen, vikten av en breddidrott, vikten av att komma ut över hela landet, vikten av ett underifrånperspektiv. Därför är jag extra glad, Lars Wegendal, att den nya regeringen fullföljer och ökar satsningen på breddidrotten.

Men det är en skillnad, herr talman. Det är att den nya regeringen är beredd att ge mycket större frihet till Riksidrottsförbundet och idrottsrörelsen själv att fortsätta att sköta det här arbetet. Långsiktigheten upplever jag finns och gäller med den skillnad att vi vill ta till vara och bejaka det som växer underifrån. Det är en skillnad mellan den gamla regeringens lite större vilja att styra uppifrån och den nyas lite större vilja att bejaka det som kommer underifrån.

I övrigt vill jag yrka bifall till utskottets förslag och passa på att notera att flera motioner lyfter betydelsen av att vi som nation tar oss an ett och annat värde för större internationella idrottsarrangemang. Med de motionerna pekar man på alla positiva effekter, allt från folkhälsa, samhällsekonomi, arrangörskap och så vidare, som kommer ur ett åtagande när det gäller ett stort idrottsarrangemang.

Man kan också anföra att det rimligen ankommer på Sverige som idrottsnation, och i synnerhet inom de områden där vi har ett internationellt sett högt anseende, vintersporter, att inte enbart åka på andras bjudningar utan själva ibland göra oss besväret att bjuda in till en idrottsfest. Därför, herr talman, tycker jag att det är väldigt tillfredsställande att utskottet i sitt betänkande konstaterar att förutsättningar finns att kandidera för ett vinter-OS i Åre-Östersund 2018, att de finns och att de dessutom är goda. Olympiska kommittén konstaterar att de finns. Regeringen har här i kammaren vid otaliga tillfällen gett uttryck för ett mycket positivt synsätt när det gäller ett vinter-OS i Åre-Östersund 2018. Självklart återstår det då för idrottsrörelsen, kommuner, regioner, beslutsfattare, näringsliv etcetera att formera sig till en ansökan.

Herr talman! Effekten av att arrangera ett sådant vinter-OS berör så många områden i vårt samhälle. Åtagandet är så stort. Då tycker jag att det är högst rimligt att, som det påpekas i betänkandet, vänta in en utredning om statliga garantier, statliga förutsättningar om stöd till stora arrangemang, så att vi inte upprepar tidigare regeringars misstag att snubbla på mållinjen. Den här gången ska vi ha det. Förutsättningar finns. Låt oss sköta det och i stor enighet så klarar vi hem det.

Jag yrkar än en gång bifall till utskottets förslag.

Anf. 206 LARS WEGENDAL (s) replik:

Herr talman! Jag kunde inte låta bli att begära ordet. Anders sade att jag var hans vän. Det är jättetrevligt. Det tackar jag för att jag får vara. Men det var inte det jag skulle säga. Anders Åkesson tog upp detaljstyr-

ningen och att det är den stora skillnaden mellan den högerledda alliansregeringens politik och den tidigare socialdemokratiska regeringens. Jag har lusläst två stycken regleringsbrev, dels det inför förra året, dels det som var inför i år. Jag har hittat två detaljer. Det handlar om talangsatsningen, dels för olympiska talanger, dels för handikappidrotten. De pengarna är inte preciserade i nuvarande regleringsbrev. Kan Anders Åkesson beskriva för mig hur den minskade detaljstyrningen ser ut? För jag kan inte se den. Jag hör om den hela tiden. Inte minst idrottsministern nämner den samtliga gånger hon är ute och pratar idrottspolitik. Men jag ser den inte i faktisk handling.

Den andra saken som jag funderade på var långsiktigheten. Anders Åkesson säger att det finns en långsiktighet i regeringens politik. Jag ser den inte heller. Man anslår 500 miljoner, och det är jättebra. Det hade vi också gjort, men vi hade sagt att idrottsrörelsen kan räkna med 500 miljoner varje år under mandatperioden. Det är en jätteskillnad, för då kan idrottsrörelsen planera. I dag kan den inte göra det.

Anf. 207 ANDERS ÅKESSON (c) replik:

Herr talman! Det är väl så, Lars Wegendal, att om nu landets idrottsminister, kulturministern, och en alliansregering ger uttryck för att det ska råda långsiktighet och att det ska råda mindre detaljstyrning i relation till idrotten i det som blir fortsättningen på Handslaget är det självklart det som kommer att gälla. Såvitt jag vet nu, och det tror jag att Lars Wegendal vet också, pågår det just nu en dialog, ett arbete mellan departement och riksidrottsförbund om hur fortsättningen på Handslaget ska se ut, hur det i framtiden ska se ut, allt i syfte att uppnå den långsiktighet som vi alla eftersträvar och också ett förhållningssätt som lägger större ansvar på idrottsrörelsen själv med mindre detaljstyrning.

Det är roligt, herr talman, när Lars Wegendal envisas med att använda uttrycket den högerledda regeringen. Jag kan inte låta bli att notera de sprickor i glasyren som tidigare inlägg gav uttryck för när det gäller den förra regeringens riksdagsunderlag. Wegendal vill gärna framställa det som att socialdemokratin själv styrde och ställde. Så var det ju inte. Vi är fyra partier, Lars Wegendal, som styr och ställer efter bästa förmoda i en alliansregering men där alla är lika mycket värda och där vi bidrar.

Jag uppfattar också att vi har en samsyn på bredden i kammaren när det gäller betydelsen av att ta emot stora arrangemang och arrangera dem väl. Det gäller också synen på idrottens betydelse för samhällsutvecklingen.

Anf. 208 LARS WEGENDAL (s) replik:

Herr talman! Jag tvivlar inte en sekund på att den nuvarande borgerliga regeringen verkligen har en positiv syn på idrotten. Vad jag försöker uttrycka är att man har svartmålat våra insatser genom att säga att vi har detaljstyrt idrotten. Så är inte fallet.

Sedan kan jag informera Anders Åkesson om att dessa överläggningar mellan regeringen och idrottsrörelsen mig veterligt inte har påbörjats än. Idrottsrörelsen har under den senaste månaden haft en intern diskussion, både inom special- och distriktsidrottsförbunden, om hur man ska gå vidare med sin begäran till regeringen. Överläggningarna kommer att ta

sin början under nästa vecka. Jag är övertygad om att idrotten kommer att säga, precis som man sade till oss när vi hade majoritetsställning, att detta vill vi göra, och då kommer man också att få det. Jag hoppas att den borgerliga regeringen gör samma sak och verkligen ger detta utrymme åt idrottsrörelsen.

Jag återkommer till finansieringen. En viktig del av finansieringen är ju Svenska Spel och överskottet därifrån. Hur ser Centerns inställning ut i dag? Har Centern samma inställning som tidigare, att det är viktigt att vi har en reglerad marknad som är förbehållen idrottsrörelsen och det allmänna och inte släpper in de Internetbolag som i dag stjäl marknadsandelar från de reglerade spelbolagen?

Anf. 209 ANDERS ÅKESSON (c) replik:

Herr talman! Jag tycker inte att vi har ägnat oss åt någon svartmålning, Lars. Tvärtom gav Göran Montan uttryck för mycket stor uppskattning av den insats Handslaget innebar. Jag har själv som idrottsförälder upplevt det och sett många positiva sidor av det.

Skillnaden, Lars Wegendal, är att den nya regeringen hade tio elva dagar på sig att göra en ny budget efter regimskiftet i höstas. Du har inte någon gång här gett uttryck för att du har sovit dåligt, och det är bra. Det innebär att du litar på att vi fortsätter. Dessutom fullföljdes satsningen på idrottsrörelsen. Nu, i dialog med idrottsrörelsen, kommer skillnaden i det att idrottsrörelsen själv lämnas ett större ansvar och det blir mindre direktiv. Jag tycker inte att det är att svartmåla; jag tycker att det är att tala om med vilken politik vi vill styra.

När det avslutningsvis gäller spelfinansieringen ställer Lars Wegendal frågor till mig som centerpartist, och jag svarar också som centerpartist. Detta är nämligen ingenting som alliansregeringen riktigt har satt ned foten i, såvitt jag känner till. Jag är bekymrad, Lars Wegendal, över att vi har gjort idrotten beroende av en intäkt som vi inte riktigt har kontroll över och som innebär en verksamhet som inte bara har positiva effekter i samhället i övrigt. Det finns en komplexitet i den resursförstärkning för idrotten genom spel som vi har gjort. Där har vi nog ett gemensamt ansvar, herr talman, att både klara idrottens långsiktiga finansiering och ändå hantera de effekter som uppstår av att idrotten, som någon har sagt, är lite spelberoende.

Därutöver har vi ett spelande i det här landet som vi inte har kontroll över, men det är en annan debatt.

Anf. 210 HANS BACKMAN (fp):

Herr talman! Jag ska börja med att yrka bifall till utskottets förslag i betänkande KrU5.

Som många här har konstaterat är idrotten Sveriges största folkrörelse. Hälften av alla medborgare mellan 7 och 70 år är medlemmar i en idrottsförening. Jag är själv en av dessa – jag är stolt medlem i Brynäs och ser fram emot det hockeysluts spel som börjar nästa vecka.

Det engagemang och den sammanhållning som idrotten för med sig betyder mycket för samhället. Att idrotten är viktig för samhället och ett viktigt politikområde har många vittnat om före mig i talarstolen i dag. Om detta råder glädjande nog också en bred enighet här i riksdagen.

Herr talman! I motioner som behandlas i detta idrottsbetänkande har det yrkats att Sverige bör ansöka om att få arrangera olympiska vinter-spel i Åre och Östersund. Detta har också tagits upp här tidigare av Anders Åkesson. Jag tycker att det är en bra viljeinriktning, precis som Folkpartiet och de andra allianspartierna. När det gäller motionsyrkan-dena om att få arrangera OS i Åre och Östersund har vi konstaterat att hänsyn måste tas till att det enligt Internationella Olympiska Kommitténs regler är en nations olympiska kommitté tillsammans med en stad eller en kommun som äger rätten att ansöka om att få arrangera olympiska spel.

För att Sveriges Olympiska Kommitté, SOK, ska gå vidare med en ansökan krävs det att idrotten är enig, att Riksidrottsförbundet ställer sig bakom ansökan, att näringslivet inte enbart lokalt är en stark part och att regeringen ger klartecken. Enligt SOK finns det goda förutsättningar att genomföra vinter-OS i Åre och Östersund 2018. Man avvaktar dock ett initiativ från dessa kommuner.

Även idrottsminister Lena Adelsohn Liljeroth har vid en frågestund här i riksdagen den 18 januari anfört att såväl hon som regeringen är positiva till att anordna ett vinter-OS här i Sverige. Hon ansåg dock att man bör invänta utredningen om statliga ekonomiska garantier med mera till stora idrottsevenemang.

Vi i utskottet delar idrottsministerns positiva syn på en ansökan om ett vinter-OS i Åre och Östersund. Vi delar också den syn hon har fram-fört om att vänta med att ta ställning till motionerna med hänsyn till den pågående utredningen.

Herr talman! När det gäller de stora internationella idrottsevenemang som många här vill ha fler av till Sverige har bland andra jag själv mot-ionerat i detta ämne. Folkpartiet har även tidigare i kommittémotioner tagit upp detta och fört fram åsikten att det är viktigt med fler internat-ionella idrottsevenemang i Sverige. Därför är det mycket glädjande att både statsministern och idrottsministern har uttalat att de har samma uppfattning. Det tycks också råda en bred enighet här i riksdagen om det positiva i att få fler stora idrottsevenemang till vårt land. Ett stort antal undersökningar visar att dessa förutom den ökade uppmärksamhet de för med sig också ger betydande intäkter till såväl den arrangerande kom-munen som staten. Dessutom skänker de förstås alla idrottsintresserade svenskar glädje och stolthet. Vi kan i närtid minnas bland annat alpina VM i Åre med de stora svenska framgångarna.

I motionerna förs fram att det krävs just denna nationella organisation för att stärka Sveriges möjligheter att få arrangera stora idrottsevene-mang. Just detta att betydelsen för samhället av dessa evenemang är så stor gör att frågan borde betraktas som näringspolitik och inte enbart som en fråga för idrotten. Glädjande nog sägs det också i regeringsförklaring-en från den 6 oktober att Sverige aktivt ska verka för att få hit fler stora internationella idrottsevenemang, och idrottsministern har uttryckt en liknande inställning vid en frågestund den 18 januari.

Som vi tidigare hört har en särskild utredare tillsatts av den förra re-geringen för att föreslå alternativa modeller för att få fram marknadsfö-ringsinsatser för Sverige. Här har vi fått ett tilläggsdirektiv, som tidigare nämnts, om att också förutsättningarna för att ställa ut statliga ekono-miska garantier eller andra former av stöd till stora evenemang inom

bland annat kultur- och idrottssektorerna ska ses över. Utredaren ska redovisa sitt uppdrag senast den 30 april 2007. Det är ju väldigt nära inpå, och därför tycker jag, alliansen och utskottet att det är rimligt att i dag avvakta med att ta ställning till dessa motioner tills den pågående utredningen är klar och presenteras.

Prot. 2006/07:70

1 mars

Idrottsfrågor

Anf. 211 LARS WEGENDAL (s) replik:

Herr talman! Förlåt att jag förlänger debatten men några spørsmål helt kort, Hans Backman!

När jag lyssnar på Hans Backman tycker jag att det låter väldigt positivt när det gäller er syn på internationella evenemang. Vad jag möjligtvis kan ha en synpunkt på är att ni pratar oerhört mycket om OS-satsningar. Jag vet att Centern har haft uppe frågan om OS i Östersund och Åre. Vidare gäller det OS i Malmö och Köpenhamn och sådant.

Jag hoppas att man i den fortsatta diskussionen för ned det hela till en annan nivå. Det finns ju oerhört många internationella evenemang som inte är så synliga men som drar väldigt mycket folk.

Förra veckan var jag uppe i Sollefteå på en fantastisk handikapptävling – Sollefteå Winter Games tror jag att det hette – som hade 400–500 deltagare och som egentligen inte får något stöd alls.

Jag är lite besviken över regeringens handläggning av det här med internationella evenemang hitintills.

Utredaren – väldigt snart kommer ju en utredning – har sagt att friidrotts-VM är exakt den typ av internationella evenemang som han kommer att föreslå och som han kommer att säga att man ska stödja. Trots detta vill man inte göra det. Jag är rädd att det uteslutande blir pengarna som styr vilka evenemang man kommer att stötta. Ett sådant evenemang som friidrotts-VM i Göteborg skulle inbringa enorma intäkter till staten. Jag tror att det är bra att satsa även på den typen av evenemang.

Anf. 212 HANS BACKMAN (fp) replik:

Herr talman! Jag kan egentligen inte göra annat än hålla med Lars Wegendal. Utredningen kommer, som sagt, snart. Utredare är Anders Lindström, en socialdemokrat som jag tror och hoppas kommer med bra förslag. Jag misstänker att även Lars Wegendal känner förtroende för honom.

Det är klart att det har varit en del frågeställningar kring handläggningen av friidrotts-VM. Därför är det väl bra att det görs en utredning som tar fram färdiga strukturer för hur vi i framtiden ska hantera det här. Jag känner att det är värt att invänta det så att vi får en bra struktur för det här i framtiden.

Jag håller helt med om att det inte bara är OS som vi ska satsa på. Vi ska förstås satsa även på andra typer av internationella arrangemang. Inte minst inom handikappidrotten vore det väl väldigt positivt.

Vi har en bra verksamhet inom handikappidrotten uppe i Bollnäs i mitt hemlän Gävleborg exempelvis. Självklart ska också sådana arrangemang kunna finnas med i de här diskussionerna. Det tycker jag.

Anf. 213 LARS WEGENDAL (s) replik:

Herr talman! Tack, Hans Backman, för löftet – så tolkade jag det – om att Hans Backman i den högerledda alliansen hårt kommer att driva

frågan om att även handikappidrotten ska få pengar när de har internationella evenemang.

En annan fråga som behandlas i betänkandet är den om kampsporterna. Det finns, som vanligt, ett antal moderata motioner om kampsporterna och om att professionell boxning ska tillåtas. Men på försommaren förra året infördes ju en ny lagstiftning som har börjat verka.

I de nya besluten finns det några inslag som bekymrar mig lite grann. I det första beslutet till exempel togs huvudskydd bort vid anordnad professionell boxningsmatch. Det finns också några andra detaljer i sammanhanget. Vad jag gläds åt är att det antal minuter som man får vara i den här kampen begränsas till tolv.

Hur ser Hans Backman som en del av högeralliansen på den fortsatta hanteringen av kampsportslagen? Vi vet att Moderaterna, som är stora i alliansen, var helt emot den lagstiftningen. Också några andra från andra partier var det. Men i det stora hela var det en bred majoritet för ett införande av den nya lagstiftningen.

Jag undrar hur Hans Backman kommer att agera om en moderat företrädare kommer och säger: Nu river vi upp den nya kampsportslagen och tillåter professionell boxning fullt ut.

Anf. 214 HANS BACKMAN (fp) replik:

Herr talman! När det gäller de funktionshindrade har vi i Folkpartiet en god tradition av att anslå pengar till deras verksamhet. Jag hoppas verkligen att det gäller även de internationella idrottsevenemangen.

När det gäller kampsporterna känner jag att det var ett bra lagförslag som vi förra mandatperioden gemensamt röstade igenom här i riksdagen. Efter det har jag egentligen inte från något håll känt ett hårt tryck på att riva upp fattat beslut.

Jag känner att det nu är positivt, att man kan ha proffsboxningsgalor så som man hade nu senast i Göteborg. Där fanns goda läkarkunskaper för att kunna bedöma om det är riskfritt och så för deltagarna. Jag har ingen avsikt att ändra uppfattning i det avseendet och har inte hört någonting om att något annat parti i alliansen ska göra det. Jag är alltså beredd att stå upp för den lag som har stiftats.

Vår tidigare kollega Lennart Kollmats, som förra mandatperioden var ordförande i kulturutskottet, sade ofta till mig: Jag har ingenting emot proffsboxning om det är säkert från medicinsk synpunkt.

Jag tycker att vi har uppnått en fungerande lag som tillfredsställer det önskemålet. Det tycker jag kan vara bra att fortsätta med.

Det är också bra, tycker jag, att svenska ungdomar kan få utöva sin sport här i Sverige. Jag hävdar att det argument stämmer som en del av dem som är med i proffsboxningsbranschen har fört fram, nämligen att det är bättre att få utöva sin sport här i Sverige utifrån säkra medicinska förutsättningar än att behöva åka till andra länder och kanske utsättas för onödiga risker.

Jag är alltså beredd att stå upp för den lag som gäller och som vi gemensamt röstat igenom här i riksdagen.

Anf. 215 GUNVOR G ERICSON (mp) replik:

Herr talman! Trots den sena timmen kunde jag inte låta bli att begära replik när Hans Backman alldeles nyss här sjöng de stora arrangemangens lov.

Inte ett ord sades om de risker som det faktiskt kan innebära för skattebetalarnas medel och för arrangörerna. Minns friidrotts-VM i Göteborg förra gången! Det var ingen ekonomisk succé precis. Friidrottsförbundet fick jobba i många många år med att ta igen. Det finns alltså risker. Det är inte självklart att satsa skattemedel.

Dock – inte förvånande – svarar inte Hans Backman på min fråga i ett tidigare inlägg om att ställa miljökrav för stöd till internationella arrangemang för att väga upp den risk som det faktiskt är fråga om. Hur ser Folkpartiet på ett sådant krav när det gäller att använda skattemedel?

Anf. 216 HANS BACKMAN (fp) replik:

Herr talman! Jag börjar med att svara när det gäller de stora arrangemangens lov. Som jag sagt tidigare till Lars Wegendal ska självklart även andra typer av arrangemang kunna räknas in – arrangemang med funktionshinder, mindre arrangemang än stora OS och så. Det håller jag självklart helt med om. Jag kan skriva under på att också jag tycker det. Jag hoppas att utredningen kommer fram till att även de ska räknas in.

När det gäller de ekonomiska riskerna är väl själva tanken med utredningen att få fram en bra balans. Näringslivet på en ort har också stor nytta av om orten får ett stort arrangemang. Det kan vara i Stockholm, Göteborg eller i någon annan stad i Sverige. Turistbranschen tjänar på det, och handeln tjänar mycket pengar på att det kommer mycket folk som investerar sina kronor i olika saker. Därför skulle man kunna tänka sig att ta med även näringslivet som finansiär vid arrangemang så att det blir en helhet där. Det är förstås inte enbart skattebetalarna som ska ta risken.

Sedan har vi miljön. Ja, absolut! Vem kan säga emot att man ska kunna ha med miljöaspekter vid arrangemang? Det tror jag ingen skulle göra i dagens Sverige – hoppas jag. Som tidigare nämnts här skulle det kunna vara ett argument när man konkurrerar om att få hit arrangemang att säga att vi i Sverige är framstående på det området. Med den stora och breda miljödiskussion som nu pågår ute i världen kan det självklart vara en bra sak att föra fram att vi i Sverige har tankar kring det och att ha det som en extra clou när vi ansöker om ett arrangemang – absolut!

Anf. 217 GUNVOR G ERICSON (mp) replik:

Herr talman! Jag tackar för den positiva syn som vi nu fått från både Moderaterna och Folkpartiet vad gäller att ställa den typen av miljökrav för att staten ska kunna gå in som finansiär.

Därmed kan jag rusa i väg så att jag hinner med sista tåget hem.

Anf. 218 SVEN BERGSTRÖM (c):

Herr talman! Det har sagts mycket klokt om idrott och folkhälsa, breddidrott, jämställdhet och mycket annat under debatten. Det är sympatiskt, inte minst med tanke på att många av oss var uppe redan före sju i morse för att följa de svenska damernas insatser i VM-stafetten på skidor

i Sapporo. Det fattades några sekunder till medalj den här gången, men vi hoppas på bättre framgång i morgon bitti när herrarna ska tävla.

En del av oss åker i morgon som representanter för den svenska riksdagen till Östersund för att delta i årets nordiska parlamentsmästerskap på skidor. Det är mer en manifestation för idrott och nordisk förbrödring än tävlingsidrott på hög nivå men är ändå en fin tradition och en viktig markering för idrottens betydelse.

Herr talman! Som motionär i fråga om vinter-OS till Sverige ber jag om några minuter av kammarens tid trots den sena timmen. Jag tackar för utskottets positiva skrivningar och nöjer mig tills vidare med detta.

För ett par veckor sedan kunde vi glädjas åt en storslagen idrottsfest i vårt land. Alpina VM i Åre var det största vintersportevenemanget i Sverige genom tiderna. Än en gång visades att Sverige är väldigt bra på att planera och genomföra mycket stora idrottsevenemang. Deltagande nationer och internationella medier har samstämmigt vitsordat den höga kvaliteten på arrangemanget i Åre. Det är ett resultat av erfaren och skicklig operativ ledning men också av hängivet arbete av tusentalet volontärer under VM-veckorna.

Efter alpina VM finns endast två stora mästerskap kvar för Sverige att arrangera, nämligen skidskytte-VM i Östersund och konståknings-VM i Göteborg. Båda arrangemangen går av stapeln nästa år, 2008. Sedan är det tomt, tyst, öde och frågetecken. Ska vi i fortsättningen nöja oss med i och för sig mycket viktiga årliga manifestationer såsom Vasaloppet, Gothia Cup i Göteborg, Stockholm Marathon, O-Ringens femdagarsorientering och liknande, eller kan den utredning som regeringen beslutat om rörande en statlig strategi för stora kultur- och idrottsevenemang och som ska presenteras av utredaren Anders Lindström i april öppna för en mer offensiv hållning?

Efter de organisatoriska och idrottsliga framgångarna i Åre borde det nu vara dags för en nationell samling bakom ett målmedvetet och långsiktigt arbete för att få ett vinter-OS till Sverige, gärna som en del i en långsiktig strategi med många fler stora idrottsevenemang. De olympiska spelen är dock idrottsligt den yttersta symbolen för lusten att anta nya utmaningar, att våga lite mer, att pröva sina gränser.

Försök har som bekant gjorts tidigare, och lokalt och regionalt engagemang har inte saknats. Däremot har den nationella uppbackningen, inte minst politiskt, varit halvhjärtad eller saknats helt. Senast för ett drygt år sedan hade Östersund och Åre ett mycket gediget koncept för ett vinter-OS 2014, men dåvarande regeringen samt idrottsministern Bosse Ringholm gjorde tummen ned för detta.

Nog är det lite genant att vårt grannland i väster Norge, som arrangerat två vinter-OS – 1952 i Oslo och 1994 i Lillehammer – nu är i färd med att förbereda en ansökan om ett tredje vinter-OS. Där har man ambitioner! Redan nu i mars ska den norska idrottsrörelsen bestämma sig för vilken av de tre orterna Tromsø, Trondheim eller Oslo-Lillehammer som ska föras fram som kandidat för vinter-OS 2018, samtidigt som vi i Sverige – hittills i alla fall – inte ens förmår samla oss till en målmedveten inriktning om att få arrangera ett första OS på den här sidan Kölen.

Sverige, som aldrig stått värd för olympiska vinterspel, borde rimligen ha mycket goda chanser att gå före Norge som arrangerat två vinter-OS. Det gäller att samla nationen – regeringen, näringslivet, idrottsrörel-

sen – och verkligen satsa på en offensiv kandidatur. I så fall är jag övertygad om att vi kommer att lyckas. Annars får väl Norge stå värd för sitt tredje vinterspel innan Sverige ens fått sitt första.

Prot. 2006/07:70
1 mars

Herr talman! Det finns många starka skäl till att satsa på ett vinter-OS i Sverige. Flera talare har varit inne på några av dem.

För det första hör det till en kultiverad nation att någon gång bjuda tillbaka när man själv vart fjärde år låter sig bjudas av andra på fest. Detta borde gälla särskilt om man är en stor och stark aktör. Det är närmast pinsamt när länder som Kazakstan, Georgien, Sydkorea och Bulgarien kan ge statliga garantier för ett OS medan Sverige fegar ur med hänvisning till de samhällsekonomiska förutsättningarna, såsom skedde förra året.

För det andra vore ett svenskt vinter-OS en oerhörd vitamininjektion för idrott och folkhälsa i största allmänhet. Erfarenheter från andra länder visar att inte bara barn och ungdomar utan också vuxna motionärer låter sig inspireras och stimuleras av ett OS-arrangemang. I ett läge när övervikt och fetma håller på att bli ett allt större problem för sjukvård och samhälle finns det särskilda skäl att stimulera idrott och fysisk aktivitet.

För det tredje är jag övertygad om att vinter-OS i Sverige har goda möjligheter att bli en riktigt bra affär också samhällsekonomiskt. För alpina VM i Åre, som för övrigt genomfördes utan statligt stöd – detta sagt till Gunvor G Ericson, som nu lämnat kammaren – beräknas omsättningen till över 400 miljoner kronor med mycket stora spridningseffekter i form av tillväxt och nya jobb inom turism och övrigt näringsliv både på kort och på längre sikt. Förra sommarens friidrotts-EM i Göteborg genererade en ännu större omsättning, ca 900 miljoner kronor, och med beräknade skatteintäkter på ca 100 miljoner kronor. Dessutom lärde man sig något av det ekonomiska fiaskot i samband med friidrotts-VM i Göteborg på 90-talet. Nu är det i stället en god affär att genomföra den typen av stora arrangemang.

Mot den bakgrunden, herr talman, borde en svensk satsning på ett vinter-OS inte bara vara en fråga för kultur- och idrottsminister Lena Adelsohn Liljeroth utan också för näringsminister Maud Olofsson och hela regeringen liksom för riksdagen. Idrottsministern har i riksdagen deklarerat att hon är positiv till tanken på ett vinter-OS i Sverige. Därmed borde det vara dags för regeringen och riksdagen att nu bli mer offensiva i den här frågan.

För att en ny satsning på ett vinter-OS i Sverige ska bli framgångsrik är det viktigt att i ett tidigt skede samla hela nationen bakom en ansökan. Sveriges Olympiska Kommitté och den övriga idrottsrörelsen behöver allt stöd de kan få från näringsliv och lokala och regionala myndigheter. Regering och riksdag bör på ett tidigt stadium ta ställning för att Sverige ska ansöka om att få arrangera vinter-OS. Ett uttalande redan nu om att riksdagen principiellt ser positivt på en OS-ansökan 2018 vore en mycket viktig signal.

Herr talman! Det är enligt min mening hög tid att bjuda världens vinteridrottare till OS-fest i Sverige.

I detta anförande instämde Anders Åkesson (c).

Överläggningen var härmed avslutad.
(Beslut skulle fattas den 14 mars.)

Anmälades och bordlades

Proposition

2006/07:45 Andra järnvägspaketet – fortsatt EU-harmonisering av järnvägslagstiftningen

Redogörelser

2006/07:RRS10 Riksrevisionens årsredovisning för 2006

2006/07:RRS11 Riksrevisionens styrelses redogörelse angående revisionsberättelsen över Riksbankens årsredovisning för 2006

2006/07:RRS19 Riksrevisionens styrelses redogörelse angående reformen av Försvarets logistik

2006/07:RRS21 Riksrevisionens styrelses redogörelse angående socialförsäkringsförmåner till gravida

2006/07:RRS22 Riksrevisionens styrelses redogörelse angående bidrag som regeringen och Regeringskansliet fördelar

Motion

med anledning av prop. 2006/07:48 Ändring i produktsäkerhetslagen

2006/07:C1 av Jan Lindholm m.fl. (mp)

Kammaren biföll talmannens förslag att motioner fick väckas på redogörelserna 2006/07:RRS10 och RRS22.

16 § Anmälan om interpellationer

Anmälades att följande interpellationer framställdes

den 1 mars

2006/07:363 Utandningskontroller

av *Thomas Bodström* (s)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:364 Tolkning av artikel 296 i fördraget på området för försvarsupphandling

av *Ulrica Messing* (s)

till försvarsminister Mikael Odenberg (m)

2006/07:365 Intäkter från trängselskatt och demokrati

av *Lars Ohly* (v)

till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:366 Fibromyalgipatienters ställning i vården och sjukskrivningsprocessen

av *Elina Linna* (v)

till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:367 Kriget i Irak

av *Luciano Astudillo* (s)

till utrikesminister Carl Bildt (m)

2006/07:368 Avskaffandet av stopplagen som hot mot svensk forskning och utbildning

av *Mikael Damberg* (s)

till utbildningsminister Lars Leijonborg (fp)

2006/07:369 De svenska minoritetsspråken

av *Helene Petersson* i Stockaryd (s)

till statsrådet Jan Björklund (fp)

2006/07:370 Statlig verksamhet i Kalmar län och vår gemensamma välfärd

av *Lena Hallengren* (s)

till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:371 SBAB och konkurrensen på bolånemarknaden

av *Alf Eriksson* (s)

till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:372 Arbetstillfällen till Kristinehamn

av *Berit Högman* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:373 Naturturism

av *Berit Högman* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

Interpellationerna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll tisdagen den 13 mars.

17 § Anmälan om frågor för skriftliga svar

Anmälades att följande frågor för skriftliga svar framställdes

den 1 mars

2006/07:743 Anläggning för biodrivmedel på Gotland

av *Christer Engelhardt* (s)

till näringsminister Maud Olofsson (c)

2006/07:744 Trafikförbindelse mellan Holmön och fastlandet

av *Gunilla Tjernberg* (kd)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:745 JAS i Afghanistan

av *Peter Jonsson* (s)

till försvarsminister Mikael Odenberg (m)

2006/07:746 FRA och Integritetsskyddskommitténs betänkande

av *Eva-Lena Jansson* (s)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:747 Den borgerliga regeringens planer på att sälja ut Vin & Sprit

av *Eva-Lena Jansson* (s)

till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:748 Postutdelning

av *Eva-Lena Jansson* (s)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:749 Återkallande av ”smileypropositionen”

av *Ameer Sachet* (s)

till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:750 Tingsrättsorganisationen i Norrbotten

av *Tobias Krantz* (fp)

till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:751 Kollektivtrafik

av *Christina Axelsson* (s)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:752 Hantering vid vapeninnehav

av *Christin Hagberg* (s)

till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:753 Brev i ministerns namn

av *Luciano Astudillo* (s)

till statsminister Fredrik Reinfeldt (m)

2006/07:754 Underdimensionering av läkarutbildning

av *Ameer Sachet* (s)

till utbildningsminister Lars Leijonborg (fp)

2006/07:755 Norrländsk tillgång till forskning och högre utbildning

av *Marie Nordén* (s)

till utbildningsminister Lars Leijonborg (fp)

2006/07:756 Alkohollagen

av *Hans Stenberg* (s)

till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:757 Budgetutrymme

av *Peter Jonsson* (s)

till försvarsminister Mikael Odenberg (m)

2006/07:758 Vaccinfabrik till Uppsala

av *Solveig Zander* (c)

till statsrådet Maria Larsson (kd)

2006/07:759 Globala miljöfrågor och lokalt ansvar

av *Jan-Olof Larsson* (s)

till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2006/07:760 Tillfälliga jobb som strider mot EG-rätten

av *Luciano Astudillo* (s)

till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2006/07:761 Utvärdering av svensk arbetsmiljöforskning

av *Luciano Astudillo* (s)

till utbildningsminister Lars Leijonborg (fp)

2006/07:762 Ökad jämställdhet

av *Ann-Christin Ahlberg* (s)

till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

2006/07:763 Likställighetsprincipen i kommunal äldreomsorg

av *Helena Leander* (mp)

till socialminister Göran Hägglund (kd)

2006/07:764 Unika ångfartyg

av *Gustav Blix* (m)

till statsrådet Åsa Torstensson (c)

Prot. 2006/07:70

1 mars

2006/07:765 Djurplågeri vid extremavel
av *Karla López* (mp)
till jordbruksminister Eskil Erlandsson (c)

2006/07:766 Operativa krav för en extra ubåt i insatsorganisationen
av *Peter Rådberg* (mp)
till försvarsminister Mikael Odenberg (m)

2006/07:767 Skatteavtalet med Österrike
av *Hans Olsson* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:768 Byggnkonjunkturen
av *Birgitta Eriksson* (s)
till finansminister Anders Borg (m)

2006/07:769 Rikskombiterminaler
av *Lars Wegendal* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:770 CIA-flygning genom Sverige
av *Alice Åström* (v)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:771 Fildelningsföreläsare
av *Eva-Lena Jansson* (s)
till justitieminister Beatrice Ask (m)

2006/07:772 Åtgärder för arbetslösa ungdomar
av *Carina Hägg* (s)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2006/07:773 Skyddade naturresurser
av *Karla López* (mp)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2006/07:774 Dubbdäck för utlandsregistrerade lastbilar
av *Christin Hagberg* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:775 Människors hälsa som riskeras med tillfälliga jobb
av *Luciano Astudillo* (s)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

2006/07:776 Miljökonsekvenser på grund av brister i trafikledarorganisationen på Arlanda
av *Ronny Olander* (s)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2006/07:777 Räknande av kameler och inte människor
av *Egon Frid* (v)
till statsrådet Mats Odell (kd)

2006/07:778 Bristerna i kärnsäkerheten
av *Peter Jeppsson* (s)
till miljöminister Andreas Carlgren (c)

2006/07:779 Säkrare mobiltelefonnät
av *Alf Eriksson* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:780 Dubbelspår på Västkustbanan
av *Alf Eriksson* (s)
till statsrådet Åsa Torstensson (c)

2006/07:781 Bankers problem med tekniska system

av *Fredrik Olovsson* (s)
till statsrådet Mats Odell (kd)

Prot. 2006/07:70

1 mars

2006/07:782 Ingångna avtal mellan Boxholms kommun och Ams

av *Johan Löfstrand* (s)
till arbetsmarknadsminister Sven Otto Littorin (m)

Frågorna redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 13 mars.

18 § Anmälan om skriftligt svar på fråga

Anmäldes att skriftligt svar på följande fråga inkommit

den 1 mars

2006/07:687 Smygreklam till barn

av *Fredrik Lundh* (s)
till integrations- och jämställdhetsminister Nyamko Sabuni (fp)

Svaret redovisas i bilaga som fogats till riksdagens snabbprotokoll
tisdagen den 13 mars.

19 § Kammaren åtskildes kl. 21.28.

Förhandlingarna leddes
av talmannen från sammanträdets början till ajourneringen kl. 13.56,
av förste vice talmannen därefter till och med 4 § anf. 127 (delvis),
av talmannen därefter till och med 10 § anf. 141 (delvis) och
av förste vice talmannen därefter till sammanträdets slut.

Vid protokollet

ANDERS FORSBERG

/Eva-Lena Ekman

Innehållsförteckning

1 § Justering av protokoll	1
2 § Debatt om aktuella frågor i EU-samarbetet.....	1
Anf. 1 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	1
Anf. 2 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	4
Anf. 3 BJÖRN HAMILTON (m)	6
Anf. 4 KERSTIN LUNDGREN (c)	7
Anf. 5 ALF SVENSSON (kd).....	8
Anf. 6 PERNILLA ZETHRAEUS (v)	10
Anf. 7 ULF HOLM (mp).....	11
Anf. 8 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	13
Anf. 9 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	14
Anf. 10 BJÖRN HAMILTON (m).....	15
Anf. 11 KERSTIN LUNDGREN (c)	16
Anf. 12 ALF SVENSSON (kd).....	17
Anf. 13 PERNILLA ZETHRAEUS (v)	18
Anf. 14 ULF HOLM (mp).....	19
Anf. 15 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	20
Anf. 16 SUSANNE EBERSTEIN (s).....	21
Anf. 17 BJÖRN HAMILTON (m).....	22
Anf. 18 KERSTIN LUNDGREN (c)	22
Anf. 19 ALF SVENSSON (kd).....	23
Anf. 20 PERNILLA ZETHRAEUS (v)	23
Anf. 21 ULF HOLM (mp).....	24
Anf. 22 HILLEVI LARSSON (s).....	24
Anf. 23 GÖRAN LENNMARKER (m)	26
Anf. 24 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik	28
Anf. 25 GÖRAN LENNMARKER (m) replik.....	28
Anf. 26 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik	29
Anf. 27 GÖRAN LENNMARKER (m) replik.....	29
Anf. 28 MAX ANDERSSON (mp).....	29
(forts. 4 §).....	30
Ajournering.....	31
Återupptagna förhandlingar	31
3 § Frågestund	31
Anf. 29 FÖRSTE VICE TALMANNEN	31
<i>Arbetslösheten</i>	<i>31</i>
Anf. 30 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s)	31
Anf. 31 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	31
Anf. 32 SVEN-ERIK ÖSTERBERG (s)	32
Anf. 33 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	32
<i>Samordning av Försäkringskassan och Ams.....</i>	<i>32</i>
Anf. 34 ELISABETH SVANTESSON (m)	32
Anf. 35 Statsrådet CRISTINA HUSMARK PEHRSSON (m).....	33
Anf. 36 ELISABETH SVANTESSON (m)	33

Anf. 37 Statsrådet CRISTINA HUSMARK	33
PEHRSSON (m).....	33
<i>Miljömärkning av livsmedel</i>	34
Anf. 38 CARINA OHLSSON (s).....	34
Anf. 39 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	34
Anf. 40 CARINA OHLSSON (s).....	34
Anf. 41 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	34
<i>Smärtbehandling inom sjukvården</i>	35
Anf. 42 LARS-IVAR ERICSON (c)	35
Anf. 43 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	35
Anf. 44 LARS-IVAR ERICSON (c)	35
Anf. 45 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	36
<i>Ekonomiska styrmedel på miljöområdet</i>	36
Anf. 46 PER BOLUND (mp)	36
Anf. 47 Finansminister ANDERS BORG (m).....	36
Anf. 48 PER BOLUND (mp)	37
Anf. 49 Finansminister ANDERS BORG (m).....	37
<i>Avveckling av kärnkraften</i>	37
Anf. 50 WIWI-ANNE JOHANSSON (v)	37
Anf. 51 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	38
Anf. 52 WIWI-ANNE JOHANSSON (v)	38
Anf. 53 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	38
<i>EU-debatten i samhället</i>	38
Anf. 54 HILLEVI LARSSON (s).....	38
Anf. 55 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	39
Anf. 56 HILLEVI LARSSON (s).....	39
Anf. 57 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	40
<i>Ungas psykiska hälsa</i>	40
Anf. 58 EMMA HENRIKSSON (kd).....	40
Anf. 59 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	40
Anf. 60 EMMA HENRIKSSON (kd).....	41
Anf. 61 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	41
<i>ESS-anläggningen i Lund</i>	41
Anf. 62 ULF HOLM (mp).....	41
Anf. 63 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	41
Anf. 64 ULF HOLM (mp).....	42
Anf. 65 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c)	42
<i>Ålderspensionen för förtidspensionärer</i>	43
Anf. 66 SIW WITTGREN-AHL (s)	43
Anf. 67 Statsrådet CRISTINA HUSMARK	
PEHRSSON (m).....	43
Anf. 68 SIW WITTGREN-AHL (s)	43
Anf. 69 Statsrådet CRISTINA HUSMARK	
PEHRSSON (m).....	44
<i>Plusjobben</i>	44
Anf. 70 FREDRIK LUNDH (s).....	44
Anf. 71 Finansminister ANDERS BORG (m).....	44
Anf. 72 FREDRIK LUNDH (s).....	45

Anf. 73 Finansminister ANDERS BORG (m)	45
<i>Avskaffandet av stopplagen</i>	45
Anf. 74 HANS WALLMARK (m).....	45
Anf. 75 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	46
Anf. 76 HANS WALLMARK (m).....	46
Anf. 77 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	46
<i>Intäkterna från trängselavgifterna</i>	46
Anf. 78 CHRISTINA AXELSSON (s)	46
Anf. 79 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c).....	47
Anf. 80 CHRISTINA AXELSSON (s)	47
Anf. 81 Miljöminister ANDREAS CARLGREN (c).....	47
<i>Ett nytt EU-fördrag</i>	48
Anf. 82 STAFFAN DANIELSSON (c)	48
Anf. 83 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	48
Anf. 84 STAFFAN DANIELSSON (c)	48
Anf. 85 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp)	49
<i>Kommunal skolverksamhet i privat regi</i>	49
Anf. 86 THOMAS STRAND (s).....	49
Anf. 87 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	49
Anf. 88 THOMAS STRAND (s).....	49
Anf. 89 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	50
<i>Begreppet förlängt barnbidrag</i>	50
Anf. 90 ANN-CHARLOTTE HAMMAR JOHNSSON (m).....	50
Anf. 91 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd)	50
Anf. 92 FÖRSTE VICE TALMANNEN	50
4 § (forts. från 2 §) Debatt om aktuella frågor i EU-samarbetet.....	51
Anf. 93 STAFFAN DANIELSSON (c)	51
Anf. 94 SUSANNE EBERSTEIN (s) replik	52
Anf. 95 STAFFAN DANIELSSON (c) replik	52
Anf. 96 SUSANNE EBERSTEIN (s) replik	52
Anf. 97 STAFFAN DANIELSSON (c) replik	53
Anf. 98 MAX ANDERSSON (mp) replik	53
Anf. 99 STAFFAN DANIELSSON (c) replik	53
Anf. 100 MAX ANDERSSON (mp) replik	53
Anf. 101 STAFFAN DANIELSSON (c) replik	54
Anf. 102 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s).....	54
Anf. 103 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp) replik	55
Anf. 104 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s) replik	56
Anf. 105 Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp) replik	56
Anf. 106 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s) replik	56
Anf. 107 KERSTIN LUNDGREN (c) replik	57
Anf. 108 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s) replik	57
Anf. 109 KERSTIN LUNDGREN (c) replik	57
Anf. 110 CARINA ADOLFSSON ELGESTAM (s) replik	58
Anf. 111 CARL B HAMILTON (fp)	58
Anf. 112 PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik	59
Anf. 113 CARL B HAMILTON (fp) replik.....	60

Anf. 114	PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik.....	60	Prot. 2006/07:70
Anf. 115	CARL B HAMILTON (fp) replik	60	1 mars
Anf. 116	KENNETH G FORSLUND (s)	60	
Anf. 117	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp) replik	62	
Anf. 118	KENNETH G FORSLUND (s) replik	62	
Anf. 119	Statsrådet CECILIA MALMSTRÖM (fp) replik	62	
Anf. 120	KENNETH G FORSLUND (s) replik	63	
Anf. 121	STAFFAN DANIELSSON (c) replik	63	
Anf. 122	KENNETH G FORSLUND (s) replik	63	
Anf. 123	STAFFAN DANIELSSON (c) replik	64	
Anf. 124	KENNETH G FORSLUND (s) replik	64	
Anf. 125	PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik	64	
Anf. 126	KENNETH G FORSLUND (s) replik	65	
Anf. 127	PERNILLA ZETHRAEUS (v) replik	65	
Anf. 128	KENNETH G FORSLUND (s) replik	65	
Anf. 129	WALBURGA HABSBURG DOUGLAS (m)	66	
Anf. 130	MONICA GREEN (s)	67	
Anf. 131	SVEN BERGSTRÖM (c)	68	
Anf. 132	KENNETH G FORSLUND (s) replik	70	
Anf. 133	SVEN BERGSTRÖM (c) replik	70	
Anf. 134	KENNETH G FORSLUND (s) replik	71	
Anf. 135	SVEN BERGSTRÖM (c) replik	71	
Anf. 136	CHRISTINA AXELSSON (s)	71	
Anf. 137	GÖRAN LINDBLAD (m)	73	
Anf. 138	CARINA OHLSSON (s)	74	
5 §	Anmälan om val av vice ordförande i miljö- och jordbruksutskottet	76	
6 §	Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	76	
7 §	Anmälan om inkomna uppteckningar från EU-nämndssammanträde	78	
8 §	Landsbygdsutveckling m.m.	79	
	Miljö- och jordbruksutskottets betänkande 2006/07: MJU7	79	
Anf. 139	ANN-KRISTINE JOHANSSON (s)	79	
Anf. 140	JACOB JOHNSON (v)	81	
	(forts. 10 §)	83	
	Ajournering	83	
	Återupptagna förhandlingar	83	
9 §	Beslut om ärenden som slutdebatterats den 28 februari	83	
	TU5 Lättnader i mönstringen av intendenturpersonal	83	
	SoU6 Folkhälsofrågor	84	
	SoU7 Socialtjänstfrågor	85	
10 §	(forts. från 8 §) Landsbygdsutveckling m.m. (forts. MJU7)	86	
Anf. 141	TINA EHN (mp)	86	
Anf. 142	OLA SUNDELL (m)	88	
Anf. 143	ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik	90	
Anf. 144	OLA SUNDELL (m) replik	90	
Anf. 145	ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik	91	
Anf. 146	OLA SUNDELL (m) replik	91	

Anf. 147	ERIK A ERIKSSON (c).....	92
Anf. 148	ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik.....	94
Anf. 149	ERIK A ERIKSSON (c) replik	95
Anf. 150	ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik.....	95
Anf. 151	ERIK A ERIKSSON (c) replik	96
Anf. 152	ANITA BRODÉN (fp).....	96
Anf. 153	ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik.....	99
Anf. 154	ANITA BRODÉN (fp) replik.....	99
Anf. 155	ANN-KRISTINE JOHANSSON (s) replik.....	100
Anf. 156	ANITA BRODÉN (fp) replik.....	100
Anf. 157	TINA EHN (mp) replik.....	100
Anf. 158	ANITA BRODÉN (fp) replik.....	101
Anf. 159	TINA EHN (mp) replik.....	101
Anf. 160	ANITA BRODÉN (fp) replik.....	102
Anf. 161	IRENE OSKARSSON (kd).....	102
	(Beslut skulle fattas den 14 mars.)	104
11 §	Museer	105
	Kulturutskottets betänkande 2006/07:KrU2	105
Anf. 162	DAN KIHLESTRÖM (kd)	105
Anf. 163	SIV HOLMA (v).....	105
Anf. 164	HANS WALLMARK (m).....	108
Anf. 165	SIV HOLMA (v) replik.....	109
Anf. 166	HANS WALLMARK (m) replik	110
Anf. 167	SIV HOLMA (v) replik.....	110
Anf. 168	HANS WALLMARK (m) replik	111
	(Beslut skulle fattas den 14 mars.)	111
12 §	Mediefrågor m.m.	111
	Kulturutskottets betänkande 2006/07:KrU3	111
	(Beslut skulle fattas den 14 mars.)	111
13 §	Övergripande kulturfrågor	111
	Kulturutskottets betänkande 2006/07:KrU4	111
Anf. 169	SOLVEIG HELLQUIST (fp).....	111
Anf. 170	SIV HOLMA (v).....	112
Anf. 171	ANNE LUDVIGSSON (s).....	114
Anf. 172	SIV HOLMA (v) replik.....	116
Anf. 173	ANNE LUDVIGSSON (s) replik.....	116
Anf. 174	SIV HOLMA (v) replik.....	116
Anf. 175	ESABELLE RESHDOUNI (mp)	116
Anf. 176	CECILIA MAGNUSSON (m).....	118
Anf. 177	ANNE LUDVIGSSON (s) replik.....	119
Anf. 178	CECILIA MAGNUSSON (m) replik.....	119
Anf. 179	ANNE LUDVIGSSON (s) replik.....	119
Anf. 180	CECILIA MAGNUSSON (m) replik.....	120
Anf. 181	SIV HOLMA (v) replik.....	120
Anf. 182	CECILIA MAGNUSSON (m) replik.....	120
Anf. 183	SIV HOLMA (v) replik.....	121
Anf. 184	CECILIA MAGNUSSON (m) replik.....	121
Anf. 185	ANDERS ÅKESSON (c).....	122

Anf. 186 ANNE LUDVIGSSON (s) replik	122	Prot. 2006/07:70
Anf. 187 ANDERS ÅKESSON (c) replik	123	1 mars
Anf. 188 ANNE LUDVIGSSON (s) replik	123	
Anf. 189 ANDERS ÅKESSON (c) replik	124	
Anf. 190 DAN KIHLESTRÖM (kd)	124	
Anf. 191 PER BOLUND (mp)	126	
(Beslut skulle fattas den 14 mars.)	127	
14 § Idrottsfrågor	127	
Kulturutskottets betänkande 2006/07:KrU5	127	
Anf. 192 ANNE MARIE BRODÉN (m)	127	
Anf. 193 LARS WEGENDAL (s)	128	
Anf. 194 SIV HOLMA (v)	130	
Anf. 195 GUNVOR G ERICSON (mp)	131	
Anf. 196 GÖRAN MONTAN (m)	133	
Anf. 197 GUNVOR G ERICSON (mp) replik	135	
Anf. 198 GÖRAN MONTAN (m) replik	135	
Anf. 199 GUNVOR G ERICSON (mp) replik	136	
Anf. 200 GÖRAN MONTAN (m) replik	136	
Anf. 201 LARS WEGENDAL (s) replik	137	
Anf. 202 GÖRAN MONTAN (m) replik	137	
Anf. 203 LARS WEGENDAL (s) replik	138	
Anf. 204 GÖRAN MONTAN (m) replik	138	
Anf. 205 ANDERS ÅKESSON (c)	139	
Anf. 206 LARS WEGENDAL (s) replik	139	
Anf. 207 ANDERS ÅKESSON (c) replik	140	
Anf. 208 LARS WEGENDAL (s) replik	140	
Anf. 209 ANDERS ÅKESSON (c) replik	141	
Anf. 210 HANS BACKMAN (fp)	141	
Anf. 211 LARS WEGENDAL (s) replik	143	
Anf. 212 HANS BACKMAN (fp) replik	143	
Anf. 213 LARS WEGENDAL (s) replik	143	
Anf. 214 HANS BACKMAN (fp) replik	144	
Anf. 215 GUNVOR G ERICSON (mp) replik	144	
Anf. 216 HANS BACKMAN (fp) replik	145	
Anf. 217 GUNVOR G ERICSON (mp) replik	145	
Anf. 218 SVEN BERGSTRÖM (c)	145	
(Beslut skulle fattas den 14 mars.)	147	
15 § Bordläggning	148	
16 § Anmälan om interpellationer	148	
17 § Anmälan om frågor för skriftliga svar	149	
18 § Anmälan om skriftligt svar på fråga	152	
19 § Kammarkens åtskildes kl. 21.28	152	

Tryck: Elanders, Vällingby 2007